

KURJER POZNANSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wieczornym, — w niedzielę i święta tylko wydanie poranne. — W dni poświęcone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelminowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber.

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu. św. Marcin 70.

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda.

Nr. 239

Poznań, sobota dnia 25 maja 1929

Rok XXIV

Oni a my

Prasa prorządowa pisze nieraz na temat „jednolitego frontu“ całej opozycji, poczynając od Stronnictwa Narodowego a skończywszy na Polskiej Partii Socjalistycznej, dodając do tego czasami nawet mniejszości narodowe czy zgola komunistów. Czyni to oczywiście ze względów taktycznych, by własne chwile się szeregi jednocyć i skupiać nienawiścią do stronnictw opozycyjnych, a tym ostatnim — dokuczać. Stary to manewr, „wypóbowany“ na scenie politycznej i porządnie już zmanierowany.

Tem bardziej dziwić się należy, że bierze go na serjo taki wyga polityczny, jakim jest „Robotnik“, centralny organ Polskiej Partii Socjalistycznej. Zamieszcza on sążnisty artykuł wstępny, w którym sumituje się — nie wiadomo, czy przed swymi czytelnikami, czy przed atakującymi dziennikami B. B., czy przed władzami masonerii — ale w każdym razie sumituje się, że P. P. S. zmierza nie do „jednolitego frontu opozycji“, a do „jednolitego frontu demokracji“.

Czyż pod tym względem istniała w umyśle jakiegokolwiek poważnego polityka istotna wątpliwość? Ze swej strony stale tak, a nie inaczej pisaliśmy o rzeczywistych dążeniach lewicy z PPS. na czele. Zawsze też wskazywaliśmy i wskazujemy na zakulisowe i podziemne stosunki, łączące lewicę, niby to bardzo opozycyjną, nietylko z lewicowo-masońskim odłamek B. B. z pod znaku p. Bartła, ale nawet z czerwieniami jednostkami z grupy „pułkownikowskiej“. Mowa była o tem na łamach pisma naszego np. z okazji dojścia do steru rządu p. Światalskiego, którego już jako ministra oświaty opozycyjne stronnictwa lewicowe wyraźnie popierały, głosując za jego funduszem dyspozycyjnym przeciwko Stronnictwu Narodowemu.

Więc — wszystko jest „w porządku“. „Robotnik“ ma słusznosc, ale — samo się przez się rozumiejącą. I dlatego niepotrzebnie wytacza cały arsenał argumentów i tłumaczy się, że w stosunku do „demokracji“ nie ma nic na sumieniu, że go nic nie łączy ze Stronnictwem Narodowym, czyli — jak powiada — z „reakcją“. Raczej nas jeszcze dziwi, że „Robotnik“ zaklina się na wierność demokracji, a nie Demokracji.

Ostatecznie przypominamy, że do stadła małżeńskiego, a nawet do flirtu przelotnego potrzebne są — dwie osoby. Otóż od „jednolitego frontu opozycji“ nietylko odzegnany się P. P. S., czy cała lewica, ale nie myślał o nim i nie myślał przede wszystkim — obóz narodowy. Tylko nie sumituje się na ten temat, bo uważa to za zbędne.

Zwolennicy jego wiedzy, co sądzić o jego stanowisku politycznym. Wiedzą, że na arenie parlamentarnej, w poszczególnych momentach, mianowicie, gdy chodzi o przeciwstawianie się deptaniu przez „sanację“ praworządności, drogi polityczne obozu narodowego i lewicy mogą się przejściowo zejść, że jednakowoż między światopoglądami politycznymi i społecznymi Stronnictwa Narodowego a lewicy z P. P. S. na czele istnieje przepaść. Dla ugrupowań lewicowych celem ich działania opozycyjnego, czy rzekomo opozycyjnego są rządy „de-

Gen. Feng uznany za buntownika

Rząd nankijski zarzuca mu pobieranie subsydjów od Sowieców

Nankin, 25. 5. (PAT.). Rząd nacjonalistyczny ogłosił dekret, uznający Feng-Juh-Sianga za buntownika przeciwko rządowi i Kuomintangowi. Dekret ten odbiera poza tem Fengowi wszystkie tytuły i godności i nakazuje wszystkim funkcjonariuszom współdziałać w aresztowaniu go, celem należytego ukarania.

Dekret stwierdza, iż punkty oskarżenia przeciwko Feng-Juh-Siangowi

są tak liczne, iż rząd nie może nadal okazywać mu swej względności. Śród punktów tych znajdują się zarzuty niszczenia linii kolejowych w porozumieniu z wojskami prowincji Kwang-Si, pobieranie subsydjów miesięcznego w wysokości 5 milj. rubli od rządu Sowieców, podpisanie tajnego układu z Rosją Sowiecką oraz współdziałanie z komunistami chińskimi.

Dokoła skandalicznych afer poborowych

B. komendant P. K. U. Wieluń skazany na 5 lat ciężkiego więzienia

Łódź, 25. 5. (Tel. wł.). Ogłoszony został wyrok w sprawie afery poborowej w P. K. U. Wieluń. Rozprawa trwała przeszło dwa tygodnie.

Pułk. Jerzy Rogalski, komendant P. K. U. Wieluń został skazany za nadużycia, dokonane na powierzonym mu stanowisku, na karę 5-letniego ciężkiego więzienia, degradację, pozbawienie praw i wydalenie z wojska, zaś

por. Piotr Kijania, referent P. K. U. za współudział w nadużyciach na 4 lata ciężkiego więzienia, degradację i wydalenie z wojska. Sierż. Wróbla ze względu na okoliczności łagodzące skazano na pół roku więzienia.

Oskarżeni wyroku nie przyjęli. Żona pułk. Rogalskiego przyjęła wyrok spazmatycznym płaczem.

Nowa afra we Lwowie

Lwów, 25. 5. (AW.). „Dziennik Lwowski“ w uzupełnieniu wiadomości o ujawnieniu w jednym z pułków we Lwowie nielegalnego zwalniania rezerwistów od ćwiczeń, informuje, w dalszym ciągu, że stwierdzono, że nadużycia te popełniane były systematycznie w ciągu lat 1925 do 1927 i w 1928. Aresztowano już 17 pośredników,

m. in. b. kaprała Drubera i b. starszego żołnierza Berlina. Rezerwiści zwalniali się za kwotę od 20 do 30 dolarów. Aresztowano 5 podoficerów, m. in. sierżanta Kubaka oraz 2 oficerów — m. in. majora Tymkowskiego, który miał być główną sprężyną nadużyć. Wszyscy pochodzą ze Lwowa.

Nadużycia przy dostawach chleba dla wojska

Lwów, 25. 5. (AW.). „Dziennik Lwowski“ donosi, że na terenie DOK. Lwów ujawniono nadużycia przy dostawie chleba dla wojska na niekorzyść 49 p. p. w Kolomyżi. Dostawcą był piekarz Mordko Gard. W chlebie przezeń dostarczonym stwierdzono

znaczny procent spleśniałych odpadków chlebowych. Oburzenie wywołuje fakt, że Gard truł żołnierzy chlebem z zaczynu, rozrabianego wodą deszczową łapaną do beczki. Garda aresztowano.

Z procesu inż. Pawłowicza

Lwów, 25. 5. (AW.) W procesie przeciwko Pawłowiczowi i towarzyszom wczoraj wieczorem odczytano m. in. kartkę, pisaną ręką oskarżonego Leitara, znalezione u Pawłowicza. Na kartce tej znajdował się wykaz niektórych artykułów, dostawianych przez Leitara, obok zaś uwidocznione były procenty i pewne kwoty. Akt oskarżenia twierdzi, że kwoty te oznaczają procenty, jakie Pawłowicz pobierał od każdej dostawy. Pawłowicz tłumaczy się obecnie, że ponieważ zamierzał usunąć Leitara od dostaw zatrzy-

mał tę kartkę, aby mieć wykaz, jakich on artykułów dostarczał.

Wczorajsza rozprawa zakończyła się konsternacją wśród oskarżonych i ławy obrońców. U Pawłowicza znaleziono kartkę ze spisem rozmaitych kwot, z datami kiedy te kwoty do niego wpłynęły na ogólną sumę 39.500. Na kartce znajdował się dopisek, że 30 tys. zł przekazano na kasy oszczędności, reszta została ulokowana gdzieś indziej. Pawłowicz nie umiał wyjaśnić co oznaczała ta kartka.

Niemiecka irredenta w Czechosłowacji

Interpelacja w sprawie oświadczenia dwóch ministrów Niemców

Praga, 25. 5. (PAT) W związku z niedawnym oświadczeniem obu niemieckich ministrów w gabinecie czechosłowackim w sprawie kwestii mniejszościowej, posłowie narodowo-socjalistyczni wnieśli na wczorajszym posiedzeniu parlamentu interpelację do premiera, w której zapytują, co przedsięwziął on, aby ministrowie niemieccy wyciągnęli konsekwencje ze

swego oświadczenia, które nie zgadza się zarówno z ich urzędem, jak i przyrzeczeniem służbowym, oraz co uczynił prezes rady ministrów, aby na przyszłość zapobiec tego rodzaju antypaństwowym oświadczeniom ministrów. Dalsze pytania dotyczą kwestii mniejszościowej i stanowiska, jakie Czechosłowacja zajęła w tej sprawie.

mokratyczne“, a dla obozu narodowego celem wszystkich jego wysiłków — rządy narodu polskiego w polskim państwie, i to rządy uczciwe, rozumne, do bro ogółu mające na oku.

Jutrzejszy nasz numer niedzielny będzie poświęcony walnemu zjazdowi Wielkopolskiego Towarzystwa Kółek Rolniczych.

„Tems“ o pobycie Zaleskiego w Budapeszcie

Paryski „Tems“, omawiając wizytę min. Zaleskiego w Budapeszcie, stwierdza, że miała ona charakter kurtuazyjny „świadczący o przyjaznych stosunkach, istniejących tradycyjnie między narodem polskim i węgierskim“. Półoficjalny organ francuski, zauważa, że opinia węgierska, pragnąc wyprowadzić Węgry z moralnego odosobnienia, w jakim znalazły się po wojnie, jest szczególnie wrażliwa na takie dowody uprzejmości „lecz — pisze dalej — byłoby bez wątpienia błędem starać się tłumaczyć wizytę ministra spraw zagranicznych Polski względami czysto politycznymi, pozwalającymi przypuszczać o jakiegokolwiek zmianie w ogólnej orientacji polityki rządu warszawskiego“.

„Tems“ uważa, że przyjaźń polsko - węgierska da się pogodzić z sojuszem rumuńsko - polskim i z dobremi stosunkami Polski z krajami Małej Ententy. Wizyta p. Zaleskiego w Budapeszcie — pisze „Tems“ — nie jest niespodzianką dla Bukaresztu i nie wydaje się, by miała pociągnąć następstwa polityczne. Manifestacja przyjaźni polsko - węgierskiej nie może wzbudzać nieufności w żadnej stolicy Europy środkowej i stwarza raczej atmosferę odprężenia i porozumienia.“

„Złota era“ katolicyzmu

Konserwatywno-rządowa „Prawda“ łódzka doszła do przeświadczenia, iż katolicyzmowi w Polsce przyswieca dziś era wyjątkowo szczęśliwa. Na ten temat wywodziła się polemika między „Prawdą“ a p. Grzymałą-Siedleckim.

„Ci ludzie — pisze w „Kurjerze Warszawskim“ na wstępie swych uwag p. A. Grzymała-Siedlecki o pisarzach „sanacyjnych“ — żyją taką potrzebą nieustannego panegiryku, kadzidla, apoteozy, że jeśli przeczytają artykuł, w którym autor nie napisał, że chrześcijaństwo w Polsce wprowadził nie Mieczysław I, lecz dopiero rząd, wyszły z wypadków majowych 1926 r., to znaczy, iż autor „niedwuznacznie“ oskarża rząd o akcję przeciwkatolicką. Panika ludzi ciężko chorych i stwierdzających, że już żadne lekarstwo — nie wyłączając hipnozy — nie pomaga. Manja prześladowcza.“

Przechodząc do meritum, odpowiada Grzymała-Siedlecki „Prawdzie“:

„Tym razem przyznaje „Prawda“, że katolicyzm z wielu stron, nie wyłączając nastawienia ludowego, zagrożony jest w swojej egzystencji. Najbardziej jednak źle mu się dzieje przez tych, którzy go biorą w obronę. Domyślać się więc można, że gdy stronnictwa lewicowe wnoszą w parlamencie projekt uchwały o rozwiązanie konkordatu, to stronnictwa, stojące na gruncie katolickim, powinny się wstrzymać od głosowania, aby ta uchwała przeszła — i to dopiero będzie, zdaniem „Prawdy“, prawdziwa pomoc, jaką np. endecy mogą okazać Kościołowi. Oczywiście, tak samo biernie się należy zachowywać wobec prób zalegalizowania sekt, zrównania w prawach prymasa i arcybiskupów Kościoła Katolickiego z arcybiskupem Kowalskim, karaniem sądowym, z Huszną, wojażerem wyznaniowym od narodowego kościoła do prawosławia, od prawosławia do swego własnego obrządku, z hodurowcami, z „klasztorami“ marjawiickimi i t. p.; nie przeciwstawiać się politycznie wszystkim pomysłom p. Jana Dąbskiego, no i uwierzyć „Prawdzie“, że „znaczenie namiestnika Chrystusowego“ dopiero wówczas wzrosło, gdy się rozplenila masoneria. Słowem: ani palcem nie ruszyć w obronę katolicyzmu, a wtedy dopiero dla niego nastanie złota era.“

Na stronie 10-tej
„Powszechna
Wystawa Krajowa“

Patryjotyzm polski

P. Joachim Bartoszewicz, dawniej przewodniczący ruchu narodowego na kręścach, następnie jeden z najczynniejszych pracowników polskich w okresie Konferencji Pokojowej w Paryżu, potem członek Senatu, a obecnie przewodniczący Rady Naczelnej i Zarządu Stronnictwa Narodowego, wydał świeżo niewielką książkę pt. „Zagadnienia polityki polskiej (Wyd. Tow. Patria, skład główny w Ks. Zakł. Nar. Ossolińskich, Warszawa, N. Świat 69, stron 150), której cel w przedmowie w ten sposób jest określony:

„Dla prawidłowego rozwoju życia narodu i dla normalnego funkcjonowania państwa jest rzeczą konieczną, aby pewne najbardziej podstawowe i proste tezy i postulaty polityczne były dla każdego apolitycznego obywatela tak jasne, iżby się stać musiały powszechnie przyjętymi i niewzruszalnymi aksjomatami, których pogwałcenie spotkałoby się z instynktownym i natychmiastowym odporem ogółu (str. 6).

Otóż trzeba sobie jasno powiedzieć, że w Polsce takich powszechnie uznanych aksjomatów brak jest niemal zupełnie. Jeśli zaś są, jakieś tezy, to wypływające z dziedziny raczej uczuciowej, przedstawiają za mało realnej wartości dla należytego ugruntowania gmachu odrodzonej naszej Ojczyzny. Dlaczego tak jest właśnie w Polsce w odróżnieniu od innych narodów i państw? (str. 7).

„Argumentacja moja będzie możliwie jasna i prosta i nie będę się wahał tłumaczyć prawd i rzeczy, które są abecadłem wiedzy politycznej. Najprostsze rzeczy są zawsze najtrudniejsze do zrozumienia właśnie dlatego, że każdy ma je ciągle na ustach. Będę zadowolony, jeśli mnie zrozumie przeciętny obywatel kraju, umiejący uważnie słuchać i logicznie myśleć (str. 10)“.

Im dalej postępować w czytaniu tej pracy p. Bartoszewicza, tem lepiej się widzi, jak słusze było to zamierzenie. Jeżeli przedmowa określa te podstawy książki, zachowane we wszystkich jej rozdziałach (1. Państwo narodowe, 2. Ustrój federacyjny, 3. Republika i monarchia, 4. Sprawa mniejszości narodowych, 5. Terytorjum i granice, 6. Polski patryjotyzm), to znowu najlepiej uwydatnia te cele i sposób przemawiania właśnie rozdział ostatni, poświęcony określeniu patryjotyzmu polskiego. Określenia, podane przez p. Bartoszewicza, brzmią w niektórych przynajmniej wyjątkach:

„Najrzadszą jest niewątpliwie taka miłość, która czyni wszelkie wysiłki, aby zapewnić najwyższe dobro przedmiotowi swego ukochania. Jest to miłość osoby czy idei dla niej samej. Ten rzadki charakter miłości nadaje się niewątpliwie najlepiej do urobienia czystego i ofiarowego patryjotyzmu (str. 129).

Prusy Wschodnie wzmocnione

Uporczywe zabiegi i skargi działaczy nacjonalistycznych z Prus Wschodnich odniosły pożądany skutek. Parlament Rzeszy przyjął 16 b. m. umowę o t. zw. „Ostpreussenhilfe“. Prowincja, cierpiąca istotnie pewne braki gospodarcze (nie była zresztą od nich wolną i przed wojną) potrafiła dzięki umiejętnej i wytrwałej agitacji wyrosnąć w oczach wszystkich Niemców na bohaterkę twierdząc germanizmu, walczącą rozpaczliwie z falą rzeckiej zachłanności polskiej. Być Wschodnioprusakiem — to w opinii przeciętnego obywatela Reichu niemal tyle, co być rycerzem świętej sprawy niemieckiej, skazanym na ustawiczny trud, poświęcenie i walkę.

Junkry wschodnio-pruscy, uważając się za spadkobierców idei zakonu krzyżackiego, uderzali tak zręcznie w stronę sentymentu i patosu narodowego, że nawet socjaliści, podawający się trochę w „Vorwärts“ i innych swych „biatach“, głosowali jednomyślnie za burżuazją za wschodniopruską ustawą.

Rząd Rzeszy i rząd Prus przyznały łącznie 38 milionów marek na osadnictwo rolne, ustanawiając równocześnie niższą procentową od pożyczek rentowych, skreślenie pewnych świadczeń samorządowych, niższą taryf kolejowych i okrętowych dla przesyłek z Reichu do Prus Wschodnich, zapomogi dla szkolnictwa, 1,685,720 m. na wąskotorowe kolejki i wyrównanie kursu dawniejszych pożyczek, na co przeznaczono 5 milionów marek.

Całe rolnictwo ma otrzymać niższą podatków i świadczeń samorządowych do 40 proc. Rybacy nadbrzeżni zostali również uwzględnieni w przedłożeniu rządowym.

„Pojęcie zaś ojczyzny wytwarza się dopiero wtedy, kiedy społeczeństwo ludzkie, zdobywszy sobie niepodległość państwową, jednoczy się w związku politycznym, mającym swoistą i odrębną ideę swej historycznej działalności. Ojczyzna jest więc pojęciem politycznym tak różnorodnym u poszczególnych narodów, jak różni są drogi, którymi kroczą ich dzieje. To wszystko nam wyjaśnia, że traktując patryjotyzm jako zagadnienie polityczne, musimy o nim mówić nie abstrakcyjnie, w ogólności, lecz konkretnie, w odniesieniu do danego narodu (str. 130).

„Mało kto u nas zastanawia się nad związkiem, jaki istnieje między patryjotyzmem a polityką. Pospolicie uważa się, że są to dwie odrębne dziedziny, które się łączą tylko w wypadku wielkich prób dziejowych, przeważnie orężnych. Pytanie, kto w politycznym życiu może być uważany za patryjotę, a kto nie, wydaje się przeciętnemu Polakowi niezrozumiałym i bluźnierczym dociekaniem (str. 146 do 147).

„Patryjotyzm, żeby być dźwignią życia politycznego, musi polegać nie tylko na uczuciu, lecz także na rozumnej świadomości celu, do którego to uczucie prowadzić powinno. Cel ten dla wszelkiego patryjotyzmu da się streścić w trzech słowach: całość, niepodległość i wielkość ojczyzny. Patryjota nie tylko musi czuć i znać ten cel, ale musi także wiedzieć, jakimi sposobami można go urzeczywistnić. Bez tej wiedzy najgorętsza nawet miłość może go zaprowadzić na najgorsze manowce i wtrącić do przepaści. Czy ojczyzna zginie przez głupią miłość, czy przez mądrą podłość, skutek jest ten sam. Patryjotyzm musi oczywiście przynosić pożytek a nie szkodę, inaczej nie jest patryjotyzmem (str. 148—149).

„Patryjotyzm, jako potężna dźwignia politycznego rozwoju narodu, winien być patryjotyzmem rozumnym i oświeconym, to znaczy posiadać należyte kryteria do oceny, jakie strony życia narodowego zasługują na powszechną miłość, a jakie od tego sentymentu powinny być wyłączone. Dalej musi on być patryjotyzmem realnym, tj. biorącym za przedmiot swego umiłowania rzeczywistość a nie z imaginacji zrodzoną, choćby najpiękniejszą, fantazję. Wreszcie musi być patryjotyzmem czynnym, a więc stosowanym w każdym momencie, na wszelkim postępiek życia, a nie wybuchającym jedynie w chwilach wielkich walk orężnych i ostatecznego niebezpieczeństwa.

„Gdy ogół polski dojdzie do tego typu patryjotyzmu, wówczas znajdzie on w tem uczuciu trwałą ostoję swego wewnętrzznego bytu i najpewniejszą tarczę, chroniącą go od zewnętrznych niebezpieczeństw (str. 150).“

Te proste określenia, które jednak oparte są na szybkim, ale bardzo wymownym przeglądzie rozwoju pojęć o patryjotyzmie polskim przed rozbiorem i po rozbiorach, dają w skrócie pewne pojęcie o sposobie pisania tej książki.

Poza tem jako odrębną ustawę przyjęto pomoc dla warsztatów okrętowych firmy Schichau w Elblągu w sumie 14 milj. m., wpłaconych na ten cel natychmiast, oraz trzech rat rocznych po 2,330.000 m.

Wszystkie te fundusze i ulgi obejmują program trzyletni i są przyznane dla Prus Wschodnich, jednak w prasie pojawiły się już zapewnienia, że analogiczna pomoc będzie rozszerzona również na inne „zagrożone obszary“.

A cała ta akcja rozwija się z niebywałą dotychczas energią, w czasie, gdy na czele rządu Rzeszy stoi socjalista Müller, a na czele Prus „towarzysz“ — Braun.

Ze o pomocy Prus Wschodnich decydowały nie tylko względy gospodarcze, ale również, i to przeważnie, motywy polityczne, przeciwpolskie — nie może ulegać żadnej wątpliwości. Niemcy wzmacniają forsownie swój bastion wschodni, sąsiadujący o miedzę z naszym Pomorzem. Ze zrozumiałym zaniepokojeniem patrzą na tę pruską robotę nasi pomorscy rodacy. „Słowo Pomorskie“, donosząc o uchwaleniu w Berlinie pomocy dla Prus Wschodnich, zwraca uwagę z zupełnym usprawiedliwioną goryczą, że dzieje się to w chwili, gdy Sejm nasz jest skazany na bezczynność, a największe stronnictwo, sanacyjny B. B., jakby ślepy i głuchy na niebezpieczeństwo zewnętrzne, cały swój wpływ wytyża na rozbijanie spójności społeczeństwa polskiego.

Pożar w Chrzanowie

Kraków, 25. 5. (PAT) W dniu 23 b. m. wybuchł pożar w wieży wiertniczej w Chrzanowie, który ją zniszczył wraz ze znajdującymi się tam maszynami i wyrządził szkodę na około 40.000 zł. Pożar powstał wskutek niedomagania motoru benzynowego, poruszającego maszynę wiertniczą.

Pierwszy do mety

„Naprawiacze“ wśród siebie

W „Gońcu Wielkopolskim“ czytamy między innymi:

„W ub. tygodniu został rozwiązany miejscowy (poznański — red.) oddział Związku Legionistów, który toczyła wewnętrzna niezgoda, bynajmniej nie natury politycznej czy ideowej. Do Związku dostały się elementy niezdrowe, pragnące wykorzystywać Związek dla swoich osobistych celów. Władze Związku, przejmawszy wreszcie zamiary tych osobistości, których nie dałoby się usunąć w sposób normalny, bez narażenia dobrego imienia Związku, jako całości, uznały za stosowne oddział rozwiązać, by sformować go na nowo, lecz w składzie jednostek tylko ideowych...“

„Podobną sytuację, co Związek Legionistów, lecz nieco w innych okolicznościach, przeżywały również poznańskie oddziały „Strzelca“. Do „Strzelca“ napchali się ludzie nieodpowiedni. I tu także władze postąpiły radykalnie. Rozwiązały oto oddziały I, II i IV „Strzelca“ w Poznaniu, formując równocześnie jeden oddział centralny, wspólny dla całego Poznania. Zarazem unieważniono wszystkie legitymacje...“

Tak pisze o tutejszym „Związku Legionistów“ oraz o „Strzelcu“ organ nie „endecki“, a ultra-„sanacyjny“. Ładne „odrodzenie moralne“...

Trochę prawdy o Polsce

W nacjonalistycznej „Kreuzzeitung“ z 9 maja opisuje pan E. v. B. swoje przeżycia w czasie swych podróży do krewnych, mieszkających w Polsce:

„Rewizja celna — łagodna. Wagon — czyste. Szosy i drogi — w ogóle dobre. Tragarze — zaufania godni, rzetelni. Ceny biletów kolejowych — niższe niż w Niemczech“. Artykuł swój kończy takimi słowami:

„Kilka tych wierszy ma posłużyć, ażeby odeprzeć fałszywe opinie rozsiewane w Niemczech o stosunkach w Polsce. Ma to być zarazem zachętą dla wielu Niemców, mających krewnych w Polsce, do liczniejszego odwiedzania ich. Wszędzie byłem z wyszukaną grzecznością przyjmowany i solidnie obsłużony“.

Do tych słów dodaje od siebie „Welt am Montag“:

„Czytanie takiego wiarygodnego opisu przez Niemca, przyznającego się do obozu niemieckich nacjonalistów, sprawia zadowolenie, bo przyzwyczajeni jesteśmy raczej do czytania isticie tatarskich wiadomości o stosunkach polskich aniżeli wiarygodnej prawdy“.

TYSIĄCE KOBIET używa codziennie kremu FASCINATA

Ciągnięcie loterii na kościół w Jarocinie odroczone do 10. 10. rb.

Najlepsze wina w kraju Od „Złotej Renety“ do „Tokaju“ Dostaniesz na terenach „E“ Każdy Ci wskaże gdzie.

H. Makowski Na Powszechnej Wystawie Krajowej. Pw 10100-2,216

Ostrzeżenie!

Doszło do naszej wiadomości, iż od pewnego czasu w Poznaniu i na Pomorzu, a zwłaszcza na prowincji pojawiają się osoby, którzy korzystając z ustalonej wśród szerokiej rzeszy ludności opinii o wyrobach naszych fabryk, jako bezkonkurencyjnych — podszywają się pod miano agentów fabryki lub też pracowników, otrzymujących rzekomo swe pobory w materiałach, i oferują owe materiały, zaopatrzone notabene w sfałszowane etykiety fabryczne, jako oryginalne „Molandy“.

Ponieważ wiele osób padło już ofiarą oszustów, sprzedających pod naszą firmą bezwartościowe fałszyfikaty, zainterwenjowaliśmy w tej sprawie u odpowiednich władz, które już są na tropie sprawców.

Ze swej strony zwracamy się do P. T. z ostrzeżeniem i uprzejmą prośbą o łaskawe współdziałanie z nami w ujęciu oszustów przez wylegitymowanie każdego takiego zgłaszającego się „agenta“.

Nadmieniamy, iż wyłączną i jedyną placówką sprzedaży naszych materiałów na całe Poznańskie jest nasz Skład Fabryczny w Poznaniu przy Placu Sto-Krzyżskim 1 i tylko osoby stamtąd upoważnione mają prawo sprzedaży. dw 6199

Podając powyższe do łaskawej wiadomości, kroślimy

z poważaniem

Gustaw Molenda i Syn

Fabryka sukna, wyrobów wełnianych i czesankowych — Bielsko (Śląsk Polski)

PRZECIW TWORZENIU SIĘ KAMIENIA NA ZĘBACH

ELIKSIR PROSZEK BENZOŃSKI

LAB WACŁAW KREMKY. WARSZAWA, MIODOWA 21

Dalsze głosy prasy węgierskiej o wizycie min. Zaleskiego

Budapeszt, 25. 5. (PAT.). Wczoraj ukazały się w prasie dalsze artykuły, omawiające znaczenie wizyty min. Zaleskiego w stolicy Węgier.

„Pester Lloyd“ widzi doniosłość kolejnych wizyt w Budapeszcie włoskiego podsekretarza stanu Grandiego, oraz min. Zaleskiego w tem, że Węgry przestały być przedmiotem polityki narodowej i nie są już izolowane w Europie. Dziennik przytaczając tu kombinacje prasy, dotyczące zamierzonego układu pomiędzy Włochami, Polską, Węgrami i Rumunją, zaznacza, co następuje: „Wiemy, że interesy Węgier, Italji i Polski posiadają wiele punktów styecznych i że droga polityczna Węgier nie może w żaden sposób skrzyżować się z drogami politycznymi Włoch i Polski“.

„Pesti Hirlap“ pisze: Ta niezwykle doniosła manifestacja przyjaźni polsko-węgierskiej przyczyni się bez wątpienia do urzeczywistnienia wysiłków, które zmierzają do uwydatnienia zasad sprawiedliwości również w życiu międzynarodowym. Węgry z bezinteresowną radością, jak również z ufnością w swą własną przyszłość patrzyli na zwycięstwo słusznej sprawy polskiej, oraz na to, jak wielki dumny naród, z którym łączą nas uczucia serdecznej przyjaźni, zajął ponownie należne mu w świecie miejsce.

„Nemzeti Ujsag“ pisze m. in.: Pośrednie stosunki polityczne opierają się w znacznej mierze na sympatiach osobistych. Min. Zaleski osobi-

ście zaleciałami swego charakteru wzbudzał wszędzie wielką sympatię. Z tego względu dzięki tylko tym zaletom min. Zaleski przysłużył się wielce dziełu zbliżenia obu narodów.

Wiedeń, 25. 5. (PAT.). Nawiazując do wizyty min. Zaleskiego w Budapeszcie, wywodzi „Reichspost“, że podczas gdy na zachodzie zanosi się na stabilizację stosunków politycznych, to na wschodzie Europy panuje krytyczna niepewność. Państwa Małej Ententy mają wprawdzie wspólny front przeciwwęgierski, mimo to nie zdołały one zawrzeć między sobą przymierza wskutek sprzecznych interesów. Układ zawarty w Białogrodzie był właściwie zbyteczny między sprzymierzeńcami.

„Reichspost“ zwraca uwagę na równoległość dążeń politycznych Polski i Włoch. Polsce, której główny prąd skierowany jest przeciw Niemcom i Rosji, zależy bardzo na tem, aby nie tylko powstrzymać Węgry od zbliżenia się do Niemiec, lecz także, aby pogodzić Węgry z Rumunją, gdyż w ten sposób nie będzie Rumunja potrzebowała rozpraszać swych sił w razie konfliktu z Rosją sowiecką. Polska też dąży, podobnie jak Włochy, do stworzenia dobrych stosunków z Turcją. Nowa polityczna sytuacja nabierze decydującego znaczenia wtedy, gdy po dojściu do skutku porozumienia między Francją i Niemcami punkt ciężkości w eliminowaniu wojny przemieści się na wschód Europy.

Odłożenie podróży Zaleskiego do Bukaresztu

Warszawa, 25. 5. (PAT.) W związku z projektowanym wyjazdem ministra Zaleskiego w końcu bm. do Bukaresztu i udaniem się z Rumunji bezpośrednio do Madrytu na rozpoczęcie się w dniu 6 czerwca sesję Rady Ligi Narodów, P. A. T. dowiaduje się, że rumuński minister spraw zagran. Mironescu, który po odbywającej się obecnie w Białogrodzie konferencji

Małej Ententy spędzi kilka dni w Jugosławii jako gość rządu jugosłowiańskiego, zawiadomił min. Zaleskiego, że nie zdąży powrócić do Bukaresztu przed 31 bm. Wobec powyższego wizyta min. Zaleskiego w Rumunji, który jest zmuszony liczyć się z terminem sesji Rady Ligi Narodów w Madrycie, zostanie przesunięta na okres późniejszy.

Zaprzeczenie — ale czy prawdziwe?

Berlin, 25. 5. (Pat.) Komunikat półurzędowy oświadcza z naciskiem, że wiadomość „Die Welt am Montag“, iż w awanturach opolskich brali udział żołnierze Reichswehry, jest

nieprawdziwa. Dochodzenia władz wojskowych miały wykazać, że żaden z żołnierzy Reichswehry nie brał udziału w napaści na aktorów polskich.

Po ucieczce Amanullaha

Londyn, 25. 5. (Radio wł.) Jak donoszą z Indji, król Amanullah schronił się wraz z królową Surayą na terytorjum indyjskiem, gdyż oddziały jego poniosły zupełną klęskę. Wojska Habibullaha odniosły pełne zwycięstwo.

Rząd indyjski udzielił przybyłym wszelkiej pomocy w podróży przez Indie do jednego z portów indyjskich, skąd król Amanullah i jego rodzina udadzą się w dalszą drogę do Europy.

Nacjonaliści niemieccy żądają zerwania rokowań reparacyjnych

Szczegóły kontrprojektu aljanckiego

Berlin, 25. 5. (PAT) Prasa prawicowa domaga się zerwania rokowań paryskich. Frakcja niemiecko - narodowa Reichstagu ogłosiła deklarację, domagającą się zerwania tych rokowań reparacyjnych.

Berlin, 25. 5. (PAT) Dzisiejsza prasa berlińska donosi z Paryża, że dr. Schacht na wczorajszej konferencji z Owenem Youngiem i przedstawicielami delegacji aljanckich oświadczył, że wszelkie podwyższenia sum, przewidzianych w projekcie Younga, są dla delegacji niemieckiej nie do przyjęcia.

Biuro Wolffa donosi z Paryża, że ostatnia odpowiedź aljancka podwyższa plan Younga o 52 milionów 800 ty-

sięcy marek rocznie i oświadcza, że wobec tej decydującej różnicy zdań w kwestji cyfrowej należy się liczyć z możliwością, iż albo złożone zostaną dwa raporty przez konferencję, to znaczy raport większości i raport mniejszości, albo też, że wogóle nie dojdzie do porozumienia.

Wczoraj w rozmowach popołudniowych delegacja niemiecka miała zażądać od delegacji aljanckiej jasnego wypowiedzenia się w sprawie zastrzeżeń niemieckich. „Berliner Tageblatt“ donosząc o tem żądaniu delegacji niemieckiej, zapowiada, że odpowiedź na to pytanie niemieckie zapewne nastąpi w przyszłym tygodniu.

Ćwiczenia gazowe w Prusach wsch.

Berlin, 25. 5. (Tel. wł.) W poniedziałek odbędzie się w Prusach wsch. próba t. zw. biernej obrony przeciwgazowej.

Berlińska firma „Total Ges.“ przeprowadzi w obecności przedstawicieli władz rządowych i miast wschodniopruskich zakrojony na szeroką skalę eksperyment „uniemożliwienia“ wielkiej centrali elektrycznej w miejscowości Friedland, zaopatrującej większość prowincji wschodniopruskiej w prąd elektryczny

Odpowiednio spreparowany dym siarkowy w postaci sztucznej mgły zakryje na szereg godzin przed oczyma atakującego z powietrza wyimaginowanego nieprzyjaciela, centralę elektryczną i pobliską okolicę.

Prasa podkreśla szczególną doniosłość tych manewrów gazowych w „odciętych“ Prusach wschodnich.

Powrót Prezydenta Rzplitej

Warszawa, 25. 5. (Tel. wł.) Prezydent Rzplitej 31 bm. wraca do Warszawy i wyjedzie stąd na wywczas do Spały.

o wznowieniu procesu Jakubowskiego

Berlin, 25. 5. (Pat.) Jak donosi „Berl. Tageblatt“ sąd dopuścił do procesu Jakubowskiego adwokata Brandta, jako przedstawiciela niemieckiej Ligi Obrony Praw Człowieka i Obywatela w charakterze oskarżyciela prywatnego. We wniosku Ligi, domagającym się dopuszczenia adwokata Brandta, powoływano się na to, że oskarżeni, którzy popełnili morderstwo, przez przerzucenie odpowiedzialności za nie na straconego Jakubowskiego, zelżyli jego pamięć.

Wilhelmowi nie wolno wracać do Niemiec

Berlin, 25. 5. (PAT.) Gabinet Rzeszy uchwalił przedłużyć moc obowiązującą ustawy o ochronie republiki, która m. in. zawiera paragraf, zakazujący b. cesarzowi Wilhelmowi powrotu do Niemiec na następne 3 lata.

Wybory do parlamentu północnej Irlandji

Belfast, 25. 5. (PAT) W wyborach do parlamentu północnej Irlandji przeszło 34 unjonistów, 11 nacjonalistów, 2-ch niezależnych unjonistów i jeden liberał. Trzej unjonisci i jeden niezależny unjonista starają się o wybór ponowny jako kandydaci uniwersytetu, rezultat jednak znany będzie dopiero jutro.

Należy zaznaczyć, że w skład ostatniego parlamentu Irlandji północnej wchodziło 33-ch unjonistów, 10 nacjonalistów, 3-ch członków Labour Party, 3-ch niezależnych unjonistów, 2-ch republikanów i jeden farmer.

Trzy i pół tysiąca komunistów aresztowanych we Francji

Paryż, 25. 5. (AW.) W pierwszym dniu sesji parlamentu francuskiego wpłynął wniosek jednej z partji komunistycznych, poparty przez mówcę ze stronnictwa radykalnego w sprawie aresztowania prewencyjnego 3 i pół tysiąca komunistów Minister Tardieu postawił w związku z tem kwestję zaufania. Izba odrzuciła wniosek 326 głosami przeciwko 258.

Różowe nadzieje Lloyd George'a

Londyn, 25. 5. (PAT) Lloyd George oświadczył w wywiadzie, iż w zbliżających się wyborach konserwatyści uzyskają 6 i pół miliona, liberałi 7 milionów, a Partja Pracy 7 i pół miliona głosów.

Katastrofa pożarowa

4 osoby spalone, 3 ciężko poparzone
Z Gniezna donosi nam korespondent (br):

W dzisiejszej (25 b. m.) nocy wybuchł pożar w Zdziechowie powiatu Gniezno, który powstał w domu dominjalnym majetności Wendorfa. Spalili się przytem następujące osoby: Józef Pieranek lat 17, Franciszek Pieranek lat 15, Marta Pieranek lat 12 i Bernata Pieranek lat 11. Ogień zgęślił zupełnie głowy i członki ofiar, tak że odpady od tułowi. Ciężko poparzone są ich matka, wdowa Juljanna Pierankowa i córki Pelagja i Helena, które odstawiono w ciężkim stanie do szpitala Czerwonego Krzyża w Gnieźnie. Ocalony jest jedynie 8-letni syn, który tej nocy spał u pewnego gospodarza we wsi. Pożar powstał prawdopodobnie przez niedopatrzenie. Ogień wybuchł od strony drzwi, a znajdujący się w mieszkaniu nie mogli się ratować przez okna, gdyż te były zakratowane.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8,88 3/4 zł, w Gdańsku na Warszawę 8,90 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płać dziś za 100 mkn., w dewizach — 211,98 zł, gotówką — 211,55 zł; za 100 guld. gd. w dewizach — 172,50 zł, gotówką — 172,16 zł.

Poznańska giełda pieniężna

Poznań, 25 maja 1929.
Dzisiejsze zebranie giełdowe miało przebieg spokojny. Cały ruch koncentrował się znów w pap. procentowych, z których płacono za 5 proc. poz. konwers. 56 proc. i za 8 proc. listy dolarowe 93 proc. Również poszukiwano 8 proc. obligacje m. Poznania z 1926 r. i z 1927 r., za które płacono 92 1/2 proc. — 7 proc. obligacje mieszkaniowe z 1924 r. poszukiwano po 85 proc. i 8 proc. listy hipoteczne Pol. T-wa Kredyt. po 91 1/2 proc. Poza tem poszukiwano bez o-

CHCESZ

spotkać się na WYSTAWIE z krewnymi, znajomymi i przyjaciółmi? podaj swój adres w rubryce:

„Adresy gości P.W.K.“

w wydaniu porannem „Kurjera Poznańskiego“.

townania kursu i bez oddawców 6 proc. listy żytnie po 27,— i 4 proc. listy zast. konwert. po 40 1/2 proc.

Akcje bankowe bez notowania.
W akcjach przemysłowych notowano jedynie R. Maya, za którego płacono 101,— Poza tem poszukiwano bez notowania kursu C. Hartwiga po 33,—, Herzfelda po 41,— i Lubania po 50,—

Cedula urzędowa z dnia 25 maja 1929 r.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominału)
5% Pożyczka konwersyjna 56% P.
7% oblig. mieszkaniowe miasta Poznania 85% P.
8% oblig. m. Poznania z 1926 r. 92 1/2 % P.
8% oblig. m. Poznania z 1927 r. 92 1/2 % P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kredyt. 93% P.
8% listy zastawne Zach. Pol. T-wa Kredyt. Miejsk. w Poznaniu 91 1/2 % P.

Akcje przemysłowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)
Dr. Roman May I em. zł. 101,— P.
Tendencja: Bez zmiany.

Giełda warszawska

dnia 25 maja 1929 r.

Waluty Gotówka

Dol. Stan. Zjedn. tr. 8,90 sp. 8,92 kup. 8,88

Dewizy

Belgia	tr 123,87 sp. 124,18 kup. 123,56
Londyn	043,25 " 043,36 " 043,14
Holandja	358,62 " 359,52 " 357,72
Sztokholm	238,52 " 239,12 " 237,92
Nowy Jork	008,90 " 008,92 " 008,88
Paryż	034,86 " 034,95 " 034,77
Praga	026,40 " 026,46 " 026,34
Szwajcaria	171,72 " 172,15 " 171,29
Wiedeń	125,22 " 125,53 " 124,91
Włochy	046,68 " 046,80 " 046,56

Papiery państwowe i obligacje

4% poz. inwest.	000,00 000,00 105,00
5% poz. premi. dol.	000,00 000,00 075,50
5% poz. konw.	000,00 000,00 067,00
10% poz. konw.	000,00 0 0,00 102,50
5% poz. kol. konw.	000,00 000,00 059,00

Akcje w złotych:

Bank Dysko. towy	000,00—126,00
Bank Polski	170,00—168,50
Bank Zachodni	00,00— 73,00
Bank Zw. Sp. Zarobk.	000,00—078,50
Kijewski	00,00— 96,00
W. T. F. Cukru	000,00—034,00
Cegielski	000,00— 40,00
Lilpop	030,00—029,75
Modrzejów	023,50—024,00
Ostrowieckie Zakłady	000,00—083,00
Starachowice	000,00—027,50
Spirytus	00,00— 21,00

PLODY ROLNICZE

Zboża i nasiona olejiste za 1000 kg
reszta za 100 kg

Berlin, dnia 25 maja 1929

Pszenvica marchijska	210,00—211,00
maj	221,50—221,00
lipiec	220,00—221,25
wrzesień	229,25—230,25
Tendencja dla pszenicy słaba.	
Zyto marchijskie	184,00—186,00
maj	000,00—192,00
lipiec	201,50—201,00
wrzesień	203,00—204,00
Tendencja dla żyta niestała.	
Jęczmień browarny	208,00—223,00
Jęczmień Pastewny i prze-mysłowy	180,00—188,00
Tendencja dla jęczmienia słaba.	
Owies marchijski	180,00—178,00
maj	000,00—0 0,00
lipiec	187,50—189,50
wrzesień	000,00—193,00
Tendencja dla owsa mocniejsza.	
Maka pszenna	25,50—27,75
Tendencja słaba.	
Maka żytnia	25,00—27,00
Tendencja słaba.	
Otreby pszenne	12,50—12,75
Otreby żytnie	00,00— 13,00
Groch Victoria	43,00—50,00
Groch jadalny polny	28,00— 34,00
Groch pastewny	21,00—23,00
Peluszka	25,00—26,50
Bób polny	22,00— 24,00
Wyka	28,00—30,00
Lubin niebieski	17,00—18,00
Lubin żółty	22,00—24,00
Seradela nowa	56,00—62,00
Makuch rzepakowy	19,00—19,20
Makuch lniany	21,80—22,00
Wytłoki suszone	00,00—12,00
Srót Soja	19,00—19,70
Platki ziemniaczane	15,50—16,20

Notowania złotego w B. Linie

z dnia 25 maja 1929.

Wypłaty na Warszawę: 46,975—47,175

Noty wielkie: 46,80—47,20

Napad litewskiej bandy dywersyjnej na pogranicze polskie

Oddział Korp. Ochrony Pogranicza w walce z napastnikami

Warszawa, 25. 5. (Tel. wł.) Mińskiej nocy na terenie 19 Brygady K. O. P. w powiecie brasławskim napadła litewska banda na pogranicze polskie. Patrol polski, który postąpił podejrzanym szmerem w lesie, podążył za śladami i natknął się na oddział uzbrojonych ludzi, który obyspał go gradem kul. Ściągnięta pomoc K. P. O.-u otaczała dywersantów, nawiązując ich bezskutecznie do poddania się.

Po dłuższej strzelaninie zdołano ująć z pośród dywersantów 10 ludzi, uzbrojonych w karabiny, rewolwery i granaty. Reszcie udało się uciec.

Zatrzymani odmawiają wszelkich zeznań. Należy wszakże przypuszczać, że chodziło tu o dokonanie zbrojnego napadu na strażnicę polską. Są to młodzi ludzie, mówiący tylko po litewsku, należący albo do „Szaulisa” albo do „Żelaznego Wilka”.

Nauka poglądowa

Prezes warszawskiego Syndykatu Dziennikarzy, p. dr. Giełżyński, który na śniadaniu przedstawicieli prasy w sobotę przed otwarciem Powszechnej Wystawy Krajowej wznosił entuzjastyczny toast na cześć zachodniej stolicy Polski, podaje w „Epocy” warszawskiej ogólne wrażenia z P. W. K., które przytaczamy poniżej w całości jako głos znamienity.

Pod pierwszym wrażeniem Wystawy Poznańskiej trudno zdać sobie sprawę z ogólnego jej charakteru. Przylatczają różnorodne szczegóły, rozpraszają uwagę barwy i upiększenia, maci się w głowie od niezliczonej ilości tablic, obrazów i modeli. Dopiero po kilku dniach z chaosu tego wylaniają się pewne zasadnicze rysy, które przy zestawieniu z innymi zwiedzonymi poprzednio wystawami pozwalają wykręcić w P. W. K. charakterystyczne cechy.

Więc przede wszystkim negatywnie — uderza brak jakiegokolwiek centralnego punktu, dominującą nad innymi obiektami, słowem oszałamiającą sensacji. Niema w Poznaniu wieży Eiffla ani żadnego planetarium; niema egzotyzmów, które stanowiły największą atrakcję w Wembley. Wszystko jest swojskie, naturalne, a jednak piękne i imponujące. Wystawa poznańska nie chce oszaleć czemś niezwykłym, lecz przedstawia rzeczywistość polską — i na tem polega jej wartość pouczająca.

Aby osiągnąć ten cel, w każdym dziale wystawowym poza ekspozycjami poszczególnych firm urządzono systematyczny pokaz danej gałęzi produkcji czy dziedziny twórczości kulturalnej. Weźmy dla przykładu ciężki przemysł. Jednocześnie największych naszych hut i kopalń posiada własne stoiska, reklamujące istotnie olbrzymie wyroby i przedstawiające bogaty zakres każdego przedsiębiorstwa. Ale poza tem komitet polskiego przemysłu górniczo-hutniczego demonstruje wszystkie fazy kopalnictwa węgla i jego przeróbki, proces produkcji żelaza i cynku, poczynając od wydobywania rudy, a kończąc na ostatecznych fabrykach metalowych, ilustruje to wszystko statystyka, wykresami, fotografiami, modelami i t. p.

To samo widzimy w pawilonie prasy: niezależnie od reklamowych witryn poszczególnych pism, przedstawiono tam dzieje czasopiśmiennictwa polskiego w dobie przedrozbiorowej, w trzech zaborach, podczas wojny i okupacji, wreszcie w pierwszym dziesięcioleciu niepodległości, dalej podział pism polskich na kategorie, rozlokowanie ich terytorjalnie i t. d. Po obejrzeniu tego działu można mieć dokładne pojęcie o dziejach i stanie obecnym prasy polskiej.

Ten nacisk, położony na dydaktyczną stronę wystawy, bez uszczerbku jednak dla strony estetycznej i gospodarczej, stanowi o wielkim znaczeniu jej dla ogółu ludności. P. W. K. jest żywą księgą o Polsce, poglądową encyklopedją, w której każdy znaleźć może interesującą go kartę, a rozporządzający dłuższym czasem — nauczyć się wielu rzeczy nowych i ciekawych.

W nauce tej pomaga niezwykle przyjąta metoda wystawiania. Pod względem systematyki Wystawę zorganizowano wzorowo. Mimo trudności terenowych, wynikłych z umieszczenia wystawy wśród zamieszkałych ulic miejskich, tuż przy dworcu kolejowym, zdołano już w samym planie sytuacyjnym utrzymać

pewną logiczną kolejność. Cały więc wielki przemysł, prócz budowlanego, zgromadzono na dawnym placu Targów Poznańskich; pawilony rządowe, samorządowe, emigracji i sztuki ulokowano razem, tworząc odrębną część reprezentacyjną, oddającą się od części gospodarczych. W parku Wilsona znalazły się galeje wytwórczości o charakterze kulturalno-luksusowym. Dalej idzie plac, przeznaczony na handel i rzemiosła. Wreszcie najdalszy i największy teren zajęło rolnictwo, przemysł rolniczy, spożywczy i budowlany. Takie rozmieszczenie bardzo ułatwia zwiedzającym orientowanie się na wystawie.

Właściwą klasyfikację utrzymano też w poszczególnych gmachach i pawilonach. Na P. W. K. można obchodzić się bez cicerone. Wystarczy krótki drukowany przewodnik z planem obrazkowym i sytuacyjnym.

Pod względem techniki wystawiania osiągnęliśmy wprost świetne rezultaty. Ekspozycje rozmieszczono przejrzyście, unikając zbytecznego gromadzenia ich i przeładowywania stoisk. Stworzono wspaniałe perspektywy, zachowano wszędzie dużo przestrzeni, powietrza, światła. Dzięki temu przedmioty wystawowe są widoczne i wyraziste. Nie przeszkodziło to doskonalemu szarmonizowaniu wnętrza poszczególnych pawilonów, co zadziwia zwłaszcza w przemyśle włókienniczym. Dekoracje, zwykłe artystyczne, nie przyćmiewają nigdzie samych ekspozycji, lecz służą do ich uwypuklenia w sposób estetyczny.

Świetnie zużytkowano trzy czynniki przykuca uwagi widza: ruch, światło i barwę. Wiele maszyn i urządzeń znajduje się w ruchu; nawet miniaturowe modele zaopatrzono w mechanizmy poruszające. Efekty świetlne, które tak wielkie rozpowszechnienie zyskały w szyldach i reklamach, zastosowano na wystawie w wielkich rozmiarach. Zwłaszcza połączenie światła z ruchem, zapalanie się i gaszenie lampek elektrycznych, zmiana światła kolorowych, t. zw. rurki neonowe — nadają wystawie zupełnie nowoczesny charakter. Wreszcie umiejętnie stosowanie barw przez ich harmonję i dysharmonję — świadczy o wysokiej technice wystawowej. W kolorystyce i kształtach P. W. K. jest nawiąskroś modernistyczna. Artysty operowali głównie bryłami geometrycznymi i zdecydowanymi barwami. Ale jaskrawości, poza kilkoma wypadkami (Resturacja Centralna, pawilon pracy kobiet), nie drażni poczucia estetyki, nie razi pstrokacizną ani ordynarnością.

Nasza sztuka wystawiania, ubierania okien sklepowych, układania reklam — ulegnie wskutek wystawy poznańskiej całkowitemu przewrotowi. Mamy tam tysiące najróżniejszych pomysłów, w których artyzm i celowość jednakowo są uwzględnione. Można z nich czerpać wzory dowoli. Niewątpliwie po zwiedzeniu wystawy przez kupców i przemysłowców z całej Polski — główne ulice naszych miast — a właściwie ich obramowanie, tworzone przez witryny magazynów, sklepów i składów, zmieni się nie do poznania. Zniknie staroświeckie gromadzenie próbek towaru bezładu i składu, a każda witryna przekształci się w dzieło sztuki. I tutaj nieoczekiwanie objawi się dodatkowe znaczenie wielkiej Wystawy Poznańskiej.

Wyrazem tego był artykuł p. Bobrzyńskiego w „sanacyjno” — konserwatywnym piśmie pomorskim „Rolnik Polski” p. n. „Minister reform rolnych”. Artykuł omawia przedewszystkiem projekt ustawy o obrocie ziemią, wniesiony przez p. Staniewicza, o którym pisze:

„P. Staniewicz, profesor uniwersytetu, jest bowiem nie tylko ministrem reform rolnych. To mu nie wystarczy. On, właśnie jako profesor, chce być ministrem reformy rolniej par excellence (wybit-

Loterja P. W. K.

Olbrzymie szanse wygrania.

Los tylko 3 zł

Ciągnięcie 26 czerwca

Interesującym się loterią udziela szczegółowych informacji

„FORTUNA”

w Poznaniu

Aleje Marcinkowskiego 19.

nr 10496

nym). Chce związać z działalnością swą i nazwiskiem po wsze czasy sławę prawdziwego fundatora dzieła wywłaszczenia i postępowej socjalizacji własności prywatnej w Polsce, które pp. Dąbscy, Thugutti i Witosy zapoczątkowali zbyt lekkomyślnie, po dyletancku, a więc bez widoków realizacji na serio.

„P. Staniewicz zaś, jako profesor wyższej szkoły, a więc uczony, chce to uczynić w sposób „fachowy”, nieodwołalny, niemożliwiający nawet rekurs (odwołanie się) do wymiaru sprawiedliwości. Chce przymus wywłaszczenia udoskonalić tak fachowymi przepisami, żeby odebrać ziemianom nawet resztki nadziei ocalenia przynajmniej części swej ojcowizny i zmusić ich do kapitulacji na łaskę i niełaskę. Chce tym sposobem stworzyć także przykład i wzór dla integralnego (nierozdzielonego) radykalizmu polskiego, jak w konsekwencji (następstwie) wywłaszczać należy domy, fabryki i inną własność nieruchomą, a potem może i ruchomą.”

A dalej twierdzi w „Rolniku Polskim” p. Bobrzyński, że:

„Nawet Thugutt, nawet Dąbski w swej ślepej, nienawistnej do większej i średniej własności, nie byli w stanie wymyślić czegoś podobnego! Pomijając już samą prawniczą stronę problemu (zagadnienia) „swobodnego uznania” urzędów ziemskich, nie nadając się nawet do dyskusji w sprawie pierwszorzędnej, jak zasadnicza reforma ustroju agrarnego, proszę tylko uświadomić sobie, do jakich to intryg, nadużyć, korupcji (sprzedajności) i deprawacji (zepsucia moralnego) doprowadzić może takie ujęcie sprawy w naszych swojskich, powojennych stosunkach. I to tem bardziej, że projekt upoważnia urzędy ziemskie także do odstępowania swych w ten sposób nabytych praw do ziemi osobom trzecim również według „swobodnego uznania”.

„Nie ulega — twierdzi dalej p. B. — wątpliwości, że takim porządkiem upora się p. Staniewicz szybko z większą i średnią własnością w Polsce, no i — z większą i średnią kulturą rolną! A potem, w nieuchronnej konsekwencji, przyjdzie kolej i na zamożniejszych chłopów, bo i ci są przecież nawpół burżuazyjni, kulaci, w pojęciach bezrolnego proletariatu, podnoszącego też pretensje o ziemię, której niezdolny oczywiście zabraknie.”

Uwagi p. Bobrzyńskiego o jednym z członków zachwalanego przez czwartą brygadę rządu świadczą najlepiej, że konserwatyści, zaangażowawszy się jednostronnie i na oślep polityce pomajowej, nie otrzymali swoich radykalnych sprzymierzeńców, gorzszych, jak wynika z artykułu p. Bobrzyńskiego, od Thugutta i Dąbskiego, żadnych gwarancji i zobowiązań. Zastanawiającem w tem wszystkim jest jeszcze to, co właściwie robi w rządzie przedstawiciel konserwatystów, minister rolnictwa Niezabytowski? Czemu do niego p. Bobrzyński nie uda się w pierwszym rzędzie z żalami?

Zbrodnia przemysłnika

Warszawa, 25. 5. (Tel. wł.) Mińskiej nocy zawodowy przemysłnik Ogólewicz wpadł do mieszkania Aleksandra Lisockiego w Suwałkach, zastrzelił jego żonę i dał 2 strzały do Lisockiego, lecz chybił. Lisocki uciekł przez okno, a Ogólewicz podpalił jego dom, poczem zbiegł za granicę pruską.

Amalia — Dwór w Piszczanach
Dom Kuracyjny Dr. Józefa Breźny'ego.
Prospektów i informacji udziela Dr. Breźny,
Piszczany. Pw 10641-54, 978

Z Raidu Krakowskiego Autoklubu

Dnia 20 maja r. b. w jeździe pętlicowej Krakowskiego Klubu startowały 3 „Tatry”, w szczególności:

„Tatra” 4-cylindrowa prowadzona przez p. Vermirowskiego,

„Tatra” 2-cylindrowa prowadzona przez p. Mojziska,

„Tatra” 2-cylindrowa prowadzona przez p. Dyrektora Dygata.

Raid odbył się na przestrzeni 523 1/2 km wśród bardzo ciężkich warunków drogowych i podczas ulewnego deszczu, który padał przez cały dzień.

Z ogólnej liczby startujących 12 wozów 2 wozy nie doszły w zupełności.

„Tatry” obsadziły w ogólnej klasyfikacji 3 miejsca

(drugie miejsce Mojzisek na 2-cylindrowce),

(trzecie miejsce Vermirowski na 4-cylindrowce),

(piąte miejsce Dyktor Dygat na 2-cylindrowce).

Tylko dzięki przypadkowi w klasyfikacji nie zostało obsadzone pierwsze miejsce, przyczem różnica w punktacji wynosiła 1—2 punktów.

W uwzględnieniu silnej konkurencji zarówno wozów, jako też i jeźdźców, uważać należy wynik dla Tatrzy za wręcz nadzwyczajny.

Oprócz powyższych 3 nagród i 3 złotych plaket zdobył Vermirowski nagrodę za największą przeciętną chyżość i regularność jazdy turystycznej, p. Mojzisek na benzynie firmy „Karpaty”, p. Dygat nagrodę za najlepszy wynik uzyskany na własnym samochodzie bez jakiegokolwiek pomocy przez cały czas jazdy, oraz nagrodę firmy „Standard Nobel”.

Poza tem zdobyły wszystkie 3 wozy 3 puchary, jako nagrodę za najlepszy wynik Teamu. Pw 10667-21, 393

Białe zęby

czynią każdą twarz ładną i powabną. Często już po parokrotnym użyciu wspaniałe orzeźwiającej, pachnącej pasty do zębów Chlorodont, szczególnie przy pomocy specjalnie dla tego celu skonstruowanej szczoteczki do zębów Chlorodont — ze ząbkowaną szczecinią, przebiegają zębów alabastrowo białych, oddech staje się czysty, na gniące, między zębami, resztki potraw, zostają gruntownie usunięte.

Pw 10 115-70, 581

Uwagi

„Sławojki” i Hupka

Niejaki Herostrates wsławił się w swoim czasie spaleniem świątyni. W dzisiejszych stosunkach nie wystarczyłoby to dla zdobycia sławy. Zapewne dlatego dr. Hupka we współczesnym „Czasie” postanowił wsławić się spaleniem „sławojek”.

Właściwie dyskusje na ten temat nie należą do zbyt wonnych. Aliści w prasie „sanacyjnej”, gdzie wnuki po dziadku dziedziczą leksykon, wystarczyło, by odezwał się Hupka, a już znalazło się krzesiwo i posypały się iskry.

Jako się rzekło, poszło o „sławojki”, a raczej o to, że p. Hupka w ten sposób nazwał dyskretne ubikacje, które minister Sławoj — Składkowski kazał po wsiach włościanom pobudować.

P. Hupka skrzętnie oweż budyneczki obejrzał, obmacał, obwąchał i oświadczył w „Czasie”, że używane są przez chłopów... niestety do całkiem innych potrzeb życiowych, a mianowicie na... śpizarnie.

Subtelność badań p. Hupki, gwarantowana jest jego dobrym wzrokiem i węchem. Jego sumiennosc tem, że obliczył, iż „sławojki” kosztowały w sumie 200.000.000 złotych.

To ostatnie nie wywołało obrony. — Wszak to obojętne! 200 milionów mniej, 200 milionów więcej... Natomiast sam fakt nazwania dyskretnej... śpizarenki „sławojką” — oburzył pana pułkownika Koca, redagującego „Głos Prawdy” do głębi.

I oto krzesiwo, zetknąwszy się z Hupką, dało snop iskier, od których zatliły się nieszczęsne „sławojki”.

Zapłonęły narazie tylko pióra, pióra z ogona tej samej szarej gęsi „sanacyjnej”, która, sądząc, że ratuje Kapitol, wszedłszy wtyka swój dziób od „sławojek” poczynawszy, a na Konstytucji skończywszy.

W każdym razie p. Hupka zyskał herostratesową sławę, przytykając hubkę do jedynego trwałego dzieła „sanacji” — do 2 milionów... śpizarek chłopskich, tak szanowanych, że ich właściciele postarali się o szeroką przestrzeń i łono natury. C. hr. Z. a. n.

Konserwatyści rządowi o członku rządu

Wiadomo, jakie zaniepokojenie w sferach ziemiańskich wzbudza coraz więcej polityka rolna rządu, a zwłaszcza ministra reform rolnych Staniewicza. Prasa konserwatywna — „sanacyjna” spostrzegła, że trudno już dłużej przysłuchiwać te bolączki fanatycznymi i bezsensownymi atakami na obóz narodowy i odważa się już teraz od czasu do czasu na słowa krytyki.

PROSIMY ZWIEDZIĆ na Powszechnej Wystawie Krajowej w Poznaniu stoisko **AUTOMOBIL-KLUBU POLSKI**

mieszczące się w Pałacu Rządowym, Dział Min. Rob. Publ. Turystyka,

aby zobaczyć **NAGRODY MISTRZA POLSKI**

zdołane przez szereg lat **WYŁĄCZNIE** na samochodach
AUSTRO-DAIMLER.

Towarzystwo Budowy i Sprzedaży Samochodów
(dawniej „Austro-Daimler“)

Centrala: Warszawa, ulica Wierzbowa 6.

Oddział w Poznaniu: ul. Dąbrowskiego 7. Tel. 75-58, 76-65.

Własne warsztaty i garaże.

Pw 10822-21,349

Polska w impresji przeciętnego Jugosłowianina

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Belgrad, w maju.
Niepisana jest zasada, że obowiązkiem małych narodów jest poznanie narodów wielkich. Pogląd ten jest usprawiedliwiony, ponieważ z wielkości liczebnej wynika naturalnie i możliwość większego bogactwa duchowego i materialnego; zapatrywanie to jest nieromantycznym i męskim wnioskiem naszego stulecia, który Mussolini streszczał w haśle: „potęga liczy!“ Tej potędze należy się posłuszeństwo.

Polska — Jugosławia, stosunek jak 30 względem 12!

Z punktu widzenia nowoczesnego byłoby przez to rozstrzygnięte, komu w pierwszym rzędzie jest potrzebne poznanie drugiego, ale mimoto Jugosłowianie o Polsce i Polakach nie mają tak jasno wyrobionego pojęcia, jakie mają o Francuzach, Anglikach, Niemcach, Włochach. W mózgu inteligenta jugosłowiańskiego nie istnieje jeszcze, powiedziałbym, kącik z freskiem Polonii, obrazem, któryby zaraz pałał barwnymi, szlachetnymi kolorami, gdy przyjdzie na myśl coś, co potrąca o pojęcie: Polska.

Gdy wspomina się Holandję, Szwecję, Danję, zaraz zjawiają się kolory, które mają ów zgaszony ton mozaiki europejskiej, zjawiają się obrazy historyczne, artystyczne, rozmaite — i narody te zajmują każdy swoje miejsce, uzupełniając uroczystą, nierozdzieloną harmonję, jaką stanowi Europa. Wiemy, że do tych ostatnich Polska więcej niż dorosła; na dźwięk jej imienia zjawia się Chopin, Paderewski, Sienkiewicz, Kopernik, Sobieski, Kościuszko, Madame Curie... i plejady dalsze rzeczy i ludzi, wszystko do najświeższej sławy ostatniorocznich laureatów Nobla. A jednak zdaje nam się to wszystko niby sporadycznie układane płytki na olbrzymiej ścianie i obraz ten posiada w sobie coś fragmentarycznego, nieskończonego. — Brak jest zwartości europejskiej. Człowiekowi na myśl przychodzi: „Neuland“.

Sądzę, że nie weźmie mi nikt za złe tej szczerości, bo naprawdę śmieszna jest myśl: tysiącletnia przeszłość, większa tęsknota i dążenie do Zachodu niż u zachodnich Niemców — i „Neuland“! Powierzchnia kolonizacyjna!

Tak, tu jest i Kraków z Wawelem, Warszawa i Częstochowa, polskie Lourdes — myśl o polskim wybrzeżu również już się zjawia, a mimoto wszystko jakoś znika poza puszcza białowieską, tam, gdzie w mgle granic rosyjskich. Obraz błędnie i Polska w podświadomości naszej zjawia się wprawdzie jako coś imponującego przestronnego — ale o charakterze stepowym. Przekleństwem jest to niewątpliwie stuletniej zależności od rosyjskiego kolosa glińianego i Europejczyk jeszcze zawsze ma w głowie wyrżytą ową ciężką granicę carską, która spowodowała, że mimowoli i niechętnie wykreślił z swej pamięci

terytorjum Polski z kompleksu macierzy europejskiej a dołączył je do konglomeratu oddzielnego świata rosyjskiego. Ziemia Bałkańska pod jarzmem tureckim ocaliła od podobnego losu tylko źródło — słońce Hellady, oraz bliskość drugiego centrum Rzymu, jakoteż położenie geograficzne w pobliżu morza Śródziemnego.

Obowiązkiem Polski jest uwolnić się od niezawinionego spadku, z którego na zewnątrz jeszcze się nie otrząsnęła, zdając z siebie nimb ziemi dalekiej o niecałkiem wyraźnych konturach; bo tylko o nimb tu chodzi, skoro europejska zwartość specyficzna istnieje i nawet większa jest, aniżeli owa Czechosłowacja, nie mówiąc o Bałkanach. Lecz o tem trzeba przekonywać; należy Europejczyka przeciętnego nauczyć, żeby nie patrzył na Polskę jako na „państwo — następczynię Rosji“. Zagranicę powinno się odzwyczaić, żeby wogóle, jakkolwiekby się rzecz miała, nie stawiała mylnych asocjacji duchowych Polska... i Rosja. — Starożytna, okcydentalna indywidualność Polonii powinna się ukazać pełną wyrazistości, w całym swym znaczeniu.

W jaki sposób? — Pracą drobniańską.

Znaną jest rzeczą, że u Polaków, jak również u Słowian Południowych zmysł dla tego rodzaju pracy mrówczej nie jest szczególnie rozwinięty. Prawdopodobnie pochodzi to stąd, że oni jak i tamci, z powodu wysiłków o swoją niepodległość, wysiłków wprost o linjach epopei, stracili wszelki instynkt pod względem szczegółów. Ale jest także pewnem, że ten w warunkach pokojowych znowu się zjawia. Śmieszne byłoby na przykład, rozlepianie map kolejowych po korytarzach zagranicznych dworców kolejowych, żeby się tą drogą wpoić publiczności międzynarodowej obraz geograficzny Polski. A naprawdę by się wpoić; Czechosłowacja to robi! Byłoby absurdalne staranie się urzędowo o wydawanie antologii liryki polskiej w językach obcych, a oprócz tego rozkazanie referentom kulturalnym przy ambasadach polskich, żeby umieszczali podobne tłumaczenia systematycznie w dodatkach niedzielnych dzienników obcych. A jednak jest to ważne; Czechosłowacja to robi — i bratnia Czechosłowacja cieszy się reputacją, która zwolna przewyższa jej kulturalne i inne siły.

Polska jest wielka, Polska jest silna — tylko zachodzi pytanie, kiedy nadejdzie ta pomyślna chwila, że wejdzie w krąg mocarstw, jak kiedyś Italia po swoim zjednoczeniu — a owoce pewnej planowej pracy propagandowej, nie mogłyby być inne, jak znów tylko wielkie.

Pamiętam niewymowne wrażenie, jakie zostawili oficerowie polscy w społeczeństwie jugosłowiańskim z okazji ostatnich odwiedzin w Jugosławii. Postępujcie dalej w tym kierunku! Wizyta polskiej floty wojennej na wodach jugosłowiańskich — polska flota wojenna

nie potrzebuje się wcale wstydzic jugosłowiańskiej!

A więcej dzieł informacyjnych przetłumaczonych, też nie szłoby na marne. Tych kilka broszurek Lubaczewskiego, Makuszyńskiego, Perzyńskiego i innych nie wystarczy, konieczną byłaby jeszcze jakaś wartościowa encyklopedia kulturalna, ażeby sympatyczny Polak, gdy się przejdzie po jugosłowiańskiej riwierze dalmatyńskiej, miał oprócz swej interesującej postawy i swoją niemięcej zajmującą przeszłość kulturalną, jako aureolę dekoracyjną...

Pięknie jest i nie tylko platonicznie, być obywatelem dumnego i szlachetnego narodu — pięknie jest również być narodem, posiadającym dumnych i szlachetnych obywateli!

F. Gorenszek.

Obrady Zjazdu Związku Przemysłowców Konfekcyjnych

Dziś o godz. 10 rano rozpoczął swe obrady w sali Domu Ewangelickiego zjazd przemysłu konfekcyjnego, połączony z walnem zgromadzeniem Związku przemysłu konfekcyjnego w Polsce.

Obrady zagał powitaniem gości prezes Związku hr. Krystyn Ostrowski. Po powitaniu między innymi przedstawicieli władz wojewódzkich, Powszechnej Wystawy Krajowej i t. d. zabrał głos imieniem władz wojewódzkich p. dr. Hempowicz, imieniem Powszechnej Wystawy Krajowej p. dyr. dr. Piechocki, składając zjazdowi życzenia jaknajpomyślniejszych i najowocniejszych wyników obrad.

Przystąpiono do ukonstytuowania prezydium: w skład prezydium zjazdu weszli hr. Krystyn Ostrowski, wiceprezes Związku, Adolf Strassman, Roman Taubefeld, dr. Roger Battaglia i prezes sekcji przemysłowców konfekcyjnych przy Zw. fabrykantów w Poznaniu, p. dyr. Miądłowicz. Następnie odczytał p. dr. Battaglia protokół z poprzedniego walnego zgromadzenia, który przyjęto bez poprawek, poczem odczytano spis firm, reprezentowanych na zjeździe.

Na ogólną cyfrę 122 przedsiębiorstw, należących do Związku, reprezentowanych było bezpośrednio względnie przez pełnomocników 43.

Sprawozdanie z czynności Związku przemysłu konfekcyjnego, połączone z przedstawieniem położenia, szans rozwoju i postulatów przemysłu konfekcyjnego, przedstawił dr. Roger Battaglia. W roku sprawozdawczym brał Związek żywy udział w ważniejszych zagadnieniach gospodarczych, jak gruntowna przebudowa taryfy celnej, przygotowanie materiałów i wypracowywanie wniosków, dotyczących przyszłej nomenklatury i stawek celnych dla obuwia i t. d. Związek przemysłu konfekcyjnego bronił memorjami i na szeregu konferencji z rządem przemysł konfekcyjny od ewentl. znížek

konwencyjnych, których domagała się Czechosłowacja. Związek wypracował referaty dla delegacji polskiej do rokowań traktatowych z Niemcami, Austrią i Francją. Rokowania z Austrią rozbiły się jednak wskutek zamachu na polskie stawki celne. Załatwiono sprawę ulg celnych na maszyny i aparaty oraz inne środki produkcji przemysłu konfekcyjnego, niewyrabiane w kraju, reglamentację przywozu oraz sprawy dotyczące importu wyr. konf., zbytu wewnętrznego i wiele innych. Przemysł konfekcyjny bierze bardzo wydatny udział na P. W. K.; organizacją zaś zajmował się komitet wystawowy pod przewodnictwem wiceprezesa Strassmana. Dalej poruszył prelegent zagadnienia eksportowe, kredytowe, polityki socjalnej, podatków, stosunku rządu do organizacji i organizacji gospodarczych i społeczeństwa do przemysłu konfekcyjnego.

W chwili, gdy to piszemy, obrady trwają nadal. (bp)

Festival Muzyki Polskiej

Dziś, sobota, 25 bm. godz. 20 Aula U. P. V koncert symfoniczny.

W programie: „Stabat Mater“ Szymanowskiego (chór, sola, orkiestra), „Proteus“ i „Laodamia“ Melcera (chór, solo, orkiestra).

Koncert skrzypcowy Karłowicza. Uwertura do „Legendy Bałtyku“ Nowowiejskiego. Wykonawcy pp.: Argasińska (śpiew), Dubiska (skrzypce), Szymanowska (śpiew), Trampezyńska (śpiew), Heising (śpiew), Nowowiejski (dyr.), Raczkowski (dyr.), Chór Państw. Konserw. Muz. orkiestra Filharmonji Warsz.

Jutro, niedziela, 26. 5. godz. 20 Aula U. P. VII koncert symfoniczny. W programie: Koncert skrzypcowy Wieniawskiego, koncert organowy M. Surzyńskiego, oratorium „Słońce“ Kazury, kantata „Ochłani“ Walijewskiego. Wykonawcy pp.: Czerniawska (recytacja), Fabry (śpiew), Bregy (śpiew), Jahnke (skrzypce), Lefeld (fort.), Kazuro (dyr.), Nowowiejski (dyr.), Rutkowski (organy), Walijewski (dyr.), Chór Kapeli Ludowej, orkiestra Filharmonji z Warszawy.

Dzisiejszy koncert zaszczyli swą obecnością J. E. ks. Kardynał Hlond. Wykonane będzie m. in. „Stabat Mater“ Szymanowskiego.

Niemieckie fundusze gadzinowe na Górn. Śląsku

Katowice, 25. 5. (Pat.) Prasa donosi, że odbyła się tu rozprawa dyscyplinarna przeciwko kierownikowi mniejszościowej szkoły wydziałowej w Katowicach Urbanekowi, który miał pobierać fundusz gadzinowy od obcego państwa i pośredniczyć w przyznawaniu i wypłacaniu kwot z tego funduszu innym swym kolegom. Urbanekowi udowodniono winę i zasądzono go na zwolnienie ze służby bez prawa do emerytury.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Bieg na przelaj „Kurjera Poznańskiego”

Kto zdobędzie w niedzielę puhar? — Gdzie się powinni zgłaszać zawodnicy

W roku bieżącym na starcie dzielącego biegu o puhar wędrowny „Kurjera Poznańskiego” ujrzymy elitę naszych długodystansowców, wśród których na czoło wysuwa się Stanisław Petkiewicz (nr. 52); znajduje się on obecnie w doskonałej formie, a należąc do najlepszej klasy światowej, należy stale zasłużone triumfy w Polsce. Niewątpliwie również w Poznaniu wykaże wszystkie swe wybitne walory, to też w niedzielę ruszy w dystans jako główny faworyt, posiadając najwięcej szans na zajęcie pierwszego miejsca.

Najgroźniejszym jego przeciwnikiem będzie prawdopodobnie Kusociński (nr. 53), powracający powoli do swej zesłorocznej formy, trzeba się z nim zatem bardzo poważnie liczyć. Znajdzie on u nas okazję do zmierzenia się ponownie z doskonałym Starostą (nr. 55), któremu uległ w biegu „Kurjera Łódzkiego”; jak teraz i na czyją korzyść rozstrzygnie się walka — trudno przewidzieć; w każdym razie zapowiada się niezmiernie emocjonujące. Weźmie w niej udział nie bez dużych nawet szans Zdz. Motyka (nr. 67) z Krakowa, dobry czwarty w Narodowym Biegu, co jest najlepszą rekomendacją. Może dalej bardzo być groźnym dla każdego Zeško (nr. 68); nie dadzą się również tak łatwo wyprzedzić nasi mili goście, rodacy z za kordonu z

pod sokolego znaku Andrzejak (nr. 3), Kempński (nr. 4) i Ratajczak Jan (nr. 2).

Barw Poznania powinni z powodzeniem bronić p. i. Nogaj Adam (nr. 8), Rochowicz (nr. 9), Ratajczak Stefan (nr. 24), Jakubowski (nr. 25), Kluge (nr. 38).

Z zamiejscowych nie należy jeszcze zapominać o Rossie (nr. 57), Hemerlingu (nr. 59). Wreszcie trudno przewidzieć, czy wśród licznych zgłoszonych nie ujawni się jakiś niezwykle talent, który może sprawić niespodziankę. Przekonamy się o tem niezadługo, gdyż już jutro; teraz możemy tylko stwierdzić, że zapowiada się emocjonująca rywalizacja o każde z czołowych miejsc i ulokowanie się w pierwszej dziesiątce będzie w takiej konkurencji bardzo zaszczytne.

Dla informacji raz jeszcze przypomniemy, że należy się zgłosić najpóźniej o godz. 10 i pół na boisku Sokola, przyczem wejście jest wyłącznie od strony Drogi Dębińskiej przez ostatnią bramę, przed którą stać będzie specjalny delegat P. O. Z. L. A. W szatni na wspomnianem boisku zawodnicy otrzymają po badaniu lekarskim numery. Start punktualnie o godzinie 12 i pół na stadionie miejskim, gdzie jest również i meta. Przedprzedaż biletów w firmach „Camera”, „Sport-Bloch”, oraz „Dom Sportowy”.

10-lecie przejęcia zasłużonej instytucji

Uroczystość Państwowej Szkoły Budowy Maszyn

W dniu jutrzejszym, odbędzie się uroczysty obchód z okazji 10 rocznicy przejęcia z rąk niemieckich Państwowej Szkoły Budowy Maszyn w Poznaniu, mieszczącej się w gmachu przy ul. Kluczborskiej 5.

Przejęcie szkoły przez władze polskie nastąpiło w dniu 1. czerwca 1919 r., a dokonał go kurator szkoły z ramienia Naczelnej Rady Ludowej p. inż. Wiktor Maćkowiak, obecny dyrektor wspomnianego zakładu. W czasie wojny światowej, zajęcia szkoły istniejącej od roku 1901 były przerwane, gdyż w budynku mieścił się szpital wojskowy. Początkowo niemiecka „Maschinenbauschule” znajdowała się przy pl. Świętokrzyskim 1, w domu, gdzie obecnie jest skład materiałów bielskich Molendy; w roku 1907 przeniesiono szkołę do własnego gmachu przy ul. Kluczborskiej, zbudowanego przez miasto. Instytucja ta za czasów zaborskich miała charakter wybitnie germanizacyjny, czego dowodem, że do roku 1914 wśród uczniów było zaledwie 10 Polaków. W czasie przejęcia szkoły przez władze polskie, było 13 uczniów Niemców, kończących ostatni kurs.

Rozpoczął się bujny rozwój instytucji. Kurator mianowany przez Nacz. Radę Ludową, p. inż. Maćkowiak objął kierownictwo zakładu, a pierwszymi nauczycielami byli pp.: inż. Jan Marczyński i Wiesław Grzelachowski. Obecnie jest 230 uczniów, studujących w 7 klasach półrocznych. Program doznał rozszerzenia, a specjalnie uwzględniono specyficzny charakter rolniczy naszego kraju i położono główny nacisk na studia maszyn rolniczych oraz maszyn dla przemysłu rol-

nego. Około 60 procent uczniów rekrutuje się z ziem b. Kongresówki, reszta, za małymi wyjątkami pochodzi z ziem zachodnich. Trudnoby było obrazować rozwój i ulepszenia wprowadzone w ostatnim czasie. Wskazać wypada tylko, że rozwinęto bardzo bogato zaopatrzone warsztaty mechaniczne, laboratoria: metalograficzne, pomiarowe i elektryczne. W warsztatach mieści się 35 obrabiarek, hartownia, mała kuźnia i montownia.

Do studjów w Państw. Szkole Budowy Maszyn przyjmuje się na podstawie świadectwa 6-klasowej szkoły średniej, a rok szkolny zaczyna się 10 września. Wakacje rozpoczynają się wcześniej niż w innych zakładach naukowych a to w tym celu, by umożliwić studentom praktykę fabryczną. Na razie istnieje tylko wydział budowy maszyn, a w najbliższym czasie powstanie wydział elektryczny i projektowany jest wydział chemiczny. Stosunek miasta jest bardzo życzliwy, a prezydent Ratajski, jest prezesem istniejącej przy szkole rady opiekunów. Dzięki pomocy magistratu, rozbudowano warsztaty mechaniczne kosztem około 50.000 złotych.

Historja dziesięciolecia pracy polskiej w Państwowej Szkole Budowy Maszyn w Poznaniu, będzie szczegółowo zobrazowana w książce pamiątkowej, która ukaże się niezadługo staraniem Stowarzyszenia Absolwentów Państw. Szkoły Budowl. Istnienie stowarzyszenia dowodzi, że zamilowanie do szkoły jest duże, gdyż młoda ta organizacja liczy już 151 członków. W owocnej pracy na dalsze dziesięciolecie zasyłamy serdeczne „Szczęść Boże!” (k)

KALENDARZYK

Sobota, 25 maja 1929.

Słońce: wschód 3,43; — zachód 19,56; — długość dnia 16 godz. 13 min.

Księżyc: wschód 22,25; — zachód 4,37; — po pełni.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Sobota, godz. 7 rano: Temperatura powietrza wysoka plus 18 st. C., pochmurno, wiatr południowo-wschodni, ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 756 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 28 st. C., najniższa plus 15 st. C. Kal. rz-kat.: Grzegorz; jutro Trójca Św. Kal. słow.: Borysław; jutro Węcymil.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka pod Eskulapem, pl. Wolności 13. — Apteka pod Białym Orłem, St. Rynek 37. — Apteka Sapiżyńska, ul. Pocztowa 31.

Jeżyce: Apteka przy ul. Mickiewicza 22. Łazarz: Apteka Łazarska, ul. Małeckiego. — Apteka na Górczynie. Wilda: Apteka „Fortuna”, G. Wilda.

KRONIKA KOŚCIELNA

— * Jego Eminencja Ks. Karynał-Prymas zamianował ks. proboszcza Stanisława Maciaszka z Bukowca dziekanem dekanatu grodzkiego. (rl.)

OSOBISTE

— * Srebrny jubileusz pracy w zawodzie drukarskim obchodzi dnia 1 czerwca p. Władysław Witajewski, zatrudniony obecnie w Drukarni Wydawniczej p. Fr. Krajny w Poznaniu. Jubilatowi, który tak dla swych zdolności zawodowych jak i w życiu obywatelskim ogólnie jest poważany, życzymy jak najdłuższej owocnej pracy w szlachetnym swym zawodzie. Uroczystość odbędzie się w domu prywatnym Jubilata w Poznaniu, przy ul. Szwajcarskiej 12a, parter prawo.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * Zarząd Chorągwi Wielkopolskiej Związku Hallerczyków urzęduje jutro, w niedzielę w złotej sali Dyrekcji P. K. E. przy ul. Słowackiego 21 zebranie informacyjne. Przemówienie wstępne wygłosi p. gen. Józef Haller. Poza tem wygłoszą referaty p. pułk. dr. J. Modelski, prezes Zarządu Głównego Zw. Hallerczyków w Warszawie oraz p. Kaz. Osten-Sacken, prezes Zarządu Chorągwi Wielkopolskiej. Wstęp na zebranie za zaproszeniami, które zostały we właściwym czasie rozesłane.

— * Związek Kolporterów m. Poznania. Nadzwyczajne zebranie odbędzie się dnia 26 bm. o godz. 18,30 w lokalu p. Kasperkowej przy ul. Kraszewskiego 16. Z powodu ważnych spraw przybycie każdego członka konieczne. Zarząd.

— * Komitet Towarzystw dzielnic łazarsko-górczyńskich zaprasza wszystkich prezesów i sekretarzy Towarzystw dzielnic na zebranie informacyjne dnia 27 bm. o godz. 20,30 na sali Domu Św. Antoniego. Celem zebrania jest wspólna narada w sprawie udziału i utrzymania porządku przez poszczególne Towarzystwa podczas procesji Bożego Ciała.

— * Ze Związku Zawodowego Literatów Polskich w Poznaniu. Walne zgromadzenie odbędzie się dnia 3 czerwca br. o godz. 18 w sali 31 na Zamku. Następne zebranie odbędzie się o godz. 18,15 bez względu na ilość przybyłych. Porządek obrad: wybór delegatów na zjazd związków zawodowych literatów polskich, który odbędzie się podczas ogólnego zjazdu literatów polskich w Poznaniu.

WYSTAWY

— * Staraniem Tow. Miłośników Fotografii w Poznaniu odbędzie się w salach Związku Artystów-Plast., plac Wolności 14a trzeci międzynarodowy salon fot. artyst. w Polsce. Otwarcie salonu nastąpi w niedzielę, 26 bm. o godz. 12.

WIECZORY, KONCERTY

— * K. P. H. im. Bolesława Chrobrego, chcąc przyjąć z pomocą I. pozn. drużynie harcerskiej w zorganizowaniu tegorocznych kolonii, urządza dnia 26 bm. popołudniu w ogrodzie „Jedność” na Przepadku zabawę wiosenną, połączoną z rozmaitemi niespodziankami, jak kulanie w kręgle, strzelanie itd. Wstęp wolny. Wszystkich sympatyków i przyjaciół harcerstwa prosimy o poparcie.

— * Sekcja Misyjna przy Sodalioji Pań Miejskich przypomina o herbatce swej, która odbędzie się dnia 28 bm. w salce „Warszawianki” przy Alejach Marcinkowskiego 8. — Dla aktualnych tematów, które pragniemy poruszyć, prosimy o liczny udział członków. Gości i sympatyków dzieła misyjnego zapraszamy również. Zarząd.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * Informacje dla maturzystów. Związek Kół Matematycznych, Fizycznych i Astronomicznych Pol. Młod. Akad. (Warszawa, Nowy Świat 72) zawiadamia, że osobom, zamierzającym studiować matematykę, fizykę lub astronomię udziela informacji o warunkach i trybie studjów tych przedmiotów na uniwersytetach polskich. W sprawach, dotyczących specjalnie Uniwersytetu Poznańskiego zwracać się można do Kola Matematyczno-Fizycznego S. U. P. (Poznań Zamek). Do listów z zapytaniem należy załączyć znaczek pocztowy na odpowiedź.

— * Państwowa Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa w Poznaniu rozpoczęła przyjmowanie zapisów na rok szk. 1929-30 chłopców w wieku lat 14—16 do oddziałów ślusarskiego i stolarskiego. Egzamin wstępny odbędzie się dnia 18 czerwca o godz. 9. Bliższe informacje w biurze Szkoły ul. Kluczborska 5 (przy Rynku Wildeckim) pokój 9 w godzinach od 10—13 i od 16—18, w sobotę tylko od 10—13.

— * Egzamin wstępny w prywatnym żeńskim gimnazjum /humanistycznym pod wezwaniem Najśw. Serca Jezusa w Poznaniu odbędzie się w następujących terminach: dnia 1 i 3 czerwca do klas wstępnych i wyższych; dnia 4 i 5 czerwca do pierwszego gimnazjalnego.

— * K! Chrobria komunikuje: Wszyscy członkowie K! są obowiązani wziąć udział w uroczystości odsłonięcia pomnika Chrobrego w Gnieźnie w dniu 30. b. m. — Komilitoni, którzy chcą korzystać z niższej kolejowej, winni się zebrać w dniu uroczystości na dworcu pół godziny przed odjazdem pociągu, t. j. o godz. 7,15. — Zbiórka dla wszystkich w Gnieźnie o godzinie 9,45 przed pomnikiem.

Za Kom. Wakacyjną: Józef Kurzawa.

Chore kobiety otrzymują przez użycie naturalnej wody gorzkiej Franciszka Józefa lekkie wypróżnienie, przyczem połączone to jest nieraz z nadzwyczaj dobroczynnym działaniem na chore organy. Autorzy klasycznych dzieł o chorobach kobiecych twierdzą, iż pomyślnie działanie wody Franciszka Józefa potwierdzają rezultaty ich badań. Zadać w aptekach i drogeriach. nw 10 510

— * Odpust patronki kościoła N. M. P. Wspomożycielki Wiernych odbędzie się dnia 26 bm. w kościele ks. ks. Salezjanów przy ul. Wronieckiej 9. Porządek nabożeństw następujący: o godz. 8 i 9 ciche msze św.; o godz. 10,30 uroczysta suma z kazaniem ks. dr. Antoniego Symiora z Krakowa; o godz. 12 msza św. cicha z kazaniem; o godz. 16 nabożeństwo majowe z kazaniem dla pomocników salezjańskich. Od godz. 8 do końca wieczornego nabożeństwa będzie wystawiony Najświętszy Sakrament.

— * Koło Śpiewackie Polskie w Poznaniu uprasza swych członków o przybycie na próbę w niedzielę, dnia 26 maja o godz. 10 przed południem do Auli Uniwersyteckiej, gdyż w poniedziałek występuje chór łącznie z kołem „Chopin” o godzinie 20 w Auli. Obecność wszystkich członków konieczna. Zarząd.

— * Koło Słuchaczy Uniw. Ludowego na miasto Poznań zwiędza w niedzielę, 26 bm. za specjalną zniżką P. W. K. — Zbiórka o godz. 8 rano przed „Belwedere”. — W poniedziałek, dnia 27 bm. o godz. 19,30 odbędzie się w sali Domu Królów Jadwigi wieczorek dyskusyjny.

— * Męski Chór Seraficki przy kościele OO. Franciszkanów. Wzywamy wszystkich członków czynnych do gremjalnego uczęszczania na lekcje. Zarazem przypominamy, że dnia 26 bm. odbędzie się wycieczka do Staroleki. Zbiórka o godz. 6 na Starym Rynku (św. Jan). Goście mile widziani.

— W 20-tych numerze „Ilustracji Poznańskiej” zamieszczono na drugiej stronie zdjęcia szeregu pawilonów na P. W. K., przyczem pod jednym z nich zamieszczono następujący podpis: „Efektowny pawilon znanej fabryki mydła „Blask”. Jak się okazuje, nie jest to pawilon wspomnianej firmy, lecz popularnej w Polsce fabryki herbatników, keksów, biszkoptów itp. Mystkowski z Kalisza, która wyroby swe wykonuje na sposób angielski, a wartość ich dorównuje podobnym produktom zagranicznym.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * Wycieczka z Czechosłowacji. Dziś rano przybyła do Poznania wycieczka uczniów Wyższej Szkoły Włókienniczej w Bernie Czeskim pod przewodnictwem inż. Seidla. W wycieczce uczestniczy 30 osób, którzy zabawią w Polsce do 1 czerwca. Po zwiedzeniu P. W. K. uczniowie odjadą do Łodzi, gdzie zapoznają się z polskim przemysłem włókienniczym.

KRONIKA WYPADKÓW

— * Samobójstwa. Dnia 23 bm. o godz. 16,15 popełnił samobójstwo przez zaciśnięcie się gazem Narożny Jakób, zamieszkały w Poznaniu przy ul. Strumykowej nr. 21. Zwłoki odstawił pogotowie ratunkowe do szpitala miejskiego. Nieboszczyk liczył 65 lat. — Dnia 22 bm. wieczorem uśiłowała popełnić samobójstwo przez zaciśnięcie gazem świetlnym Marja N., zamieszkała przy ul. św. Marcina 4. Mieszkańcy tego domu poczuwszy ulatniający się gaz, wezwali pogotowie ratunkowe, które odstawiło N. do szpitala miejskiego. (z)

KRONIKA POLICYJNA

— * Skradziono książkę czekową firmy „Polska Nafta” z Warszawy. Jak się okazuje, jest ona w posiadaniu niejakiego Władysława Wydrzyńskiego, poszukiwanego już za różne sprawy przez II. sąd okręgowy w Warszawie. Wobec tego, że zachodzi możliwość pojawienia się Wydrzyńskiego na terenie poznańskim, przestrzega się przed oszustem, którego należy oddać władzom. (k)

— * Kradzieże i włamania. Włamano się do mieszkania p. H. Władysława, zamieszkałego przy G. Wildzie 3 i skradziono 2 płaszcze. — Z budowl skradziono p. Mielcarkowi Józefowi, zam. przy ul. Wybickiego 16, portfel z zawartością 120 złotych i parę półbutów. — P. Słaboszewicz Wandzie przy ul. Kraszewskiego 9, skradziono na P. W. K. 2 paczki z różnymi przedmiotami. — P. dr. Frühlingowi Ryszardowi z Gdańska skradziono z samochodu 2 narzutki wart. 350 zł. — P. Schlieperowi Gustawowi, zam. przy ul. Sew. Mielżyńskiego 4, skradziono na terenie P. W. K. portfel z dokumentami. (z)

Dzisiaj w Kinie

Apollo: „Karjera panny Dodo”
Aurora: „Szczapa w niewoli rosyjskiej”
Casino: „Księżniczka Dunaju”
Colosseum: „Władca przestworzy”
Corso: „Czarny Pirat”
Edison: „Gwiazda wschodu”
Kapitol: „S. O. S.”
Metropolis: „Trzy namiętności”
Odeon: „Ramona”
Renaissance: „Zatoka śmierci”
Słońce: „Pieniądz”

Przyszły kierownik opery poznańskiej

Dyrektor Opery Poznańskiej p. Piotr Stermich-Valerociata został, jak wiadomo, dyrektorem Opery w Warszawie i po Wystawie opuści zajmowane dotychczas w Poznaniu stanowisko. Wczoraj zamianował Magistrat m. Poznania kierownika artystycznego, który będzie prowadził naszą Operę do końca sierpnia r. 1930. Jest nim p. Zygmunt Wojciechowski, dotychczasowy drugi kapelmistrz naszej Opery, (funkcję pierwszego pełnił, jak wiadomo sam dyr. Stermich). P. Wojciechowski pracuje w naszej w Operze już od lat dziesięciu i okazał się przy pulpicie kapelmistrzowskim siłą sumienną i użyteczną.

Popierając wytwórczość krajową, budujecie niezależność i potęgę gospodarczą i polityczną Polski!

JARMARKI

— **Międzychód.** Jarmark kramny, na konie i bydło odbędzie się dnia 4 czerwca. Spędzanie z powodu grasującej zarazy jest zakazane.

Z WIELKOPOLSKI

— **Gniezno.** (Śmierć nieznajomej.) — W Falkowie zmarła nieznana kobieta, która nocowała u gospodarza Malczewskiego. Nieznajoma zmarła liczy około 60 lat i chodziła po kweście, a według twierdzeń znających ją mieszkańców, objawiała ona chorobę umysłową. (k.)

— **Szamotuły.** (Pożar.) W Jasieniu spaliła się stodoła rolnika Klemensa Przybylskiego. Szkodę wyrządzoną przez pożar ocenia się na około 7000 złotych.

— (Znalezienie zwłok.) Na polach gminy Rutki znaleziono pod stogiem zwłoki mężczyzny, w których rozpoznano 80-letniego Antoniego Bętkowskiego, rodem z Otorowa w pow. szamotulskim. Przypuszcza się, że w drodze zaskoczyła staruszka śmierć.

— (Za kradzież świń.) W Ostrorogu aresztowano Wawrzyńca Kurowskiego i Antoniego Garczyka, którzy dopuścili się kradzieży świń u Napierały w Buszewie. (k.)

— **Września.** (Sztandar sokolic poznajskich wykonany we Wrześni.) Ofiarowany przez p. prezydentową Żychlińską z Gorazdowa sztandar dla gniazda sokola żeńskiego w Poznaniu wykonała nadwójczaj artystycznie p. Wład. Jakubowska z Wrześni, gorliwa pracowniczka w towarzystwach młodzieży żeńskiej. Sliczny ten sztandar przedstawia na jednej stronie obraz Matki Boskiej Częstochowskiej z podpisem „Pod Twoją obronę uciekam się”, na drugiej stronie orla białego, sokola, herb miasta Poznania i datę założenia żeńskiego sokola w Poznaniu. (y.)

— **Ostrów.** (Nagła śmierć.) Na ulicy Kolejowej, w drodze do domu, zmarła nagle 65-letnia wdowa Marianna Kwiatkowska z Ostrowa. Przywołany lekarz stwierdził śmierć na udar serca.

— (Włamanie.) W tych dniach włamano się do składu korzennego p. Kazimierza Golińskiego i skradziono towary, łącznej wartości około 700 złotych i pewną ilość gotówki. — Z zabudowań p. Maksymiliana Pawlickiego przy ul. Ledóchowskiego skradziono 8 rasowych kur i 2 koguty islandzkie. — Ze składu Jana Paszkowiaka przy ul. Wrocławskiej 54 skradziono większą ilość papierosów i czekolady. — Na dworcu kolejowym skradziono rower męski p. Edwarda Kepińskiego z Dębicy w powiecie odolanowskim.

— (Za kradzież w hotelu.) Aresztowano tu Romana Dziechcińskiego z zawodu szewca, mieszkającego w Teblach. Dziechciński skradł w Hotelu Polskim kupcowi Sali Hamburgerowi z Wrocławia walizkę z garderobą, łącznej wartości około 300 złotych i 100 marek niem.

— **Ostrzeszów.** (Wpisy do gimnazjum.) W tutejszym gimnazjum miejskim rozpoczęły się już wpisy do wszystkich ośmiu klas. Gimnazjum jest typu humanistycznego i posiada prawa szkół państwowych. Dorobek naukowy i materialny w uposażeniu gabinetów stale wzrasta. Ważnym czynnikiem stale wzrastającej liczby uczniów jest i ta okoliczność, że młodzież ucząca się przebywa w zdrowotnej okolicy. Wysokość miejscowości naszej ponad poziomem morza jest najwyższą w Wielkopolsce. (oys.)

— **Strzelno.** (Z Bractwa Kurkowego.) W dzień Zielonych Świąt rozpoczęło się tradycyjne strzelanie Bractwa Kurkowego o godność króla i rycerzy, oraz strzelanie o wartościowe nagrody również dla gości. Podczas strzelania odbywał się na strzelnicy koncert. W dniu 21 bm. odbyła się na zakończenie zabawa taneczna w sali strzelniczej. Królem został ponownie p. Müller, pierwszym rycerzem p. Szydlik Franciszek, drugim p. Boesche Edward.

— (Różne.) Znajdujący się na rynku cokol dawnego pomnika niemieckiego został rozebrany, co należy powitać z uznaniem. Na rynku ustawiono ostatnio kiosk, który ma również służyć informacjami dla zdających na Powszechną Wystawę Krajową do Poznania.

— (Z kroniki żałobnej.) Dnia 13 bm. zmarł śp. Juliusz Küchel, budowniczy, właśc. tartaku w Strzelnie. Zmarły był długoletnim członkiem Rady miejskiej w Strzelnie. Pogrzeb odbył się dnia 17 bm. w obecności przedstawicieli Rady miejskiej i członków Magistratu z burmistrzem p. Radomskim na czele. (mc.)

Pokwitowanie

dalszych ofiar na organy dla kościoła Najśw. Marii P. Wspom. WW. (Katarzynki) Lista V. P. P.: K. Otmianowski 200 zł (II i III rata), St. Schulz 100 zł (II rata), S. Kalamajski 100 zł, N. N. (W. Garb.) 200 zł, R. Heisig 100 zł, J. Jarocki 100 zł, W. Frackowiak 100 zł (II rata), p. Bugzelowa 100 zł, N. N. (Br. Dębina) 500 zł, Fr. Sal. Wozniak 100 zł (II rata), Cygański i Sema 50 zł, Zemlerska 50 zł, S. Cichecki 50 zł, Dzierżogowska 50 zł, P. Warzecha 50 zł, S. Święcicki 50 zł, L. Kruk 50 zł, R. Kaczmarek 50 zł, W. Centr. Zelaza 50 zł, L. Wojciechowski 50 zł, L. Nalaskowski 50 zł, T. Bartsch 20 zł, Billert 2 zł, St. Hubert 10 zł.

St. Józwiak 10 zł, K. Karpiński 5 zł, J. Kolasinski 5 zł, H. Adamek 5 zł, A. Bulmański 2 zł, S. Wilkański 2 zł, H. Waszczyński 20 zł, L. Witkowski 5 zł, K. Rzepecki 5 zł, I. Heusler 5 zł, A. Busiakowa 5 zł, M. Drodzowska 10 zł, H. Grzeszkowiak 5 zł, Bank Tow. Kred. 10 zł, J. Borys 20 zł, W. Tomasz 10 zł, Fr. Martin 17,70 zł, L. Wistuba 30 zł, N. N. 15 zł, Cz. Kwiatkowski 10 zł (II rata), A. Gustowski 30 zł, Z. Degowa 15 zł, N. N. 10 zł, W. Patyk 20 zł, M. Sycewska 20 zł, N. N. (W. Garb.) 20 zł, A. Sawicka 10 zł, G. Głowacka 5 zł, M. Przybecki 2 zł, B. Wegenke 5 zł, M. Czarniecka 5 zł, W. Czyst 10 zł, W. Kuzdela 20 zł, M. Kielczewski 5 zł, Kantecki 10 zł, Maciejewski 5 zł, Wł. Wroński 10 zł, H. Kielczewska 5 zł, N. N. (B. Wz. Pom.) 20 zł, pp. Lukomscy M. 20 zł, Grzegorzewicz 10 zł, Koltunowiczówna 20 zł, E. Karge 20 zł, L. Kuczyński 20 zł, Wł. Sulicki 5 zł, Bol. Adamczewski 10 zł, K. Baudel 10 zł, St. Centowski 5 zł, K. Kandziora 5 zł, „Blask” Wytw. chem. 30 zł, M. Bak 5 zł, St. Skóra 20 zł, J. Walska 50 zł, Antoni Rose 20 zł, St. Frankowski 10 zł, Jul. Kreglewski 5 zł, Szulczewski 2 zł, A. Cichowicz 30 zł, J. Dutkiewicz 5 zł, T. Kujawa 5 zł, E. Pieprzyci 1 zł, L. Szlapeczyński 10 zł, Fr. Musiol 1 zł, T. Sierszalski 2 zł, J. Barelkowski 20 zł, Kucharski 2 zł, Kanikowska 1 zł, K. Kużaj 10 zł, S. Wrzesiński 10 zł, J. Nowakowski 2 zł, Fr. Drabętwicz 5 zł, J. Klinge 10 zł, W. Jedrzychowski 10 zł, Ign. Kalinowski 2 zł, H. Szymański 2 zł.

Składając serdeczne „Bóg zapłać” prosimy gorąco Szan. Kupiectwo o dalsze składki na zbożny cel. — Konto P. K. O. nr. 207 920.

Zarząd Kościoła N. M. P. Wspom. W. W. b. klasztor „Katarzynek”.

SPORT

Hokej

Lechia — Reprezentacja Grudziądzka. Zamiast zawodów Poznań — Gdańsk, które ze względu na zajęcia w Opolu Polski Związek Hokeja na trawie odwołał „Lechia” sprowadził po raz pierwszy hokeistów z Grudziądza. Reprezentacja składać się będzie z graczy K. S. Merkur i K. S. Sparta. Lechia wystawi skład najlepszy. Zawody te odbędą się na „Stadionie P. W. K.” o godz. 18. Dostęp do Stadionu przez wystawę oraz przez osobne wejście od strony koszar 7 Dyonu Taborów.

Czarni-Lechia komb. — Lechia I. Pokazowe te zawody odbędą się o godz. 11.30 przed biegiem Kurjera Poznańskiego na Stadionie Miejskim. Drużyna kombinowana stanowić będzie silnego dla Lechii pierwszego przeciwnika.

Zarząd „Lechii” mając na uwadze niedalekie spotkanie Polska — Czechosłowacja stara się wszelkimi sposobami umożliwić swym graczom, którzy mają szansę wejść do reprezentacyjnej drużyny Polski — jaknajlepsze przygotowanie i zaprawę sportową.

Piłka nożna

Gedania - Gdańsk — Warta. Przypominamy o niedzielnych zawodach powyższych drużyn, które zapowiadają się bardzo interesująco. Gedania wykazuje obecnie bardzo dobrą formę, o czym świadczą tegoroczne wyniki z Schupo 8:3, Preussen 6:2, oraz reprezentacja Elbląga 3:0. Początek o godz. 17. Przedsprzedaż biletów w firmie Camera oraz w Sekretariacie Klubu od 15 do 19 i w niedzielę od godz. 10 do 12.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznań ładni i wagonowy, dostawa bieżąca, za 100 kg.:

Standardy: a) żyta poznańskiego 699,5 gr. (118,7 f. w. h.); b) żyta pomorskie 693,5 gr. (117,5 f. w. h.); c) pszenicy poznańskiej i pomorskiej 755 gr. (127,9 f. w. h.); d) owsa poznańskiego i pomorskiego 461,5 gr. (77,9 f. w. h.); e) notowania maki żytniej na podstawie urzędowo ustalonego typu (70%).

Poznań, dnia 25. 5. 1929.

„Ceny orientacyjne”
parytet Poznań

Żyto	25,75—26,75
Uspokojenie słabe	
Pszenica	44,00—45,00
Uspokojenie spokojne	
Jęczmień przemysłowy	30,50—31,50
Uspokojenie słabe	
Owies	28,00—29,00
Uspokojenie słabe	
Maka żytnia wł. worka według urzędowo ustalonego typu (70%)	40,00
Uspokojenie słabe	
Maka pszenna 65% wł. work.	63,50—67,50
Uspokojenie słabe	
Otreby żytnie	20,25—21,25
Otreby pszenne	25,25—26,25
Wyka latowa	43,00—45,00
Peluszka	41,00—43,00
Groch polny	45,00—48,00
Groch Victoria	64,00—69,00
Groch Polgera	55,00—60,00
Lubin niebieski	25,00—26,00
Lubin złoty	33,00—35,00
Tatarka	43,00—46,00
Ziemniaki fabryczne	5,50—5,80
Makuch Iniany 38%	50,00—51,00
Makuch rzepakowy 36—38%	41,00—42,00
Makuch słonecznik. 48—52%	39,00—41,00
Srót Soja 46—48%	44,00—46,00
Uwaga:	Uspokojenie słabe.

Pułk. Piekucki,

pierwszy komendant m. Poznania, organizator i dowódca I. pułku garnizonu w Poznaniu, obecnie komendant Związku Tow. Uczestników Powstania w Wielkopolsce 1918 — wybrany na tegorocznym walnym zebraniu.

TEATRY

— **Z Teatru Wielkiego.** Dziś, w sobotę „Jenufa”. W niedzielę opera Moniuszki „Verbum nobile” z pp. Szleminską, Karpackim, Majem, Romanowiczem i Urbanowiczem; kapelmistrz p. Wojciechowski; przedstawienie uzupełni balet regionalny Nowowiejskiego „Wesele na wsi” w wykonaniu całego zespołu. W poniedziałek operetka „Polska krew” z pp. Fontanówną, Karską, Nochowicz, Folańskim, Sendeckim i Wiśniewskim, kapelmistrz p. Mierzejewski. We wtorek, 28 bm. narodowa opera „Zygmunt August” z p. Czarneckim w partii tytułowej oraz z pp. Dudziówną, Marynowicz, Majem i in., kapelmistrz p. Wojciechowski. W środę „Wesoła wdówka” z p. Fontanówną.

Dyrekcja Teatrów Miejskich otworzyła na terenach wystawowych kasę zamawiań w pawilonie „Biur Obsługi Publiczności”; zatem będą czynne równocześnie trzy kasy zamawiań.

— **Z Teatru Polskiego.** Dziś i jutro po raz 12 i 13 arcywesoła komedia Marjana Hemara „Dwaj panowie B.”, która cieszy się ustalonym powodzeniem, a to dzięki swej wybornej treści i świetnej grze całego zespołu z pp. Grabowską, Podborówną, Wojciechowską, Biesiadeckim, Chmielewskim, Kondradem, Nowackim i in. na czele. Ostatnia nowość repertuarowa, niegrana dotąd na żadnej scenie, krotkowiła A. Grzymały-Siedleckiego p. t. „Maman do wzięcia”, wejdzie na repertuar w połowie przyszłego tygodnia, w reżyserji p. N. Młodziejewskiej. Obsadę stanowią czołowe siły naszego teatru.

— **Z Teatru Nowego.** Dziś „Proces Mary Dugan”, który ściąga tłumy publiczności. Sztuka bez kurtyny, więcej nawet, teatr bez sceny — to sensacja dla widza niebawia. W roli tytułowej p. H. Cieszkowska, w innych rolach głównych pp. Czarnecka, Fiszerówna, Kowalikówna, Turońska, Zeromska, Balcerzak, Brodzkowska, Bystrzyński, Chmurkowski, Plewicz, Szarski i Tyliczyński. W niedzielę rekordowa sztuka Dunninga i Abbota p. t. „Broadway”. W poniedziałek znakomita sztuka St. Krzywoszewskiego p. t. „Edukacja Bronki”.

Pod włos.

Dzieci na jezdni

„§ 17. Wzbronione jest bawienie się dziećmi na ulicach i chodnikach.”

Rozporządzenie policyjne o ruchu ulicznym.

Niedawno wyświetlano w Poznaniu film — dosyć kiepski — którego węzłem dramatycznym był fakt zamknięcia publicznego ogrodu. Skutki tego zamknięcia były fatalne. Dzieci, nie wpuszczone do parku, zaczęły się bawić na ulicy. Gumowa piłka w podskokach stoczyła się na jezdnię, za nią wybiegli chłopiec. Nadjechał samochód i... zrozpaczeni rodzice przyszli po stygnące już zwłoki małej ofiary wielkiego miasta.

Wczoraj Grosik, śledząc w samochodzie przy kierowcy, przechodził młki nieopisanie. Co chwilę chwycił kierowcę za rękaw i krzyczał:

— Stać, na Boga stać! Przejeżdżcie pan dziecko!

Kierowca jechał ostrożnie, lecz mimo to Grosik, biedaczysko, wylądował na torturach, ilekroć ujrzał dzieci bawiące się na jezdni.

— To są barbarzyńskie stosunki. Ze też to nie jest wzbronione, by dzie-

FESTIVAL MUZYKI POLSKIEJ

Sobota, 25. 5., godz. 20. Aula. Koncert symf. Filharmonji warszawskiej. Dyrygują: Nowowiejski, Raczkowski, Soliści: pp. Argasińska, Dubiska, Szymanowska, Trampeczyńska, Heising i in. W programie m. in. Stabat Mater Szymanowskiego i Protesilas i Kaodamja Melcera w wykonaniu chóru konserwatorium, pod dyr. Raczkowskiego, p. Dubiska wykona koncert skrzypcowy Karłowicza. Nowowiejski dyryguje uverture do Legendy Bałtyku.

Niedziela, 26. 5., godz. 12, oratorium „Słońce” Kazury. „Ochłani” Walljowskiego pieśni a cap. w wykonaniu kapeli ludowej z Warszawy, p. Łukasiewicz gra koncert e-moll Chopina, a ompanjuje orkiestra F. W. pod dyr. p. Wojciechowskiego.

Niedziela, 26. 5., godz. 20. Dyryguje Oziminski, solista: Zdz. Jahnke. W programie Symfonia Młynarskiego, koncert Wieniawskiego i in.

Poniedziałek, 27. 5., godz. 20. Dyryguje Dolzycki. Solistka: Umińska-Jaworska. W programie Opieńskiego — Zygmunt August i Veni Creator (chór i ork.) Wertheim — Warjacje, Joteyki — Szkiecy, Karłowicza — Koncert skrzypcowy.

Wtorek, 28. 5., godz. 20. RUBINSTEIN, FITELBERG. W programie: Sikorskiego — Symfonia Marka — Suita, Fitelberga — Rapsodia, Chopina — Koncert f-moll.

Środa, 29. 5., godz. 20. PAWEŁ KOCHANSKI, FITELBERG, SZYMANOWSKA. Koncert kompozytorski Szymanowskiego: III Symfonia, koncert skrzypcowy, balet Harnasie i pieśni Hafisa. zw 16 457

P. W. K.

WIEŚ ARABSKA

0 artystów, artystek arabskich w ich tańcach, śpiewach i trycju domowej. bps 8544 Najweselejsza atrakcja Wystawy.

Teatr Wielki

Dziś — „Jenufa” — opera Janaczka. Niedziela, 26. 5. „Verbum nobile” — opera Moniuszki i „Wesele na wsi” — balet Nowowiejskiego.

Poniedziałek, 27. 5. „Polska krew” — operetka Nedbala.

Wtorek, 28. 5. „Zygmunt August” — opera Joteyki.

Środa, 29. 5. „Wesoła wdówka” — operetka Lehara.

Czwartek, 30. 5. „Mazepa” — opera Czajkowskiego.

Piątek, 31. 5. „Bal w operze” — operetka Heubergera.

Sobota, 1. 6. „Tatry” — balet-opera Nowowiejskiego.

Niedziela, 2. 6. „Polska krew” — operetka Nedbala.

Poniedziałek, 3. 6. „Księżniczka dolarów”, operetka Falla.

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Po rozpoczęciu przedstawienia nikt na salę wpuszczonym nie będzie.

Bilety wcześniej do nabycia w kasie Teatru Polskiego, ul. 27 Grudnia.

Teatr Polski

Dziś — „Dwaj panowie B.”

Niedziela, 26. 5. „Dwaj panowie B.”

Poniedziałek, 27. 5. „Dwaj panowie B.”

Wtorek, 28. 5. „Oto kobieta”

Środa, 29. 5. „Dwaj panowie B.”

Czwartek, 30. 5. „Oto kobieta”

Piątek, 31. 5. „Dwaj panowie B.”

Sobota, 1. 6. „Maman do wzięcia” — (Premjera)

Niedziela, 2. 6. „Maman do wzięcia”

Poniedziałek, 3. 6. „Maman do wzięcia”

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Bilety poprzednio do nabycia w kasie teatralnej (Teatr Polski, ul. 27 Grudnia).

Teatr Nowy

Dziś — „Proces Mary Dugan”

Niedziela, 26. 5. „Broadway”

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Bilety poprzednio do nabycia w kasie teatralnej (Teatr Nowy, ul. 27 Grudnia).

ci płątały się na ulicy między tramwajami i samochodami.

— Zabronione jest, owszem — objaśnić kierowca — lecz niestety nikt tego przepisu nie przestrzega. Dzieci na jezdni, to plaga dla automobilistów. Tutaj Grosik poczęł grzmieć piorunami pod adresem policji, która nie przestrzega przepisów. Gdyby nie Tytus, byłby przeklął wszelkie władze w żywy kamień.

— A gdzie mają się bawić dzieci, he? — zapytał. — Ogród Wilsona zamknięty, niedaleko stamtąd położona „Łazarska Szwajcaria” także niedostępna. Dzieciom niewolno bawić się na jezdni to prawda, lecz gdzie je podziąć.

Zapadło milczenie. Grosik rozłożył ręce bezradnie.

— To prawda. Sytuacja bez wyjścia. Niech więc giną. Ha, ha ha! — zaśmiał się dziko.

— A jednak można znaleźć radę. Czyż to mało w śródmieściu placów, leżących odlegiem? Na Ratajcza, dokoła tak zwanego Grollmana i w innych miejscach. Czy nie warto by się o nie postarać dla dzieci? Wówczas możnaby z całą surowością przestrzegać przepisów o ruchu ulicznym. Tymczasem istnieją one tylko na papierze. Bonzo.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

DOKOŁA P. W. K.

NAJBLIŻSZY ZJAZD KULTURALNY

Wszelstwowiański Zjazd Śpiewaczy zapoczątkował szereg uroczystości kulturalnych, związanych z Wystawą. Następną będzie Zjazd Bibliotekarzy i Bibliofilów, który odbędzie się w dniach od 30 maja do 2 czerwca i zgromadzi potężny zastęp pracowników książki oraz jej miłośników. Będzie on złączony z dwoma jubileuszami wielkopolskimi: ze stuleciem Biblioteki Raczyńskich i ze stuleciem działalności wydawniczej Biblioteki Kórnickiej.

Wielkiemu świętu książki polskiej poświęci redakcja naszego dziennika uroczyste wydanie, które ukaże się popołudniu we środę, 29 maja, w przeddzień zjazdu.

DZIESIĘCIOLECIE POZNAŃSKIEGO INSTYTUTU GEOGRAFICZNEGO

Ze zwołanym na P. W. K. Zjazdem Nauczycieli Geografii, o którym zdawaliśmy na tem miejscu obszernie sprawę, złączył się cichy i niejako domowy, ale ważny dla nauki polskiej jubileusz. Dnia 20 maja 1920 roku zaczął swoją działalność nasz uniwersytecki Instytut Geograficzny. Na wiosnę r. 1919 prof. dr. Stanisław Pawłowski, który objął na naszym Uniwersytecie katedrę geografii, przystąpił do organizacji pracowni i biblioteki.

Doniosłość tej placówki oceni się, pamiętając, że jeszcze do niedawna każdy kto chciał dowiedzieć się czegoś o geografii Wielkopolski i Pomorza, musiał posługiwać się liczną niemiecką literaturą naukową. Pierwszym więc zadaniem nowozałożonego Instytutu było zainaugurować w jak najkrótszym czasie serię polskich gruntownych badań geograficznych, a, co za tem idzie — stworzyć początki literatury. Kierownik Instytutu musiał walczyć z mnóstwem trudności. Między innymi — Instytut nie był zaopatrzony w instrumenty naukowe; dawne, niemieckie badania jeziornoznawcze były prowadzone przez Schützego przy pomocy doskonałych przyrządów; z chwilą odzyskania niepodległości Polski Niemcy wywieźli te wszystkie przyrządy, jako prywatną własność i trzeba było na gwałt sprawić nowe. W krótkim przeciągu czasu kierownik Instytutu założył najpotrzebniejsze instrumentarium jeziornoznawcze bez przerwy uzupełniając je przyrządami własnego pomysłu.

Równocześnie zaczęto prowadzić szczegółowe badania nad jeziorami Wielkopolski, wykonywane przez pp. J. Bajerleina i J. Spierczyńskiego. Pierwszym asystentem Instytutu była p. M. Zdobnicka, drugim p. Fr. Szychliński. Badania szły w różnych kierunkach, zależnie od upodobań współpracowników; a więc wykonano i ogłoszono w wydawnictwie Instytutu „Badania geograficzne nad Polską północno-zachodnią” prace meteorologiczne, oceanograficzne, antropogeograficzne i morfologiczne w łącznej ilości 15 dłuższych artykułów i 6 notatek naukowych. Dotychczas wydano pięć zeszytów „Badań”. Obecnie obowiązki asystenta pełni od kilku lat p. Wł. Deszczka.

Statystyka Instytutu wykazuje, iż przez główne studium geografii przeszło 110 słuchaczy; z nich 24 zdało egzamin nauczycielski a 5 doktorski. Ogłoszono 40 proc. oryginalnych, nie licząc prac prof. dr. St. Pawłowskiego. Przez ubiegłych dziesięć lat Instytut odbył 6 wielkich, 9 średnich i 90 mniejszych wycieczek. Biblioteka, z takim trudem zdobyta przez kierownika, stanowi dziś potężny, przeszło pięciotysięczny księgozbiór o poważnej wartości. Wspomnieć też należy o ciągle kompletowanym zbiorze przeźroczy, liczącym ponad 6 tysięcy sztuk.

Byli i obecni współpracownicy Instytutu urządzili teraz, w czasie Zjazdu, uroczysty obchód w obecności pp. prof.: Pawłowskiego, Romera, Smoleńskiego, Olszewicza, Niezabitowskiego, i wiele innych. Wygłoszono szereg przemówień o ważnej misji, jaką Instytut pełni na zachodnio-północnych ziemiach Polski. Przemawiali między innymi generał Serda-Teodorowski oraz prof. dr. Eugeniusz Romer, który w serdecznych, a pełnych rzetelnego humoru słowach wspominał, że jako nauczyciel obecnego założyciela i kierownika Instytutu, prof. dr. Pawłowskiego, jest niejako dziadkiem wszystkich jego wychowanków. J. M.

ŻYCIE KULTURALNE

NAUKA

Komisja historii sztuki Akademii Umiejętności odbyła posiedzenie. Dr. Muczkowski wygłosił referat na temat obrazu „Taniec śmierci” w kościele OO. Bernardynów w Krakowie. P. Leonard Lepski przedstawił „Studja nad nieznanymi obrazami kościoła Marjackiego w Krakowie”. Dyr. Adam Chmiel przedstawił rezultaty swych poszukiwań nad „Genealogją Korneckich snycerzy i malarzy polskich 18 wieku. (n) **Związek Bibliotekarzy Polskich.** Koło wileńskie odbyło zebranie z odczytem p. Stanisława Lisowskiego pt. Rewindykacja książek z Biblioteki Publicznej w Piotrogradzie. Okres wykonawczy.

Warszawskie Towarzystwo Naukowe. Wydział nauk fizyczno-matematycznych odbył posiedzenie naukowe, na którym przedstawiono prace następujące: Alfred Tarski: O funkcjach addytywnych w klasach abstrakcyjnych i ich zastosowaniu do zagadnienia miary; Jerzy Poprużenko — O pewnej własności analitycznej funkcji rzeczywistych przedziału: Stanisław Józef Thugutt — O roztworach koloidalnych kalcytu i aragonitu.

MUZYKA

Muzycy polscy zagranicą. W Lipskim-Landeskonserwatorium — odbył się niedawno koncert muzyki polskiej, którego wykonawcami byli znani artyści Irena Dubiska i Zbigniew Drzewiecki. P. Dubiska odegrała koncert skrzypcowy M. Karłowicza, który też odegra u nas na jutrzejszym koncercie festiwalowym. (z)

Muzyka francuska we Lwowie. Piszą nam ze Lwowa: W Kole literacko-artystycznym odbył się wieczór muzyki francuskiej, poprzedzony odczytem dr. Seweryna Barbaga. Na program umieszczono sonatę wiolonczelową Honneggera utwór politolonalny, sonatę wiolonczelową Debussyego, oraz pieśń obu tych kompozytorów. (ml)

Sukcesowa operetka. Jest nią amerykańska operetka „Rose - Marie” wystawiana od trzech lat w Ameryce i Europie z ogromnym powodzeniem. W Paryżu grwana jest „Rose - Marie” od trzech lat codziennie w teatrze Mogador. Przyniosła ona już 30 milionów dolarów dochodu.

„Wesele Figara” w Warszawie. Piszą nam z Warszawy: Opera nasza wystawiła Mozarta „Wesele Figara”. Rolę tytułową wykonał p. Michałowski, hrabiego p. Romiejko, Zuzannę p. Kąrowwska, Cherubina p. Olga Olgina, Rozynę p. Czapska, Don Basilia p. Janowski, Marcelinę p. Szereżewska. Przygotowywał i dyrygował operę p. Bojanowski. Zdania są dość podzielone. Sumienną pracę artystów i dyrygenta podnoszą wszyscy mniej więcej jednakowo — natomiast przeważa, co do oceny poziomu, zdanie że przedstawieniu brakowało wery i humoru, głównie z powodu za powolnych temp (z wyjątkiem uwerury, która szła prędko, ale też zamazała się w konturach). (mw)

„Walgiery Wdaly” jako opera. W Filharmonii warszawskiej wykonano wstęp do opery „Walgiery Wdaly” utwór p. K. Wilkomirskiego, znanego wiolonczelisty i kompozytora. (zl)

SZKOLNICTWO

Socjologia a pedagogika. P. M. Wachowski stwierdza w „Przyjacieli Szkoły”, że socjologia staje się obecnie jedną z najważniejszych nauk pomocniczych pedagogiki. Pierwszym uczniem, który zdawał sobie sprawę z doniosłości socjologii dla wychowania, był Emil Durkheim. W Polsce zagadnieniem tem zainteresował się prof. Znaniecki, który w „Socjologii wychowania” udowadnia, iż wychowanie jest to działalność społeczna, której przedmiotem jest osobnik, będący kandydatem na członka grupy społecznej. Jeśli nauczycielstwo zainteresuje się socjologią, wtedy dużo odżywczych pierwiastków wejdzie do polskiej szkoły. A potrzeba tego jest wielka! (St. N.)

VARIA

Czwierć miliona na kulturę w Krakowie. Piszą nam z Krakowa: Wielkie instytucje finansowe w Małopolsce, zwłaszcza miejskie i samorządowe, są obciążone bardzo pięknym tradycyjnym serwitutem, mianowicie częścią swych czystych zysków przeznaczają rok rocznie na cele kulturalne i społeczne. Bywają to sumy bardzo znaczne, jak świadczy przykład, Wielkiej Kasy Oszczędności miasta Krakowa, która odbyła właśnie swe doroczne posiedzenie Wydziału i przeznaczyła na te cele prawie czterć miliona zł., mniej więcej połowę swego czystego zysku, który wyniósł 531 tysięcy.

Na restaurację kościoła Marjackiego przeznaczono 15.000 zł., na restaurację innych cennych świątyń 12.500, na odnowienie gobelinów wawelskich 1000 zł. Towarzystwo Przyjaciół Sztuk Pięknych i Towarzystwo Miłośników Krakowa otrzymały po 1.500. Tow. Muzyczne 1.000 zł. Tow. Oratoryjne 500, Zawodowy Związek Muzyczny 500, poza tem obficie obdarowano Tow. Szkoły Ludowej, różne przytulki, szpitale, zrzeszenia zawodowe, stowarzyszenia akademickie itd. itd. Suma datków wyniosła około 250.000 zł. (kk)

APOSTOŁ FRANCISZKAŃSKIEGO MIŁOSIERDZIA

(Z cyklu: Współczesny Kraków literacki)

Jan Wiktor, cichy poeta — Świat dobroci i współczucia — Ludzie i zwierzęta — Tragedja kundysa — Poza Dygasińskiego — Jak zwierzęta mówią — „Święta ulicy” — Przyszłe dzieła.

Jan Wiktor jest rzadkim typem zarówno człowieka, jak i twórcy. Typ to marzyciela-entuzjasty, obcego zupełnie zgiełkowi współczesnego życia. To jakby brat-minoryta żywcem w dzisiejsze czasy z orszaku świętego Biedaczyny przeniesiony. Cichy, zamknięty w sobie, żadnych sztuczek dla zwrócenia na siebie uwagi nie używa. Żyjąc jak anachoreta w swej wielkomiejskiej na poddaszu pustelni, o dochody nie dbając, nie szuka poczytnych a płytkich tematów. Ale wysoka artystyczna i etyczna wartość jego prac, musi mu zdobyć z czasem należyte uznanie i ugruntować trwałe w literaturze stanowisko.

Urodzony w r. 1891 w Radomyślu nad Sanem, po ukończeniu gimnazjum w Dębicy studiował filozofję na uniwersytecie krakowskim i lwowskim. W r. 1914 zaczął ogłaszać w pismach obrazki ze zdarzeń wojennych. Pierwsza większa praca: „Oporni” (1920), powieść o posmaku politycznej aktualności, wydana o rok zapóźno, gdy poruszone w niej problemy straciły już znaczenie, przeszła bez zwrócenia na siebie uwagi. Z następną powieścią p. t. „Przez lzy” (1922) wszedł już Wiktor na właściwą sobie drogę. W rzetelnej historii o biednym pastuchu-góralczyku Wojtusiu, dzielącym się ostatnimi okruciami z głodującymi w zimie ptaszkami, które mu zato swym szczerbiotem umilają samotność, a konającą wśród śnieżnej zawiody do snu kołyszą — przejawiał się po raz pierwszy ów duch franciszkanizmu, owo współczucie dla nędzarzy i serdeczny do przyrody stosunek — naczelnny rys twórczości Wiktora.

Trzecia z rzędu powieść „Burek” (1924) — to biografia prostego podwórzowego kundla. Obraz za obrazem, epizod za epizodem rozwija się przed naszymi oczyma film-psiego żywota: sielanka młodości, spędzonej w wiejskiej zagrodzie, figle i psoty, wyprawy za zdobyczą, bójki z towarzyszącymi i zaloty. Potem przychodzi „asenterunek” (gdy w czasie wojny, z braku koni, musiały psy służyć za zwierzęta pociągowe i katorga w zaprzęgu, aż gdy zesłabemu z głodu i mordercy psu nawet bat nie zdołał już dodać siły do pracy, wtedy zostaje Burek oddany w ręce raka, aby zrobić z nim prędki koniec. Uniknąwszy śmierci, rozpoczyna Burek życie bezdomnego psa, włócząc po śmietnikach i rynsztokach przedmiejskich, zdobywając, nieraz po krwawej bójce, ochlapy nędznego pożywienia.

Pozna je teraz tajemnicę życia i powodzenia: prawo pięści! Cierpi często głód, ale pociesza się tem, że „choć lęga niesyty, jednak wstaje niebity”. Panuje nad słabszymi, przed silniejszymi ucieka. Szczególnie unika ludzi, poznawszy, jak szkodzą im w okrucieństwie. Aż znajdzie człowieka-przyjaciela, co go okaleczającego opatrzy i przegarnie. To artysta-malarz Mazurkiewicz, dziwak-samotnik, który w psie znajduje towarzysza i powiernika. A pies za to oddaje mu swoje wierne, psie serce, cierpi z cierpieniem swego pana, weseli się z jego radością. A kiedy śmiertelna choroba powaliła Mazurkiewicza, pies od chorego, przy którym warował dniami i nocami, wybiegał na ulicę, jakby ludzi chciał przyzwać z pomocą, a odpędzany przez przechodniów „siadał na progu i wyl przeraźliwie, długo, a był to płacz nad płacze, ból na bóle, nie znajdujący miary ni porównania we wszechczującym sercu człowieka”...

Po zgonie pana, uniknąwszy oblawy na psy bezdomne, ostatkiem sił powłókił się na wieś, w znajome strony. Ale na miejscu dawnej zagrody znalazł Burek tylko kupę zgłiszczy. Utrudzony włóczącą padlę bez życia pod drzewem, którego opalone konary szarpane wiatrem zimowym „zdawały się szeptać pacierz wieczystego odpoczynku nad psem bezdomnym”.

Zatrzymaliśmy się dłużej nad tą powieścią, jako typową dla twórczości Wiktora, który na przykładzie tragicznych perypetyj psa chciał przeciwstawić ludzką zwierzęcą — zwierzęcość ludzi. Mielśmy już w Dygasińskim nieporównanego malarza życia przyrody i zwierząt. Wiktor ma wiele cech wspólnych z autorem „Godów ży-

cia”, nie jest jednakowoż naśladowcą. W świecie zwierzęcym odkrywa on zupełnie nowe elementy, przedewszystkiem „duśnię zwierząt”. Dygasiński zajmuje się raczej zewnętrzną, obyczajową stroną życia przyrody, Wiktor stara się przeniknąć myśli i troski zwierząt, odczuć ich radości i bóle. Nie uczłowiecza on psychologii swych czworonogich bohaterów, lecz usiłuje wyprowadzić sposób rozumowania czy odczuwania takiego np. psa lub zająca z ducha ich odrębnej, psiej lub zającej „psychiki”, obdarzając jedynie tych niemych towarzyszy naszego życia darem ludzkiej mowy. Pod tym względem wpadł również na szczęśliwy pomysł, aby posłużyć się stylizowaną gwarą wiejską, z tem, że w mowie swej używają zwierzęta wyrazów, przenośni i porównań, zaczerpniętych ze swych codziennych wrażeń i obserwacji.

Rozwinięciem podobnych motywów są dalsze dzieła J. Wiktora. Do nich należy pełna liryzmu i najczystszej poezji „Legenda o grajkach bożym” (1926), skowronku, co śpiewem swoim rozjaśniał ostatnie dni żywota Chrystusa i towarzyszył Mu w drodze na Golgotę, aż padł u stóp krzyża, uderzony włócznią żoldaka, gdy wargi Odkupiciela chciał zwilżyć kroplą różanej rosy. Zwierzęta również odgrywają główne role w powieści o „Srogim psie i sentymentalnym zającem”. Ale Wiktor otacza też serdecznym zainteresowaniem wszelką biedotę ludzką. W najnowszej jego powieści „Tęcza nad sercem” (1919) świat zwierząt odgrywa wprawdzie wybitną rolę, główną jednak postacią jest stara, uboga gazdciarka „święta ulicy, patronka nędzarzy”, której stragan był „świątynią dobra”, a czyni — wypełnianiem ewangelicznej zasady Wielkiej Miłości. W książce tej — rozbieranej już na łamach „Kurjera Pozn.”, franciszkanizm Wiktora znalazł najpełniejszy wyraz. Książka to pełna serca i pogody, która czyni człowieka lepszym. Przytem, jak mało kto, umie Wiktor z powszechności, z codziennego bytowania, z czynków prostych wydobywać głęboko wzruszający patos.

Posiada też Wiktor sporo prac w rękopisach lub na warsztatcie. Życie zwierząt i przyrody maluje zbiór opowiadań p. t. „Gołębie przy kościele”, mający się ukazać nakładem Tow. krakowskich bibliofilów, oraz opowieść p. t. „Eros na podwórzu”. W niniejszej powieści ludzkiej zstępuje znowu Wiktor w dwóch przygotowywanych powieściach, z których jedna p. t. „Wdowy” ma odmalować miłość macierzyńską, druga, „W podziemiach życia” prowadzi nas między wielkomiejskich nędzarzy. Osobne miejsce zajmuje powieść o współczesnym Krakowie literackim p. t. „Zwarjowane miasto”, z której fragmenty czytaliśmy w „Gazecie literackiej”. Obecnie bawi Wiktor we Francji, owocem tej podróży ma być powieść z życia polskich robotników-emigrantów.

Rajmund Bergel.

Kraków.

Jutro:

WIELKOPOLSKA W NAJNOWSZEJ POWIEŚCI WEYSENHOFFA

przez

Adama Grzymałę-Siedleckiego

PISMA NADEŚLANE

„Przegląd Powszechny”. Treść nr. 545 (maj): Zygmunt Falkowski: Humor Fredry; — Stan. Bednarski: Na marginesie „Złotej wolności” Z. Kossak - Szczuckiej; — W. Poucel: Tęsknoty czyste; — Józef Feldman: O rolę dziejową Stanisława Augusta; — E. Kosibowicz: Walka o morze; — M. Niwiński: Akcja katolicka we Włoszech; — Przegląd piśmiennictwa; — J. Urban: Sprawy Kościoła; — Jan Dorda: Rzut oka na dzisiejsze poglądy kosmogoniczne; — Fr. Kwiatkowski: V. zjazd Związku Zakładów teologicznych w Polsce; J. Piwowarczyk: Zastrzeżenia do też Dr. J. Bobrzyńskiego.

„Przegląd Pedagogiczny” tygodnik T. N. S. W. Treść nr. 16: S. p. ks. prałat Józef Londzin; — Dr. A. Minkowska: Nauczanie historii systemem daltonskim; — J. Filipkowska - Szemplińska: Organizacja bibliotek szkolnych oraz znaczenie ich w wychowaniu młodzieży

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

O sprawiedliwość podatkową

Wzrost wymiarów podatku obrotowego za r. 1928 jest w porównaniu z latami ubiegłymi tak znaczny, że może niejednokrotnie spowodować nawet zlikwidowanie przedsiębiorstw płatników. O tem, że zębna praktyka władz skarbowych, określających sumy podlegające opodatkowaniu w sposób bardzo daleki od rzeczywistości, przebrała miarę, świadczy chociażby komunikaty izby przemysłowo-handlowej w Warszawie, w których izba domaga się rewizji stosowanych do tej pory norm średniej zyskowności i przedwstępne badania odwołań przeciwko wymiarom podatku obrotowego.

Wprowadzone w r. 1925 przez ministerstwo skarbu normy orientacyjne średniej zyskowności przy obliczaniu podatku dochodowego właścicieli przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych oraz wolnych zawodów były wysoce nieadekwatne jako przeciętne arytmetyczne z danych otrzymanych z izb skarbowych, które by ustaliły na podstawie stosunków z r. 1924, kiedy były jeszcze b. silne wyobrażenia inflacyjne o ogromnych zyskach przemysłu i handlu. Tak ustalone normy odbiegały od istotnej zyskowności przemysłu i handlu, były bowiem przeważnie za wysokie, nadto nie uwzględniały różnej zyskowności poszczególnych działów przemysłu, czy handlu w różnych okolicach kraju.

Dzisiaj stosunki są zupełnie odmienne od lat 1924 i 25, a jednak normy średniej zyskowności ustalone wówczas stosuje się jeszcze obecnie bez żadnych zmian. Dobrze się więc stało, że z inicjatywy izby warszawskiej przystąpiono na całym terenie Rzeczypospolitej do rewidowania kwestjonowanego okólnika ministerjalnego, do przystosowania go do obecnych stosunków gospodarczych i różnych właściwości poszczególnych okolic kraju.

Jeśli, być może, nowoustalone normy średniej zyskowności zostaną już zastosowane przy wymiarze podatku dochodowego za r. 1928, to, jeśli chodzi o wymiary podatku obrotowego za r. ub., które, jak już wspomnieliśmy, są w porównaniu z latami ubiegłymi znacznie wyższe, wymiary podatku obrotowego wymagają niezbędnie korektury i to przy pomocy t. zw. przedwstępnego badania odwołań, co miałooby za skutek, że ograniczyłoby egzekucję do prowizorycznie skorygowanych obrotów.

Jak więc widzimy, jesteśmy świadkami ruchu zmierzającego do urzeczywistnienia ideału sprawiedliwości podatkowej.

Krótkie informacje gospodarcze

— Dn. 1 i 2 czerwca odbędzie się w Poznaniu drugi zjazd przemysłowców metalowych, zwołany przez Zw. przemysłowców metalowych, który skupia 300 największych fabryk przemysłu metalowego.

— Po długich niesnaskach w łonie Łódzkiej Izby przem.-handlowej doszło wreszcie do porozumienia pomiędzy przedstawicielami grupy przemysłowców i handlowców. Ustalono też podział mandatów.

— Liczba bezrobotnych na Górnym Śląsku wyniosła 20 maja 15 464 osób. Uprawionych do pobierania zapomóg było 7270 bezrobotnych.

— Prace nad bezpośrednim połączeniem telefonicznym między Pragą i Bukaresztem są na ukończeniu. Poza tem przystępuje się do połączenia Pragi z Hiszpanją i Portugalją.

— Prace przygotowawcze około realizacji budowy wielkich zakładów energetycznych, zużytkowujących siłę wodną Dunaju dobiegają ku końcowi. Projekt jest już w całości przygotowany i zatwierdzony.

— Na kongres Międzynarodowego Biura Rolniczego w Pradze przybyły delegacje z Austrii, Bułgarii, Estonii, Finlandji, Francji, Holandji, Jugosławji, Litwy, Łotwy, Polski i Szwajcarii.

— Według informacji prasy wiedeńskiej zabiega polski syndykat hut żelaznych o podniesienie cen żelaza. Wnioski o podniesienie cen żelaza, ankieta, przemysłowców bada komisja rządowa, która przedłoży wynik badań rządowi.

— Sowiety projektują w r. 1930 wybudowanie 34 zakładów budowy maszyn wśród których jedna fabryka traktorów i samochodów, pozatem motocykli, turbin i parowych maszyn do pisania i zegarków.

— W Anglii cena stali: i to na płyty stalowe, tregery i stal profilową została podwyższona z dn. 17. bm. o 5 pensów.

— W Nowym Jorku powstał syndykat auto-dorożek na skutek fuzji dwóch wielkich przedsiębiorstw, dysponujących kapitałem przeszło 10 milj. dolarów.

Pierwszy dzień zjazdu ekonomistów polskich

Jak już donosiliśmy rozpoczął się w piątek 24 b. m. o godz. 10-tej pierwszy zjazd ekonomistów polskich przy licznym udziale przedstawicieli tej nauki z całej Polski.

Pierwszy dzień zjazdu poświęcony był zagadnieniom „wykształcenia ekonomicznego”. Jako pierwszy zabrał głos profesor uniwersytetu lubelskiego dr. Jan St. Lewiński i wygłosił referat na temat znaczenia wykształcenia ekonomicznego — jego zadań i rodzajów. Referent zaznaczył, że po wojnie wzrosło znacznie zainteresowanie naukami ekonomicznymi. Liczba słuchaczy ekonomji, która przed wojną wynosiła mniej więcej połowę liczby studujących prawo, obecnie zrównała się z ilością słuchaczy. Kwestją dostosowania wykształcenia ekonomicznego do stale wzrastających rzesz słuchaczy zajmowały się po wojnie często kongresy ekonomistów w Niemczech i Anglii. Prelegent przypomniał, że na poprzednim zjeździe prawników i ekonomistów w Poznaniu już raz zwracał uwagę na palącą potrzebę reformy studiów ekonomicznych również i u nas. W Anglii uniwersytety uważają za swój główny cel wykształcenie obywatela — gentlemana, a za drugi dopiero wtłoczenie w niego fachowych wiadomości. Niestety, u nas fachowe zagadnienia nabrały takiego znaczenia na wyższych uczelniach, że nie pozwalają one uniwersytetom na odegranie w życiu narodowym odpowiedniej roli. Poza ekonomją na wydziałach, poświęconych tej nauce historia i matematyka powinny być podstawami nauczania. Wybitnie ujemną stroną studiów uniwersyteckich u nas jest fakt, że z powodu wielkiej frekwencji studentów, tylko część korzysta z prac seminaryjnych. Jedynym wyjściem jest wciągnięcie do współpracy asystentów. Prof. Lewiński ma nadzieję, że dopiero wtedy uniwersytety szkolic będą odpowiednich obywateli kraju, gdy się studenta przyzwyczai do sumiennej a wytrwałej pracy seminaryjnej, rozszerzając jednocześnie jego horyzont na wykładach. Referat przyjęło audytorjum długo niemiłkącymi oklaskami.

Następny referat prof. dr. Edwarda Taylora miał za przedmiot bardziej konkretne zagadnienia potrzeb i zadań wykształcenia ekonomicznego. Nawiązując do uwag rektora Kosteckiego podniósł zbliżenie się nauki ekonomicznej do życia, z czego wynika, że wykształcenie ekonomiczne ułatwia poważnie kierownictwo w dziedzinie działalności praktycznej życia gospodarczego. Jeżeli dzisiaj nie powierza się nadzoru nad skomplikowanymi i kosztownymi maszynami zwykłym rzemieślnikom, lecz wykształconemu teoretycznie inżynierowi, to ten sam postulat obowiązuje w różnych dziedzinach życia gospodarczego, którego zagadnienia poddane być muszą sumiennemu studiom ludzi odpowiednio przygotowanych do ich uporządkowania myślowego. A jednak spotkać się można bardzo z sceptycyzmem, czy studia ekonomiczne dają dostateczną podstawę do objęcia ważnych stanowisk gospodarczych, gdyż ekonomika w różnych swych szkołach i kierunkach dochodzi rzekomo do sprzecznych wyników, co ma podważać jej autorytet i możność praktycznego jej zastosowania.

Stwierdzić jednak trzeba, że nauka pomaga doświadczeniu życiowemu, że pozwala objąć szersze horyzonty, że wreszcie przeciwdziała rutynie właściwej praktykom. Jeżeli dawniej nie opłacało się robić inwestycji w wykształceniu, bo życie nasze płynęło nurtem zbyt wąskim, to dzisiaj stosunki zmieniły się i potrzeba fachowo wykształconych ekonomistów w wielu dziedzinach jest silnie odczuwana.

Prof. Taylor w dalszym ciągu przedstawił obecny stan wykształcenia ekonomicznego, stwierdzając, że jest ono stosunkowo dobrze rozwinięte. Ekonomia znalazła się zarówno w wyższych uczelniach technicznych, jak na wydziałach rolniczych i prawnych. W Poznaniu, Lublinie i na Wolnej Wszechnicy w Warszawie studjum ekonomiczne jest wydzielone, co dało najlepsze wyniki. Typ wyższych szkół handlowych, łączący teorię z rozległym przygotowaniem prak-

tycznym, poza uczelnią warszawską, jest trochę niefortunny, gdyż ogrom materiału, który musi przetrwać student, przekracza normalnie jego siłę. Dochodzi do tego jeszcze brak zawodowych sił pedagogicznych.

Dalej zwrócił referent uwagę na kilka bolączek z zakresu obecnych stosunków na wyższych uczelniach, jak przeciążenie wykładami studentów i ciążo profesorskie, położył nacisk na konieczność rozszerzenia pracy seminaryjnej i apelował do przeciwdziałania mylnym sądom o znaczeniu studiów ekonomicznych w społeczeństwie.

Po oklaskach, jakimi audytorjum obdarzyło prelegenta, zabrał głos do krótkiego koreferatu rekt. Kostecki, który nawiązując do klasyfikacji typów studiów ekonomicznych, przeprowadzonej przez przedmówcę, wysunął postulat stworzenia możliwości studiowania ekonomji na wydziałach filozoficznych, jak to ma miejsce w szeregu uniwersytetów niemieckich i szwajcarskich. System ten ma być wprowadzony na uniwersytecie warszawskim.

Jako ostatni na posiedzeniu przedpołudniowym zabrał głos prof. dr. Franciszek Bujak, mówiąc na temat potrzeb nauki ekonomiki w Polsce. Prelegent wspominał trudne położenie nauki ekonomiki w Polsce w czasach rozbiorowych z powodu braku własnych ognisk naukowych i szklan zaborców. Dopiero powstanie państwa przynosi korzystną zmianę i powoduje powstanie licznych nowych uniwersytetów i wyższych szkół handlowych. Powoduje ono również wzrost ilości i poziomu twórczości naukowo - ekonomicznej. Jednolitość kierunku jest niemożliwa w dzisiejszych warunkach społecznych, lecz przeważa kierunek narodowo - państwowy na podstawie historycznej i socjalno-etycznej.

Na tem zakończono przedpołudniową część obrad i solowano posiedzenie do godz. 16-tej.

Po południu wygłosił dłuższy referat prof. dr. T. Lulek, który mówił na temat wykształcenia ekonomicznego w szkolnictwie średnim, zawodowym i ogólnem. Prelegent żalił się na to, że nauczanie zasad ekonomji w szkolnictwie średnim prawie, że nie istnieje. Zaznaczył jednak, że tak jest nie tylko w Polsce, ale i zagranicą, np. w Anglii, gdzie nauka gimnazjalna ogranicza się do kultury klasycznej, historii i matematyki, a przedewszystkiem — sportów. Niechęć prelegenta do wyników pracy kulturalnej społeczeństw starożytnych i do przyjmowania elementów tej pracy do naszego wychowania współczesnego wyrażała się jednak w jego referacie w sądach zbyt jednostronnych i przeważnie nieumotywowanych.

Na tem zakończono wygłaszanie referatów i przystąpiono do sumarycznej dyskusji.

Dr. Zofia Daszyńska-Golińska zauważyła, że w rozważaniach nad sposobami zmodyfikowania nauki ekonomji pominięto konieczność zwrócenia bacniejszej uwagi na naukę demografji, ważnej szczególnie dla nas, którzy mamy tak wielką emigrację. Z demografją związana jest jednocześnie polityka rasy. Prelegentka domaga się wprowadzenia tej nauki do szkolnictwa wszelkich typów.

Następnie zabrał głos p. dr. Paygert, który nawiązując do twierdzenia prof. Taylora, że w Polsce kładzie się duży nacisk na wykształcenie prawnicze urzędników, uważa, że tak nie jest, i że państwo praworządne musi mieć urzędników wyszkolonych prawniczo.

P. Kąckowski potwierdza zdanie przedmowy i wskazuje na niebezpieczeństwo nadprodukcji ekonomistów, uważając, że racjonalną jest jedynie współpraca ekonomji z prawem.

Prof. Zaleski żalił się na niskie płace profesorów uniwersyteckich i uważa, że fakt ten hamuje dopływ młodych sił do nauki. W dalszym ciągu ubolewa nad przeciążeniem profesorów, co im uniemożliwia poważniejszą pracę naukową. Mówca popiera zdanie p. prof. Daszyńskiej-Golińskiej o konieczności nauki demografji i domaga się jeszcze katedry polityki socjalnej

P. Cezary Kreczy, prezes Związku Ekonomistów, organizacji zawodowej powstałej niedawno w Poznaniu, przedstawił jej cele i zadania, apelując do zebranych, by zechcieli okazać Związkowi zainteresowanie i czynną pomoc w realizacji jego dążeń.

W dalszym ciągu szereg mówców dyskutuje nad tezami prof. Bujaka, zgodnie uważając za konieczne stworzenie organu naczelnego ekonomistów polskich w formie miesięcznika. Ożywioną dyskusję wywołało zdanie, czy profesorowie W. S. H. powinni być zawodowymi profesorami uniwersyteckimi, czy też fachowcami-praktykami. Zdaniem prof. Taylora tylko zawodowy profesor-pedagog umie prowadzić i wychowywać myślowo słuchacza.

Szereg mówców zajmował się również kwestją ekonomiki rolniej, która u nas jest dość zaniedbana i zwraca uwagę na wielkie znaczenie tego przedmiotu dla rolniczej Polski.

Na tem zakończono tak interesujące i owocne obrady pierwszego dnia zjazdu.

Wieczorem odbył się w salach Bazaru raut, wydany przez cztery naczelne organizacje gospodarcze Poznania, co jest dowodem miłych stosunków, łączących sfery gospodarcze z nauką. Na raucie zauważyliśmy z wybitniejszych osobistości miejscowych p. prezyd. Ratajskiego, nacz. dyr. P. W. K. dr. Wachowiaka, prezyd. Żychlińskiego i innych, nie mówiąc o bawiących na zjeździe ekonomistach polskich. Raut przeciągnął się w miłym nastroju do północy.

KRONIKA GOSPODARCZA

(k) Rozwiązanie umów o eksploatacji leśnej. Dnia 21 maja rb. min. rolnictwa wystosowało do spółki „Century” zawiadomienie o rozwiązaniu umów, zawartych z nią w dn. 15. 4. 1924 r. na eksploatację około 720 tys. mtr. sześć. drewna rocznie z lasów Puszczy Białowieskiej. Rozwiązanie umów nastąpiło z powodu niedotrzymania przez spółkę zasadniczych warunków płatności i niedozwolonego przelewu wynikających z tych umów praw i obowiązków na rzecz innych firm.

(k) Udział Polski w X Międzynarodowych Targach w Medjolanie. Wobec przygotowań do Pow. Wystawy Kraj. w Poznaniu, udział Polski w X Międzynarodowych Targach w Medjolanie miał w głównej mierze charakter reprezentacyjny. Z eksponatów handlowych wymienić należy okazy węglowe Rohura, ekspozycję Izby Handlowej w Poznaniu, oraz artykuły przemysłu ludowego, nadesłane przez Towarzystwo Popierania Sztuki Ludowej.

(k) Eksport drzewa polskiego do Francji. Jedną z poważniejszych pozycji w ogólnym imporcie francuskim zajmuje drzewo, należałoby zatem sądzić, że rynek drzewny francuski winien być naturalnem ujściem i polem do ekspansji dla drzewa polskiego. A jednak tak nie jest i stosunki polskich sfer drzewnych z odbiorcami francuskimi nie są ani ożywione, ani też w wypadku ich nawiązania, nie dają korzystnych rezultatów. Bezpośredni eksport drzewa z Polski do Francji stanowi zaledwie kilka procent całego naszego eksportu drzewa, natomiast większe ilości tego drzewa docierają na rynek francuski pod obcą marką za pośrednictwem kupca niemieckiego albo czeskiego. Najbardziej poszukiwanym drzewem na rynku jest bułec, również silne zapotrzebowanie jest na sosnę, świerk i dąb. Na podstawie badań rynku francuskiego stwierdzić można, że zagadnienie importu drzewa z Polski do Francji jest ściśle związane z jakością drzewa przeznaczonego do importu, jego ceną oraz formą sprzedaży, a dążenia wzmożenia eksportu powinny iść przede wszystkim w kierunku zorganizowania handlu zewnętrznego, wprowadzenia standaryzacji i znalezienia odpowiednich form w których finansowanie jego byłoby możliwe.

Z ZAGRANICY

(z) Rynek pieniężny w Nowym Jorku. Tutejszy rynek pieniężny doznał poważnego wstrząsu w środę rano na skutek wiadomości o podniesieniu stopy dyskontowej do 6%. Bardzo poszukiwane papiery kolejowe oraz przemysłowe uległy niższce.

(z) Podwyżka płac robotników budowlanych w Stanach Zjedn. Związek zawodowy robotników budowlanych przeprowadził ostatnio swe żądania bez uciekania się do strajku. Pracodawcy przyznali robotnikom 10% podwyżkę płacy i 5-dniowy tydzień pracy. Związek liczy 150 000 członków. Poza robotnikami fabryk Forda, którzy oddawna już pracują 5 dni w tygodniu, jest to pierwszy wypadek wprowadzenia tego systemu do innych gałęzi przemysłu. Wartość budujących się obecnie w Nowym Jorku domów wynosi przeszło 300 milj. dol. Związek zawodowy mógł z łatwością przeprowadzić swe żądania, gdyż strajk groził przedsiębiorcom budowlanym katastrofą.

POWSZECHNA WYSTAWA KRAJOWA

Wychowanie fizyczne na P. W. K.

Każdego uderza niewątpliwie żywiołowy pęd do ćwiczeń fizycznych, który stanowi jeden z najcharakterystyczniejszych objawów doby obecnej.

Zastanawiając się nad tem, dochodzi się do wniosku, że pozostawiają one ślady, nie tylko w postaci bardziej wyrobionych mięśni, że zmieniają nie tylko wygląd zewnętrzny, lecz wpływają na cały stosunek do życia. Jeżeli chodzi o znaczenie wychowania fizycznego to jest ono bezspornie wielkie. Wystarczy wziąć pod uwagę tylko znaczenie społeczne, gdzie sport grupujący w kółko siebie ludzi wszystkich warstw społecznych i jest elementem łączącym te warstwy, czyli też znaczenie wojskowe, gdzie wychow. fizycz. wpływa doskonale na rozwój i zachowanie cnót żołnierskich, ponieważ rodzi zamiłowanie do walki, hartuje ciało i ducha. Z tej też przyczyny wychowanie fizycz. rozwijało się w świecie całym w niezwykłym tempie, co wywarło także wpływ na stosunki w Polsce powodujące większą popularyzację wszelkich gałęzi sportu.

Miernikiem postępów, które Polska poczyniła w okresie ostatnich 10 lat, jest dział wychowania fizycznego na Powszechnej Wystawie Krajowej. Dział wychowania fizycznego mieści się w t. zw. Pałacu Sportowym mieszczącym się przy ulicy Śniadeckich, w gmachu Miejskiej Szkoły Handlowej oraz w przylegających doń budynkach. W jednym z nich znajdują się wszelkie organizacje opieki społecznej i higieny, pomiędzy innymi ekspozyty „Zakładu Bakteriologicznego”, „Polskiego Tow. Eugenicznego”, „Pogotowia ratunk.” itd. W drugim budynku mieści się wzorowa ochronka P. K. E. ilustrująca urządzenie jakie znajduje się w ochronce przy ul. Słowackiego. Poza tem znajduje się tam „Gospoda dziecięca” dla dzieci, których rodzice zwiedzają wystawę. Dzieci te znajdują się pod opieką specjalnych pielęgniarek. Do gmachu przylega ogródek dzielący się na 2 części.

W pierwszej z nich znajduje się ogród warzywny, w którym dzieci zabawiać się będą w ogrodników; w części zaś drugiej południowej znajduje się Ogród Jordanowski, który będzie miejscem zabawy dla dzieci. W ogrodzie tym zostały zaistalowane przez Miejs. Urz. Zdrowia i Opieki Społecznej odpowiednie przyrządy z których największe zainteresowanie budzi ślizgawka (równie pochyła), t. zw. małpia krata zwana także przeplotnią.

Jest to przyrząd składający się z czterech krat ustawionych w czworobok, po których dzieci będą mogły się wdrapywać bez najmniejszego niebezpieczeństwa.

Głównym miejscem Wystawy jest t. zw. Pałac Sportowy, który się dzieli na 3 części. W części pierwszej mieszczą się wszelkie organizacje społeczno-gospodarcze jak: „Zjednoczenie Młodzieży Polskiej”, „Główny Związek Straży Pożarnych” itd., tu również znajdują się ekspozyty i trofea zebrane przez harcerza polskiego Jelińskiego w podróży dookoła świata. W drugiej części znajdują się wszelkie państwowe związki sportowe jak: „Polski Związek Pływacki”, „Polski Związek Narciarski”, który zabiegając usilnie o nadanie swemu stoisku jak największej wartości estetycznej zaangażował do zaprojektowania prof. Stryjeńskiego. W części tej mieszczą się także pisma sportowe „Stadion” oraz „Sport Wodny”, kluby sportowe „Warta” oraz „Stadion Król. Huta, P. U. F i P. W.”, który przedstawia rozwój sportu w wojsku oraz przemysł sportowy, gdzie wystawcami jest szereg firm z całej Polski, pomiędzy innymi z Poznania „Dom Sportowy” oraz „Sport - Broch”. W gmachu tym odbywają się także pokazy szkoły plastyki i rytmiki pań Mieczysławskiej i Serakowskiej z Warszawy, dział wychow. fizycz. w szkołach organizowany przez Min. Ośw. Publ., dział sztuki olimpijskiej organizowany przez Polski Związek Związków, zawierający szereg rzeźb, obrazów, (słynne obrazy Skoczylasa) opartych na motywach sportowych. Osobny kiosk mieści wszelką literaturę sportową, poza tem znajdują się tam pokoje lekarza sportowego, lekarza szkolnego, osobny Pawilon Czerwonego Krzyża, trzy stacje pogotowia

Wzdłuż głównej alei na terenach zachodnich ciągnie się sznur restauracji, kawiarni i probierni.

ratunkowego, pokazowy obóz harcerski, strzelnica, łuczniczka itd. Ekspozycjami w tym dziale są wszelkie wykresy i ilustrujące rozwój wszystkich gałęzi sportu, zdjęcia fotograficzne, plany i modele boisk oraz cały szereg przedmiotów mających bezpośredni związek z wychowaniem fizycznym.

Program pobytu wycieczki Zjedn. Rz.-Kat. w Poznaniu

27 maja — poniedziałek. Godz. 7. przyjazd na dworzec główny. Powitanie przez reprezentantów władz i komitet przyjęcia. Odjazd autobusami. Zakwaterowanie. Godz. 10.30 zbiórka przy katedrze. Zwiedzenie kościoła. Uroczysta msza św. w Złotej Kaplicy. Godz. 11.00 oficjalne wręczenie dyplomu honorowego i odznaki Prymasowi Polski J. E. Ks. Kardynałowi Hlondowi, jako honorowemu kapelanowi Zjednoczenia Rzym-Katolickiego w Ameryce. Godz. 13.15 Przerwa obiadowa. (Restauracja Esplanada). Obiad w restauracjach wyznaczonych. Godz. 15.30 zbiórka przy ogrodzie zoologicznym — zwiedzanie. Godz. 19.00 wieczór wolny.

28 maja — wtorek. Godz. 9 zbiórka przy głównym wejściu na teren wystawy. Zwiedzenie. Godz. 13.15 przerwa obiadowa na terenie Wystawy. Dalsze zwiedzanie. Godzina 19.00 przedstawienie w teatrze (opera).

29 maja — środa. Godz. 10.00 zbiórka na Dworcu Głównym, skąd odjazd do Gniezna. Godz. 11.30 przyjazd do Gniezna — przejście do Katedry. Godz. 13.20 zwiedzanie. Obiad wspólny. Godz. 17.30 powrót do Poznania. Wieczór wolny.

30 maj — czwartek. Godz. 10.00 zbiórka przy kościele Farnym. Wzięcie udziału w procesji Bożego Ciała. Godz. 13.15 przerwa obiadowa. Popołudnie wolne. Wieczorem teatru i kina dowolne.

W pawilonie monopolów państwowych (nr. 21) mennica państwowa wybija na widoku publiczności powyższe medale pamiątkowe z P. W. K. w cenie 1 zł. za szt.

31 maj — piątek. Godz. 9.00 zbiórka Cafe Esplanade przy Placu Wolności. Godz. 10.30 wycieczka autobusami do Kurnika, Lubonia, Racot. Zwiedzenie klasztoru i okolicy. Obiad po drodze w Lubinie. Godzina 16.00 powrót do Poznania. Zbiórka na Dworcu Głównym. Godz. 22.00 wyjazd do Częstochowy.

Ulgi kolejowe

Dyrekcja Kolei Państwowych w Poznaniu informuje:

Z powodu licznych wniosków skierowanych do tutejszej Dyrekcji Kolei Państw. o udzielenie zniżek kolejowych na zjazdy itp., które mają się odbyć w Poznaniu podczas trwania PWK. komunikuje się, że zniżek takich nie będzie się udzielało, gdyż pojedynczy podróżny jadący do Poznania na P. W. K. może na każdej stacji kolejowej otwartej dla ruchu osobowego nabyć bilet powrotny klasy I, II, lub III. na pociąg osobowy lub popieszy z 33.3 proc. zniżką. Bilet taki jest ważny przez 15 dni i w tym okresie czasu musi być ukończona podróż powrotna. Podróżny, który udaje się do Poznania, na P. W. K., lub po zwiedzeniu teje chce odbyć podróż po Polsce może otrzymać ulgowy bilet okręgowy kl. I, II, lub III, na nieograniczony przejazd w pociągach osobowych i pośpiesznych wszystkimi liniami P. K. P. Bilet

taki można nabyć we wszystkich dyrekcjach kolejowych, a w okręgu tut. Dyrekcji na głównym dworcu w Poznaniu i w gmachu Dyrekcji pokój 133 za opłatą: w klasie III 102 zł. w klasie II — 153 zł. i w kl. I 255 zł. Bilet taki jest ważny 15 dni i musi być w przeciagu 12 dni ostemplowany przez właściwe biuro P. W. K., w przeciwnym razie staje się w dniu 13-tym nie ważny.

Podróżny jadący z Polski lub z zagranicy do Poznania na P. W. K. względnie chcący potem zwiedzić całą Polskę może otrzymać w kolejowych biurach podróży bilet zeszytowy z 33.3 proc. zniżką na P. W. K. na przejazd pociągiem osobowym lub pośpiesznym w wagonach I i II lub III klasy Grupy podróży składające się z co najmniej 25 osób i na odległość co najmniej 30 km. mogą otrzymać do Poznania i z powrotem zbiorowy bilet blankietowy z 50 proc. zniżką.

Grupy podróży złożone z 25 osób, które udają się do Poznania na P. W. K. a po zwiedzeniu teje chcą odbyć podróż po Polsce na łączną odległość co najmniej 800 km. mogą otrzymać we właściwej Dyrekcji Kol. Państw. odpowiednie zaświadczenie, na podstawie którego będą otrzymywały ulgowe zbiorowe bilety blankietowe.

Dalszych szczegółowych informacji udziela każda stacja kolejowa otwarta dla ruchu osobowego.

Społeczeństwo a wystawa

Z listów do Redakcji

Brak cenników i tłok na kolejce.

Szanowny Panie Redaktorze!

W czasie zwiedzania terenów P. W. K. zauważyłem następujące niedomaganie poruszane przez szersze rzesze zwiedzających i to:

1) Po terenach jeżdżą małe koleжки rozwożące gości a oblepione reklamami Kollataja-Mydla. Brak objaśnienia na kolejkach dokąd można nimi jeździć i co kosztuje jazda. Przeważna część publiczności sądzi, że są to koleжки reklamowe firmy Kollataj, która dla swej reklamy rozwozi gości bezpłatnie. Zatem konieczne jest umieszczenie na każdej kolejce objaśnienie celu jazdy i uwidocznienia ceny przejazdu.

2) Bardzo niesmaczne wrażenie robi na Wesołem Miasteczku umieszczenie na jednej imprezie p. t. „Najpiękniejsza kobiety świata” u spodu pawilonu napisu „Szlagier”?! słowo w polskiej pisowni nie istniejące, pochodzenia niemieckiego. Czy niemożnaby to słowo zastąpić innem, n. p. „Sensacja”?

3) Przykre sceny odgrywają się przy kolejce górskiej która jest wprost obleżona przez publiczność żadną jazdy. Brak nadzoru przy wsiadaniu jest wprost karygodny. Napór czekających na swą kolej jest tak wielki, że wysunięta publiczność, panie i dzieci są gwałtem wciskani w wa-

gony, przyczem zachodzą wypadki popychania, zdzierania kapeluszy, wyzviska i płacz dzieci deptanych; taki stan rzeczy jest niedopuszczalny i winien być czemprędzej usunięty przez regulację ruchu i równomierne dopuszczanie tylko tej ilości osób na ile jest miejsc w wagonach. Racz przyjąć itd.

W. K. Poznań.

Słuszne oburzenie.

Szanowny Panie Redaktorze!

Korzystając z możności zabrania głosu na łamach Jego poczytnego pisma, przesyłam następujący „kwiatek” wystawowy: Przechodząc onegdaj wieczorem przez „Wesołe miasteczko” przystąpiłam do jednego z kiosków zabawowych, którego właścicielem jest przypuszczalnie obcokrajowiec.

Na zapytanie z mej strony o rodzaj imprezy rzeczonego kiosku odpowiedziała kasjerka: „Bitte ich verstehe nicht”. — Dla informacji podaję, że kiosk wyróżnia się tem, że wejście jest urządzone w rodzaju wagonu kolejowego.

Komentarze uważam za zbędne, lecz oczekuję właściwych skutków ogłoszenia powyższego oburzącego faktu.

Racz przyjąć itd.

T. A. Poznań.

Bieg na przełaj „Kurjera Poznańskiego”

Nieco z dziejów najdawniejszego biegu

Bieg „Kurjera Poznańskiego” ma już ustaloną, łatwo zrozumiałą popularność, nie tylko na gruncie wielkopolskim, lecz również — całej Rzeczypospolitej, jest on bowiem najdawniejszą tego typu imprezą sportową w Polsce odrodzonej. — Dopiero za naszym wzorem poszedł w Warszawie ówczesny „Kurjer Polski”, a potem inne pisma w Krakowie, we Lwowie, Łodzi, Katowicach, Lublinie, Toruniu itd.

W 1926 r. bieg sam uległ pewnej zmianie, a mianowicie trasa była inna, bowiem cel propagandowy bieg ten spełnił, pozostał zatem jedynie — sportowy, do tego natomiast nie nadawały się zupełnie ulice miasta; dlatego też przeniesiono konkurencję poza miasto, w pobliżu Solacza, a o popularności imprezy świadczy chociażby fakt, że przybyło ponad 15 000 widzów, aby oglądać walkę, to też wszystkie wzniesienia, zwłaszcza nasyp kolejowy były formalnie oblepione. Ze względów trudności natury organizacyjnej i w obawie przed możliwościami jakichś wypadków — zdecydowano się w 1929 r. po raz drugi zmienić trasę i przenieść ją na boisko Sokoła, oraz pobliskie błonie. Niewątpliwie sama trasa straciła przez to o gromnie na barwności, ale jak w wielu wypadkach tak i w danym — strona praktyczna musiała w pierwszym rzędzie zdecydować.

Wszystkie biegi odbywały się dotąd w pierwsze święto Wielkiej Nocy, za wyjątkiem trzeciego (z roku 1923, gdyż wówczas przekładano bruk na placu Wolności w związku z jego regulacją, wobec czego musieliśmy naszą doroczną próbę odłożyć wyjątkowo do 10-go maja).

Obecnie ze względu na P. W. K. postanowiliśmy bieg odbyć podczas niej, rozpoczynając poniekąd tem samem wielki sezon imprez. Ponadto na przyszłość zmienimy termin, bowiem święta Wielkanocy uniemożliwiają przyjazd zamiejscowym zawodnikom.

Poniżej pozwalamy sobie pokrótce opisać historię wszystkich dotychczasowych biegów.

Pierwszy (1921 r.) zgromadził u startu 42 zawodników, wszyscy zapisani wzięli udział. Łatwe zwycięstwo odniósł kpt. Jan Baran, podówczas członek lwowskiej „Pogoni”, w czasie 13:29.8 s. drugi był Stan. Nogaj (Unja), trzeci — Franciszek Buczak (Sokół-Wilda).

Drugi bieg (1922 r.) obsadzone już liczniej, co świadczy wymownie o wzrastającym zainteresowaniu. Zgłosiło się więc 97, a stanęło na starcie 64. Pierwszy przybył do mety i w tym roku również kpt. Baran w doskonałej formie, wyprzedzając w 12:50.8 s. doborową stawkę; drugi — Ziffer („Korona” Warszawa), trzeci — Woltersdorff (60 p. p.).

Co mówią pierwszy i ostatni zwycięzca?

Pragnąc przedstawić, jak się ustosunkowują zawodnicy do naszego biegu, zwróciliśmy się do pierwszego i ostatniego zwycięzcy (pp. kpt. Barana oraz Szwarc) z prośbą o wypowiedzenie się w tej sprawie.

Pan kpt. Baran zapytany, czy nasz bieg spełnił w zupełności swoje zadanie i nie zawiodł pokładanych nadziei — oświadczył:

— Aby wypowiedzieć się jaśniej sięgnę pamięcią wstecz, aż do pierwszego roku biegu. Zorganizowanie jego miało wówczas cel wyłącznie propagandowy, który w zupełności został osiągnięty. Zainteresował bieg ten bowiem w wysokim stopniu masy, przy czyniając się tem samem znakomicie do propagandy lekkiej atletyki, śmiem nawet twierdzić, że jej rozwój na tu-tajszym gruncie w dużej mierze łączy się z biegiem „Kurjera Poznańskiego”. Cały szereg konkurencji o podobnym charakterze zorganizowano niebawem w innych miastach woj. poznańskiego, przyczem wzorowano się na biegu „Kurjera Poznańskiego”. Przyznaję, że z punktu widzenia zdrowotnego posiadał on wówczas znaczne braki, gdyby jednak nie odbywał się na ulicach miasta, nie ściągnąłby był te wielkie masy widzów i sympatyków.

— A jakie wrażenie odniósł Pan z tych biegów w których startował?

— W pierwszych dwóch zwycięstwo odniosłem łatwo, a to dzięki temu, że konkurencja była stosunkowo słaba, a biegi długodystansowe w

czwarty — Kosicki (60 p. p.), piąty — Kurletto; pomiędzy pobitymi byli tacy zawodnicy jak Eysmontt i Karczewski, obaj z „Warszawianki”.

Trzeci bieg (1923) przyniósł rekord zgłoszeń, gdyż 186, do walki jednak ruszyło 103, a zwyciężył Woltersdorff (60 pp.) w tym roku niepokonany w doskonałym czasie 12 m, 23 bijąc swego kolegę pułkowego Kosickiego. Trzeci był Waligórski (Inowrocław), 4) Dajewski (Stella - Gniezno) i 5) Szwarc (Warta).

Czwarty bieg (1924) zgromadził na starcie stosunkowo szczupły zespół, gdyż 52 na 96 zgłoszonych. Zdobył puchar Dajewski („Stella” — Gniezno), wyprzedzając w 12 m. 23.4 s. doskonałego Pomorzana Dondolewskiego („Olimpia” — Grudziądz) i kpt. Barana, 4) Szymański („Stella” — Gniezno), 5) B. Mallow (69 p. p.).

Piąty bieg (1925) przyniósł znów rekord startujących, gdyż 132 na 139 zapisanych; zwyciężył tym razem Szwarc (Warta) w 12:26.4, drugi był kpt. Baran, trzeci Józef Sitko (Różdzeń-Szopienice), 4) Nogaj Adam (Sokół - Jeżyce) i 5) B. Mallow. Wtedy również w ramach samego biegu walczyły drużyny wojskowe po raz pierwszy o puchar D. O. K. VII. i zwyciężył 57 pp.

Szesty bieg (1926) zgromadził na starcie niemniej pokaźną liczbę zawodników, gdyż ponad 130. Zwyciężył również Szwarc (W), wysuwając się na czoło w połowie dystansu i bijąc następnego o 8 mtr. w czasie 14:52.8, 2) Łukasiewicz („Polonia” — Warszawa), 3) Ratajczak (Sokół), który po raz pierwszy w tym właśnie biegu zwrócił na siebie uwagę jako dobry długodystansowiec; czwarty — Stanoch (Sokół-Kalisz), a piąty — Kołodziej (Górny Śląsk). Puchar ofiarowany przez D. O. K. VII. zdobywa ponownie drużyna 57 pp., a nagrodę „Sokoła” uzyskał Ratajczak.

Siódmy bieg (1927) odbył się na boisku „Sokoła” i zgromadził na starcie 97. Prowadził przez połowę niemal dystansu Szelestowski („Polonia” — Warszawa), poczem minęła go trójka „Warty”: Szwarc, Rochowicz i Nogaj, przerywając taśmę w tej kolejności, przyczem Szwarc zdobył tem samem puchar na własność; czwarty był Szelestowski, piąty — Juszkowski (Konin — S. M. P.).

Ósmy bieg (1928) rozgrywał się już o nowy puchar również na terenie „Sokoła” a na starcie stanęło około 100. Tym razem prawie od początku wysunęła się na czoło ta sama trójka „Warty”. — O pierwsze miejsce walczyli zacięcie pod koniec Nogaj i Szwarc, przyczem zwyciężył ostatni, rozporządzając lepszym finiszem. O trzecią nagrodę stoczył bój Rochowicz z Boskim, pokonawszy go nie bez trudu. Piąty był Boski (69 p. p. Inowrocław).

Polsce podówczas jeszcze stały na niskim poziomie. Sam znajdowałem się również w dobrej formie. Późniejszą porażkę przypisuję znacznemu spadkowi formy; pogromca mój Szwarc biegł znakomicie taktycznie, górował nade mną fizycznie, i znajdując się w dobrej formie — wygrał.

Utrzymanie się w biegu w formie przez dłuższy przeciąg czasu jest rzeczą dość trudną, potrzeba dużo godzin poświęcać, na co nie pozwalały mi moje zajęcia, co również i każdy zawodnik startujący w tych konkurencjach powinien brać pod uwagę przy zaprzątaniu się do biegów dłuższych.

— A czy Pan Kapitan nie uważałby za konieczne zmiany w biegu, dostosowane do obecnych warunków i w jakim kierunku powinny one zmierzać.

— Na to pytanie odpowiem krótko tylko. Bieg „Kurjera Poznańskiego” powinien być zmieniony na bieg na przełaj jednostkowy i drużynowy zarazem, tak aby dewizą jego była nadal masowość, ten najlepszy środek propagandy. (fl)

— Jeżeli chodzi o bieg „Kurjera Poznańskiego” — informuje nas p. Szwarc — to przyznaję zupełnie otwarcie, że był on początkiem mojej późniejszej kariery lekkoatletycznej. Po raz pierwszy brałem w nim udział w roku 1925 i wówczas zdobyłem trzecią nagrodę po Woltersdorff, oraz kpt. Baranie, co mnie zachęciło do dalszego intensywnego treningu. Już w na-

Zwycięzca Narodowego Biegu na Przełaj, w r. b. finalista w konkurencji na 10 tys. metrów na Olimpiadzie Amsterdamskiej Stanisław Petkiewicz (Warszawianka) startuje w naszym biegu posiadając nr. 52, Petkiewicz ma największe szanse zajęcia pierwszego miejsca

stępnym latach zdobyłem puchar trzykrotnie, otrzymując go w ten sposób na własność, a w roku ubiegłym wywalczyłem po raz czwarty nowy już puchar.

— W którym biegu miał pan najcięższą przeprawę?

— Najtrudniej wygrałem ten, w którym startował Łukasiewicz. Chciałbym tutaj podkreślić, że był to pewnego rodzaju rewanz. Mianowicie poprzedniej niedzieli brałem udział w biegu na Górnym Śląsku, gdzie pokonał mnie Łukasiewicz. Po tem spotkaniu zaproponowałem rywalowi, aby przyjechał do Poznania, celem powtórnego zmierzenia naszych sił. Łukasiewicz przyrzekł i stawiał się rzeczywiście. Do dziś pamiętam doskonale ten ważki dla mnie bieg: mordercza formalnie walka rozegrała się między nami na ostatnim kilometrze, z której ostatecznie wyszedłem zwycięsko.

— Jak było, zdaniem pana, znaczenie naszego biegu?

— Stwierdzam, że z propagandowego punktu widzenia wypełnił on całkowicie swe zadanie. Najlepszym wskaźnikiem tego dla mnie były zawsze olbrzymie tłumy publiczności, które mimo świąt przychodziły na ten bieg, a również wielka ilość startujących, jakiej nie spotyka się niemal w żadnej innej imprezie. Chciałbym jednakże zaznaczyć, że według moich spostrzeżeń większe znaczenie propagandowe posiadał bieg uliczny, ponieważ nie każdemu się chce wychodzić poza miasto.

W bieżącym roku nie będę niestety mógł brać udziału, a to z dwóch powodów: po pierwsze bieg ten według orzeczeń fachowców nie nadaje się dla mnie. Jak panom zapewne wiadomo, jestem średnio-dystansowcem i startuję tylko na 400, 800 oraz 1 500 m. Tak więc pomimo najszczerzych chęci muszę się z konkurencji wycofać. Drugą przyczyną jest przypadający w tym samym terminie mecz „Warty” z „Cracovią”, w którym również bronie barw mego klubu. Wrażenia jakie odniosłem w biegu pozostaną na długi czas w mej pamięci.

Na zakończenie chciałbym jeszcze dodać, że długi czas wahałem się, czy może nie wziąć jeszcze w tym roku udziału, ponieważ miałbym tutaj okazję do zmierzenia się z najlepszymi długodystansowcami Polski, lecz ostatecznie powody, o których wyżej wspominałem, zmusiły mnie do odstąpienia od tego planu.

— Jakie są szanse naszych zawodników?

— Jeżeli chodzi o szanse poznańczyków w roku bieżącym, to są one minimalne, a jedynie Nogaj może zdobyć nagrodę, przeznaczoną dla pierwszego poznańczyka. Chciałbym tutaj zaznaczyć, że brak szans nie powinien wpłynąć zupełnie na zmniejszenie się ilości startujących ponieważ sędzę, że największą bodaj satysfakcją jest możliwość zmierzenia się z najpoważniejszymi biegaczami Polski. (bp)

Znakomity zawodnik Sokoła w Lipsku drh. Ratajczak Jan startuje w naszym biegu, posiadając nr. 3. Będzie on groźnym rywalem dla wszystkich uczestników biegu

Najgroźniejszy rywal Petkiewicza jego kolega klubowy Marjan Kusociński nasz znakomity długodystansowiec startuje w biegu „Kurjera Poznańskiego” pod nr. 53

Totalizator elektryczny

Miłośników wyścigów konnych i gry w totalizatora zainteresuje niewątpliwie pewna nowość, którą wprowadziło paryskie towarzystwo wyścigów konnych na polu w Longchamp. Nowością tą jest totalizator elektryczny, pierwszy tego rodzaju, jaki został zainstalowany na polu wyścigowym w Europie. W Australji i Indjach funkcjonują podobne totalizatory elektryczne już od paru lat i są niezawodne w działaniu ku dużej wygodzie grającej publiczności.

Wynalazca totalizatora elektrycznego, australijski inżynier M. Jullius wyjaśnia nam, że zainstalowanie takich aparatów ma zapobiec wszelkim pomyłkom i nadużyciom przy sprzedaży biletów totalizatorowych, ułatwić publiczności grę w totalizator, przyspieszyć obliczenie wypłaty za zwycięskiego konia, a przede wszystkim anonosować w każdej chwili „kotę” czyli wysokość stawki na każdego konia.

Opis aparatury. Aparatura totalizatora elektrycznego składa się z:

- 1) pewnej ilości liczników 1-1, 1-2, 1-3 (patrz rysunek markujących ilość sprzedanych biletów w poszczególnych kasach biletowych, jakie są rozrzucone po całym placu wyścigowym;
- 2) maszyn rejestracyjnych m-1, m-2, m-3, sumujących co chwila wysokość stawki (kotę) na każdego konia;
- 3) bębnow obrotowych b-1, b-2, b-3 podających do wiadomości publicznej notowania maszyn rejestracyjnych;
- 4) głównej maszyny rejestracyjnej M, obliczającej sumę stawek na wszystkie konie;
- 5) głównej tablicy T, wystawiającej w każdej chwili na widok publiczny notowania głównej maszyny rejestracyjnej.

Jak wiadomo bywałom toru, można grać na każdego konia w totalizatorze zwyczajnym (z góry) lub francuskim (z dołu); dlatego też wszystkie aparaty, maszyny i tablice istnieją w podwójnej ilości.

Działanie totalizatora. Zasada działania totalizatora elektrycznego jest następująca: Gracz podchodzi do okienka i żąda np. jeden bilet za 10 franków na konia nr. 3 w totalizatorze zwyczajnym (z góry). Wtedy kasjer zamyka za pomocą przełącznika obwód prądu elektrycznego, który należy do konia nr. 3 zwyczajny, a równocześnie następuje automatyczne wydanie biletu graczowi. Maszyna rejestracyjna notuje w tej chwili sprzedaż biletu na konia nr. 3 — zwyczajny, to samo czyni maszyna główna, a bęben obrotowy przesuwa się o jeden numer w oczach publiczności. W ten sposób gracz wie, jaka jest w każdej chwili ilość sprzedanych biletów na każdego konia, oraz jaka jest całkowita ilość stawek na wszystkie konie razem, a z tego mogą łatwo określić „kotę” każdego konia, szczególnie tego, na którego grają. Z chwilą, gdy konie ruszą od startu, odzywają się dzwonki, na odgłos których zamyka się wszystkie kasy biletowe. Natychmiast potem sprowadza się skalę wszystkich aparatów do zera i totali-

zator jest przygotowany do gonitwy następnej.

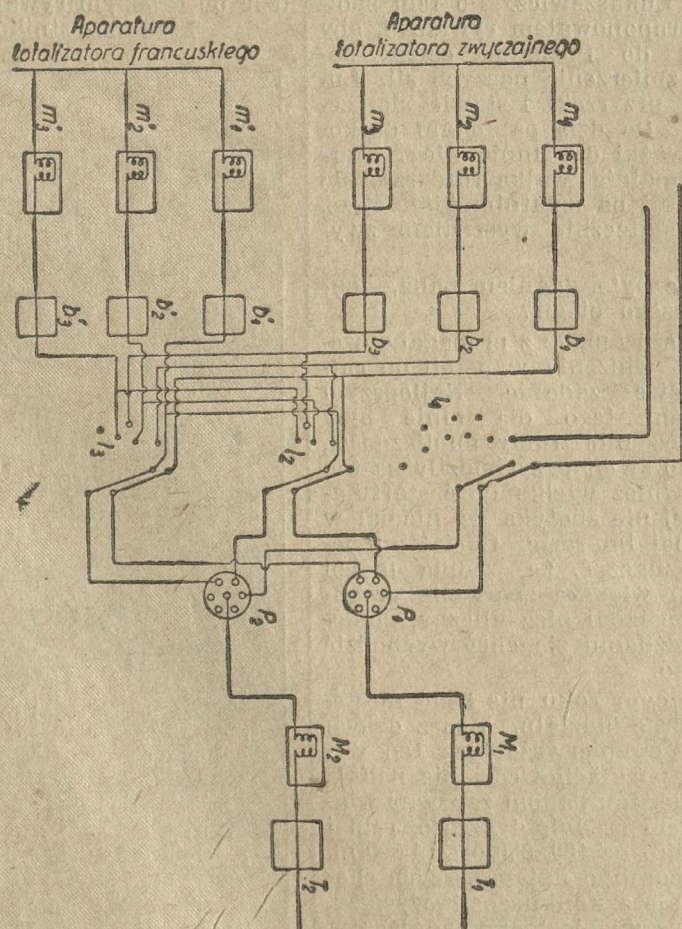
Urządzenia dodatkowe. Chociaż prawdopodobieństwo jest małe, że na jednego i tego samego konia można w jednej i tej samej chwili żądać biletu w dwóch różnych kasach, musiano jednak w konstrukcji przewidzieć ową sprzedaż równocześnie. Zagadnienie rozwiązano przy pomocy systemu przełączników obrotowych, robiących 90 obrotów na minutę oraz włączających i wyłączających prąd co 1/25 sekundy. Przewidziano również wypadek, kiedy w przełączniku prąd elektryczny może być przerwany w chwili, w której ma nastąpić sprzedaż biletu; i, aby wtedy zapobiec wadliwemu działaniu licznika na skutek zbyt krótkiego połączenia, włączono z boku przełącznika t. zw. połączenie z opóźnieniem, które zabezpiecza dłuższą trwałość połączenia.

Mechanizm ryglowy. Każdy licznik, bęben obrotowy lub maszyna rejestracyjna są zaopatrzone w mechanizm automatyczny, t. zw. ryglowy, który zatrzymuje momentalnie sprzedaż biletów na konia któregośkolwiek, jeżeli aparat rejestracyjny, należący do tego właśnie konia, przestaje działać i nie może markować sprzedaży nowych biletów, np. dla braku prądu elektrycznego, potrzebnego do jego uruchomienia. Skoro mechanizm ryglowy zaczyna działać, wstrzymuje on we wszystkich kasach sprzedaż biletów na konia, do którego należy, lecz nie wstrzymuje bynajmniej sprzedaży biletów na pozostałe konie, chyba, że został uszkodzony mechanizm głównej tablicy T lub głównej maszyny rejestracyjnej M. W tym ostatnim wypadku następuje natychmiastowe i automatyczne wstrzymanie sprzedaży biletów na wszystkie konie.

Mechanizm ryglowy nie potrzebował dotąd nigdy interwenjować ze względu na sprawne działanie całej aparatury totalizatorowej. Musi on jednak być zawsze w niej zainstalowany, aby w razie niedostatecznego nadzoru lub jakiegokolwiek wypadku nastąpiło wyłączenie z obrotu prądu elektrycznego tej części mechanizmu, która działa wadliwie, a temsamem uniemożliwienie sprzedaży dalszych biletów na konia aż do chwili naprawy powstałej wady.

Wypadki wadliwego działania aparatury mogą pochodzić z zepsucia się silnika elektrycznego lub zerwania pasa transmisyjnego. W pierwszym wypadku można szkodę naprawić drogą wymiany silnika, a w drugim za pomocą szybkiej naprawy pasa: specjalny dzwonek alarmowy i światło ostrzegawcze zwracają wtedy natychmiast uwagę urzędnika, który specjalnie czuwa nad sprawnym działaniem całej aparatury totalizatora elektrycznego, kontrolowanej stale na tablicy rozdzielczej. Jak dotąd praktyka wykazała, nie było wypadków wadliwego działania totalizatora na polu wyścigowym w Longchamp.

Kpt. inż. Tad. Łukaszewski.

Schemat całej instalacji.

- 1-1, 1-2, 1-3 = liczniki w kasach biletowych.
 m-1, m-2, m-3 = maszyny rejestracyjne dla totalizatora francuskiego.
 m'-1, m'-2, m'-3 = maszyny rejestracyjne dla totalizatora francuskiego.
 b-1, b-2, b-3 = bębny obrotowe, zapisujące notowania maszyn rejestracyjnych w totalizatorze zwyczajnym.
 b'-1, b'-2, b'-3 = bębny obrotowe, zapisujące notowania maszyn rejestracyjnych w totalizatorze francuskim.

- P-1 = przełącznik dla aparatury totalizatora zwyczajnego.
 P-2 = przełącznik dla aparatury totalizatora francuskiego.
 M-1 = główna maszyna rejestracyjna dla totalizatora zwyczajnego.
 M-2 = główna maszyna rejestracyjna dla totalizatora francuskiego.
 T-1 = główna tablica, podająca notowania głównej maszyny rejestracyjnej M-1.
 T-2 = główna tablica, podająca notowania głównej maszyny rejestracyjnej M-2.

Udaremnione świętokradztwo

W dniu 19 b. m. został przyłapany przez stróża nocnego w klasztorze Jasnogórskim nieznany osobnik, który, pozostawszy w klasztorze aż do zamknięcia bram, ukrył się w krużganku na chórkę godzinkowym, przypadkiem jednak został spostrzeżony w ukryciu i oddany w ręce policji. Przy zatrzymanym znaleziono dwie, przygotowane do kradzieży, linki oraz łom, który złoczyńca ukrył w konfesonale. Badany przez policję zeznał, że nazywa się Anatoljusz Siedlecki, zamieszkały w Warszawie, oświadczył wręcz, iż miał on zamiar dostania się do kaplicy i skradzenia wszystkich cenniejszych przedmiotów.

Policja ustaliła, że Siedlecki w przededniu schwytania był przez cały dzień w klasztorze, rzekomo zwiedzając jego osobliwości. Prosił nawet jednego z braciszków zakonnych, by ten zezwolił mu służyć do majowego nabeżnienia, mając widocznie na celu również popełnienie w ten sposób jakiejś kradzieży, czy też dokładniejsze rozpatrzenie się przed projektowanym rabunkiem.

Okazało się również, że tenże Siedlecki jest sprawcą kradzieży puszeki z sumą 100 zł z zakrystji kościoła św. Zygmunta. Było to w dniu 12 b. m. i wówczas Siedlecki również wyraził chęć stuzenia do nabożeństwa majowego. Skradzioną puszkę po opróżnieniu z pieniędzy wrzucił do ustępu w podwórzu, skąd też została wydobyta jako dowód rzeczowy. Ustalono wreszcie, że Siedlecki był już dwukrotnie karany za kradzieże kościelne.

Psychika miljardera

Morgan w sądzie. — Natarczywy reporter. — Naiwny celnik.

O życiu prywatnym amerykańskiego multimilionera Pierpont Morgana, który obecnie przekroczył już sześćdziesiątkę, wiadomym jest znacznie mniej, aniżeli o życiu jego ojca. Morgan młodszy wcale sobie nie życzy, aby o nim pisywano w gazetach i w żadne wywiady z dziennikarzami się nie wdaje. Należy zatem zadowolić się paru anegdotami, rzucającymi pewne światło na psychikę tego arcybogacza.

Swe powinności obywatelskie Morgan wypełnia bardzo skrupulatnie, ale żąda też wzajemian, aby państwo swoje obowiązki względem niego spełniało niemniej sumiennie. Przed kilku miesiącami wypadło mu stawać jako świadek przed sądem nowojorskim. Po skończonej sprawie, udał się wraz z innymi gozwanymi świadkami do kasy sądowej, gdzie przedłożył swoją likwidację kosztów. Ta ostatnia składała się z dwóch pozycji: cztery dolary za stratę czasu i jeden dolar tytułem zwrotu kosztów podróży. Ów dolar miał stanowić ekwiwalent za zużycie benzyny jego luksusowej limuzyny, którą miljardier przybył do sądu.

Oszacowanie straty czasu mogło wydać się niezmiernie niskie, gdyż przed kilku laty Morgan „czas” swój otaksował znacznie drożej. Oto dziennikarz angielski, korzystając z pobytu głośnego przemysłowca amerykańskiego w Londynie, starał się o uzyskanie z nim wywiadu. W wystosowanym do Morgana liście, prosił go o dwuminutową tylko rozmowę. Lecz wielki finansista odmówił, nadmienając, że na wizyty takie nie ma czasu, gdyż każda minuta życia jego warta jest pięćdziesiąt dolarów. Dziennikarz był jednak uparty i oświadczył, że gotów jest zapłacić „odszkodowanie” w podanej przez Morgana wysokości. Amerykanina zainteresowała niezwykle natarczywość przedstawiciela gazety, którego wkońcu zdecydował się przyjąć.

— Czego pan sobie odemnie życzy? — zapytał wchodzącego reportera.

— Chciałem panu jedynie zapłacić za dwie minuty rozmowy, któreś pan mi sprzedał! Oto sto dolarów!

Morgan „zdebił” i po chwili rzekł nieco urażony:

— No, pan przecie najwidoczniej chciał mnie o coś zapytać?

— Zapewniam pana, że zupełnie nie!

— Więc pocóż starałeś się o rozmowę ze mną?

— Ponieważ założyłem się o pięćset dolarów, że ja uzyskam od pana! Zapłaciłem oto panu sto dolarów, zatem zarobiłem czterysta, czyli o sto pięćdziesiąt dolarów na minutę więcej aniżeli panie Morgan!

Innym razem, bawiąc na kontynencie europejskim, Morgan miał zdarzenie, które mu „ad oculos” zademonstrowało, że nawet najgrubsze miliony nie zawsze zdołają ułatwić sytuację w życiu. Morgan zwykł nie nosić przy sobie większych kwot gotówkowych, lecz wyręcza się książeczką czekową. Wie przecież, że niema władzy państwowej w Europie, która nie przyjąłaby czeki podpisanego przez Pierpont Morgana. Niestety, niższe organa administracyjne nie zawsze ujawniają należyty respekt przed temi papierkami. I tak, francuski urzędnik celny wzdragał się przyjąć czek finansisty amerykańskiego, gdy ten, powracając z Włoch, miał uiszczyć kaucję dziesięć tysięcy franków za wjazd luksusowego samochodu do Fran-

cji. Celnik francuski, obejrzawszy zaprezentowany mu czek bardzo dokładnie, oświadczył:

— Nie mogę przyjąć, bo nie wiem, czy czek ten będzie w banku honorowany!

— Czek Pierpont Morgana nie ma być honorowany?! — zawołał urażony miljardier. — Czy pan nie wiesz, że ja jestem tym, który Francję uratował przed bankructwem?

Ale celnik widocznie o tem nie wiedział, bo czeka nie przyjął i zasekwestrował limuzynę. „Wybawca Francji” musiał, chcąc nie chcąc, zrezygnować z dalszej podróży w wykwinym samochodzie i przesiąść się do plebejzowskiego omnibusu, którym dojechał do najbliższej stacji kolejowej. Kr.

Czworonożni przyjaciele gwiazd filmowych

Goście, zwiedzający Hollywood, zastanawiają się często i zdumiewają nad tem, skąd się biorą i gdzie się podziewają przeróżne, a tak liczne psy. Do czego należą i co robią? — powtarza się stale pytanie. Wszystkie stworzenia czworonożne, czarne, białe, szare, brązowe i pstre są własnością aktorów filmowych. Stąd uwarło się w mieście filmowym przysłowie: — „Kochasz mnie, musisz kochać i mego psa!” — Jak wiadomo, artyści filmowi są na ogół niesłychanie zabobonni, otaczają się więc czworonożnymi przyjaciółmi, mającymi widocznie odpędzać złe duchy. Są nawet takie artystki, które twierdzą, że bez psiej opieki nie byłyby w możności grać.

Emil Janing naprzykład chodzi stale z swemi brązowymi pieskami. Poli Negri towarzyszy nieodstępny wspaniały wilk. Adolf Menjou i jego francuski pudel — to jedno pojęcie, jedna nierozdzielna całość. Harold Lloyd pyszni się nie bez uzasadnienia swemi duńskimi dogami, które na wielu psich wystawach uzyskiwały liczne medale. Klara Bow uwija się stale z angielskim seterem. Bebe Daniels i jej pies owczarski, to dwaj nierozłączni przyjaciele. Wallace Beery wierzy, że ma najlepsze polowczyki pod słońcem. Pragnąc pozyskać przyjaźń Chestera Conkina, wystarczy pochwalić jego terjera. Raymond Hattou, aczkolwiek bardzo zajęty, ma zawsze czas na wysłuchanie hymnów pochwalnych na cześć swego laciatego szpicca, a Mary Brian przysięga, że żaden mężczyzna nie wypełni jej serca tak, jak jej twardowłosy foks. Z tego wynika, że Hollywood to raj dla psów. (alk)

Sentymalna złota rybka

Ryby uchodzą na ogół za stworzenia nieczule, tępe, niezdolne do żadnych wyższych uczuć, a to stąd pewnie, że nie mają zwycaju okazywać swych wrażeń i uczuć w sposób hataśliwy, jak to czynią ludzie. O ile jednak ktoś zada sobie nieco trudu i zacznie badać nieme stworzenia w sposób umiejętny, przekonasz się, że nastroją mu one dużo niespodzianek. Na przykład w „Natura Magazyn” pisze Romanja van de Bete o czterech złotych rybkach, dwu dużych i dwu małych, które żyją w szklanym basenie więcej dla przyjemności ludzi, niż własnej. Jedna z nich, największa, „Stere” zwana, jest bardzo obłaskawiona, je z ręki i w czasie zmniejszania wody w basenie pozwala się chwycić. Drugą zjadł niestety kot, a dwie najmniejsze zmarowały się w czasie przeżożenia ich do letniej siodziby. „Stere” wsadzano do stawku, a ryba uszczęśliwiona ze swobody, poczęła coperdziej budować gniazdo. Ogrodnik wrzucił jej do towarzystwa trzy plotki. Dwie z nich zginęły szybko, a trzecią próbowała uratować złota rybka. Wsuwała się delikatnie pod plotkę i unosiła ją na powierzchnię, wiedziała więc, że powietrze działa dobrze i okazywała współczucie. Ale niestety bezskutecznie. Po trzeciej próbie ratowniczej plotka zdechła. „Stere” była smutna i okazywała niepokój. Na zimę umieszczono ją w klatce na dnie stawu, aby uchronić przed mrozem. Obecnie służy wesoła rybka jako obiekt do nowych spostrzeżeń i badań w basenie. (w)

Biblioteka wojenna

W Stanach Zjednoczonych stworzono bibliotekę wojny światowej, o czem pewnie nie wielu wiadomo. Dzieło to zapoczątkował obecny prezydent Hoover, urządzając bibliotekę przy uniwersytecie stanfordzkim w Kalifornji. Biblioteka wojenna Hooversa posiada milion dokumentów, 21.000 rękopisów, 130.500 broszur, 56.000 książek, 57.000 gazet i czasopism i 170.000 ulotek. W języku francuskim posiada biblioteka 10.000 książek i broszur, w angielskim 9.000, 7.000 w niemieckim, 12.000 w rosyjskim, 1.500 w włoskim i 4.500 w różnych innych językach. (wk)

Muś spadkobiercą

Pewien ekscentryczny właściciel farmy w Chickashaw w stanie Oklahoma pragnąc nagrodzić wierną, długoletnią służbę swego muła „Jacka”, zapisał mu 27 morgów ziemi i konto bankowe, opiewające na 2.000 dolarów. Majątkiem „Jacka” administruje sumiennie przyjaciel zmarłego i wydziela dzielnemu mułowi pierwszorzędne pożywienie, ponieważ bogatego „Jacka” stać na paszę jaknajlepszą. Jak widzimy, różne bywają fantazje umierających Amerykanów. (alk)

KULTURA FIZYCZNA

Przed meczem Polska — Węgry

W związku z pierwszym w tym roku meczem międzypaństwowym Polska — Węgry w niedzielę 2 czerwca w Poznaniu, pragnąc zasięgnąć w tym względzie informacji zwróciliśmy się z prośbą o nie do prezesa Pozn. O. Z. P. N. p. rad. Stürmera.

„Mecz Polska — Węgry — informuje za p. prez. Stürmer — ma ze względu na przyszłe mistrzostwa świata postanowione na ostatnim kongresie F. I. F. A. w Barcelonie specjalne znaczenie i dlatego jak najstaranniejsze przygotowanie się do tego meczu jest szczególnie wskazane. Nadzieje co do możliwości odbycia wspomnianego spotkania w Poznaniu na stadionie miejskim były do początku tego tygodnia jeszcze bardzo niskie, a to ze względu na niedostateczne wykończenie stadionu i zniszczenia, jakim uległo boisko podczas Wszechsłowiańskiego Zjazdu Śpiewaczego. Po długich moich staraniach i konferencji z p. radcą Pajderskim wreszcie uzyskałem zapewnienie, że mecz będzie się mógł odbyć na stadionie. Pragnę tu podkreślić, iż p. rad. Pajderski jako przedstawiciel magistratu wykazał daleko idące zrozumienie sportowego i propagandowego znaczenia tej imprezy.

Mając to zapewnienie, wzięliśmy się rażno do roboty. Pracę podzielono na kilka komisji, jak: propagandową, kwaterekową, finansową, gospodarczo-techniczną, przyczem wszystkie inne w osobach ich przewodniczących wraz z miejscowymi władzami piłkarskimi koncentrują się w wydziale wykonawczym jako ostatniej instancji. Zamówiono kwatery dla naszych gości zagranicznych i piłkarzy, którzy mieszkać będą w hotelu Polonia; propaganda prasowa i radiowa jest w pełnym toku. Komisja gospodarczo-techniczna (w jej skład wchodzi osoba obeznana z wymogami i pracą związaną z temi przygotowaniami) daje pełne gwarancje że podoła swemu zadaniu. Przy ogromnym zainteresowaniu jakie wzbudziło to spotkanie międzypaństwowe i licznym poparciu sportowej publiczności oraz sympatyków — impreza ze wszelkich miar wymagająca wielkiego nakładu pracy niewątpliwie uda się.

Ponieważ odbędzie się ona na stadionie miejskim, trzeba było — o ile chodzi o zmniejszenie i tak już wysokich kosztów związanych z urządzeniem tego meczu — szukać możliwego pokrycia ich. PZPN i PZOPN jako takie jednak w obecnych warunkach nie dysponują znaczącej gotówką. Po-
stanowiono zatem ustanowić już z góry ceny pobierane w innych okręgach na meczach ligowych i międzypaństwowych, dochodząc tutaj jednak tylko do maksymalnej wysokości 7 zł, a określając najniższy wstęp na miejsca stojące i inne na 1,50 zł. W sprawie żądanych przez magistrat 10 proc. brutto od dochodu poczyniłem osobiste starania celem zmniejszenia tej kwoty, przyczem zgodzono się na wstawiennictwem p. rad. Pajderskiego ewentualnie pobrać 10 proc. od czystego zysku. Świadomi wysokich kosztów postanowiliśmy nie urządzać uroczystych i kosztownych przyjęć oraz odstąpić od „tradycyjnych”, drogiej bankietów, a w miejsce tego odbyć się ma tylko skromne przyjęcie reprezentacji Węgier i Polski.

Już dzisiaj mogę naszym sportowcom zakomunikować, że zgłoszenia na bilety napływają zwłaszcza z prowincji bardzo licznie i dlatego zaleca się wszystkim jak najwcześniejsze zamawianie biletów w sekretarjacie PZOPN przy ul. Skarbowej 21, I. piętro.

W końcu parę słów poświęcić chciałem jeszcze reprezentacji, która musi być jak najstaranniej dobrana, gdyż od niej samej tylko zależy będzie czy pierwsza wielka w czasie P. W. K. impreza międzypaństwowa odpowie pokładanym w niej nadziejom oraz tak pod względem sportowym jak i materialnym przyniesie spodziewany skutek. (fl)

„Cracovia” — „Warta”

Wynik jutrzejszych zawodów z różnych względów trudny jest do przewidzenia, a składa się na to nie tylko niepewność chwilowej formy poszczególnych uczestników, która zdarza się w każdym zawodach. Spotkanie między temi klubami odbywa się wogóle po raz pierwszy, a ponieważ sezon właściwie dopiero się rozpoczął, trudno jest określić rzeczywistą formę zawodników, co szczególnie dotyczy „Cracovii”, która do tej pory nie miała prawie sposobności okazania swych sił. Poza tem, jak z jednej strony możemy w przybliżeniu przewidzieć wyniki pojedynków między wybitniejszymi zawodnikami, tak z drugiej strony nie nie wiemy o całym szeregu sił młodszych, które ze względu na mnogość konkurencji muszą być wciąż gniete do zawodów.

Ta wielka ilość punktów programu (12) nie powinna odstraszać widza, obawiającego się może długiego trwania spotkań. Przeciwnie! Brak przedbiegów, stała liczba zawodników w każdej konkurencji (4), powodują niezwykle szybki tok zawodów, a jeśli dodamy do tego emocje w formie ciągłej zmiany ilości zdobytych punktów przez jeden klub w stosunku do drugiego — to możemy śmiało twierdzić, że widz nie ma nawet możliwości nudzenia się.

Punktacja jest następująca: I miejsce sztafety I — 8 pkt., II — 4 pkt.

Ogółem szanse obu klubów można uważać za mniej więcej równe. Do biegu 100 m. wysiła „Warta” Biniakowskiego i Wojtkowiaka — „Cracovia” Nowosielskiego i Rochowicza. Nowosielski, jako urodzony sprinter, powinien wygrać z Biniakowskim, którego specjalnością jest sprint przedłużony. Rochowicz, choć ma się znajdować w nieszczególnej formie, będzie prawdopodobnie dosyć silny, aby uzyskać 3 miejsce przed Wojtkowiakiem. W 400 m. Biniakowski będzie pewnym zwycięzcą, drugie i trzecie miejsce zajmą Drozdowski i Bukowski, choć ten pierwszy ma być w tym sezonie bardzo słaby.

1500 i 5000 m. przyniosą „Warcie” pełnych 14 punktów, gdyż Szwarc, Nogaj i Rochowicz nie będą mieli rywali w zawodnikach „Cracovii”, rozporządzającej jedynym tylko Freyerem II, którego wyniki stoją narazie pod wielkim znakiem zapytania. Zato znowu w biegu 110 m. przez płotki trudno „Warcie”

zdołać więcej niż 3 i 4 miejsce. Nowosielski będzie w tej konkurencji „muruwanym” pierwszym, a najlepszym płotkarz „Warty” Ciaszczyk I. dokona wiele jeśli uzyska drugie miejsce przed Gierałtowskim lub Drozdowskim.

O pierwsze miejsce w skoku wwyż walczyć będą Banaszkiewicz i Nowosielski. Przyznajemy większe szanse Banaszkiewiczowi, który stale osiąga 170 cm., a chociaż Nowosielski miał już niegdyś 176 cm., to jednak widzieliśmy go już kilkakrotnie odpadającego przy 160 cm. Trzecie przypadnie Gawrychowi lub Urbaniakowi, o ile nie zrobi niespodzianki nowopozyskany zawodnik „Cracovii” Wiech, a którym fama niesie, że skakał na zeszłorocznym obozie letnim 170 cm. W skoku w dal nie będzie miał „Warta” nic do powiedzenia. Nowosielski nigdy nie skacze niżej 650 cm., Chmiel również prawie zawsze osiąga tyleż, zawodnicy zaś „Warty” mogą z trudem uzyskać tylko około 6 m.

W rzutach górów będzie znacznie „Warta” dzięki Heljaszowi i Urbaniakowi. W dysku Heljasz musi być pierwszym, Gierałtowski może być drugim, zaś Urbaniak wygra zapewne przeciwko Wróźowi, a nawet może przeciw Gierałtowskiemu. Jeszcze pewniejszymi niż w dysku są zawodnicy „Warty” w kuli. — Zajęcie obu pierwszych miejsc przez Heljasza i Urbaniaka nie ulega żadnej wątpliwości. W oszczepie szanse „Warty” nie są już tak wielkie. Gierałtowski z dotychczasowymi wynikami ponad 50 m. jest faworytem na I miejsce, ale Urbaniak i Gatkowski zajmą drugie i trzecie. Wróż, niegdyś świetnie się zapowiadający, po zerwaniu ścięgna w ramieniu opadł znacznie, co nie wyklucza, że o ile byłby zupełnie uleczony, stał się może groźnym dla najlepszych miotaczy.

Pozostają do omówienia sztafety, które odbywają się zwykle przy końcu zawodów i w razie mniej więcej równej ilości punktów obu klubów rozstrzygają ostateczny wynik. Jeśli „Cracovia” lub „Warta” zdobędą tylko jedną z sztafet, to zawody zakończą się nieznaczną różnicą punktów, jeśli zaś jeden z klubów wygra obie — wtedy osiągnie pewne zwycięstwo w całym spotkaniu i to prawdopodobnie nawet większą ilością punktów. W sztafecie 4 x 100 m. przyznajemy większe szanse „Cracovii”. No-

wosielski, Rechowicz, Gierałtowski i Lubaczewski mogą stanowić drużynę, którą trudno będzie pokonać „Warcie”, nie posiadającej poza Biniakowskim wybitniejszych sprinterów.

Odwrotnie sztafeta „Warty” 4 x 400 m. będzie prawdopodobnie dosyć silna, aby zmusić do kapitulacji „Cracovię”. — Wprawdzie drużyna „Cracovii” o składzie Drozdowski, Bukowski, Lubaczewski i Irwitt wydaje się bardziej wyrównana niż sztafeta „Warty”, jednak wo-

bec słabej formy Drozdowskiego i Irwit-ta, nie ostoi się ona w walce z terenem, jaki zdobędą drużynie „Warty” Biniakowski i Szwarc, choćby nawet dwaj pozostali zawodnicy zielonych iwański i Ziolk okazali się bardzo słabymi.

Tak więc spotkanie powyższe powinno być niezmiernie ciekawe, a niepewny wynik przysporzy widzom napewno wiele emocyj.

Franciszek Engel.

Przez wieś do rozwoju sportów

Prawdziwie pożytecznym członkiem społeczeństwa i obywatelem, dobrym ojcem rodziny i dzielnym obrońcą kraju może być tylko człowiek zdrowy i wyrobiony fizycznie. Skomplikowane życie doby bieżącej stawia organizmowi ludzkiemu wygórowane wymagania, a tymczasem pobory wojskowe w Polsce ujawniają — nie wyłączając ludności wiejskiej — zastraszające odsetki cherlaków, chorowitych, słabowitych i niedołęgow. Ci ludzie już dzisiaj w pełni sił młodzieńczych nie przynoszą żadnego pożytku krajowi, później staną się wręcz ciężarem. I to nie tylko sami, lecz także przez swoje potomstwo, bo świadectwa zdolności małżeńskie — to dopiero pobożne życzenie eugenistów, to za ledwie muzyka przyszłości!

Jestem zdania, że w naszych programach szkolnych wogóle — mimo niezaprzeczonych postępów we wprowadzaniu wychowania fizycznego — pokutuje ciągle jeszcze chęć przeładowywania umysłów zbiorowiskiem teoretycznych wiadomości, zazwyczaj przeważnie bardzo mało przydatnych w praktyce życia codziennego. Ciągłe jeszcze nie możemy się skłonić do wprowadzenia na szerszą skalę wzorów, zaczerpniętych ze szkolnictwa angielskiego, lub Stanów Zjednoczonych Ameryki.

Również na wsi należałoby program wychowania fizycznego w szkole poważnie rozszerzyć. Ministerstwo oświecenia publicznego ma tu wdzięczne zadanie przed sobą. Odrazu należy jednak podkreślić poważne trudności w postaci konieczności przeszkolenia starszych sił nauczycielskich zbyt mało obeznanych z tą dziedziną, a pogłębienia wiadomości z zakresu wychowania fizycznego u przyszłych pedagogów wiejskich, odwiedzających obecnie seminarja nauczycielskie.

Dalsze trudności, to brak po wsiach odpowiednio urządzonych terenów i sal, to brak sprzętu i przyrządów. Zadanie takie musiałoby ministerstwo rozłożyć na szereg lat w celowo ułożonym, stopniującym pracę, programie.

Nie czekając jednak na szkołę, na wychowanie fizyczne młodzieży wiejskiej od wczesnego dzieciństwa — można pójść między młodzież wiejską z hasłem sportu zawodniczego. Trzeba się liczyć z warunkami materialnymi wsi, brakiem urządzonych terenów sportowych, z łatwością nauczania i naturalnymi skłonnościami młodzieży. Z tych względów musi się unikać

w pierwszym okresie pracy sportów opierających się na skomplikowanych przyrządach, związanych ściśle z przepisowymi terenami o określonych wymiarach i o innych ścisłych warunkach technicznych, a więc przede wszystkim sportów zespołowych. — Stworzenie boiska do jakiegokolwiek gry, nauczanie jej wszystkich tajników zespołowych może często stać się zadaniem zniechęcającem trudnościami. Do sportów zespołowych najlepiej dążyć przez krzewienie indywidualnych. Trzy z nich w pierwszym rzędzie nadają się na wieś: lekka atletyka, zapasnictwo i pływanie, a w zimie — narty i saneczki.

Weźmy taką lekką atletykę. Kawalek łąki, na którym można przebiec 100 metrów, rzucić kulą, dyskiem i oszczepem, — skakać w dal, lub zwyz, odcinek gościńca do biegu na 400, 1000 lub 1500 metrów, chyba wszędzie się znajdzie. — Nie mówiąc nawet o terenach do tak pięknego ćwiczenia, jak biegi na przełaj. Lekka atletyka to sport także tani. Kula, dysk wytrzymają bardzo długo, za ubiór wystarczą spodenki, bo już pantofle nie są tak konieczne. Od biedy można i na bosaka to wszystko zrobić.

Do pływania także znajdzie się wszędzie rzeka, rzeczka, lub ostatecznie kawałek stawu, a już żadnej ceremonii nie masz z przyborami i ubiorem. Zapaśnikowi wystarczy w lecie przygarść piasku, w zimie mała pleciona ze słomy, za ubiór jedne spodenki. Trudniejsza sprawa już ze sportami zimowymi.

Biegi, skoki, rzuty i zapasy i pływanie idą też najbardziej po linii naturalnych skłonności człowieka. Każdy chłopak wiejski próbuje nieświełdomie lekkiej atletyki, zapasnictwa i pływania w ich pierwotnych formach, uganiając po łąkach, skacząc przez rowy i płoty, rzucając kamieniami, wodząc się za bary i pluskając w wodzie.

W końcu na pytanie, kto ma zająć się misją odpowiedzi: związków sportowe, stowarzyszenia opiekujące się wsią, wojsko i władze państwowe przez komitety w. f. i p. w. Instruktorowie znajdują się wśród wysłużonych żołnierzy, w których wpaja się teraz zasady sportu, nauczycielstwa, sportowców z miast i miasteczek okolicznych i wśród armii czynnej.

Sport na wieś! Oto hasło, oto szczytne zawołanie P. W. K.

Dr. Stanisław Polakiewicz.

Gry w polo podczas P. W. K.

III.

Prawdę mówiąc, rozkwit polo w tych wielkich mrowiskach ludzkich nie wspólnego niema z ideą obrony kraju. Jest wynikiem głównie tej rozkoszy sportowej, tego uczucia zdrowia, odprężenia nerwów i jasności umysłu, tej radości życia, jakie daje niezrównany ten sport.

I tu leży przyczyna gospodarczych walorów polo.

Gra ta, wymagająca wyborowych, a stąd bardzo drogo cenionych koni, jest źródłem pokaźnych zysków dla hodowców, którzy potrafią sprytnie eksploatować tę „żyłę złota”.

Polo jest sportem kawalerzystów oraz bardzo bogatych ludzi cywilnych.

Daje ono tym ostatnim znakomite odprężenie dla nerwów, nową siłę i energję do pracy, nie żałują więc na nie pieniędzy, bo się im to „kalkuluje”.

Aby brać udział w grach gdzieś „na Jasnym Brzegu”, albo w Biarritz, czy Deauville — trzeba najmniej 4 do 5 koni na gracza, a konie te płaci się po kilkaset funtów za sztukę. Oto cały sekret tych fortun, jakie porobili i to w dość krótkim czasie przeróżni osiedli w Argentynie Anglicy, hodowcy koni do polo en gros.

Anglia sama, jako klimat i kraj, nie produkuje koni do polo i brała je dotąd corocznie tysiącami z Argentyny, dokąd za niesłychane sumy szli przeważnie dotychczas zwycięzcy Derby, na rolę re-produktorów.

Tak trwało do lat ostatnich, kiedy moda na polo i popyt na „polo - ponies” wzmożył się tak gwałtownie w obu Amerykach, że dowóz ich na rynek europejski stał się ogromnie trudnym, a ceny podniosły się kilkakrotnie. Obecnie zatem jest odpowiednia chwila, by rzucić na ten łaknący koni do polo rynek międzynarodowy konie europejskie, oczywiście odpowiedniej jakości, otwierając dla nich zyskowne pole zbytu i tem przysłużyć się krajowej hodowli koni.

Ze myśli moja, której urzeczywistnieniem jest organizacja gry w polo podczas Wystawy w zakresie, jaki zobrazowałem wyżej, była trafna, dowodem, iż w Budapeszcie ks. Mecklenburg-Schwerin już rok temu zrealizował coś podobnego, sprzedając już w r. z. kilkanaście koni do polo po bardzo zyskownych cenach, zaś na r. b. szykuje ich na sprzedaż sto sztuk.

U nas rzecz ta też może mieć powodzenie. Na razie jest w treningu przeszło 20 koni przeznaczonych na sprzedaż, co w połączeniu z 26 końmi Alfreda hr. Potockiego i 20 — 30 końmi wojskowymi innych ekip obiecuje udział w grach podczas Wystawy około 70 koni — liczba, która daje pojęcie o napięciu sportowem, jakie będzie cechowało ten meeting.

Stanisław Soczaczewski
generał-brygady, wice-prezes Polskiego Związku Jeździeckiego.

III. Zjazd delegatów Stow. Drukarzy w Poznaniu

W Święta Zielonych Świątek, odbył się w Poznaniu w lokalu p. Beyerowej przy pl. Bernardyńskim III. z rzędu zjazd Stowarzyszenia Drukarzy i pokrewnych zawodów.

Zjazd zainaugurowano już w sobotę, witając zjeżdżających się licznie delegatów.

W niedzielę, o godz. 9 rano wystąpił delegat w kościele P. Jezusa Mszy św., odprowadzonej na intencję Zjazdu. Od ołtarza przemówił w serdecznych słowach ks. Cieszyński, wskazując na wielkie zadania, jakie mają do spełnienia drukarze, zrzeszeni w Stowarzyszeniu, jako organizacji chrześcijańskiej i narodowej.

Po nabożeństwie spożyto wspólnie śniadanie w lokalu obrad.

Chór Stowarzyszenia odpiewał piękne „Gaude Mater Polonia”, po czym o godz. 10.30 zagał Zjazd prezes Stow. p. Szczepaniak, witając delegatów, prasę i gości.

Następnie powitał obecnych jako gospodarz zjazdu, prezes okr. pozn. p. Otulakowski, poczem składali kolejno życzenia: w imieniu Drukarzy Polskiej p. dyr. Pawłowski, imieniem Zw. Zakładów Graficznych p. Szutkowski i inni. Związek Drukarzy „Praca Polska” w Warszawie przysłał życzenia piśmiennie.

Sekretarz p. Generałczyk, odczytał protokół z Zjazdu w Toruniu, który został przyjęty.

Do prezydium Zjazdu weszli: przewodniczący p. Ratajski z Bydgoszczy, ławnicy pp. Różański z Bydgoszczy i Maliszewski z Torunia. Protokół prowadził p. Ruks z Poznania.

Nastąpił sprawozdanie z działalności Wydziału Głównego, z których wynikało, że stan członków wykazuje 331 placujących regularnie składki, podczas gdy ogólna liczba wynosi około 400. Przybyło w ciągu roku 98 nowych członków, ubyło 54. Zmarło w ciągu roku 3 członków.

Stowarzyszenie wydaje własny organ p. t.: „Drukarz Polski” który dobrze redagowany, informuje członków o życiu organizacyjnym.

Z bilansu Stowarzyszenia dowiadujemy się następujących szczegółów:

Ogólny obrót wynosił 60.632,46 zł, wypłacono wsparć bezrobocia, choroby, niezdolności do pracy i na ćwiczenia wojskowe 14.955 zł, administracja, wydawanie organu, dzierżawa lokalu podróże i t. d. 15.125,63 zł, urządzenie biurowe 3.029 zł.

Stan kasy oprócz majątku posiadanego w okręgach wynosi 27.522,83 zł. Wsparcia na bezrobocie i chorobę wypłaca organizacja w trzech grupach z których najwyższe wynoszą 7,50 zł i 5 zł dziennie.

Członkom powołanym na ćwiczenia rezerwy wypłaca się 2 zł dziennie.

Dowiadujemy się również z sprawozdania, że organizacja wzięła udział w ostatnich wyborach do Kas Chorych, zyskując reprezentantów swych tak w Poznaniu, jak w Bydgoszczy. W staraniach o podwyżkę zarobków uzyskano w roku ub. razem 20 proc.

Sprawozdanie kasowe potwierdził prez. komisji rewizyjnej p. Mikulski, poczem — po uchwaleniu absolutoryjum dla władz organizacyjnych, uchwalono osobno remunerację w kwocie 2 tys. złotych.

Osobno zapadła zgodna uchwała poczynienia starań w sprawie budowy własnego domu — „Domu Drukarza”. Podwyższono również składkę tygodniową z 2,60 zł na 3 złote, a to głównie celem stworzenia osobnego funduszu emerytalnego.

W drugim dniu obrad (poniedziałek), przeprowadzono różne zmiany w statucie oraz uchwalono cały szereg wniosków dotyczących organizacji. Między innymi, rozszerzono działalność organizacyjną na całą Rzeczpospolitą, a nie jak dotąd tylko na ziemię zachodnią.

Zakończono obrady wyborem Wydziału Głównego, do którego wybrano ponownie prawie wszystkich dawnych członków, a mianowicie: prezes Leon Szczepaniak, wiceprezes J. Przybylski; sekretarz Haremza, zast. sekr. St. Wojciak, skarbnik Ignacy Kozłowski. Radnymi zostali J. Kasprzak i St. Wojciak. Poza tem w skład Wydziału Głównego wchodził prezesowie okr. poznańskiego J. Otulakowski, bydgoskiego S. Różański, toruńskiego Maliszewski.

Do komisji rewizyjnej weszli: Antoni Mikulski, Piotr Kordylewski i Stan. Generałczyk z Poznania, Maliszewski z Bydgoszczy i Rogoziński z Torunia.

Na tem — zakończono obrady o godz. 17 popołudniu. Wieczorem — odbyła się skromna zabawa w kole członków i gości. (ak)

Kongres przyjaciół zwierząt w Wiedniu. Przedwodnicze stanowisko Polski w ustawodawstwie ochronnym zwierząt

Na międzynarodowym Kongresie Tow. Opieki nad zwierzętami w Wiedniu, który odbył się w połowie maja rb., delegacja polska doznała miłych wrażeń.

Polska ustawa o „Ochronie zwierząt” uznana została za najhumanitarniejszą ze wszystkich dotychczasowych ustaw, referat zaś delegatki polskiej, red. Janiny Maszewskiej-Knappe, p. t. „Walka o duszę i prawa zwierzęce”, jako obejmujący całokształt zagadnienia opieki nad zwierzętami, wysunął Polskę na czołowe stanowisko.

Polską ustawę o „Ochronie zwierząt”, przetłumaczoną na język francuski i zawieszoną na Zjazd w ilości 50 egz., uczestnicy Kongresu rozchwytały. Referat p. Janiny Maszewskiej-Knappe zabrali do przetłumaczenia i wydrukowania w swoich piśmiach delegaci z Berlina, Pragi Czeskiej i Belgradu. W połączonym przemówieniu do uczestników Zjazdu przewodniczący Kongresu, dr. Melkus, wyraził nadzieję, że w pracy etyczno-kulturalnej nad rozwojem uczuć w duszach ludzkich wobec zwierząt pójdą narody w ślad za „pięknym i wzniosłym przykładem, jaki daje Odrodzona Polska i jej mocna placówka: Polska Liga przyjaciół zwierząt w Warszawie”.

Z życia Towarzystw

Tow. Przemysłowców „Sobieski” w Poznaniu odbyło 22 bm. nadzwyczajne zebranie którego przewodniczył prez. Rućniński. Po przyjęciu porządku obrad i odczytaniu protokołu przez p. Grzelczaka, wygłosił radny p. Libera ciekawy referat w sprawie budżetu miasta Poznania. Budżet stwierdza prelegent wzrasta z roku na rok i obecnie dosięga 50 milionów zł. Dalej wyjaśnia p. Libera na co poszczególne sumy się wydaje. Najwięcej pochłania administracja ogólna bo 24.591 tys. Na ulice i place wydaje się 2 i pół miliona zł., na oświatę 1 mil. 789 tys., na kulturę i sztukę 198 tys. zł. Na zdrowie publiczne wydano 2 mil. 122 tys., na utrzymanie parków i ogrodów wydano 7.440 tys. zł. Bezpieczeństwo publiczne kosztuje magistrat 1 mil. 348 tys. zł. Również poruszył mówca ogólną bolączkę mieszkaniową. Brak mieszkań mimo, że magistrat buduje — jest wielki. Dotąd wpłynęło 9 tys. wniosków o przydział mieszkań.

Referatu wysłuchano z wielkim zaciekawieniem, a w końcu wyłoniła się długa i ożywiona dyskusja.

Uchwalono m. i. — że w okresie PWK. zebrania odbywać się będą raz na miesiąc — i to co srode po pierwszym. Dalej poruszono sprawę stworzenia żelaznego funduszu, który umożliwiłby pobudowanie własnego domu. Definitywnej uchwały jeszcze nie powzięto. Dalej omawiano sprawę wysłania dzieci na kolonie letnie. Uwzględnione będą najb. potrzebujące dzieci po zmarłych członkach. Po omówieniu szeregu drobniejszych spraw, zamknięto obrady. (z)

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Tow. Gier Pokojowych.** Dnia 26 bm. urządza się wycieczkę do Ludwikowa. — Zbiórka o godz. 8,15 przed dworcem podmiejskim.

— **Koło Absolwentów Miejskiej Szkoły Handlowej** urządza dnia 26 bm. wycieczkę do Ludwikowa. Zbiórka o godz. 8,30 na dworcu.

— **Związek Faszystów Polskich — Oddział Jeżyce.** Zebranie odbędzie się dnia 26 bm. o godz. 11 przed południem w lokalu p. Kasperkowej przy ul. Kraszewskiego. Na porządku obrad zajmujące sprawy.

— **Tow. Hodowców Gołębi Pocztowych „Pocztą Wojenną”** urządza w dniu 26 bm. wycieczkę ranną do ogrodu p. Bohna na Miasteczku.

— **Tow. Cechowej Czeladzi Stolarskiej w Poznaniu.** Plenarne zebranie odbędzie się dnia 26 bm. o godz. 11 w salce OO. Franciszkanów.

— **Polski Związek Pracowników Krawieckich w Poznaniu.** Nadzwyczajne zebranie odbędzie się dnia 27 bm. o godz. 20 w lokalu „Pod Ułem”, ul. Ślusarska 6.

— **Tow. Młodych Przemysłowców.** Nadzwyczajne walne zebranie odbędzie się dnia 27 bm. o godz. 20 w większej sali p. Jarockiego, ul. Masztalarska 8. Na porządku obrad prócz innych spraw — zmiana ustaw. Obecność wszystkich członków bardzo pożądana.

— **Tow. Przem. „Kościszko” Łazarz-Górczyn.** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 28 bm. o godz. 20 w lokalu p. W. Spychały przy ul. Łazarzkiej 36.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Edward Deppe, cygarmistrz, 66 lat. J. Adwiga Garska, z domu Stępa, wdowa, 72 l. Teresa Pruchnicka, 1 r. 2 m. 8 dni. Marja Jewasińska, 54 l. Józef Andrzejewski, konduktor tramwajowy, 52 l. Stanisław Szalaty, robotnik, 35 l. Michał Zbierski, robotnik, 66 l. Gecel Rakowicz, handlowiec, 38 l. Józef Formanowski, n.

czeń szkolny, 11 l. Zdzisław Pitrusiak, 6 mies. 11 dni. Marta Häuslerówna, 2 mies. 17 dni. Katarzyna Krupka, z domu Fin-cówna, 30 l. Ludwika Przewoźna, z domu Wiza, 54 l.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: Antoni Tytko, Poznań, Fr. Ratajczaka 36 — zł 250. Razem z poprzednio pokwitowanymi 323,20 zł.

Na Macierz polską w Gdańsku na budowę gimnazjum: Antoni Tytko, Poznań, Fr. Ratajczaka 36 — zł 150.

Tabela wygranych Loterii Państwowej

(Nieurzędowa).

Dzisiaj w pierwszym dniu ciągnięcia 1-szej klasy 19-iej polskiej państwowej loterii klasowej, główne wygrane i stawki padły na numery następujące:

Zi 75 000 na n-r 83058.
Zi 10 000 na n-r 65940.
Zi 5 000 na n-r 156195.
Zi 2 000 na n-r 77634 123681.
Zi 1 000 na n-r 6402 97716 107917 158836 163892.

Zi 500 na nry: 9646 68712 102569114845 177297.
Zi 400 na n-ry: 7994 38633 40517 67819 97590 15023.

Zi 300 na n-ry: 3453 20870 25373 35372 62114 95672 100530 122447 131882 137613 152347 182560.
Zi 200 na n-ry: 13217 16480 20700 24813 31250 41642 43242 48294 59007 61823 62556 70489 87070 88244 89789 93772 94697 95125 99660 102569 114866 116023 116577 116620 118136 120707 126071 129699 132283 140286 149427 151826 160558 183121.

Zi 150 na n-ry: 289 967 1174 1200 1936 1987 2729 3846 4122 6192 7396 8584 8672 8706 8730 8834 9221 13884 14190 14380 22123 22617 24788 27406 37043 38192 38382 38514 39800 39893 41356 41427 41648 41766 42730 44041 44483 46616 46891 48615 53078 53301 53549 55050 59033 59507 62222 63444 63887 64092 64193 67517 67558 68066 71261 71468 72019 72146 73369 75552 75643 78001 79567 79852 79925 82060 82314 84380 84973 85440 85827 86249 91575 92607 93093 93612 94455 96226 96489 97088 97729 98747 100164 101132 101706 102158 102307 112560 105217 107410 108304 109406 110360 111296 111591 113319 114581 116079 118374 119272 119748 120587 121024 121641 122522 123891 123971 124853 124900 125225 126201 126529 127794 128027 128808 128843 128893 130054 130801 131372 132340 132585 132592 133620 134031 136732 136825 137056 137021 137082 138019 140121 140227 140322 140556 140683 141619 142135 142936 143654 144040 144890 147454 148702 149522 151217 151456 152334 153443 154383 156772 157513 162193 162329 162763 164714 166640 167868 169533 170643 171402 172882 174834 175202 175224 175749 176175 176889 177652 179734 180179 180990 183886 184150 184200.

Po 100 złotych padło na nr. nr. następujące:

21 49 90 175 270 358 404 522 644 754 91 818 78 1010 17 43 49 225 342 53 464 77 81 604 80 728 867 69 917 49 76 2080 55 91 133 54 78 214 17 36 328 565 96 869 914 3112 212 429 510 24 27 676 890 4176 242 43 362 652 55 708 804 919 5044 124 295 331 47 519 661 908 51 99 6002 150 82 346 408 52 624 29 754 874 87 937 63 96 7105 251 308 78 438 540 47 616 726 60 823 917 41 8215 99 905 422 41 50 57 63 532 37 662 66 704 85 833 90 903 75 94 9028 42 90 267 351 407 582 735 826 48 87 10626 756 85 830 943 11019 75 114 428 43 73 97 501 77 98 944 12067 173 327 28 43 68 415 33 73 97 501 77 119 23 78 299 383 437 530 699 800 35 15075 149 69 97 295 452 543 744 55 16011 118 20 39 261 72 74 86 444 612 25 99 848 52 58 901 80 97 17039 59 115 39 398 438 40 503 36 621 710 25 800 27 58 937 43 18215 327 69 406 20 511 669 71 93 721 67 78 814 17 34 971 19034 316 22 58 76 92 451 65 93 581 95 609 841 87 90020088 492 628 704 32 818 19 55 910 21205 33 486 527 46 746 882 900 46 73 97 22278 351 79 408 591 656 93 804 23003 15 19 27 193 205 80 405 21 37 61 89 583 648 65 714 28 827 994 24073 141 292 336 59 436 518 22 40 606 708 80 853 88 963.

25053 65 585 755 70 983 26154 277 98 330 410 37 42 62 565 600 20 819 42 57 27144 293 331 75 655 712 816 26 30 985 28077 285 86 343 89 410 20 716 24 63 98 99 963 77 29004 81 86 131 87 40 81 216 19 51 61 335 99 450 522 721 54 90 903 51 30056 206 97 305 479 673 827 85 996 31235 460 555 604 8 14 93 984 87 32032 153 276 651 53 782 835 33012 207 307 572 90 701 997 34175 217 432 42 63 543 620 45 929 35042 51 223 349 520 73 642 52 723 879 909 36058 208 18 303 80 83 481 599 647 92 714 26 37020 40 483 562 77 706 824 904 38075 124 52 593 410 552 616 833 932 39190 236 306 13 53 462 73 94 577 88 96 857 77 976 40014 68 194 464 503 611 48 51 54 775 853 86 920 41044 85 103 26 30 99 219 24 318 408 20 550 723 89 877 42313 432 79 94 501 652 94 721 97 849 92 919 67 49021 68 340 86 414 24 706 9 822 60 974 76 80 44100 36 49 208 47 65 303 44 48 59 490 585 97 613 768 856 45008 25 162 254 345 53 89 436 586 668 778 82 867 927 39 55 89 46098 104 90 396 655 970 47034 54 87 336 90 400 50 90 583 889 990 48029 34 72 133 77 258 420 509 82 939 49064 173 326 84 448 73 506 75 721 48.

50019 37 98 248 91 338 75 401 56 636 776 866 90 51047 71 122 385 461 565 74 79 722 907 20 24 52086 231 86 97 805 21 22 77 411 76 546 98 546 98 755 53152 241 337 38 441 52 87 632 873 54059 67 97 116 212 60 561 629 773 827 35 55042 65 155 81 294 445 525 606 773 56055 78 171 274 383 507 37 87 606 54 729 997 99 57105 409 524 621 96 850 56 940 68314 77 534 66 81 99 602 79 81 720 807 59003 146 55 70 310 21 443 50 84 549 91 97 667 92 709 54 79 85 902 60279 80 327 30 464 795 96 948 61073 161 99 203 511813 83 991 62040 70 110 14 201 443 665 760 886 97 97 63069 174 456 87 536 608 74 826 94 64014 113 77 82 91 200 62 340 503 642 65094 119 72 218 70 340 79 87 532 653 72 81 817 74 939 66009 12 16 59 116 301 584 99 698 879 67036 69 96 632 805 932 41 68007 24 37 78 290 392 503 42 650 73 958 69024 96 201 23 34 542 47 56 70071 142 52 239 365 574 661 812 71026 101 20 56 403 673 728 323 933 72026 92 93 195 218 67 85 322 27 29 450 516 60 689 710 25 890 948 73071 81 84 197 219 362 78 453 652 744 851 74 76 945 74049 63 87 106 249 388 457 65 532 80 630 92 96 725 80 854.

75012 45 53 406 25 695 717 800 58 76043 61 76 240 66 330 47 99 418 613 708 806 20 927 77018 90 98 107 29 33 56 205 35 303 21 91 562 860 967 78067 176 291 319 516 829 920 79073 330 651 705 873 992 80054 66 86 96 206 54 72 465 515 776 79 85 935 81037 40 246 334 431 586 842 82221 340 73 454 508 894 770 83203 330 65 81 421 626 56 937 57 84123 203 88 396 503 782 852 85006 6 126 42 81 201 46 73 302 69 443 96 817 927 86072 783 209 15 383 571 646 67 777 812 87074 118 82 55 227 421 612 63 76 876 949 88064 103 22 81 95 464 536 743 89039 50 114 36 254 507 662 964 90001 166 394 511 42 76 945 75 91090 154 217 392 557 640 90 712 88 891 943 47 92020 63 73 217 32 54 66 410 529 59 77 714 867 907 28 70 59 93074 150 79 252 302 38 593 617 93 898 94022 42 151 313 42 632 34 56 722 39 848 54 940 80 95223 314 81 92 460 551 98 612 767 89 907 47 96221 467 516 98 645 74 700 47 61 80 90 816 97061 85 98 150 286 421 516 27 43 750 925 37 98019 34 532 730 719 49 833 57 98 989 99048 90 268 88 328 517 66 67 651 812 51 72.

100140 53 77 81 225 474 670 90 821 924 101086 176 88 275 521 649 74 705 41 893 920 23 102052 55 85 280 380 689 81 746 826 55 183075 249 74 623

815 16 917 60 104036 40 89 94 99 278 340 90 598 612 27 71 710 36 73 808 54 89 91 955 64 105017 38 40 143 290 322 452 510 60 85 89 646 709 52 106132 309 13 711 17 90 99 810 986 107044 50 211 18 58 306 45 58 60 550 656 62 64 757 815 108348 419 34 76 94 509 9 12 36 42 697 109053 162 288 313 22 48 65 417 41 61 515 75 615 846 87 110072 97 109 217 61 419 28 64 724 825 27 78 978 111026 60 106 42 74 264 79 383 473 83 635 82 906 112014 467 70 687 726 813 113027 81 101 94 257 312 22 500 22 71 77 634 764 114079 153 268 75 83 331 413 92 509 40 91 93 856 115060 143 53 256 74 333 35 90 471 686 800 20 48 116040 98 140 245 326 400 41 66 93 96 706 99 826 903 117007 14 112 17 25 48 316 423 551 850 83 984 91 118003 429 44 68 71 548 50 69 601 740 90 812 90 913 35 77 119016 72 100 6 39 73 388 52 53 510 39 651 85 809 126017 62 205 93 537 547 600 22 121043 51 136 83 214 97 336 494 687 97 761 809 78 122111 21 255 413 539 653 763 65 860 985 123043 77 175 241 317 424 566 94 741 62

Antypaństwowa powieść ukraińska

W dniu 28. bm. odbędzie się we Lwowie rozprawa przeciwko autorowi i wydawcy skonfiskowanej przez starostwo w Tarnopolu powieści historycznej ukraińska Andrzeja Czajkowskiego p. t. „Głos sławy”. Prokuratura zgłosiła wniosek o wytoczenie karno - sądowego śledztwa przeciwko autorowi Czajkowskiemu i wydawcy Semczyszynowi. Jednakże po przeprowadzeniu dochodzenia, śledztwo zawieszono polecając jednocześnie rozpisanie ustnej rozprawy przed trybunałem sądu okręgowego w Tarnopolu, jako przed trybunałem prasowym. Na odbywającej się w dniu 28. bm. rozprawie skonfiskowane ustępy książki bronić będzie autor, prawne przedstawicielstwo wy dawnictwa reprezentować będzie poseł Baran.

RADJO

Programy radjofoniczne

Niedziela, dnia 26 maja 1929 r.

Poznań (336 m) godz. 11.00 transmisja nabożeństwa z boiska Sokoła odprawionego na Walnym Zjeździe Członków Wlkp. Tow. Kółek Rolniczych; godz. 12.00 sygnał czasu — hejnał z wieży ratuszowej; godz. 12.05 transmisja Walnego Zjazdu Członków Wlkp. Tow. Kółek Roln. z udziałem Prezydenta Rzeczypospolitej; godz. 14.00 komunikaty P. W. K. (transmisja na wszystkie stacje polskie; godz. 14.45 radiografja (syst. Fultona); godz. 15.15 transmisja koncertu symfonicznego z Filharm. warszawskiej; godz. 17.30 gawęda reporterska (wygl. red. Winiewicz); godz. 17.50 audycja dla dzieci w wykonaniu p. Wandy Trojanowskiej, art. Teatru Polskiego; godzina 18.20 koncert popołudniowy. Wykonawcy: artyści opery poznańskiej. Program: 1. Madeja: Koncert klarinetowy, 2. Beethoven: Adalajda, Schubert: Wszelchmoe (odsp. p. Marynowicz-Madejowa), 3. Schuberta: Pastuszek na skałę (wyk. pp. Madejowie); godz. 19.00 biuletyn Zjedn. Młodzieży Polskiej p. t. „Święto Druhen” (wygl. red. C. Wolniewiczówna); godzina 19.20 nadprogram w wykonaniu artystów Teatru Nowego; godz. 19.45 odczyt p. t. „Nowości w dziedzinie wyrobu win w domu” (wygl. inż. Ludwik Spiss); godz. 20.10 „Silva rerum” czyli rzeczy ciekawe; godz. 20.30 transmisja koncertu z Warszawy; g. 22.15 sygnał czasu — komunikaty sporto-

Olbrzymi 4-masztowy EMPIRE-MEDRANO CYRK obok Luna Parku

Codziennie 8,15 wiecz. olbrzymi Program lwy morskie, tygrysy, lwy, słonie, akrobaci, jockeje, woltżerki. Ogółem 20 numerów. W środy, soboty i niedziele 2 przedstawienia o godz. 4 pop. i 8,15 wiecz. Pw 10148/9-20,265/8

we; godz. 22.30 radiografja (syst. Fultona); godz. 23.00 muzyka taneczna z kawiarni „Wielkopolańska”.

Poniedziałek, dnia 27 maja 1929 r.

Poznań (336 m) godz. 12.00 radiografja (syst. Fultona); godz. 12.30 komunikaty samorządowe; godz. 12.15 komunikaty P. W. K. (transmisja na wszystkie stacje polskie); godz. 13.00 sygnał czasu hejnał z wieży ratuszowej; godz. 13.05 koncert gramofonowy; godz. 14.00 notowania giełdy pien. i zboż. - towarowej; godz. 14.15 komunikaty: gosp. roln. PAT, sprawozdanie o ruchu statków itd.; godz. 16.30 odczyt p. t. „Zagadnienie komunikacji autobusowej w Polsce” (wygl. p. Tadeusz Kołodziej); godz. 16.45 odczyt p. t. „Życie pasieki” — wygl. ppłk. Feliks Piekucki; godz. 17.00 lekcja gry szachowej (wygl. p. Jan Ma-

EMULSJA UKO

jest najlepszym sprzymierzeńcem dzieci. Emulsja UKO wzmacnia system kostny wprowadza do organizmu pożywe czynniki: witaminy, jod, sole fosforowe, wapno i tłuszcz w postaci najbardziej lekkostrawnej. Każdy lekarz potwierdzi te wyjątkowe zalety preparatu. Zdrowie naszych dzieci po wduje szczęście i harmonję całej rodziny. Emulsja UKO do nabycia we wszystkich aptekach i drogerjach. Zadać wszędzie tylko w oryg. opakowaniu — nigdy luzno.

Fabryka Chem. Farmac.

Sp. z o. odp. POZNAŃ

Pw 7456-0,601

Czy ugryzie?

Przezorna gospodyni napewno nie, bo wie doskonale, że tak zwane przydatki drogo zapłacić musi, więc baczny przedewszystkiem na jakość i kupuje tylko sławną

Kathreiner kawe słodową Kneippa

Niema nic lepszego!

Pw 10159-17,145

Życie i przyszłość Kobiety!

Pałuckiego p. t. „O chorych malców”; Kronika radiowa; Komunikaty i dział rozrywek umysłowych. Cena pąjedyńczego numeru 75 groszy. Abonament miesięczny tylko 2 złote. Adres Redakcji i Administracji: Poznań, Plac Wolności 11.

Luna Park

Poznańska 66. Telef. 66-86. Najweselejsze ustronie Poznania. Najnowsze atrakcje, orkiestra, restauracja. Fajerwerk. Otwarte do 12-tej w nocy.

Pw 10102-21,277/282

Dnia 24. b. m., zasnął w Bogu mój najdroższy mąż, nasz ukochany ojciec, teść i dziadek, ś. p.

Michał Pietrowicz

z Gniezna.

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, 27 maja, o godz. 4 po poł. z domu żałoby Gniezno, ul. Keyńska 8, na cmentarz św. Piotra. Msza św. żałobna nazajutrz o godz. 8,30, w kościele św. Trójcy.

W smutku pogrążona rodzina.

Gniezno, 24 maja 1929 r.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

nw 10493

W czwartek, dnia 23 maja 1929 r., o godz. 19.45 zmarł nagle, opatrzony Olejami św., nasz najdroższy ojciec, brat, teść i dziadek, ś. p.

Marcin Knypiński

przeżywszy lat 71. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 26 b. m., o godz. 17, w Swarzędzu. Nabożeństwo żałobne nazajutrz o godz. 8.

W ciężkim smutku pogrążeni dzieci i rodzina.

Swarzędz, Poznań.

zw 16 485

Dnia 15 b. m., zmarł członek Towarzystwa naszego, ś. p.

Zygmunt Przysiecki

z Poznania.

Pogrzeb odbył się w Poznaniu, dnia 19 maja, o godz. 5 po poł.

Tow. Pielgrzym pod wezw. Matki Bożej w Poznaniu.

Wypadek 112.

S. p.

Władysława z Flintów Stanisławowa Waszkiewiczowa

zmarła dnia 24 b. m., opatrzona Sakramentami św.

W ciężkim smutku pogrążony mąż.

Pogrzeb odbędzie się dnia 26 b. m. z Zakładu św. Józefa po południu o godz. 4-tej na cmentarz Staroświętojański. Msza św. nazajutrz odprawi się w Starolece w kościele parafjalnym o godz. 8 i we wtorek, dnia 28 b. m. o godz. 8 w kościele św. Jana w Poznaniu.

Warszawa, Wielka, Staroleka, Poznań.

dw 6202

Najstarszy Zakład Pogrzebowy ul. Klasztorna 14 — Telefon 2769.

Fachowca na olej i pokost

poszukuje się jako majstra. Zgłoszenia z odpisem świadectw i podaniem warunków do eksp. Kurjera Poznańskiego pod nw 10 505

Podróżującego

młodszego, dobrze poleconego, z kacją, potrzebuje BILINSKI i ŚWITONSKI, hurtownia kolonialna, LESZNO. dw 6200

Dnia 19 maja 1929 r., rozstał się z tym światem, nasz najukochańszy syn i brat, ś. p.

Włodzimierz Ruczyński

student prawa.

Pogrzeb odbył się w dniu 23 maja, o czym donoszą
w ciężkim smutku pogrążeni
rodzice i rodzeństwo.

Kijewo, dnia 25 maja 1929 r.

zw 16492

Ś. p.

Zofia z Fabianów Tomaszewska

zasnęła w Bogu po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., przeżywszy lat 44. zw 16513

Eksportacja do kościoła parafialnego w Czarniejewie odbędzie się 27. b. m. o godzinie 7 po południu. Nabożeństwo żałobne nazajutrz 29-go o godzinie 10 rano, o czym zawiadamiają

w ciężkim smutku pogrążeni

mąż, córeczka i rodzeństwo.

SAMOCHODY

które dzięki swym zaletom konstrukcyjnym cieszą się na całym świecie jaknajwiększym uznaniem

FIAT

MINERVA

ADLER

International

wysyłkowe i ciężarowe

poleca

BRZESKIAUTO Sp. Akc., Poznań,
ul Dąbrowskiego 29 — Telefony 63-23, 63-65.

Warsztaty mechaniczne

Fabryka karoseryj

Bogato zaopatrzone
magazyny w przy-
bory i części za-
mienne.

Stacje benzynowe

Garaże

Szkoła kierowców

w Oddz. III

przy ul. J. Wujka 8.

Obecne scentralizowanie licznych samochodów w specjalnej
hali wystawowej ułatwia wybór według potrzeb nabywców.

Z powodu rozliczeń spadkowych
oddamy poważne partje

przednich

win gronowych

w beczkach i na szkle po cenach
nader korzystnych.

Nyka & Postuszny

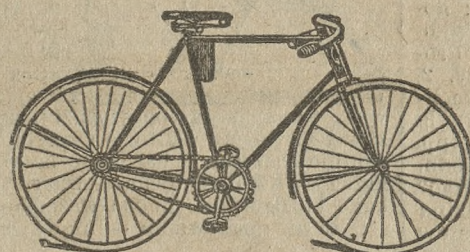
Skład Win istniejący od roku 1868,

Poznań, ul. Wrocławska 33/34

Telefon 11-94.

Przysięgli dostawcy win mszalnych.

Pw 10119-0,949

ROWERY

z woln. bieg. „Torpedo” i wszelk. dodatk.

już od 235,— zł

Rzetelna gwarancja bo firma istnieje przeszło 20 lat.

Opona 6,90 zł

Wąż 4,— zł

Pedaly 3,65 zł

Pompa 1,55 zł

Dzwonek 0,65 zł

Kierownica 5,95 zł

Widelki 7,75 zł

Kw 2878/9

Najtańsze fashowe
źródło zakupu

„Kastor”

Poznań, św. Marcin 55

Do ogrodów, kawiarni, letnisk i stoisk
polecam

PARASOLE

stoneczne, nieprzemakalne i w trwałym wykonaniu

LEON KROMOLICKI,

Poznań, Patrona Jackowskiego 11.

Poszukuję

osoby inteligentnej

do wyreżniania pani domu w gospodarstwie na
wsi i do towarzystwa. Zgłoszenia do Kurjera
Poznańskiego pod zwp 16509

DOBRODZIEJSTWO DLA WSZYSTKICH
BALSAMICZNA
SÓL DO NOC
RAZ-DWA-TRZY
DOSKONAŁE
ZAPOBIEGA: USUWA
NABRZMIENIA
ODPARZENIA
POCENIE NOC
STWARDNIENIA SKÓRY
SPRZED. APTEKI, DROGERIE, PERFUMERIE
ST. MULLER LABORAT. POZNAŃ
Pw 10106/7-21,564/21,367

Na raty
miesięcznie
18 zł.
pierwsza wpłata 36,00 zł

Kromczyński
Poznań
Aleje Marcinkowskiego 5.
bpw 8595-98

Konserwy

Groszek	1/1 kg	1,60
Groszek przedni	1/1 "	3,00
Groszek zkarotka	1/1 "	1,90
Mieszanka Ruckera I.	1/1 "	3,50
Mieszanka II.	1/1 "	2,10
Fasola zielona	1/1 "	1,75
Wiśnie	1/1 "	3,00
Czereśnie	1/1 "	2,80
Sliwki	1/1 "	2,25
Gruszki	1/1 "	2,70
Truskawki	1/1 "	3,50

poleca w każdej ilości

Maksymilian Zieliński

Marszałka Focha 49.

Telefon 62-57.

Filja: Strusia 2.

zw 16500

Odświeżny wygląd

drzwi, okna, podłogi
proszą się o pomalo-
wanie, tak są znisz-
czone!

Farby, lakiery najtańiej
w składzie specjalnym

FR. GOGULSKI

Wodna 6 Tel. 56-93

Specjalny skład farb i lakierów

Pw 10 632/3-18.409/10

Książkowa

i kasjerka

z branży restauracyjnej po-
trzebne zaraz.

CUKIERNIA EUROPA

ul. Marszałka Focha róg

Bukowskiej.

bpw 8653

Restauracja

„APOLLO”

Dancing

W sobotę, dnia 25 maja r. b. wieczorem, o godz. 7,30

OTWARCIE najpiękniejszego ogrodu z dancinżiem,

na które ma zaszczyt jaknajuprzejmiej zaprosić Szan. gości

Pw 10 662-21.

Cudowna iluminacja ogrodu.

DYREKCJA.

Cudowna iluminacja ogrodu.

20 garaży

do wynajęcia od 1. 7. 1929, naprzeciw Stadjonu,
przy dawniejszej Bramie Wildeckiej. Tamże
warsztat cirkla 90 kwm. i mieszkanie 4-pokojowe.
Oferty na warsztat i mieszkanie z podaniem wy-
sokości dzierżawy i kaucji, proszę nadesłać do
firmy: dw 6191

Fr. Budzyński, Poznań, Starościńska 6

Kapelusze Damskie

gustowne

w wielkim wyborze po cenach fabrycznych
ul. Nowa 11, I. piętro. z 16484

„VESTA“, TOWARZYSTWO WZAJEMNYCH UBEZPIECZEŃ OD OGNIĄ I GRADOBICIA W POZNANIU.

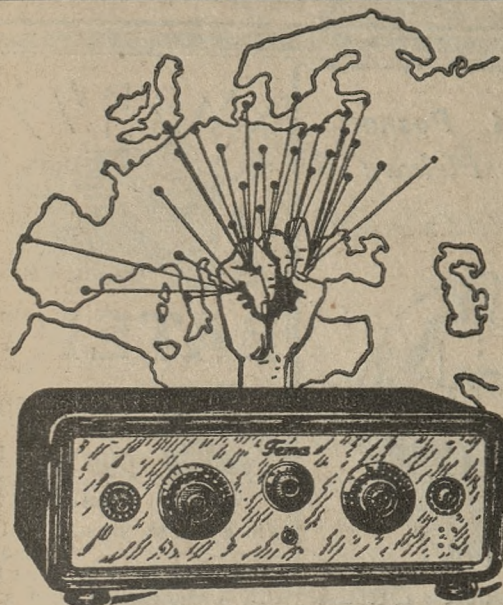
Majwiększe w Polsce Tow. Ubezpieczeń Gradowych. Zbiór premii w dziale gradowym za rok 1927 zł 3.885.772,—, za rok 1928 zł 4.244.029,73.

Ubezpiecza ziemiopłody od gradobicia w/g różnych do wyboru korzystnych i praktycznych systemów. Od ubezpieczeń zawartych za opłatą stałej składki „VESTA“ dotąd nie pobierała dopłaty ani razu.

Przyjmują wnioski i wystawiają polisy Oddziały: w Bydgoszczy, ul. Dworcowa nr. 73, w Grudziądzu, plac 23 Stycznia 10, w Katowicach, ul. 3 Maja nr. 36, w Krakowie, ul. Straszewskiego nr. 28, w Lublinie, Krak. Przedmieście 29, we Lwowie, ul. Długosza 1, w Poznaniu, ul. Fr. Ratajczaka 36, w Warszawie, Nowy Świat 58 a.

PRZYJMUJE SIĘ ZDOLNYCH AGENTÓW.

Pw 10007-19, 588

SENSACJA SEZONU!

4-lampowy odbiornik

„FEMA 4“

Cena tylko zł 380.—

Dostawca:

„RADIUS“-POZNAŃ

SW. MARCIN 62.

Żądacie prospektów i cenników gratis.

Pw 10234-19, 197

Aparaty fotograficzne

zaleca się kupić tylko
w specjalnym składzie
firmy

Antoni
Larisch,

istniejącej od 38 lat
w Krakowie, ul. Szewska 19, filja:

Poznań, ulica Wjazdowa 9,

naprzeciwko Uniwersytetu,

także filja w Zakopanem, Rynek 1.

Polecając się łaskawym względem

dw 6083

Antoni Larisch.

Dywany

K. Kużaj

27 Grudnia 9

K. K.

P.

PIEGI

złote plamy,
opaleniznę usu-
wa, bieli skórę
pod gwarancją
aptekarską Jana
Gadebuscha.

„Axela“-Krem
1/2 słoika 2,50 zł, 1/4 słoika
4,50 zł do tego mydło „Axela“
1 kaw. 1,25 zł.

Do nabycia w drogeriach, skła-
dach aptecznych, perfume-
rjach i aptekach lub wprost
w firmie

J. GADEBUSCH
Poznań, Nowa 7.

Dyskontuje

weksle kupieckie i handlowe
i zaliczkuje weksle
inkasowe

Pw 3911

POLSKI BANK HANDLOWY
Poznań, pl. Wolności 8.
Oddziały: Toruń, Rawicz, Ostrów, Kraków, Lwów

wykonuje

zlecenia giełdowe, inkasa
przekazy krajowe i zagraniczne,
jak wogóle wszystkie czynności bank.

Kasa Banku w Poznaniu czynna również od godz. 6—7 wieczorem.
dla wygody P. T. Klientów

ŚLEDZIE szkockie i norwesk

specjalnie trwałe gatunki podczas lata, 1/1 i 1/2 beczki.

Matjasy angielskie

w oryg. 1/2 beczk. i kopowych sądeckach.

SARDELE prawdziwe Brabantskie

w oryginalnych ankr. i sądeck. = 10 funt. netto po-
lecają hurtownie w znanych wyborowych jakościach
przy fachowej i rzetelnej obsłudze

MACIEJEWSKI & CO.

Pierwsza i Najstarsza Polska Hurtownia Śledzi
zał. w roku 1901

POZNAŃ, Wielkie Garbary 29 — Telefon 2100.

Adres telegraficzny: ŚLEDZIOHURT — Poznań.

Pw 10500-0, 247

Bracia Waberscy, Gniezno

Telefon 57

polecają z natychmiastową dostawą

Samochody

FORD

osobowe, autobusy, ciężarowe i podwozia.

Części zapasowe oraz przybory samo-
chodowe.

Oddział budowy Karoseryj wszelkich
typów.

nw 10248

Okazja.

Z powodu kupna więk-
szego majątku sprze-
daje się:

Piękny majątek

60 km. od Poznania 477
mórg ziemi I kl., orna w
kulturze, drenowana, pa-
łac, budynki, park, inwen-
tary żywe i martwe I kl.
dochodowy, przy kolei
i szosie, cena ostateczna
450.000. — zł plus roczna
renta 2300. — zł, wpłaty
najmniej 200.000 zł, reszta
ceny kupna rozłożona na
8 lat po 7% Spieszne
pertraktacje w firmie
Biuro Handlowe „BOLTAR“
Poznań, Skarbo wa 17.

Pw 10408 21, 813

Hurt. Porcelany

Wroniecka 24 w podwórzu, do-
starcza bardzo korzystnie do skła-
dów detalicznych oraz większych
Zakładów Restauracyjnych.
Wszelkie szkło. — zw 16394
Wszelkie porcelany.
Wszelkie kryształowe.

Tanio i na dogodnych warunkach sprzedamy
następujące samochody osobowe, używane, gotowe
do wyjazdu:

Pp 10658-21, 380

Praga 8/30 HP komb. 6 osob.

Tatra 4/12 HP lando 6 osob.

De Dion Bouton karetka 6 osob.

Opel limuzyna 50 HP osob.

Fiat otwarty 35 HP

Ford otwarty (starszy).

„PRAGA“-Automobile

Poznań, plac Wolności 11, tel. 55-33

„CALZETTA“

Pończocha ekonomiczna

szanującej się

obywatelki!

Pw 10086/7-20, 308/83

Pw 10108-21, 870

**Polskie przedsiębiorstwo
nabiałnicze**

poleca sery długie „okrągłe
charczerki po najniższych
cenach hurtownych.

Wincenty Tomczak.

św. Wojciech 1, w podwórzu.
rw 70816

Ziemniaki jadalne

białe, prima wybrane ze śpichrza, dostarcza na życzenie
także w dom

Darius & Werner — Poznań, pl. Wolności 18
Tel. 34-03, 40-83, 40-85.

NASZE PALTA LATOWE

dzięki swej niskiej cenie, solidnego wykonania i pięknej linii zewnętrznej zdobyły sobie powszechne uznanie szerokiej rzeszy kupujących.

PALTA latowe, raglany męskie, płaszcze sportowe, samochodowe, kurtki i płaszcze myśliwskie, płaszcze nieprzemakalne — **GARNITURY** spacerowe, wiatrowe — sportowe, różne tasyony w najlepszym wykonaniu, wybór niedościgniony — **PŁASZCZE** z gum. wkładką.

WYKONANIE MIAROWE z najlepszych bielskich i oryginalnych angielskich materiałów pod egidą pierwszorzędnego sił fachowych, na życzenie dostawa w 24 godzinach, dobry krój i niskie ceny ogólnie znane.

EDMUND RYCHTER, POZNAŃ,

LOKALE WYSTAWOWE ul. Fr. RATAJCZAKA 2

— i SPRZEDAŻ — Telefon 26-07, 54-15. 21-71, 54-25.

Po zwiedzeniu P. W. K. wprost do RYCHTERA, Fr. Ratajczaka 2, po piękne palto lub garnitur. Jak Cię widzą, tak Cię piszą.

ZAPRASZAMY DO ZWIEDZENIA WYSTAWY:

- SALONOWYCH MASZYN DO SZYCIA ELEKTRYCZNYCH, GABINETOWYCH oraz ZWYKŁYCH —
- HAFTÓW ARTYSTYCZNYCH, KOLOROWYCH i BIAŁYCH i INNYCH ROBÓTEK, WYKONANYCH na DOMOWEJ MASZYNIE —
- DZIAŁY MASZYN DO SZYCIA RZEMIEŚLNICZYCH i SPECJALNYCH dla WSZYSTKICH GAŁĘZI PRZEMYSŁU — w własnym naszym magazynie w POZNANIU, ul. 27 GRUDNIA 16.

Sp. Akc. **SINGER SEWING MACHINE COMPANY**

„Praga” to auto doświadczonego automobilisty

Posiadaczy samochodów można podzielić na 2 kategorie, na ludzi, którzy dopiero nabierają „doświadczenia automobilowe” i na takich, którzy wypróbowali już wiele różnych marek.

Dla doświadczonego automobilisty „Praga” jest niezniszczalną. Przebycie

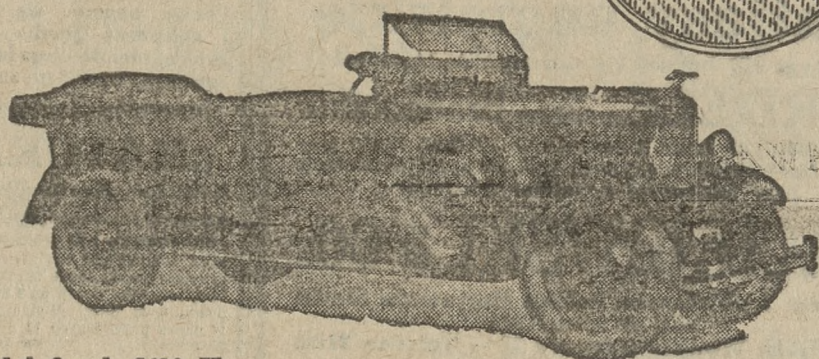
70.000 - 80.000 km.

bez remontu

jest rzeczą zwykłą dla samochodu marki:

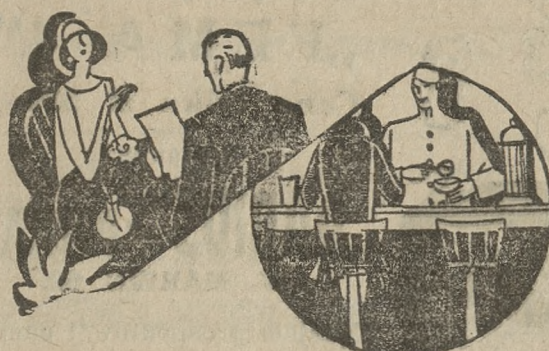
„Praga - Automobile”
Poznań, pl. Wolności 11
telefon 55-33.

Model 6-cyl. 8/30 H.

Pw 10565-21.198

„Mascotte” Poznań
Piekary 19

Winiarnia

Mocca - Salon

Bar Amerykański

Koncert artystyczny.

Kuchnia wyborowa.

dw 10370

PNEUMATYKI

najstawniejszych fabrykatów jak Goodyear, Goodrich Michelin we wszelkich rozmiarach, masywy oraz wszelkie akcesoria i części zamienne do samochodów reprezentowanych fabryk poleca po cenach konkurencyjnych

BRZESKIAUTO Sp. Akc.

Poznań, ul. Dąbrowskiego 29.

Telefon 63-23 i 63-65 bpw 5629

KAŻDY BĘDZIEZ 3...
A TAKĄ BYŁAŚ!!

Cena 1 pudełka 4,50 wysyła za poprzednim nadaniem 1,50 w zapiskach.

Fallitol, po użyciu którego otrzymasz piękne kręcone włosy - cena 2 zł. Osman, usuwa na poczekaniu zbyteczne włosy cena 5 zł. Persefina, usuwa bez bólu zbyteczne otłuszczenie ciała cena 6 zł. Radio, capil po użyciu którego otrzymasz piękny zarost nawet zupełnie obumarłe cebulki pobudza do życia w przeciągu 20-30 dni ukazuje się zarost cena 5 zł, odciski usuniesz na zawsze płynem Selem, cena 1,50 zł.

Dom Handlowy Jaśkiewicz, Poznań, ul. Fredry 6
MYDŁO „AGAWA” Nr. 1 wybielające dla cery wrażliwej 2,— bez przesyłki. Kw 2173

Pięknym być to majątek

Każdy czytelnik „Kurjera Poznańskiego” po naświetleniu tego ogłoszenia, otrzyma po cenie złonowej zł 4,50 bez przesyłki za załączeniem (tylko w obecnym sezonie) niewątpliwie wyśmienitego nieznanego w Polsce: Ołówek „AGAWA”, usuwa po trzech dniach pieg, zmarszczki, wagi, plamy słońca i wiarobiane oraz nadającej cerze brudnawo szarej śliczną młodzieńczą karnację. „Agawa” jest stokrót lepsza od kremów. Nie tłusci. Nie brudzi palców. Twarz pokryta „Agawą” staje się na poczekaniu świeża, gładka, delikatna — bez skazy.

BATERJE

i pierwszorzędne akumulatory

Nie będziesz słyszał żadnych [skarg]. Pollekanie wejdzie ci na kark. Gdy weźmiesz do auta swego Akumulator od MASKEGO.

„Ładownia Akumulatorów”
ulica Dąbrowskiego 32.

Telefon 75-25. nw 10439

TYLKO

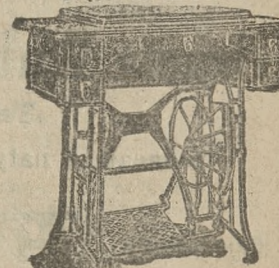
Lakiery - Emalie - Farby marki

„SMOK”

są najlepsze i najtrwalsze. Kto „Smokiem” maluje, Nigdy nie żałuje. Kw 1829

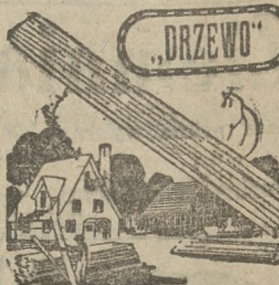
Haftowanie bez specjalnej płytki. Reparaty wszelkich systemów. Części na składzie.

TANIO

ponieważ w mieszkaniu i na raty. Maszyna ta jest poręczna na całe życie. gdyż przewyższa maszyny ameryk. Singera. Kupujcie u doświadczonego i sumiennego zawodowca. a nie pożałujecie.

T. Konikiewicz,
POZNAN, pl. Nowomiejska,
wejście z bramy.
Pw 8021/22-13. 57/8

„DRZEWO”

Podłogowe deski

szpundowane i heblowane, listwy podłogowe, wyłogi, listwy profilowe, belki, kantówkę, szalówkę i taty oraz deski obrzynane i nieobryznane po cenach konkurencyjnych poleca

Leon Żurowski,
skład drzewa i obróbka,
POZNAN, Raczyńskich 3/4
przy pl. Bernardyńskim.
Telefon nr 10-87.
Pw 10 522-20,337

ZAKŁADY MECHANICZNE

U
R

AUTOBUSY
SAMOCHODY CIĘŻAROWE
PODWOZIA

CAŁKOWICIE
WYKONANE

W KRAJU

U
S

BIURO SPRZEDAŻY WARSZAWA SKIERNIEWICKA 22. TEL. 171-06.

Sp. Akc. „SAMOLOT” Poznań - Ławica
poszukuje dzielnych

blacharzy, stelmachów, lakierników,
elektrotechnika samochodowego i spawacza

zaraz na stałą pracę do działu budowy karoseryj.

Pw 10372-21.211

MUSZTARDA

Palmó

GARAŻE

wynajmuje na postój dzienny, tygodniowo lub miesięcznie.

Hempowicz-Automobile

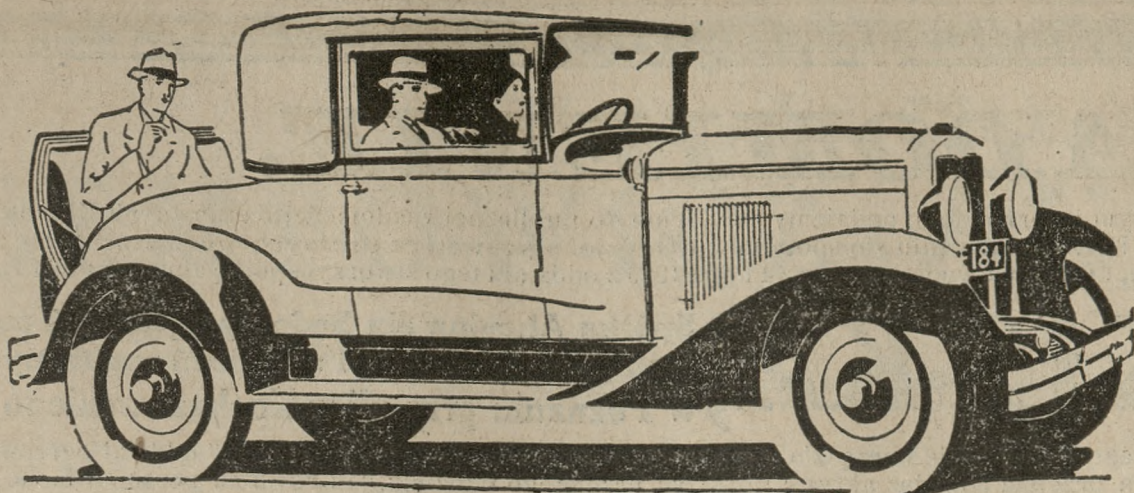
Poznań, ul. Patrona Jackowskiego 49.

Telefon 65-15 i 22-22. bpw 8643

Polecam wagonowo

dyszle brzożowe i dębowe, szczapy i wałki olszowe, opałowe i użytkowe.

J. Krzyżanowski, Eksport Drzewa, Poznań, św. Marcin 39
Telefon 17-41. bpw 3624

Wytworny wygląd, najbardziej współczesne ulepszenia techniczne przykuwają uwagę każdego

6 - cio cylindrowy Chevrolet —
ostatnie słowo techniki

Sila, szybkość, łatwość kierowania, komfort oraz wytworny wygląd, oto charakterystyczne cechy, które wyróżniają się 6-cio cylindrowy Chevrolet od innych samochodów swej klasy. Dzięki silnikowi, którego moc powiększono o 32,6%, oraz szeregowi technicznych innowacji, jak specjalna pompka do akceleracji, pompka do benzyny, nowy system wentylacji i oliwienia oraz ogólnemu wzmocnieniu innych części mechanizmu

i podwozia, samochód ten zdobył od pierwszej chwili olbrzymią popularność i zwiększającą się w Polsce z każdym dniem. Koszty utrzymania jego są niezmiernie umiarkowane, zaś stacje obsługi General Motors, rozrzucone po całym kraju zapewniają w każdej chwili fachową opiekę oraz kontrolę należytej wydajności samochodu. Wobec niebywale niskiej ceny i ułatwionych warunków płatności, o których poinformuje najbliższe zastępstwo samochodów Chevrolet, nabycie tego znakomitego wozu dostępne jest dla najszerzego ogółu.

CHEVROLET

Wyrób General Motors

GENERAL MOTORS w POLSCE, WARSZAWA

Najlepsze i prawdziwe soki owocowe

Malinowy i Wiśniowy

gotowany tylko na czystym macierzystym soku i białem cukrze poleca firma:

WŁ. SIERADZON, Poznań, ul. Długa 14.

Hurt. win i wytworna soków.

Pw 10444-54,593

Fa. R. KUNERT i S-ka

T. z o. p.

Poznań, ul. Woźna 12
telefon 29-21 prywatny 55-38

jest znaną jako konkurencyjna przy dostawach różnego rodzaju

filców aż do 100 m/m grubości,

oraz przy dostawach wszelkich

tkanin technicznych, płótnach impregnowanych i t. p.

Prosimy w czasie bytności w Poznaniu z okazji Powszechnej Wystawy Krajowej o odwiedzenie naszych składów. Pw 10150-20,296

Zastępca

a najwykwniejszej klienteli zaprowadzony, poszukuje zastępcy branży kolonialno-spożywczej i cukierniczej na Lwów i Małopolskę. zw 16 440

Juliusz Brüh — Lwów — Kordeckiego 9.

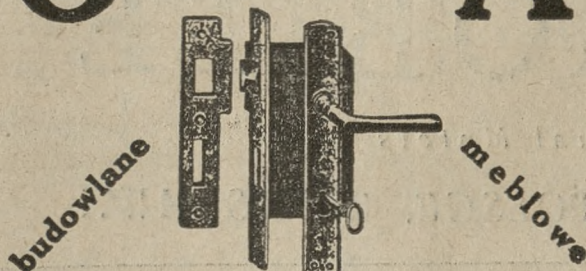
Medal złoty
1927

Bizuterję pierwszorzędną

i wszelkie prace rytownicze wykonuję we własnej dobrze zaprowadzonej pracowni
Ceny przystępne

STEFAN ZYGMANIAK
Zakład rytowniczo-jubilerski
Telefon 28-37 Poznań, St. Rynek 43, I p. Telefon 28-37
Sprzedaż detaliczna I p.

OKUCIA

Najtaniej! Największy wybór!

Stanisław Wewiór

Poznań, św. Marcin 34. Tel. 34-31
Specjalny Skład Okuć.

Do pierwszorzędnego składu cukrów w centrum poszukuje się od 1. 6. pierwszorzędnej

sprzedawczyni

z branży, młodszej

ekspedjentki i uczenicy

Zgłoszenia osobiste od godz. 2-4 w poniedziałek, Wielkie Garbary 27, II. prawo. zw 16487

Wszyscy kupują czekoladki oraz inne słodycze w firmie

W. Siatyk

Al. Marcinkowskiego 6
(przy poczcie).

Towary znane z dobroci.

Pw 10108-18,652

Owoc będzie drogi! 60% drzew owocowych zmarzło. To co pozostało, winno się wykorzystać i bronić przed szkodnikami!

Nasze środki dzięki swej znakomitej działalności są dzisiaj znane i używane w całej Polsce. Poniższe środki stosuje się w okresie wiosny i lata.

Bordyna

Szkodniki grzybowe jak mączniak, Fuseladium, pleśń owocowa, gnienie owoców etc.

Folsalina

Mszyce na liściach, kwiatach etc.

Proparasit

Troćki do kadenia w oranżeryach

Arsobordyna

Oprócz szkodników jak przy Bordynie niszczy gąsienice, chrząszcze, larwy etc.

Kortisan

Mszyca krwista.

Subtilan i Arso-Subtilan

Proszek do opylania przeciw mączniakom oraz drobnym gąsienicom etc.

Ilustrowany nasz cennik wykazuje przeszło 20 znakomitych preparatów z każdej dziedziny szkodników pasorzytnych.

Wysyłamy go na żądanie bezpłatnie!
Fabryka środków do zwalczania szkodników

UNIVERSUM

Poznań, ul. Fr. Ratajczaka 38.

TAK NISZCZYSZ PIENIĄDZ

kupując drogie i przereklamowane wyroby obce, zamiast znacznie tańszych i lepszych wyrobów polskich. Żadaj niezwłocznie kalki przebitkowej i taśmy do maszyn marki „HEROLDA” a przekonasz się o znakomitej jakości tychże.

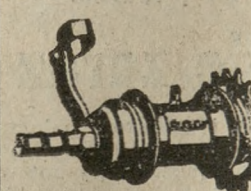
Zakłady Chemiczne „HEROLDA”

Z. Ciesielczyk, Poznań-Rataje.

Samochód ciężarowy

marki „Bergmann” 5-tonowy, gotowy do jazdy natychmiast korzystnie na sprzedaż. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. pod zw 16498

N. S. U. Wolny bieg

to najtrwalszy w użyciu i bezkonkurencyjny w cenie.

Generalny przedstawiciel na Polskę
RUDOLF JACHMANN

BYDGOSZCZ, ul. Mostowa 5.

Pw 10 643-63,475

ZAWIADOMIENIE.

Celem zapobieżenia pomyłkom i fałszywym informacjom, podajemy powtórnie do publicznej wiadomości Szanownych Klientów, że przy rozwiązaniu spółki Szafranek i Gbiorczyk i przy rozliczeniu się spółników „Oddział ogrzewań centralnych” pozostał wyłączną własnością przemysłowca Augustyna Gbiorczyka, który umową notarialną z 4 maja 1929 z oddziału tego stworzył spółkę akcyjną pod firmą:

GBIORCZYK i S-KA,

Spółka Akcyjna dla budowy ogrzewań centralnych, wentylacji i urządzeń sanitarnych w Poznaniu przy ulicy Kochanowskiego 7.

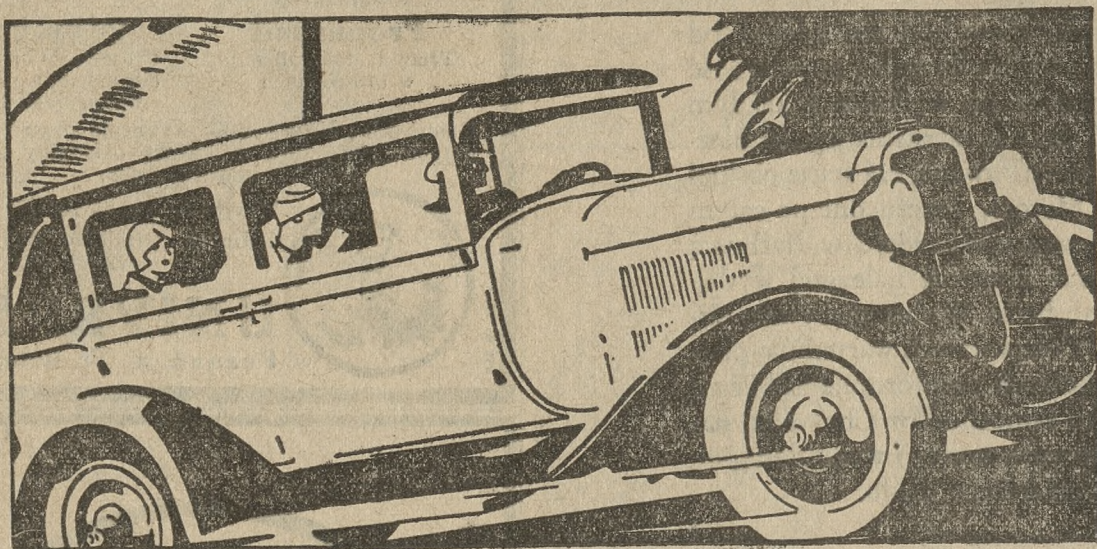
Budynki fabryczne przy ul. Kochanowskiego 7 i wszelkie narzędzia dawniejszej firmy „Szafranek i Gbiorczyk” oddział ogrzewań weszły w majątek utworzonej spółki akcyjnej, która przejęła również aktywa i pasywa przejętego oddziału, jak również personel fachowy i biurowy. — Zaufanie, jakim darzono dawniejszy „oddział ogrzewań centralnych” rozwiązanej „Spółki Szafranek i Gbiorczyk”, prosimy nadal zachować dla nowo powstałej firmy

Gbiorczyk i S-ka, Spółka Akcyjna dla budowy ogrzewań centralnych, wentylacji i urządzeń sanitarnych.

Nr. telef. 3622.

A. GBIORCZYK,
Zarząd.

Pw 21.276

Oldsmobile od 32 lat przoduje wśród samochodów swej klasy

Zapewnia szybką, wygodną i oszczędną lokomocję

Oldsmobile pod względem wyglądu, szybkości, wytrzymałości i łatwości kierowania dorównuje znacznie droższym samochodom. Zaopatrzony w potężny sześć-cylindrowy silnik i wszelkie najbardziej współczesne udoskonalenia techniczne, dostarcza on swemu kierowcy i pasażerom

prawdziwą przyjemność podczas spacerów i długich podróży. Dzięki przystępnej cenie i łatwym warunkom płatności cieszy się wielką popularnością wśród najszerszego ogółu.

Wszelkich informacji udzieli najbliższe upoważnione zastępstwo.

OLDSMOBILE

Wyrób General Motors

GENERAL MOTORS w POLSCE, WARSZAWA

99101 w

Upoważnione zastępstwo samochodów „ELIBOR“

Sp. Akc. Handlowo-Przemysłowa

L. J. BORKOWSKI

ODDZIAŁ w POZNANIU

Salon Wystawowy: Św. Marcin 50, tel. 14-66.

Stacja Obsługi: ul. Dąbrowskiego 78a, tel. 68-65.

dw 6172

Okazja dla cukiernika lub piekarza.

Wydzierżawię zaraz

z powodu choroby moja piekarnię i cukiernię połączoną z kawiarnią, istniejącą 28 lat, położoną przy Rynku. Do objęcia konieczny jest rzutki fachowiec posiadający gotówkę. Cena objęcia i warunki wedle umowy.

ST. WYTYK — CUKIERNIA — KOŚCIANA.

Handlowiec

branży zbożowo-młynarskiej, rutynowany korespondent polsko-niemiecki, książkowy, poszukuje posady zaraz ewtl. później. Branża obojętna. Zgł. do eksp. Kurjera Pozn. pod zw 16 491

**RENOMOWANY
SKŁAD WIN
KAROL RIBBECK**
WŁ. ALEKSY LISSOWSKI

POZNAŃ — POCZTOWA 23

Pw 7994-0,5356

Znawcy i amatorzy piją jedyny w swoim rodzaju likier „IWAN” o oryginalnym, gorzkim smaku bardzo zdrowy, który jest wystawiony na P. W. K. pomiędzy innymi wyrobami alkoholowymi jak: „winiaki”, „wypalanki”, „nalewki” i wina owocowe

ZNANEJ FABRYKI
LIKIERÓW i WÓDEK

W. CZAJKI
z KOŚCIANA.

Pw 10649-21,371

Praktyka

po lekarzu - dentyście (dr. med. dent.)

bardzo rozgależona i dochodowa — 2 pokoje operacyjne bardzo bogato zaopatrzone w najnowsze instrumenty techniczne i lecznicze — w wielkim mieście powiatowym, zaraz do wydzierżawienia lub przejęcia na dogodnych warunkach. Zgłoszenia proszę skierowywać na adres: Pw 10 645-63,467

Drowa Mielcarzewiczowa — Bydgoszcz
ul. 20 Stycznia 10.

Inżynier lub technik

młodszy, potrzebny jako asystent do przedsiębiorstwa wiercenia studzien i fabryki pomp. Zgłoszenia z podaniem życiorysu, praktyki i pensji prosimy skierować do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 16 474

Fabryka Karoseryj HEMPOWICZ-AUTOMOBILE

Budowa karoseryj

osobowych

towarowych

autobusowych

ciężarowych.

Ceny konkurencyjne, wykonanie pierwszorzędne. Reflektantów uprasza się o zwiedzenie fabryki, celem obejrzenia gotowych karoseryj.

Poznań, ul. Patrona Jackowskiego 49, tel. 65-15 i 22-22.

bpw 3644

Tylko na krótki czas!

MUZEUM

Anatomiczno - Patologiczne i Panopticonum —
Gabinet figur woskowych — Salon wesolej
tortury — Muzeum dziwów, psycho i patologii
Kabina chorób wenerycznych.

Wstęp zł 1,- Czynne od 10—9 wieczorem.

Bukowska 20, w sali Kasyna Oficerskiego.

Pw 10681-54.487

Letnisko Bąblin

pod Obornikami — Wielkopolska — st. kolejowa.
Uroczę położenie na wzgórzu wśród lesistej okolicy
nad malowniczymi brzegami Warty. Urządzenie nowo-
czesne. Liczne rozrywki.

Gena za utrzymanie 7,80 zł. Gena za pokoje wraz
z pościelą, bielizną i obsługą od 1,55 zł bez kurtaksy.

Urzednicy państwowi otrzymują zniżkę!

Pokoje dwu lub trzyosobowe w czerwcu jeszcze wolne,
na lipiec tylko jeszcze kilka pokoi do wynajęcia.
Zgłoszenia przyjmuje Zarząd Letniska: POZNAN,
Dyrekcja Kolejowa — pokój 214 — Telefon 20-83.

Pw 10 658-21,383

Samochód Fiat 503

5-osobowy, otwarty prawie nowy tania za gotówkę
na sprzedaż, ul. Prusa 20, I lewo, tel. 75-20.

jw 1845

Szukamy

poważnego
i zdolnego

PRZEDSTAWICIELA

dajemy wysoką prowizję i przydział
rejonu. Pierwszeństwo mają ci pa-
nowie, którzy wykazą, że w dotychczas-
sowej pracy jako sprzedawcy małych
precyzyjnych maszyn osiągnęli dobre
rezultaty lub panowie, którzy u kupców
sprzedających artykuły spożywcze wszel-
kiej kategorii, dobrze są wprowadzeni.

Jesteśmy

firmą światową, której nazwisko jest
w Polsce też dobrze znane, a fabrykaty
nasze szczególnie są wysokowartościowe.

Spieszne zgłoszenia do „Par“, Poznań,
Aleje Marcinkowskiego 11, pod 21,361

Pw 10652-21,361

Poszukujemy od 1. 6. r. b., dla dóbr rycerskich

SEKRETARKI.

Wymagana jest dobra znajomość języka polskiego i niemieckiego, stenografii i biegle pisanie na maszynie oraz znajomość książkowości. Zgłoszenia z odpisami świadectw oraz podaniem wymaganej pensji do Arbeitgeberverband für die deutsch. Landwirtschaft in Grosspolen, Poznań, Piekary 16/17.

dw 6184

Inst. Hygieniczny-
Kosmetyczny „IRNIS“

Institut de Beaute

Z. T. Żebrowski,
Poznań, Piekary 5, tel. 2591

Racjonalna kosmetyka lecznicza
i pielęgnacyjna.
Srodki i sposób Paryskiego Uniwer-
sytetu De Beaute i Amerykański.

Masaż leczniczy ręczny i elek-
tryczny oraz szwedzka gimna-
styka lecznicza.

Fryzjerski Salon Damski urzą-
dzony według wymagań hygieny

dw 5910

Wspólnik.

Od 10 lat istniejąca fabryka proszku
i mydła bez przeszkód — w większym mieście Wiel-
kopolski, z własnymi budynkami, poszukuje czynne-
go wspólnika chrześcijanina - Polaka, z warunkową
wkładką do 50 000,— zł. Zgłoszenia pod „Wspólnik“
do Biura Ogłoszeń I R O, Bydgoszcz. nw 10 485

Zdolnego

maszynisty - drukarza

na samodzielne stanowisko, do obsługi arkuszo-
wych maszyn typograficznych i rotograwurowych
poszukuje na stałą posadę

Drukarnia św. Wojciecha w Poznaniu.

Zgłoszenia piśmienne zechcą składać tylko kandy-
daci odpowiednio uzdolnieni. Warunki pracy zalet-
ne są w tym wypadku od kwalifikacji drukarza.

Pw 10 630-21,328

OGŁOSZENIE

Magistrat miasta Gniezna przyjmie zaraz

technika (architekta)

z ukończoną szkołą budownictwa i dłuższą prak-
tyką w budownictwie naziemnym.

Zgłoszenia z podaniem warunków uposażenia
należy przesłać: Magistrat VIII w Gnieźnie, ul.
Chrobrego 40, I. nw 10482

Gniezno, dnia 23 maja 1929.

MAGISTRAT VIII.

LEKARZ

poszukuje

ZASTĘPCY

z końcem czerwca. Wiadomości chirurgiczne ko-
niecne. Oferty Kurjer zw 16488

Poszukuję zaraz lub później
do mego pierwszorzędnego maga-
zynu artykułów męskich
przy ulicy 27 Grudnia 4

Pierwszego

ekspedjenta - dekoratora

możliwie z branży, lub pokrewnych
na stałą dobrze płatną posadę. Pa-
nowie inteligentni, rzutcy, samo-
dzielni, z długoletnią praktyką i do-
breimi referencjami mogą się zgłosić
piśmiennie (możliwie z fotografią)
lub osobiście.

The Gentleman

właśc. Stefan Schaefer
Poznań, ulica 27 Grudnia 4.

Pw 10653-21,037

Poszukuję zaraz lub później

POMOCNIKA

Tylko rutynowane i dzielne siły mogą się zgłosić z poda-
niem wymagań i referencji. Jednocześnie poszukuję jako
UCZNIĄ, syna uczciwych rodziców. Skład skór surowych
i garbowanych CZ. BALCEROWICZ, BRODNICA (Pomorze).
zw 16 456

Retuszerka - operatorka

potrzebna. Posada stała. Zgłoszenia piśmienne z fotogra-
fią i żądanej pensji do Zakładu fotograficznego A. DITT-
MANÓWNEJ — GRUDZIĄDZ, Wybickiego 43. zw 16 497

SAMOCHODY

Fiat Mod. 509 1/20 4-osob. otw.
Fiat „ 501 6/21 4- „ otw.
Fiat „ 503 6/30 4- „ kryty
Fiat „ 503 6/30 6- „ coupe
Super Fiat 19/75 6- „ otw.
Opel 12/60 6 cyl. 6- „ kryty
Opel 7/34 6 „ 4- „ kryty
Opel 14/38 km. samochód wysyłkowy
Chenard Walcker 6/30 4-osob. otw.
Protos 10/30 6- „ otw.
Austro-Daimler 17/60 6- „ otw.
Praga 15/50 5- „ otw.

i wiele innych

w stanie używanym sprzedaje jako kupna
niezwykle okazję z własnych zapasów.

BRZESKIAUTO Sp. Akc.

POZNAŃ, ul. Dąbrowskiego 29.

Telefon 63-23 i 63-65

bpw 3578

BRYLANTY - ZŁOTO - SREBRO - ZEGARKI u SZULCA

Plac Wolności 5.

Pw 10143-20,158

ZAWIADOMIENIE.

GARAŻE „POLONIA“

Nowoczesne, murowane. — Żel.-Beton. — Dwa wjazdy. — Kanalizacja.
Światło elektryczne. — 2 umywalnie. — Obsługa w dzień i noc.

Poznań, ulica Wyspiańskiego 15a. — Telefon 64-84.

Ceny niskie.

Wjazd z ulicy Drużbackiej 2.

Ceny niskie.

Otwarcie nastąpiło w dniu 18 maja.

Z poważaniem **FELIKS STASZEWSKI**, właściciel.

Pw 10655-21,386

100 zł

dziennie zarabia się przy wy-
rabianiu mucholapek w domu.
Urządzenie i receptę zagranicz-
ną za 500 zł. Warunki dogodne
FEIGER, Małeckiego 3/I
u Wrukowej zw 16496

Całkowita wyprzedaż samochodów
osobowych, towarowych, ciężarowych i autobusów.

! RZADKA OKAZJA !

nabycia samochodów po znacznie niższej cenie. — Przy regulacji gotówkowej odpowiedni rabat.

HEMPOWICZ-AUTOMOBILE

Poznań, ul. Patrona Jackowskiego 49, tel. 65-15 i 22-22.

„Atlantic“

Restauracja Kabaret i Dancig

St. Rynek 80/82

naprzeciw odwachu. Znacznie
zniżone ceny, zw 16501

Willa

w Inowrocławiu, 4 lo-
katorów z wolnym 5 po-
kojowym mieszkaniem
na sprzedaż. Zgłosze-
nia Kurjer zw 16461

FEDERAL

**DLA SZYBKIEJ KOMUNIKACJI
MIĘDZYMIASTOWEJ**

Sila — Szybkość — Oszczędność

Te trzy wyrazy są
właściwym opi-
saniem samochodu cięż-
arowego „Federal”.
Jego motor wolno-
obrotowy na 7-min
panewkach z auto-
matycznie regulowa-
nym rozrządem łań-
cuchowym Morse’a,
zapewnia mu pod-
wójny zapas energii
na każdym terenie.

W niektórych ty-
pach autobusowych
„Federal” rozwija
do 80 km. na godz.
Byłoby to niemożli-
wością bez tak so-
lidnych, całkowicie
odciążonych osi,
w obudowie z pra-
sowanej stali i bez
tak potężnych ha-
mulców jak „We-
stinghouse’a”.

Pomimo olbrzymiej
mocy i szybkości,
„Federal” jest wy-
soce ekonomiczny
w zużyciu benzyny
i smarów. To też
wielkie linie autobu-
sowe całego świata,
opierające egzysten-
cję swą na niskiej
cenie km. wyróż-
niają „Federala” za
jego oszczędność.

Pierwsza próba w najcięższych warunkach pracy przekona każdego
o tych trzech wybitnych zaletach samochodu ciężarowego „Federal”.
Ciężarówka — Wozy pożarnicze etc. od 3 do 10-ciu ton nośności.
Autobusy od 20-tu do 40-tu osób.

Jen. Repr. Bracia Stefan i Piotr BERGMAN, Inżynierowie
WARSZAWA KRAKÓW
ul. Marszałkowska 184 ul. Szpitalna 38
Poznań Katowice Radom Lwów Piotrków
Imperator-Auto Auto-Salon Ettinger i S-ka Auto-Sport Hugon Mantey
Hotel Monopol Piłsudskiego 40 Żeromskiego 41 Słowackiego 3 Kaliska 3

zw 10603

Ostrzeżenie

Osobom, rozsiewającym pogłoski jakoby Ekspozyty znajdu-
jące się w mym stoisku na P. W. K. w hali konfekcyjnej zostały
częściowo względnie w całości, a zwłaszcza twarze haftowane
sprowadzone z Francji, przestrzegam przed dalszym rozgłasza-
niem podobnej wersji, w przeciwnym razie pociągam wszystkich
oszczerców bezwzględnie do sądowej odpowiedzialności.

Z poważaniem

Jan Lugierski,

Poznański Zakład Haftów artystycznych
Poznań, ul. 27 Grudnia 16, dom tylny.

zw 16502

POTRZEBNI ZARAZ

dekorator piszący plakaty

(dobry ekspedjent).

Ekspedjent

(na wszelką męską i damską gotowiznę).

Książkowa - kasjerka

pisząca na maszynie, samodzielna korespondentka z nie-
mieckim. Osoby rzeczywiście dzielne i godne zaufania ze-
chcą nadesłać oferty ewtl. z fotografią i podaniem pretensyj
na stałe stanowisko do: „Bławat Morski”, właśc. Marjan
Zaremba - Rychwański, Gdynia, ul. Portowa 46. nw 10504

Inkaso

wszelkich pretensji
załatwia

Wywiadownia „GREIF”,

Poznań

Pasaż Apollo.

Pw 10685-21,391

40 dobrych koni roboczych

(do wyboru z 80 koni)

20 par półszorków,

20 wozów 3-calowych

na sprzedaż. Obejrzeć można od 5-8 po
południu lub w niedziele i święta. rw 5010

Małecki, Droga Dębińska 11.
Telefon nr. 1190.

Do bielizny damskiej

i pościelowej potrzebna
od 1-go września osoba
kompletnie uzdolniona
ze znajomością kroju.
Oferty: Warszawa, Bo-
duena 3, m. 27.
rw 16465

Polowanie

2700 mórg, jelenie, dziki i in-
na zwierzyna, potrzebny
wspólnik i na auto. Zgłosze-
nia Kurjer Pozn. pod zw 16493

Na spłaty i za gotówkę
najtaniej w firmie
H. KARAŚ, skład bławatów,
Pocztowa nr. 3. zw 16504

Radjo Greif

Telefon 26-16.

Przebudowa każde-
go odbiornika na od-
biornik bez baterji.

Reparacje.

Pw 10685-21,392

OBUWIE

najlepsze po cenach
najniższych

J. SKRZYPCZAK, Poznań,

kupuje się w firmie
dawniej Górna Włda 47 i Gołębia

obecnie tylko Stary Rynek 56.

GARAŻ CENTRALNY

POZNAŃ - ŚW. ŁAZARZ

ul. Marszałka Focha 75 (dawniej Łazarska) obok dworca Poznań-Św. Łazarz.

Telefon 78-00.

ŚNIADALNIA DLA SZOFERÓW. — WARSZTAT REPARACYJNY. — NA ŻYCZENIE
ODBIERA I DOPROWADZA SIĘ SAMOCHODY PRZEZ WŁASNYCH SZOFERÓW.

STACJA BENZYNOWA.

PRZYJMUJE SIĘ SAMOCHODY NA STAŁE GARAŻOWANIE. — CENY NISKIE.
TRAMWAJ DOCHODZI DO DWORCA POZNAŃ-ŚW. ŁAZARZ.

zw 16505

Okazja!

Ze względów zdrowot-
nych zamierzam wyco-
fać się z interesów i od-
stąpić moje

przedsiębiorstwo

obejmujące pierwszorzę-
dny skład detaliczny przy
pryncyp. ulicy m. Pozna-
nia i składy hurtowe
z bocznicą kolejową oraz

mieszkanie

7 pokojowe z komfortem
umeblowane. Obiekt na-
daje się dla rzutkiego
kupca-żelazniaka z od-
powiednim kapitałem.
Oferty poważnych re-
fleksantów do eksp. Ku-
rjera pod zw 16511

WYKURZY! Stosując zabieg na-
turama, magnetyczną i sympa-
tyczną, leżą w najkrótszym
czasie wszelkie uporczywe
choroby nie wyłączając wane-
rycznych. J. Feller, Kłob. Ruda.
Właściwość 59. na odp. znaczeń.

Szanownym Odbiorcom donoszę uprzejmie, że uruchomiłem

oddział detalicznej sprzedaży win

we firmie

Pw 10114-31, 396

K. PREUSS, ul. Zwierzyniecka 9a

narożnik ul. Mickiewicza 36.

Nowy oddział, w którym sprzedawane będą wszelkie ga-
tunki win według oryginalnych cen i gdzie przyjmowa-
ne będą zlecenia jak w składzie głównym, polecam ży-
czliwym względem mych Szanownych Odbiorców.

Karol Ribbeck, Hurtownia win zał. 1876.

Właśc. A. LISSOWSKI, Poznań, Poczta 23.

Kupię

DRUKARNIE

używaną, kompletną lub osobno **maszynę**
pospieszną, tyglówkę oraz regały. Oferty
do eksp. Kurjera Poznańskiego nw 10506

AKUSZERKI

dypłomowanej poszukuje
zaraz na stałą posadę
Szpital Powiatowy
w Chelmie. Zgłoszenia
pismienne z zapodaniem
pensji **przyjmuje do**
15. VI. r. b.
dw 6194

KRAWCY MIAROWI

na duże sztuki, marynarki i palta, tylko
pierwszorzędną pracę, taryfa 1, mogą się
natychmiast zgłosić. zw 16494/5

KICIŃSKI & KOLANY

Stary Rynek 10.

Samochód Fiat

9/31 HP, typ 550, otwarty, w bardzo dobrym stanie
tanie i na dogodnych warunkach do oddania.

Fa „WULGUM“

wł. A. KWIATKOWSKI

Poznań, Wielkie Garbary 8 — Telefon 18-64.

Kw 2280

KONKURS

Magistrat m. Jutrosina zamierza pobudować 4-pokojo-
wy dom mieszkalny.

Blizszych informacji udziela się na żądanie.

Oferty złożone należy w zamkniętych kopertach z napi-
sem: „Kosztorys na pobudowanie domu mieszkalnego“ do
dnia 25 czerwca r. b. dw 6195

Magistrat zastrzega sobie prawo swobodnego wyboru
oferenta wzgl. nieuwzględnienie żadnej oferty bez podania
powodów.

WYWOŁANIE. Marja Graeser stawia przez adwokata
Mierzejewskiego w Śremie wniosek o wywołanie wierzycieli
hipotecznych, hipoteki zapisanej w księdze wieczystej Dolsk.
tom V, k. 240, dział III, L. 1, w kwocie 27.24 tal., na rzecz
Franciszki i Marjanny rodzeństwa Andrzejewskich. Wie-
rzycieli wyżej wymienionej hipoteki wzywa się, by zgłosili
swe prawa najpóźniej do terminu wywoławczego wyznaczo-
nego w podpisany Sądzie na dzień 1 lipca 1929 r., godz. 12.
Inaczej zostaną wykluczeni z swoimi prawami. Śrem.
dnia 8 kwietnia 1929. Sąd Grodzki. nw 10017

500,— zł nagrody!

W nocy z 24 na 25 maja włamano się do pracowni mojej
w Kostrzynie, Rynek, skąd złożyli wynieśli:

większą ilość gotowego obuwia (ręczna praca), na
30 par cholewek, do 200 stóp skóry miękkiej (saffian
i boks) i wałek płótna około 40 metr. zw 61512

Przeprzegam się przed kupnem powyższych towarów.
Kto przyczyni się do odzyskania skradzionego towaru wzgl.
wskaże złodziei, otrzyma nagrodę 500,— zł.

(—) A. Nowicki, Kostrzyn.

KONKURS

Magistrat miasta Gdyni ogłasza konkurs na posady:

- a) jednego inżyniera mierniczego,
- b) jednego technika mierniczego.

Kwalifikacje wymagane są:

- a) dowody wyższego wykształcenia,
- b) dowody wykształcenia średniego, oraz praktyka co-
najmniej sześcioletnia, oraz znajomość II-VIII-IX
instrukcji katastralnej.

Warunki umowy:

- a) wynagrodzenie według VII kat. urzęd. państw. plus
15% dodatku komunalnego i 40% dodatku na Gdynię,
- b) wynagrodzenie według X-IX kat. urzęd. państw.
plus 15% dodatku komunalnego i 40% dodatku na
Gdynię.

Posady narazie kontraktowe.

Podania do których należy dołączyć:

1. curriculum vitae,
2. dowód posiadania obywatelstwa polskiego,
3. uwierzytelnione odpisy świadectw,
4. referencje

dw 6193

winny być złożone w Magistracie miasta Gdyni najpóźniej
do dnia 30 maja 1929 r.

Gdynia, dnia 25 maja 1929 r.

Prezydent Miasta: w z. Ed. Kubała.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:

1-lamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1 790
i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10-

29 POWSZECHNA
WYSTAWA KRAJ.

Blisko

wystawy ładny pokój umeblowa-
ny na 3 osoby nie krepujący dla
lepszych panów lub kelnerów za
150 zł. Oferty do Kurjera
zdw 91 824

Poszukuje

się do stoiska studentki Uniwer-
sytetu, władającej językiem
francuskim lub niemieckim.
Zgłaszać się osobiście w niedzielę
28. bm. od godz. 9-ej do godz.
10-ej rano ul. Libelta 3, miesz-
kanie Dyr. Rucińskiego. Przetra-
kiewicz. dw 6156

P. W. K.

Inteligentny handlowiec, biegły ko-
respondent, władający językami:
czeskimi, niemieckimi, polskimi,
rosyjskimi, francuskimi, poszu-
kuje jakiegokolwiek zajęcia
Zgłoszenia Kurjer zdw 91 849

Elegancki

pokój wynajme zaraz na czas
Wystawy. Matejki 57, parter,
lewo. zdw 91 693

Pokoje

niekrepujące wolne Mickiewicza
11, III. prawo. zdw 91 710

Elegancki

pokój o dwóch łóżkach, meble no-
we wystawca w willi przy wy-
stawie do wynajęcia ul. Spokoj-
na 15 a. zdw 91 719

4 eleganckie pokoje

używanie kuchni, łazienki, tele-
fon, centrum wynajme zaraz. —
Adres wskaże Kurjer
zdw 91 741

Pensjonat

dla przyjeżdżających
Poznań, Gwarna 17, II. Pokoje
umeblowane, większe i mniejsze
Ceny przystępne. T. Rowecka.
zdw 92 054

Wystawa

Pokoje po dwa łóżka, łazienka i
elektryczne światło, zupełnie
przy wystawie wynajme, telefon
7647. zdw 91 935

1 lub

2 pokoje na czas wystawy wzgl.
prześciowo wynajme. Zielona 6,
II. zdw 91 374

Wystawcy

ładny spokojny pokój z balkonem
przy ul. Traugutta, wynajme na
czas wystawy. Adres Kurjer
Stary Rynek rw 5007

Na

czas Wystawy do wynajęcia 2
ładne pokoje na 3 osoby. Zgło-
szenia Stypiński, ul. Fabryczna 4
zdw 90 283

Zwiedzającym

wystawie wynajme wygodny po-
kój, 2 łóżka z pościelą. Słowa-
ckie 9, I. piętro, praga.
jw 1893

Urzędnicza

poszukuje zajęcia popołudniowe-
go na P. W. K. Oferty do Ku-
rjera zdw 91 831

Dla Polaka

z zagranicy sprzedam pamiętkę z
Polski. Dominikańska 5, I. lewo.
zdw 91 834

Przedsiębiorstwo

mające duże powodzenie na Wy-
stawie sprzedam poważnemu ka-
pitaliście. Oferty pod zdw 92 020

Pokój

z dwoma łóżkami przyjeżdżnym
wynajme. Matejki 83, IV. lewo.
zdw 92 073

1 SPRZEDAŻE

Maszynę

szewską, cylindrową sprzedam.
Musiał, Św. Marcina 78.
zdw 91 912/29

Gospodarstwo

28 mórg ziemi ornej pszenno-
raczanej, 6 mórg łąki dom 2-po-
kój i kuchnia, chlew nowy, sto-
dola z drzewa, 2 konie, 3 krowy
jałowa, 3 tuczniki, maszynaria
kompletna, duża wies, stacja ko-
ściół, poczta, szosa, szkoła w
miejscu, cena 15.000, wpłaty
10.000 złotych, sprzeda Argus,
Poznań, Piekary 18, telefon 3728.
zdw 91 952

Pończochy

piękne, dobre, tanie. A.
Szymański. Poznań, Św.
Marcina 1. Specjalny
skład pończoch
bpw 3 542-3

Wózki

dziecięce i budki obciążam cera-
ta i reperuje. Guma, kółka na
śledzie. Siódlnia, Szewska 11.
bpw 2608/09

Teki

torebki damskie, portfele por-
monetki, torby do podróży nece-
sary, walizki, kufry wielkie, wy-
bór, niskie ceny. Borzych i S-ka
Podgórna 3. Własne warsztaty.
bpw 3421/2

Jadalnie

sypanie kanapy, leżanki mate-
race, nakładki najtaniej za go-
tówkę na raty. Ludwik, Dolna
Włda 76. bpw 3 439-40

Meble

na raty i za gotówkę po najniż-
szych cenach poleca Szpryngacz,
Wielka 13. Klienci zamieszo-
wej odstawiamy własnym samo-
chodem. Pw 10 144 5-0,4762

Piekarnię

odstąpię z kompletnym urządze-
niem, mieszkanie 3 pokojowe, ku-
chnia, cena 2.600, miasto powiato-
we. Adres wskaże Kurjer
zdw 91 717/8

Lampe
elektryczna pokojowa, wisząca
tanie sprzedam Wąły Królowej
Jadwigi 1, III. prawo.
zdw 86 014

Używane
kanapy, bufet, biurko, szafonier
oraz inne meble sprzedam. Ko-
złowski, Szewska 15. zdw 91 812/3

Domek
i półtorej morgi ziemi sprzedam
zaraz w miejscowości Golańcz, po-
wiat Wągrowiec, Władysław
Kazmierczak. zdw 91 788/89

Samochód
marki „Delage” nowoczesny, 6
osobowy na sprzedaż. Zgłoszenia
Wł. Szczepiecki, Franciszka Ra-
tajszaka 31. zdw 91 764

Korzysina sprzedaż
2 majatki po 1000 morg. 2 ma-
jatki po 400 morg. 50 majatków
mniejszych, 5 kamienic z sklepami,
3 kamienice z piekarniami,
1 piekarnia parowa do wydzier-
żawienia, 6 młynów parowych i
wodnych i mniejszych nieruchomości
do nabycia. Informacje bez-
płatnie. Młeks. Bydgoszcz, Dwor-
cowa 36. (przy dworcu).
P 10 479-63.429

Regał
biały, cały oszklony, 380x280, ta-
nio sprzedam. Antykarnia Braci
Pióro, Aleje Marcinkowskiego 28
Kw 2275

Gościniec
w Grotnickim pow. Leszno, sta-
cja kol. Włoszakowice przy du-
żym letnisku, w tem 31 morg
ziemi, skład reżniczy, skład ko-
lonjalny, zabudowanie masywne,
dom mieszkalny, 7 pokoi i kucha-
nia natychmiast na sprzedaż z
powodu przejęcia innego przed-
siębiorstwa. Cena według umowy.
Zgłoszenia przyjmuje Józef Sza-
dy, Grotniki, poczta Włoszakowi-
ce, pow. Leszno. zdw 91 767

Małpa
oswojona, zdrowa zaraz do sprze-
dania. Poznańska 52, II. piętro,
lewo, od 3 do 7. zdw 90 360

Sprzedam
mój majątek 1,175 morg. Wiel-
kopolska, młyn wodny, kompletny
inwentarz żywy i martwy,
budynki murowane, dobre, otoc-
zenie ładne, zasiewy ozime i jare-
ne bardzo dobre, z powodu choro-
by za 425.000 zł. Kurjer Po-
znański zdw 90 035

Drogerje
25-letnia w obrebie wystawy —
sprzedam. Wartość 30.000.
zdw 88 805

Gospodarstwa
domy z ogrodami już od 10.000
zł. majatki ziemskie, zakłady
przemysłowe sprzedajemy korzy-
stnie. MIR. Bydgoszcz, Paderew-
skiego 32. Pw 10 503-63.433

Skład
przy jednej z najruchliwszych ulic
centrum m. Poznania, istniejący
od roku 1919, dobrze prosperujący
w pełnym biegu sprzedam. Do
objęcia potrzeba 30 tys. złotych.
Zgłoszenia Kurjer zdw 91 761

Cegielnię, młyn
parowy sprzedam przyjmie wspólni-
ka, województwo krakowskie,
Poznań, Marchwicki, Wybickie-
go 1. zdw 91 748

Powózki
połowczyk okazjynie sprzedam.
Adres wskaże Kurjer
zdw 91 650

Motocykl
Harley Davidson z przyczepką
10 KM gotowy do jazdy okazjynie
za cenę 1.500 zł do sprzedania
Urge Motor, Poznań, ul. Młyn-
ska 38, telefon 79-29. zdw 91 857

Łóżko
dziecięce, żelazne sprzedam. Po-
znańska 8/10, IV. piętro.
jw 1848/4

Sprzedam
domek masywny, 2 pokoje i kucha-
nia z meblami za 10.000 zł. —
Zgłoszenia Oleszak, Górczyn, ul.
Sielska 19 b. jw 1840/1

Powózka
lekką, półkrytą kocz na sprze-
daz. Dąbrowskiego 58, jw 1838/9

Gospodarstwa
natychmiast do wydzierżawienia
560 morg. 450, 360, 280, 140, 90, 62
Korzystne kupna 16 morg przy
miejscu 11.000 — wpłaty 5.000,
30 morg 16.000; wiatrak, 30 morg
dobrej okolicy 28.000; oherza du-
żej wsi 25 morg pszenno-żytnia
ziemi 27.000; 5 morg, dom 4.000.
Cyranik, Poznań, św. Marcin
nr. 63. zdw 91 972/3

Gospodarstwo
pod Poznaniem 52 morgi, przy-
wate, ziemia pszenno-żytnia, dom
4 pokoje, kuchnia, murowany,
chlew murowany, stodoła z drze-
wa, 2 konie, 5 bydła, 6 świń, ma-
szynaria kompletna, od Poznania
10 kilometrów, od stacji 3 kilo-
metry, cena 35.000, wpłaty 20.000
złoty, reszta po zostanie na 5
lat, sprzeza Argus, Poznań, Pie-
kary 18, telefon 3728.
zdw 91 953/4

Reżnicztwo
w Poznaniu, skład, warsztat, z
kompletnym urządzeniem, elek-
tryczny zapęd, do tego 2 pokoje,
kuchnia, stajnia, wóz za 7.500 zł.
spiesznie sprzeza „Pawilon”, ul.
Marszałka Focha 112 a.
Kw 2267/63

Gospodarstwo
63 morgi, z kompl. budynkami,
obszernymi, bez inwentarza, przy-
wate, za 15.000 zł, wpłaty 8.000
spiesznie sprzeza lub zamieni na
skład w Poznaniu z dopłatą.
Zgłoszenia „Pawilon”, Poznań,
Marszałka Focha 112 a.
Kw 2267/63

Pilki gumowe
wiosenne zabawki, lalki najtaniej
Jankowska, Podgórska 10
Pw 9808-18.386

Pierze
świeże, darte, niedarte, puch
pola Stanisław Dyczkowski, ul.
Wierzbicice 13. zdw 91 749/50

Folwarczek
128 morg, ziemia pszenno-żytnia,
dom 6 pokoi, dom dla robotni-
ków zabudowania gospodarcze
murowane, 1 klasa bez inwen-
tarzy, cena 55.000, wpłaty 20.000
złoty, reszta na 15 lat. Oraz
wielki wybór gospodarstw każ-
dej wielkości do kupna lub
dzierżawy kamienic, will, do-
mów, młynów i innych nierucho-
mości na korzystnych warun-
kach spłaty poleca Argus, Poznań,
Piekary 18. zdw 91 955/6

Antyczne
meble wielki wybór. „Okazyjne
Kupno”. Poczta 22.
Pw 10 562-54.417

Tereny
na sprzedaż naprzeciw lotniska
przy ulicy Dąbrowskiego. Zgło-
szenia przyjmuje właściciel, dzie-
wiata jedenasta rano, siódma
dziewiąta wieczór. Matejki 51,
parter, prawo, Przybora.
Pw 10 259-53.301

Wielkopolski
majątek 2.100 morg pszenno-bu-
raczanej, ornej w kulturze 40
km od Poznania, piękny pałac
22 pokoje w ładnym parku, bu-
dynki, inwentarz I. klasy. Cena
1.530 tysięcy złotych, wpłaty naj-
miej 600 tysięcy złotych. Informa-
cje i pertraktacje sprzedazy
udziela Biuro Handlowe „Boltar”
Poznań, ul. Skarbowa 17.
Pw 10 457-20.235

Sprzedam
skład papieru i galanterii z przy-
legiem mieszkaniem w mieście
powiatowym, gdzie wyższe szkoły
na miejscu. Do objęcia potrze-
ba 5-6 tysięcy. Oferty do Ku-
rjera Pozn. zdw 91 069

Dwa fotoaparaty
lustrzane 9x12 Zeissa tania
sprzedam. Kulik, Poznań, Stary
Rynek 91, (Szabes Kurjer).
zdw 91 284

Ważne dla piekarzy!
Na sprzedaż 1 maszyna z dwiema
kolbami do dzielenia ciasta.
F-a Kirst, Stettin, 1 skrzynia do
ciasta 2 1/2 mtr. długa i inne
przebory wszystko dobrze utrzy-
mowane. Zgłoszenia Stefan Słosa-
rzyk, Skoki, Rynek. zdw 91 096

Drukarnia
gazeta, skład papieru, na sprze-
daz. Święta egzystencja. Objekt
35.000, wpłaty 25.000. Oferty Ku-
rjer zdw 91 568

Brylantowe
butony 4 karat, okazjynie do
sprzedazy. — Zygmunt Kutner,
Św. Marcin nr. 50. zdw 91 566

Wóz
na resorach sprzedam tania. —
Musielak, Łukasiewicza 49.
zdw 91 364

Skład
kapeluszy damskich, towarów
krótkich oraz blawatów dobrze
prosperujący, w mieście prowincjonalnym
przy rynku natych-
miast na sprzedaż. Egzystencja
zapewniona. Zgłoszenia do Ku-
rjera zdw 91 368

Wózek
dla chorego jak nowy tania
sprzedam. Franke, Marsz. Focha
95, podwórze II. zdw 91 304

Puder
na włosy pud 2 zł. Rurki do
fryzowania od 40 gr. Papioty do
falowania wio-
sów tuz. 3. 4 i 5
zł. Siatki z la-
sety i z włosów
od 25 gr. Puder
Sminki, na-
tania. St. Wenz-
lik, Poznań, Al.
Marcinkowskiego 19. dpw 5594

Gospodarstwa
od 6-500 morg, także dzierżawy,
młyny wodne, parowe, korzyst-
nie na dogodnych spłatach poleca
„Pawilon”, Poznań, Marszał-
ka Focha 112 a. Kw 2271/72

Myszki
japońskie, tańsze, oswojone,
sprzeza Kłossowski, Stary Ry-
nek 50, Zgłoszenia w niedzielę od
9-2. zdw 92 037

Robótki
pończochy, fartuchy, bielizne,
paski, biustonosze, pilki poleciają
po niskich cenach Siostry Dran-
goszówny, Aleje Marcinkowskie-
go 3, naprzeciw głównej poczty.
zdw 92 168

Drogerje
w mniejszym mieście sprzedam
potrzeba ca. 2.500 — 3.000 zł (jed-
na na miejscu). Zgłoszenia Ku-
rjer zdw 92 167

Skład
przy rynku z urządzeniem okazjynie
na sprzedaż. Oferty Kurjer
zdw 92 114

415 morg
żywym, martwym inwentarzem,
wszystkie zabudowania żelazo-
beton od Niemca, cena 75.000, 370
morg buraczanej ziemi, żywym,
martwym inwentarzem, wodociąg
zabudowania I. klasy, cena 150.000,
wpłaty 80.000, sprzeza Jaskiewicz,
Poznań, Fredr. 6. zdw 92 221

Duży
wózek dziecięcy sprzedam. Du-
dzik, ul. Drużbackiej 1a, Łazarz.
zdw 92 120

Jeśli
chcesz kupić, sprzeza majątek
ziemski, gospodarstwo, restaura-
cję, fabrykę, zgłoś się do firmy
Dom Handlowy Jaskiewicz, Po-
znań, Fredry 6. Kw 2 281

Rolwaga
na 1 konia, lekka, nadająca się dla
gospodara lub ogrodnika korzy-
stnie na sprzedaż, 260 zł. Wi-
niarska 16. bpw 3 654

Bacność
młyn wodno turbinowy 38 morg
ziemi, ogród, staw rybny, łaka,
spiesznie sprzeza właściciel
Chmielewski, Poznań, św. Józefa
9a, parter, prawo. zdw 92 154

Maszynę
do pisania systemu Ideal w do-
brym stanie sprzedam tania.
Jaroszka i S-ka, Poznań, św.
Marcin 33. zdw 92 148

Repozytorjum
do składu nowe do składania o
długości 6 mtr. tania sprzedam.
Jaroszka i S-ka, św. Marcin 33.
zdw 92 147

Antyki
rozmaite starożytne meble, zegary
i porcelana na sprzedaż.
Skarbowa 4, parter, lewo.
zdw 92 164

Skład
z mieszkaniem sprzedam, cena
2.000. Strzałkowski, Wielkie
Garbary 44, restauracja.
zdw 92 160

Fiat 501
otwarty za 2.500 zł sprzeza Po-
znańska 27. zdw 92 151

Bufet
kredens lub jadalne korzystnie
sprzedam. Gdzie? wskaże Kurjer
zdw 92 150

Bardzo korzystnie
zaraz na sprzedaż skład cukier-
ków, kawy i herbaty. Mieszkanie
do dyspozycji. Do objęcia po-
trzeba 3.500 zł. Oferty Kurjer
zdw 92 079

Woda
na włosy do pielęgnowania.
„nafta amerykańska” — wzmacnia
nadaje puszystość i połysk zapo-
biega łupieżowi i wypadnię-
ciu włosów. but 2,50. St. Wenz-
lik, Poznań, Al. Marcinkowskiego 19
dw 5592

Parcele
prywatne przy Solaczu 800-1.400
metrów po 6 złotych sprzeza
okazyjnie Centrala pośrednictwa
3 Maja 3 a, telefon 38-00.
zdw 92 062

Dla kołodziej
sprzedam kompletne narzędzia
kołodziejskie. Wilamowski, Wro-
cławska 15. zdw 92 155

Antyki
wielki wybór. Bracia Pióro, Ale-
je Marcinkowskiego 28.
Kw 2277

Przedsiębiorstwo
spedycyjne
na głównej stacji krzyżowej w
mieście powiatowym, dobrze za-
prowadzone bez konkurencji z
obszernymi magazynami i pię-
knym zabudowaniem do sprze-
dania. Oferty uprasza się nade-
ścić do ekspedycji Kurjera Po-
znańskiego zdw 92 082

Ford
roczn. 27 bez nagany, kryty i
otwarty za 2.500 zł zaraz sprze-
dam. Oferty do Kurjera Pozn.
pod zdw 92 084

Kratki
na grób, wykonane artystycznie,
na podstawie z prawdziwego gra-
nitu korzystnie na sprzedaż. —
Zgłoszenia firma „Lone”, Ple-
szew, ul. Poznańska, naprzeciw
gimnazjum. bpw 3639

Prom drzewny
17 mtr. długi i 6 mtr. szeroki, si-
ła nośna 1.000 ctr., również łódź
motorowa i łódź ręczna ma na
sprzedaz. W. Gannott, Byd-
goszcz, Toruńska 54, tel. 18-13.
nw 10 403

4 pokojowe
mieszkanie z składem tania do
sprzedania. Poznań, Górna Wil-
da 106, A. Piasecki. zdw 91 339

Sypialnię
stół, kredens i lustro z konsolą
sprzedam okazjynie. Grottera
5, II. lewo, od 14 do 15.30. Han-
dlarze wykluczeni. zdw 91 342

Rycówka
z 4 nożami 70 cm szeroka do
sprzedania. Kamiński, ul. Główna
29. zdw 90 910

Karosa
autobusowa marki Chevrolet
bardzo tania na sprzedaż. Oferty
Kurjer zdw 90 953

Majątek
1.100 morg w kulturze, 38 km.
od Poznania na głównej linii, bu-
dynki I. klasy. Inwentarz żywy
i martwy nadkompletny, jest za
800.000 zł, przy wpłacie 400.000
zł do sprzedania. Oferty Kurjer
zdw 90 924

Restauracja
z składem kolonialnym, położona
przy rynku, z koncesją i towa-
rem, 2 pokoje, kuchnia, w wiek-
szym miejscu powiatowym, gdzie
gimnazjum i gdzie odbywają się
2 razy tygodniowo targi a co
miesiąc jarmarki w pełnym bie-
gu do oddania. Oferty Kurjer
zdw 90 901

Skład
kapeluszy damskich w śródmie-
ściu z duża wystawą, z urządze-
niem i towarami zaraz do odstą-
pienia z powodu wyjazdu. Zgło-
szenia do Kurjera zdw 90 921

Brzytwy
od 5 zł żyłetki tuz. 250-300 zł.
mydło do golenia od 40 gr. pedze-
le od 75 gr. paski od 1,30 zł kamie-
nie do wycowania od 90 gr. poleca
najtaniej Wenzlik, Poznań.
Al. Marcinkowskiego 19.
dw 5593

Gospodarstwo
30 km. od Poznania, 60 morg
prywatne, 48 ornci, 8 łak. 4 la-
su, dom 3 pokoje z kuchnią, 2 ko-
nie, 4 bydła i drób, młyny komple-
tne, cena 28.000 złotych gotów-
ką na sprzedaż. Biuro Handlo-
we „Boltar”, Poznań, Skarbowa
17. Pw 10 429-20.162

Cebule
krajową i egipską, marchew, ka-
rotkę, buraczki, seler sprzedam
wielkimi i mniejszymi ilościach
Biskup, Stary Rynek 20.
zdw 89 553

Zakopane
Biuro J. Kubińskiego sprzeza
wille murowaną 20 ubikacji, wol-
na po kupnie, dochód miesięcznie
1.000 zł za 75.000 zł na spłaty.
zdw 90 875

Sukienki
do Komunii św.
Bielizne pończoski, rekawiczki,
wełny, wybór wielki, ceny naj-
niższe Jankowska, Podgórska 10.
Pw 9 805-18.383

Urządzenie zakładu
fotograficznego
kompletne sprzedam zaraz wraz
z aparatami oraz odstąpię dzier-
żawiony zakład, składający się z
poczekalni, atelier, ciemni i pra-
cowni, światło elektryczne, znaj-
dujący się w miasteczku bez kon-
kurencji, dobrze prosperujący.
Zgłoszenia: Dudek, Drawski-
Młyn, powiat Czarnków.
zdw 91 586

Meble
na raty, po niskich cenach poleca
Pluciński, Wodna 7.
zdw 91 590

Skład
papieru, cygar i galanterii przy
ruchliwej ulicy Poznania na
sprzedaz. Informacji udzieli A.
Maciejewski, — Stary Rynek
nr. 16/17. zdw 91 589

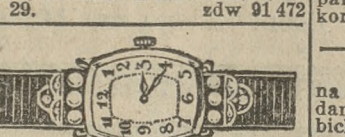
Gdynia
Cukiernia polaczona z piekarnią
mech. i mlecznarzą z widokiem
na morze, bardzo dobrze prospe-
rująca, korzystnie do nabycia.
Zgłoszenia do Ekspozytury Ku-
rjera Pozn. w Gdyni pod 35.
nw 10 464

Kioski
z towarami na P. W. K. z powo-
du choroby zaraz na sprzedaż.
Cena około 5.000 zł. Piśmienne
zgłoszenia do Kurjera Poznań-
skiego zdw 91 406

Skrzydło
mahoni dobrze utrzymane (ładny
wygląd) sprzedam 750 zł. Adres
wskaże Kurjer zdw 91 405

Motor
ropowy 8 koni i żniwiarkę uży-
waną sprzeza korzystnie Czern-
iak, Kórnik. zdw 91 477

Majątek
570 morg, budynki dobre, inwen-
tarze kompletne, spiesznie sprze-
dam, cena 180.000, wpłaty 100.000
zł. Zgłoszenia: Rutkowski, Gro-
bla 29. zdw 91 472

Zegarki
złoto, srebro, alfenida, nagrody
sportowe, poleca Gasiorowski i
Frankowski, św. Marcin 34, tele-
fon 55-23. bpw 3648

2 doróżki
samochodowe z koncesją na
sprzedaz. Sterczala, Piekary 5,
III. lewo. zdw 91 465

Samochód
marki Pontic, prawie nowy, z
kufrem, kosztował 24.500 zł, z po-
wodu kupna domu sprzedam za
12.500 zł. Właściciel: Bydgoszcz,
ul. Garbary 10. Pw 10 616-63.463

Fonola
w dobrym stanie z kilkudziesię-
ciu nutami na sprzedaż. Zgłosze-
nia Kurjer zdw 91 291

Skład papieru
i towarów krótkich z mieszka-
niem przy szkole katolickiej i e-
wangielickiej z towarami lub bez
towaru korzystnie do nabycia. —
Leszno, Aleje Krasieńskiego 17,
E. T. D. zdw 90 868

Motor
8,8 KM kompletny gaz lub ben-
zyna, Trichan, Przenysłowski, Ku-
rjer Poznański zdw 91 732

Albumy
sprzedaje najtaniej Alfa. Szkol-
na 10. Pw 9667-54.257

Pracownię obuwi
istniejąca 6 lat, centrum miasta
Poznania, obrót 1928 roku 89.000
zł sprzedam z powodu choroby.
Do objęcia pracowni z towarem
potrzeba 20.000 zł. Oferty „Par”
Al. Marcinkowskiego 11 pod 18.469
Pw 9894-18.469

Paryska Pralnia Parowa
ul. Langiewicza 2,
telefon 17-38
filje: Półwiejska 7
i Pasaż Apollo

jedyna i największa w Poznaniu
poleca się na czas Wystawy. —
Przyjmuje wszelką bieliznę hote-
lową, zakładową, pensjonatu, rów-
nież prywatną do prania i praso-
wania z najmodniejszym poły-
skiem. Wykonanie fachowe
punktualne po cenach konkuren-
cyjnych. Odbiór i dostawa w dom
dw 5545

Świetny interes
na P. W. K.
Odstąpię zaraz z powodu wyjaz-
du autodoróżkę z dożywotnią
koncesją. — Wiadomość: tele-
fon 63-49. nw 10 007

Meble
wszelkiego rodzaju na raty na
najdogodniejszych warunkach
spłaty poleca Stefan Pahl, ulica
Głogowska 107, magazyn mebli.
Pw 9813-18.569

Skład
artykułów piśmiennych, szkol-
nych i galanterii sprzedam z po-
wodu choroby. Miasto graniczne
gdzie wojsko, szkoły itd. Skład
bez konkurencji od 28 lat. Mie-
szkanie 3 pokojowe ewentl. więk-
sze przy objęciu wolne. Potrzeb-
na gotówka ca 16 tys. Spieszne
zgłoszenia do Kurjera pod
zdw 90 874

Książki do nabożeństwa
sprzedaje najtaniej Alfa. Szkol-
na 10. Pw 9668-54.208

Majątki
natychmiast na sprzedaż. 2.800
morg. 2.100, 2.000, 1.900 blisko Po-
znania 1.100, 920, 830, 700, 560, 360
wiele mniejszych, kamienice w
Poznaniu, na prowincji, wielki
wybór, młyny wodne, parowe, ce-
gielnie, hotele i wszelkie inne
przedsiębiorstwa, również zama-
ny przeprowadza Cyranik, Po-
znań, św. Marcin 63. zdw 91 500

Wózek
sportowy, ciemny na sprzedaż. —
Władysław 9, Matuszak, parter,
podwórze. zdw 91 559

Okazyjna
sprzedaz. Skład kolonialny z to-
warem, urządzeniem, mieszka-
niem w najruchliwszej ulicy za-
raz na sprzedaż cena 5.500. Wi-
śniewski, Leszno, ulica Wolności
26. zdw 91 578

Okazja
Maszyna do wyrabiania lodu
sztuczno najnowszego systemu
nadająca się dla hoteli, kawiarni
restauracji i t. d. jest bardzo ko-
rzystnie do nabycia. Oferty Eks-
pozytura Kurjera Poznańskiego
Gdynia pod nr. 100. nw 10 488

Sygnety
z herbem w kamie-

Powózka

(Brak) 350 zł gotów do jazdy. Maciejewska, Wielkie Garbary 1. p. zdpw 91 842

Przyczepkę

Indian sprzedam. Królikiewicz. Łazarska 31. zdpw 91 991

Spichlerz

bocznice kolejowej, przedmieście Poznań, za 3.500 złotych sprzedam. Oferty Kurjer zdpw 91 976

Fryzzeria

przy ruchliwej ulicy w Poznaniu do sprzedania. Adres wskazuje Kurjer zdpw 91 957

Skład

galanterijny, zabawek, centrum Poznań, dwupokojowe mieszkanie sprzedam. Oferty Kurjer zdpw 92 069

Sprzedam

skład z mieszkaniem. Wierzbicice 23, parter, lewo. zdpw 92 100

31 424 zł

hipotekę pewną na majątku, płatną za trzy miesiące sprzedam za 22.000 zł. Zgłoszenia Kurjer zdpw 92 101

Skład

śródmieście Poznań, przyległość mieszkaniową, wygodne suferki, urządzeniem lub bez powod przeprowadzka tanio sprzedam. Informacje Dutkiewicz, Chwaliszewo 70, front. zdpw 92 103

Parcele

budowlana Poznań — przedmieście 2000 m. kw. korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer jw 1837

Indiana

z przyczepką sprzedam lub zamienię na samochód. Zgłoszenia Kurjer jw 1847

Koń

7-letni, kary, zaraz na sprzedaż. Chwaliszewo 13. rw 4923

Powózke

(półkoczi) obrotowe gumowe sprzedam. Belter, Marsz. Focha 62. rw 5026

Posiadłość

w mieście pow. nadająca się na każde przedsiębiorstwo zaraz na sprzedaż. Gotówki potrzeba 80.000 zł. Zgłoszenia Chmielewski, Poznań, Chwaliszewo 6. rw 5029

Ubranie

meskie, średnia figura i białe kamgarne spodnie sprzedam tanio. Wrocławska 9, I., lewo. rw 5031

Pianino

zagraniczne Wolkenhauera, bardzo dobre na sprzedaż. Zgłoszenia 10-12. Ul. Działuńskich 10, parter, lewo. zdpw 5032

Skład

z przyległością mieszkaniem ze wszelkimi wygodami przy głównej ulicy Bydgoszczy zaraz do odstąpienia z powodu choroby. Wiadomość: „Ocasjon”. Bydgoszcz, Gdańska 31/32. Pw 10 664-63.478

Ogórki kwaszone

kresowe z nadzwyczajnym dobrym smakiem, zdrowe i twarde w beczkach po 8 i 10 kop. — poleca St. Maciejowski. Bydgoszcz, Chodkiewicza 42. Pw 16 663-63.477

Koń

roboczy na sprzedaż. Obejrzeć można w godzinach 7-9 rano i 4-5.30 po południu. Plac drzewa, Górna Wilda 34. zdpw 91 945

2 rowery z motorkiem

pomocniczym na sprzedaż. Kraszewskiego 1. zdpw 92 029

Fortepian

(Stutzflügel) krzyżowy, płyta metalowa, na sprzedaż. Oferty Kurjer zdpw 92 174

Ubranie

Jasne na wysoka normalna figurę sprzedam tanio Rogoziński, Matejki 4. zdpw 92 058

5 KUPNA**Stary Rynek 78**

naprzeciw Odwachu Głównego — Księgarnia Antykwariat zakupuje używane książki szkolne, powieściowe, naukowe i t. d. po cenach najwyższych bpw 3549

Szkolne

książki używane kupuje po cenach najwyższych Księgarnia Antykwariat zakupuje używane książki szkolne, powieściowe, naukowe i t. d. po cenach najwyższych bpw 3550

Karose

na podwozie Chevrolet 20 miejsc siedzących, używana kupi Cierpiakowski, Poznań, Skośna 17. zdpw 90 954

Majątków

ziemskich różnej wielkości dla poważnych refektantów poszukuje Biuro Rolnicze Włocławek. nw 9523

Pianino

kupię. Cena Kurjer zdpw 90 517

Hipoteczny list

pierwszorzędny, możliwe dolarowy kupię. Oferty „Par” Aleje Marcinkowskiego 11, p. 21.826. Pw 10 635-21.327

Wóz meblowy

tylko w dobrym stanie kupię natychmiast. Kuczmarski, Poznań, Wąły Leszczyńskiego 2, u p. Białawskiego, telefon 18.58. zdpw 92 173

Drogerje

dobrze zaprowadzona na Pomorzu lub w Poznaniu kupię. — Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego nw 10 486

Kupię

wózek dla chorego do prowadzenia. Oferty Kurjer zdpw 90 327

Parcele

2-5 tys. metrów kupię zaraz. Zgłoszenia z dokładnym opisem do Kurjera zdpw 91 417

Kupuję

za gotówkę meble wszelkiego rodzaju rzeczy Dom Komitowy. Podgórna 2. P 8929/30

Maszynę

do ucierania maści z trzema wałkami nowa lub używaną kupię. Oferty „Boltar”. Składowa 17. Pw 10 531-53.329

Pianino

kupię za gotówkę. Oferty Kurjer Poznański rw 5003

Kawłarnia

odbiorca na 20-40 ltr. dziennie śmietany, dostawa w godz. 7-8 przedpoł. Oferty z podaniem ceny za ltr. do Kurjera Poznańskiego zdpw 91 893

Kupię

stół pokojowy, krzesła. Oferty cena Kurjer zdpw 91 903

Lunetę

na sztucer kupi. cena. J. Białkowski, Pobiedziska. zdpw 91 933

Gramofon

walizkowy kupię. Oferty Kurjer zdpw 92 103

6 KAMIENICE**Administrację**

domu przyjmie doświadczony, sumienny, oszczędny administrator zawodowy, znawca robót ziemnych, budowlanych. Referencje, kaucja. Okazielegitymacji osobistej nr. 1731. Oferty Kurjer zdpw 90 949

Kamienica

piętrowa nowoczesnie zbudowana z wolnym dużym składem, 2 wystawowe okna oraz mieszkanie, 4 pokoje, kuchnia ewent. 10 pokojów, oświetlenie gazowe, 5 męg dobrej ziemi, cena 33.000, wpłaty podług umowy. Zgłoszenia R. Szal Poznań, Matejki 57. zdpw 91 372

Kamienica

III. piętrowa narożnikowa, olbrzymi obiekt na Łazarzu za 185 tys. przy wpłacie 70 tys. na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer zdpw 91 419

Kamienicę

lub wille przy wpłacie 40 tys. kupię zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdpw 91 418

Kamienicę

śródmieście nowoczesna, łaźienka, cena 130.000 poleca Dutkiewicz, Chwaliszewo 70. zdpw 92 109

Kamienice

wille w Poznaniu i prowincji domostwa z ogrodami, składami gościnie, rzemieślnictwa, piekarnie, także parcele pod budowę korzystnie poleca „Pawilon”. Poznań, Marszałka Focha 112 a. Kw 2273/74

Kamienica

centrum dochód 500 000, cena 550 tys., wpłaty 250 000. Oferty Kurjer zdpw 92 117

Kamienica

masywnie murowana, dach łupkowy, rynek, miejsce pod Poznaniem, wolnym składem, 5 pokojów, wspaniałym mieszkaniem. Cena 39.000, wpłaty 26.000. Oferty Kurjer zdpw 92 106

Kamienica

nowoczesna dochód roczny 27.000 złotych, cena 230.000, wpłaty 100.000, reszta na 10 lat 6% sprzedam „Krakus”. Pocztowa 30. zdpw 92 113

7 PIENIADZ**2-5.000 dolarów**

dam na hipotekę wartościowej kamienicy po 15 proc. Oferty Kurjer zdpw 89 754

Wspólnika

rzutkowy kupca z wkładką do 40.000 zł przyjmie dobrze zaprowadzone przedsiębiorstwo. Oferty pod zdpw 92 021

50 tys.

pożyczkę na hipotekę lub kupię. Zgłoszenia Kurjer zdpw 91 416

Poszukuję

pożyczki 35-40 tys. zł na I. hipotekę kamienicy w Poznaniu, wartości 120.000. Oferty Kurjer zdpw 91 602

7.500 zł

w złocie jako reszta ceny kupna na I. hipotekę nieruchomości miejskiej, wartości 35.000 zł, procent kwartalnie według umowy sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zdpw 91 731

3.000 zł

poszukuje wysoki procent, zastaw późniejszą mieszkanie 2 pokojowe, kuchnię, łaźienkę bez mebli do objęcia. Kurjer zdpw 91 726

Pożyczki

poszukuje 25-30.000 zł na I. hipotekę, procent podług umowy. Zgłoszenia Chmielewski, Poznań Chwaliszewo 6. rw 5023

400 zł

poszukuję, wysoki procent, dobra gwarancja. Oferty Kurjer zdpw 91 943

Wspólnika (czkę)

czynnego, 5-10.000, przyjmie prow. wydawnictwo. Zgłoszenia Kurjer zdpw 91 569

Wstąpię

jako wspólnik z większym kapitałem do fabrykacji artykułów spożywczych. Oferty Kurjer zdpw 92 172

2.000-2.500 zł

pokój umebłowany utrzymaniem procent zaraz do wynajęcia. Kurjer Poznański zdpw 92 123

Współpracę

i 3.500 zł do cukierni i restauracji poszukuję. Wąły Jagiello 18. IV., prawo. zdpw 92 024

8 DO WYNAJĘCIA**Willka**

3 pokoje kuchnia zabudowania gospodarcze, ogród ¼ morgi światła elektryczne, cała wolna od zaraz przy Kostrzynie, 22 km. od Poznania, dogodna komunikacja 12 autobusów, 8 pociągów do wynajęcia od zaraz. Wiadomość E. Rzepczyński. Poznań, Fr. Ratajczaka 13. tel. 22-29. zdpw 91 598

Pokój

z kuchnią zaraz korzystnie oddam. Oferty Kurjer zdpw 91 093

Odstąpię

mieszkanie 4 pokojowe z kuchnią za wypożyczeniem 4.000 zł. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer zdpw 91 092

Mieszkanie

4 pokojowe, komfortowe, I. piętro, centrum zaraz wolne korzystnie odda Columbia, Woźna 11. I. piętro. zdpw 91 811

Umeblowane

2 słończne pokoje, kuchnia, śpiżarnia w wili z ogrodem, blisko tramwaju do oddania. Łazienka, elektryczność, gaz. Zgłoszenia Kurjer zdpw 91 697

Września

pokój, kuchnia z meblami spiesznie do oddania. Poznań, ul. Szyperska 1, I. lewo. rw 5009

Mieszkanie

śródmieście, 3 pokoje umebłowane, sypialnia, gabinet, stołów, z kuchnią i kompl. urządzeniem gospod. wynajmę stalemu sublokatorowi. Zgłoszenia do eksp. Kurjera Poznańskiego pod zdpw 91 896

12.000

wypożyczę na nieruchomości za oddanie mieszkania 1-2 pokojowego, pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer zdpw 91 929

Mieszkanie

1, 2, 3 pokojowe wprost od gospodarza odda Jackowski. Wrocławka 12, od 9-8. zdpw 91 967

Pokój

kuchnia, próżnia, od właściciela do wydzierżawienia. „Polonia”. Św. Marcin 78. zdpw 92 012/13

Mieszkania

1 i 5 pokoi kuchnia, za dzierżawę spiesznie wynajmę „Pawilon”. Marszałka Focha 112 a. Kw 2273/66

Mieszkanie

6 pokojowe, komfortowe, z meblami, w śródmieściu, do oddania, nadaje się także na pensjonat. Oferty Kurjer zdpw 92 173

Mieszkanie

3 pokojowe za dzierżawę wskazuje „Informator”. Ratajczaka 15. zdpw 92 115

Za otrzymanie

posady ekspedjentki lub innej odstąpię pokój ewentualnie 2 z urządzeniem kuchni. Oferty Kurjer zdpw 92 140

4 pokoje

z przynależnościami Łazarz, wysoki parter, oddam poważnym refektantom. Jura, Dominikańska 5. zdpw 92 009

1, 2, 3, 4

pokojowe mieszkania wskazuje za dzierżawę. Jura, Dominikańska 5 zdpw 92 008

9 SZUKA MIESZK.**Mieszkania**

poszukuję wprost od gospodarza, 8 pokoje z kuchnią, łaźienką etc. Dzierżawa zgóry za dłuższy czas. Oferty Kurjer zdpw 90 568

Mieszkania

3 pokojowego z wygodami poszukuję. Gotówka do dyspozycji. Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer zdpw 91 727

2-3 pokoi

z kuchnią wprost od gospodarza poszukuję za ewent. czynszem zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdpw 91 753

2 panie

poszukują od 1. 6. przyległych 2 pokoi w okolicy Łazarza, Jeży z telefonem, łaźienką i elektrycznością. Oferty do Kurjera zdpw 92 068

Kupno okazynel

Majątek przemysłowy z cegielnią mechan. i tartakiem, wielka siła wodna i parowa, światło elektr. obszerna willa korzystnie do sprzedania ewent. zamiana na kamienicę w Poznaniu lub Bydgoszcz przy dopłacie w gotówce. Zgłoszenia Kurjer zdpw 92 060

Małżeństwo

bezdzielne, cały dzień poza domem poszukuje umebłowanego lub próżnego pokoju. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdpw 91 924

13 ZAMIANA MIESZKANIA**Zamienię**

mieszkanie 3 pokojowe na 4 pokojowe, niedaleko centrum, nie wyżej pierwszego piętra. Łaskawe oferty Kurjer nw 10 477

2 pokojowe

mieszkanie na Wildzie z powodu choroby zamienię na takie same na I. lub II. piętrze. Zgłoszenia Kurjer zdpw 89 548

Zamienię

duże nowe mieszkanie bez portierstwa na portierstwo. Adres wskazuje Kurjer zdpw 91 869/70

11 POKOJÓW UMEBL**Pokój**

dla wystawców, 2 łóżka, wolny. Zgłoszenia Kraszewskiego 15. kwaciarnia. jw 1813

Pokój

ładnie umebłowany 1-2 inteligentnym osobom zaraz wynajmę Holyńska, Skarbowa 4. zdpw 90 900

Pokój

w centrum z używalnością kuchni, łaźienki, pianina. wynajmę tanio inteligentnej pani. Szaman Mostowa 15, II. Zgłoszenia od godziny 4-8. zdpw 90 348

Przyjmę

panów na pokój. Umińskiego 9, III. wejście. zdpw 89 917

Pokój

frontowy 2 łóżka, I. p. zaraz lub od 1. 6. do wynajęcia. Kanałowa 15, Kubiak. zdpw 91 232

Pokój

frontowy słończny lepszej osobie do wynajęcia od 1 czerwca. — Grunwaldzka 5, II. prawo. zdpw 91 377

Dla małżeństwa

pokój ładny z używalnością kuchni do wynajęcia. Adres wskazuje Kurjer zdpw 91 687.

Przyjmę

kilku panów na stancję zaraz. Kaczmarek, Rybaki 20, w podwórzu parter. zdpw 91 678

Do września

oddam tanio centrum 1 pokój umebłowany, używanie kuchni. Rybaki 31, III., Kielecki. zdpw 91 676

Dobrze

umebłowany pokój wynajmę. Welcker, Pl. Bernardyński 2. zdpw 91 681

Pokój

umebłowany przy dla 3 panów zaraz do wynajęcia. Gen. Prądzyńskiego 55, III., prawo. zdpw 91 518

Pokój

umebłowany dla lepszego pana zaraz do wynajęcia. Łukaszczyca 48, I., lewo. zdpw 91 539

Pokój

ładny światło elektr. zaraz do wynajęcia. Górna Wilda 13, I., lewo. zdpw 91 538

Pokój

na 1 lub 2 osoby do wynajęcia. Poznańska 28/30, II., prawo. zdpw 91 507

Pokój

umebłowany zaraz. Łąkowa 15, III., prawo. zdpw 91 506

Kantaka 6

I. p. telefon pokój na 2 osoby na dogodnych warunkach. zdpw 91 495

Centrum

pokój komfortowy zaraz wolny przyjeźdnym. Ul. Fredry 12, II. wejście, III., prawo. zdpw 91 490

Pokoje
dla samotnych wynajmie „Tragut“ Kozia 21. zdw 91 930

Pokój
frontowy w śródmieściu do wynajęcia. Romana Szymańskiego 2, III. piętro, prawo. zdw 91 977

Niekrepujący
pokój frontowy, elektryczność, łazienka. Przemysłowa 12, parter, lewo. zdw 91 970

Pokój
dla 1 lub 2 solidnych panów do wynajęcia. Czesława 15, II. prawo. zdw 91 969

Pokój
wspólny z utrzymaniem wynajm. tania. Wielkie Garbary 5, front, IV. lewo. zdw 91 964

Niekrepujący
pokój 1 lub 2 osoby zaraz wynajm. Kwiatowa 13, parter, prawo. zdw 92 067

Pokój
wspólny panu. Szamarszewskiego nr. 34. Augustyniakowa. zdw 92 066

Elegancki
pokój parterowy z używaniem łazienki oddam inteligentnemu panu zaraz. Infor. Gonja, Małeckiego 12, parter. zdw 92 064

Pokój
z dwoma łózkami oddam na czas wystawy, łazienka w domu. Cena według umowy. Infor. Gonja, Małeckiego 12, parter. zdw 92 063

120 zł
pokój 2 łóżka wystawcy, wygodny przy wystawie. Adres wskaże Kurjer zdw 92 110

Pokój
umeblowany, frontowy, słoneczny, elektr., 2 panom zaraz wynajm. Kraszewskiego 9, III. lewo. jw 1836

Pokój
umeblowany na czas wystawy do wynajęcia. Ul. Staszica 7, I. lewo. jw 1846

Pokój
1-3 osób wynajm. Poznańska nr. 27, I. lewo. jw 1848

Pokój
dwuosobowy, Ceglarska, Woźna nr. 14b, III. rw 5024

Pokój
frontowy dla 2 osób zaraz lub od 1. 6. do wynajęcia. Adres wskaże Kurjer zdw 92 070

Duży
słoneczny pokój panom, także wystawcom. Skarbowa 19, podwórze, III. piętro, Niemier. zdw 91 944

Pokój
wynajm. elektryczność, Krzyżaniak, Łazarska 4. zdw 91 947

Wystawcom
lub niewystawcom oddam umeblowany pokój na dwie osoby zaraz. Kraszewskiego 9a, I. lewo. zdw 91 943

Pokój
II. klasy, 2-3 osoby, wynajm. wystawcom lub innym na czas Wystawy, płata dostępna. Demarczyk, Śniadeckich 11, I. (Łazary). zdw 92 032

Pokój
ładny, elektryczność, łazienka, bez pościeli, wolny na 2 osoby. — Demarczyk, Śniadeckich 11, I. Łazary. zdw 92 031

Na
czas Wystawy wynajm. pokój umeblowany, balkonowy, blisko Wystawy, Bukowska 23, II. lewo. zdw 92 011

Dobrze
umeblowane pokoje (elektryczność) jednemu i dwóm panom wynajm. Piekary 9, parter, lewo. zdw 92 025

Pokój
umeblowany, czysty, elektryczność, łazienka, przy Moście Teatralnym dla jednego lub dwóch panów zaraz do wynajęcia. Oferty Kurjer zdw 92 015

Pokój
umeblowany w wszelkiej wygodzie do wynajęcia. Libek, ul. Bukowska 43, parter, prawo. zdw 92 087

Centrum
pokoje dla 1-2 osób, telefon, także wystawcom wynajm. św. Marcina 9/10, II. lewo. zdw 92 017

Pokój
dla 2 panów do wynajęcia od 1. 6. Półwiejska 38, II. prawo. zdw 92 059

Sympatyczny
pokój z utrzymaniem lub bez, tania do wynajęcia wystawcy nie wykluczeni. Półwiejska 40, III. parter, prawo. zdw 92 046

Pokój
umebl. dwóm wystawcom wynajm. Wrocławka 33, II. p. zdw 92 063

Pokój
umeblowany na stałe 2 panom wynajm. Wszystkich świętych, 6, II. lewo. zdw 92 014

Pokój
frontowy z balkonem dla 2 panów zaraz do wynajęcia. Dąbrowskiego 56, II. p. lewo. jw 1833

Czysty pokój
dla 1 lub 2 solidnych panów zaraz do wynajęcia. Poplińskich 9, parter, prawo. zdw 92 133

Pokój
frontowy, dobrze umeblowany zaraz do wynajęcia. Ul. Patr. Jackowskiego 35, I. lewo. jw 1834

Pokój
na wystawę do wynajęcia. św. Józefa 9a, III. lewo. zdw 92 000

Pokoje
śródmieście, frontowe dwu osobowe, Aleje Marcinkowskiego 17a, II. lewo. zdw 92 132

„Informator“
poleca pokoje umeblowane. Ratajczaka 15 (Pałac Apollo). zdw 92 118

Pokoju
skromnie umeblowanego z osobnym wejściem z klatki schodowej poszukuje pan przyjeżdżający dwa razy do Poznania. Zgłoszenia do Kurjera zdw 91 442.

Małżeństwo
z dzieckiem poszukuje słonecznego pokoju umebl. na stałe z osobnym wejściem od 1. 7. rb. Oferty Kurjer Poznański zdw 91 640

Pan
poszukuje od 1. 6. pokoju z absolutnie niekrepującym wejściem. Okolica obojetna. Zgłoszenia do Kurjera zdw 91 828

Pięć mór
łaski, włącznie roli jeźdźcy między Dolną Wildą a Droga Dębińska oddam w dzierżawę. Zgłoszenia do refektantów Skąpska. Plac Wolności 3. zdw 91 744

Wydzierżawie
dla fotografa, fryzjera lub na skład białawotów w dużej wsi okolicy bez konkurencji. Rajczak, Ruchocice, p. Grodzisk, poste restante. zdw 92 127

Poszukuje
składu kolonialnego i towarów krótkich z mieszkaniem zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 92 137

Hel
Pensjonat „Morze“. Pokoje słoneczne z pościelą, kuchnia pierwszorzędna. Ceny przystępne. Wybieczkom ustępstwa. Warszawa, Filtrowa 81/14. nw 10 481

Wisła
w górach, Beskidu, pensjonat Swoboda pod nowym zarządem Szafarzowej, pokoje obszerne, słoneczne, łazienki, kąpiel, rzeczna, fortel. Jedzenie smaczne. Ceny umiarkowane. nw 10 436

Puszczkowo
2 pokoje z ewtl. używaniem kuchni na cały sezon do wynajęcia. Oferty Kurjer zdw 91 798

Upraszam
osobę, która mnie zabrała portfel, o nadanie moich papierów wojskowych, które są mi niekończąco potrzebne, pod adresem: Paweł Langner, Poznań, ulica Chwaliszewo 66, u p. Nowakowskiego. zdw 91 510

Zgubiłem
papierów wojskowych, wykaz osobisty i inne nazwisko Michał Bogdanowski unieważniam. zdw 91 855

Zgubiono
w tramwaju dworzec św. Marcina portfel z kwitami i papierami na nazwisko Włodzimierz Jerzykowski, właściciel ziemski, Gajewo, Pomorze. Oddać za wynagrodzeniem ulica Kantaka 7, II. pr. lewo. zdw 92 103

Zgubiłem
dnia 24. 5. między 15-16 przy ul. Niegolewskich portfel z papierami wartościowymi na moje nazwisko oraz got. 140 zł. Uczciwy znalazca zechce oddać Łazarska 71 C. dom 1. Kulik. za wysokim wynagrodzeniem. zdw 92 004

22 ROZMAITE

Precz ze zmarszczkami
podbródkami i zła cera. Panie chcą pozbyć się zmarszczek podbródków mieć naprawdę ładną cerę, labedzia szyje klasyczny ował twarzy pofatygują się na św. Marcina 74 telefon 39-96. Zakład Higieniczny Kosmetyczny. Kąpiele elektryczne, słoneczne za poradą lekarza masaż ogólny. Pw 9087-142

Dyetetyczno-klimatyczne Sanatorium
Dra St. Domańskiego w Olchowcach p. Sanok otwarte cały rok. Hydroterapia — Elektroterapia z uwzględnieniem ginekologii i położnictwa Choroby płucne wykluczone. Góry — las — rzeka. dw 5890

Najnowsze
powieści polskie i francuskie. Wypożyczalnia książek Z. Hulanickiej, Dąbrowskiego 1 przy moście teatralnym. Otwarte od 9-6. Pw 10 291-19.147

Wypożyczalnia
książek, otwiera Księgarnia — Antykwariat „Stary Rynek 78 (naprzeciw Głównego Odwachu) bpw 3 548

Charakter!
Napisz imię, nazwisko, miesiąc urodzenia, otrzymasz darmo określenie charakteru, zdolności, przeznaczenia. Warszawa. Redakcja „Wiedza Tajemna“. Zaliczyć znaczek pocztowy na przesyłkę. nw 9 857

Koldry
przyjmuje w pracę. Smoczyńska, Kwiatowa 8. bpw 3633

Robótki ręczne
monogramy rysuje. Jankowska, Stary Rynek 48, II. bpw 3 533

Pluskwy
z zarodkiem wytepiam radykalnie wydmieniam gazem trującym. Szczury — ratyja myszy „Amicus“. ul. Małeckiego 15 II. pr. zdw 69 735

Akuszka
Kleinwachterowa w Poznaniu, centrum miasta, ul. Rom. Szymańskiego 2, pierwsze piętro, lewo, drugi dom, od placu Świątokrzyskiego. zdw 91 941/42

Na lato
najnowsze suknie, kostiumy, lampy, złafozki, szale, kostiumy kąpielowe, sportowe, zawieszki, głowe jedwabne, trykotowe, wykonuje podług miary „Tricot“ Romana Szymańskiego 10, III. różnik Placu Świątokrzyskiego. zdw 86 060

Garsonki
kostiumy, pullovery, turbany i t. d. wielkian jedwabne, złote, srebrne, przerabiane podług miary. „Tricot“ Rom. Szymańskiego 10, III. róż. Pw 9 106/54.174

Wszelkie
reparacje zegarków oraz naprawy wszelkiej biżuterii wykonuje sumiennie tania firma F. Tarkowska plac Wolności 11 (pod filarami). Pw 1726-052.90

Robótki ręczne
monogramy rysuje. Jankowska, Stary Rynek 48, II. bpw 3646

Przyjmuje
przepisywanie na maszynie. — Zgłoszenia Kurjer Kw 2258

Parowa Pralnia Polonia
Hotel Polonia
ul. Grunwaldzka 19, poleca swe usługi hotelom, restauracjom, wystawcom jak i prywatnej klienteli. Wykonanie fachowe, punktualnie po cenach umiarkowanych. Odbiór i dostawa domu. zdw 91 570

Leżanka
tania na sprzedaż, wszelkie prace tapicerskie wykonuje sumiennie. M. Rzemyszkiewicz, Strzelecka 3a. zdw 91 833

Odpisy
maszynowe, tłumaczenia języków obcych załatwia szybko i tania „Centrala Ruchu“ 3 Maja 3a. telefon 38-00. zdw 91 702

Posłańcy
wszelkie zlecenia listowne, przesyłki załatwia „Centrala Ruchu“ 3 Maja 3a. telefon 38-00. zdw 91 702

Pod opaską

wysyłamy „Kurjera Poznańskiego“ również. Przedpłata przy wysyłce pod opaską wynosi

9 złotych miesięcznie

(abonament 4,— zł, porto 4,75 zł, opaska 25 groszy, razem 9,— zł, za granicę 11 złotych miesięcznie (abonament 4,— zł, porto 6,75 zł, opaska 25 groszy, razem 11,— zł). Nadesłanie należności przed 1 każdego miesiąca zapewnia regularną, codzienną ekspedycję. Przy zamówieniu prosimy donieść, czy gazetę wysłać w opasce firmowej lub krytej.

Administracja

2 pokoje
elegancko umeblowane dla lepszych panów zaraz do wynajęcia. Rynek Łazarski 7, I. pr. zdw 92 119

Pokój
wynajm. 1 lub 2 osobom. Górna Wilda 65, Majowa. zdw 92 128

Pokój
elegancki, frontowy 80 zł, ewentualnie dwóm od czerwca wolny. Młyńska 5, III. lewo. zdw 92 145

Pokój
frontowy zaraz tania do wynajęcia. Grunwaldzka 33, parter, lewo. zdw 92 153

Centrum
duży słoneczny pokój umeblowany, elektryczność do wynajęcia zaraz. Piaszczyńska, Sew. Mielżyńskiego 3, IV. pr. zdw 91 997

Pokój
umeblowany, wejście z klatki schodowej do wynajęcia. Patr. Jackowskiego 18, IV. prawo. zdw 92 155

Jeżyce
pokój elegancko umeblowany, duży wynajm. zaraz. Dłowa Michalska, Jackowskiego 13. zdw 92 165

Pokój
z zaraz do wydzierżawienia. Fr. Chmielewski, ul. Krasieńskiego 4, III. pr. zdw 92 161

Umeblowany
pokój słoneczny, czysty w centrum z używaniem pianina dla 1-2 solidnych panów zaraz. Adres Kurjer zdw 92 057.

Pokój
umeblowany do wynajęcia od 1. 6. Wchód z sieni. Dzikowski, Rybaki 26. zdw 92 064

Pokój
dobrze umeblowany dla 2 osób do wynajęcia. Podgórna 7, I. zdw 92 050

Elegancki
pokój balkonowy do wynajęcia. św. Marcina 4, III. lewo. zdw 92 051

Elegancki
czysty pokój dla solidnego pana Działyńskich 2, II. prawo. zdw 92 016

Pokój
umeblowany do wynajęcia. Pocztowa 14, II. I. zdw 92 107

„Krakus“
Pocztowa 30, poleca wybór pokoi umeblowanych od 25 złotych miesięcznie. zdw 92 112

Pokój
z zaraz do wynajęcia. Marsz. Focha 52, I. prawo. zdw 92 111

Pokoje
umeblowane, także dla małżeństw, stale wynajm. także proszę zgłaszać „Pawilon“, Marszałka Focha 112a. Kw 2276

12 SZUKA POKOJU

Pokoje
umeblowane poszukuje, poleca — Cyranik, św. Marcina 3. zdw 91 226

Pokój
z pościelą dla dwóch inteligentnych panów. Jankowski, Gen. Prądzyńskiego 55. zdw 91 921

Bezpłatnie
przyjmuje pokój dla samotnych i małżeństw „Fragut“, Kozia 21 zdw 91 931

Pokoju
niedrogi, z wejściem z klatki schodowej, poszukuje pan. Zgłoszenia Kurjer zdw 91 936

Pokój
na Łazary, z elektrycznością, blisko dworca, na 1 lub 2 osoby do wynajęcia. Dziennie 2,50 zł osoba. Gdzie? wskaże Kurjer zdw 92 001

100
pokoi poszukuje Informator, Ratajczaka 15, (Pałac Apollo). zdw 92 129

Pokoju
skromnego szuka młode małżeństwo od 1. 6. 29 Łaskawe oferty proszę Kurjer zdw 92 162.

Pokoiku
skromnego poszukują 2 panienki od 1. 6. Oferty Kurjer zdw 92 019

13 LOKALE

Garaże
do wynajęcia. „Pol-Auto“, Przemysłowa 25. zdw 91 839

Skład
towarów krótkich, urządzenie, mieszkanie, najlepszy punkt miasta powiatowego, 1800. Wszelka polska Agencja, Poznań, Długa 5 zdw 91 981/2

Lokalu
nadającego się na drogerię na prowincji poszukuje. Oferty Kurjer zdw 92 166

14 DZIERŻAWY

Zakopane
Dla ogrodnika do wydzierżawienia na sezon kwiatarnia na bardzo przystępnych warunkach. — Wiadomość: Zakopane, Kasprysie 19, „Halusia“. np 10 462

Dzierżawa
majątku 1.452 morgi magd przy szosie, 5 km od stacji, 25 km. od Warszawy, na 7 lat po 50 kg żyta z morgi, wysiew. 580 żyta, 34 pszenicy, 40 koniczyzny, 260 owsa, 40 saradeli, 56 gorczyczy, 216 kartofli wczesnych i późnych, 14 marchwi i buraków pastewny, 80 łubin na nawóz zielony, 122 łak trzykrotny, 2 dwór 34 konie, 40 krów, cena do objęcia 200.000 złotych, Biuro Handlowe „Boltar“ Poznań, ul. Skarbowa 17. Pw 10 458-20.237

Piekarnia - kawiarnia
nadająca się na restaurację jest okazynie do wydzierżawienia. Kaucja 3.000 zł za całkowite urządzenie. Janowiak, Koronowo, Rynek 2. dw 6114

Restauracja
sala, ogród dla gości, sześć pokojów mieszkanie, miasto blisko Poznania, objęcie 2.000 zł. wydzierżawia „Wielkopolska Centrala“, Ślusarska 2. zdw 91 527/8

Mieszkanie
2 pokojowe i kuchnia na letnisko Józef Górka, wieś Gluszyna, poczta Krzesiny, rw 5017

Gościniec
składem kolonialnym zelnictwem wielkiej wsi kościelnej, bez konkurencji około 2.000 mieszkańców wprost od właściciela 5 lat do wydzierżawienia Na wyczenie można 10-20 morgi ziemi dostać od właściciela Do objęcia potrzeba 5.000 zł. Zgłoszenia firma Sowiński, Poznań, św. Marcina 22, telefon 18-97 zdw 91 208/9

Dzierżawa
60% 328 mór pszenno-buraczanej reszta żytnio-kartoflana ziemia, 1 centnar z morgi na 8 lat kartuzki powiat. Biuro Handlowe „Boltar“, Poznań, Skarbowa 17 tel. 42-42. P 40 430-20.160

15 LETNISK

Gdynia
Kamienna Góra „Dom Zdrojowy“ — Hotel nad samą plażą z wykwinatną restauracją, salami tanecznymi klubowymi, bilard, ping-pong, garaże, tenis. Centralne ogrzewanie, woda gorąca w każdym pokoju Otwarty cały rok. Przy Hotelu zakład kąpielowy z gorącymi morskimi, solankowymi, gazowymi i t. p. kąpielami. Fryzjer, masaż — Zamówienia na pokoje: Paweł Mench, Gdynia, telefon 243. nw 10 274

Szczawnica
Pensjonat chrześcijański „Naleczówka“. Sezon 15 maja — 0 września. Utrzymanie zdrowe, smaczne, obfite. Na żądanie kuchnia dietetyczna. Adres: Szczawnica, „Naleczówka“. Ludwika Pągowska. zdw 88 037

Ustroń
na ślasku, pensjonat Okońskiej poleca tania komfortowe pokoje z utrzymaniem zdw 88 104

Letnisko
wille i pokoje na letnisko w Wilnie i okolicy nad Wilją do wynajęcia. Ceny umiarkowane. Szczegółowe informacje odwrót na pocztę po nadesłaniu 10 zł wpisowego. Rezerwowanie miejsc na dni 14 naprzód na osobnych warunkach. „Austan“, Hotel Wersal, Wilno. dw 6118

Krynica
pensjonat „Polska Korona“ inżynier Otto i dyr. C. Kochański zarządzony z wszelkimi wygodami. Ceny przystępne. dw 5 831

Kąpiele morskie
letniskowe: dworzec, poczta Kosakowo, maj. Pierwoczyn. zdw 91 123

Pensjonat-Letnisko
18 km. od Poznania w majątku park, jezioro, las, tenis, łódki, komunikacja autobusowa z ul. Dąbrowskiego 53. Adres Batowo, p. Tarnowo-Podgórze „Willa Bosfor“. zdw 91 2

Jastrzębia Góra
Pensjonat „Pilice“ tuż nad pełnym morzem i plażą w dużym parku świeżym Wodociąg, kanalizacja, wanna fryzjer, tenis. Zamówienia listowne. Bydgoszcz, Litewska 4. Andraka, obsługuje Warszawa, Doktorowa Korolkiewiczowa, Natalińska 8. Pw 10 639-63 445

Węskle
wystawione przez A. Spitalnik z moim podpisem unieważniam. W. Weiha, Gen. Prądzyńskiego 28. zdw 91 010

K. Z.
oczekuje we wtorek. zdw 91 895

Nieprawda jest!
iż wszystko drożeje podczas Powszechnej Wystawy Krajowej. Wina krajowe i zagraniczne stały po cenach najniższych tylko w składzie win Sarnowskiego, Stary Rynek, Ratusz (pod filarami). rw 5035

Wisła
ślask Cieszyński. Pierwszorzędna stacja klimatyczna w wili Koliba pokoje z utrzymaniem na czwartek, ceny zniżone. Wiadomość Matejki 53, Bobińska, Poznań, tel. 63-00. zdw 92 149

21 ZGUBY

Znalazłem
22. 5. 29 dwie opony komplet z obrotami do samochodu polskie żarowego na szosie do Steszewa. Zgłoszenia W. Mytko, ul. Przemysłowa 44. zdp 91 783

Sześć złotych
dziennie całkowite utrzymanie, mieszkanie w przepięknej górzystej, leśnej okolicy nad Notecią od 15 czerwca. Dogodna komunikacja autobusowa, kolejowa. — Zgłoszenia: Szalaty, Wronki. nw 10 480

2 pokoje
umeblowane z dobrem utrzymaniem zaraz na całe lato do wydzierżawienia. las i jezioro w miejscu. Dogodna komunikacja autobusowa. Wąlkowski, Bytyn. zdw 91 780

Truskawiec
Pensjonat Lwówianka poleca słoneczne pokoje, kuchnia wykwinatna dietetyczna. Ceny umiarkowane. Zgłoszenia do Zarządu pensjonatu. rw 4979

Kwatery
komfortowe, kompletne (150) dla szkolnictwa zagranicznego polskiego także inteligencji pozaszkolnej. 3-5 zł. Zamówienia, załączek: Administracja Kwatery, Matejki 8, telefon 60-91. zdw 91 868

Zaniemyśl
Zakład Sióstr ma zaraz wolne pokoje dla letników. rw 4978

Panienki
inteligencji przyjmie troskliwa opieka Zakopanem żona profesora. Wiadomość: Poznań, Kretna 22, parter, lewo. 2-4. zdw 91 915

Krynica
Pensjonat Góralskiej przy bulwarach Dra Dietla vis a vis nowych łazienek ma jeszcze duże słoneczne pokoje z dobrą kuchnią do wynajęcia. Osobom nieletnim zapewni troskliwą opiekę. zdw 92 086

Truskawiec
pierwszorzędny — chrześcijański pensjonat „Iwona“ poleca na czwartek, słoneczne pokoje dobre odżywianie. Ceny umiarkowane. Pw 10 634-21.266

16 OSOBISTE

Weksle
wystawione przez A. Spitalnik z moim podpisem unieważniam. W. Weiha, Gen. Prądzyńskiego 28. zdw 91 010

K. Z.
oczekuje we wtorek. zdw 91 895

Nieprawda jest!
iż wszystko drożeje podczas Powszechnej Wystawy Krajowej. Wina krajowe i zagraniczne stały po cenach najniższych tylko w składzie win Sarnowskiego, Stary Rynek, Ratusz (pod filarami). rw 5035

Wisła
ślask Cieszyński. Pierwszorzędna stacja klimatyczna w wili Koliba pokoje z utrzymaniem na czwartek, ceny zniżone. Wiadomość Matejki 53, Bobińska, Poznań, tel. 63-00. zdw 92 149

21 ZGUBY

Znalazłem
22. 5. 29 dwie opony komplet z obrotami do samochodu polskie żarowego na szosie do Steszewa. Zgłoszenia W. Mytko, ul. Przemysłowa 44. zdp 91 783

21 ZGUBY

Znalazłem
22. 5. 29 dwie opony komplet z obrotami do samochodu polskie żarowego na szosie do Steszewa. Zgłoszenia W. Mytko, ul. Przemysłowa 44. zdp 91 783

21 ZGUBY

Lukowska
polecą najnowsze fasony sukien
okryć, wykonanie staranne ul.
Kantaka 2. zdw 68 770

Kto
naucz akuracie szyc krawatów
Oferty Kurjer zdw 91 780

Manicure
12. Wodna 10, I. p. 10—12, 4—7
zdw 91 707

Krawcowa
działa poleca się poza dom naj-
chętniej na wieś Luchówna, Po-
znań, ul. Traugutta 7. zdw 91 706

Dziewczynka
7 letnia bardzo inteligentna, do-
brze wychowana, miła do odda-
nia na własne lub na wychowa-
nie za skromną opłatą w domu
inteligentny lub zakład wycho-
wawczy. Zgłoszenia Kurjer
zdw 91 751

Dziecko
7 miesięczne, zdrowe oddam za
własne. Oferty Kurjer
zdw 91 739

Akuszka
Piotrowska dawniej Kusik, mie-
ska teraz Grobla 20. zdw 91 816

Chiromantka
Maryca przepowiada z ręki, kart
w sposób orientalny, 11—1 i 3—6
Zacisze 4, III. lewo, przy ul.
Jasnej. rw 5018

Wisła
dłask Cieszyński, w górach Be-
skid, pensjonat, Urocz. kom-
fort, balkon, taras, południowy
stok, cały rok otwarty, kuchnia
wykwintna, ceny bardzo przy-
stępne. Zofia Sambergerowa.
nw 10 380

Obiady
smaczne obiady po 80 groszy,
Półwiejska 9b, I. piętro.
zdw 91 939

Przyjmę
przedstawicielstwo lub zastę-
pstwo na Wielkopolskę. Oferty
składać z dokładnym opisem w
Kurjerze zdw 92 039

Krawcowa
wykonuje garderobe damska,
dziesięć po niskich cenach. Św.
Marcin 15, IV., front. zdw 91 986

Tapicer
Lewicki, Grobla 4. Naprawia
materace 3, leżanki 4.
zdw 92 071/72

Rzeźnik
może założyć skład w dobrej o-
kolicy. Zgłoszenia Kurjer
zdw 92 076

Pracownia Gorsetów
„Wanda”
Strzelecka 23/24. Wykonuje szyb-
ko, sumiennie wszelkie pasy, ban-
daje do pociągów, operacji i t. p.
Biustonosze wszelkiego rodzaju,
dobrej jakości gorsety, „Mada-
me” X. zdw 92 135

Wyjade
na wieś z córeczką do pomocy
domu, szycia, robót, dzieci tylko
za utrzymanie. Piotrowicz,
Pat. Jackowskiego 3. zdw 92 139

Tapicer
Czujewicz, Matejki 11, naprawia
materace 4, leżanki 5 zł.
zdw 92 052

23 OZENKI

Bardzo
przystojna, dobrze zbudowana
Majopolka szuka kulturalnego
meza. Zgłoszenia szybkie do Ku-
rjera zdw 91 320

Kawaler
lat 24, współwłaściciel dobrze
prosperującego przedsiębiorstwa
z udziałem 40 tys. zł poszukuje
w celu matrymonialnym panny
religijnej, skromnej, nie nowo-
czesnych poglądów lat 18—21, po-
siadającej 70—80 tys. w gotówce,
celem splacenia rodziny. Łaskawe
oferty wraz z fotografią, która
się zwraca uprasza się do
Kurjera pod zdw 90 048

Kawaler
lat 40, posiadający realność z
zaprowadzonym składem w braku
znajomości pań szuka na tej
drodce przystojnej, gospodarnie-
jony z odpowiednim majątkiem.
Tylko poważne zgłoszenia upra-
sza, traktując rzecz honorowo do
Kurjera Poznańskiego
zdw 91 663

Urządnik
etatowy, lat 36, pobory 800 zł
miesięcznie, dobrego charakteru,
dawniejszy agronom szuka zna-
jomości odpowiednio sytuowanej
przystojnej pani do lat 23 wzglę-
dnie ożeni się z właścicielką gos-
podarstwa, gdzie narazie jego obec-
ność niepotrzebna. Dokładne zgło-
szenia do Kurjera Poznańskiego
dzw 6183

Panna
lat 23 skromna, inteligentna, po-
siadająca dom, pragnie wyjść za-
mąż. Panowie na lepszych sto-
nowskich raczą się zgłosić mo-
żliwie z dołączeniem fotografii,
która się zwraca do Kurjera
zdw 91 827. Rzecz traktuje się po-
ważnie.

Dwóch urzędników
komunalnych (ślazacy kat.) życzą
sobie ta droga poznać w celu
matrymonialnym, inteligentne i
szuplatyczne panny w wieku od
lat 18—28. Posag pożądanym.
Sprawę traktujemy poważnie,
wobec pośrednictwa koresp. i ży-
ciwie pośrednictwo możliwe w skie-
tór na żądanie zwracamy skio-
nować prosimy do Kurjera pod
zdw 91 753

Cel matrymonialny
Panienka z samodzielną rodziną
pragnie poznać pana intelli-
gentnego. Rzecz traktuje się po-
ważnie. Oferty Kurjer
zdw 91 757

Wdowa
lat 45, przystojna, samodzielną,
pozna pana na poważnym stano-
wisku, cel matrymonialny. Oferty
Kurjer zdw 91 882

Przyjaźni
starszego, kulturalnego Amery-
kanina, poszukuje inteligentna
przystojna, samotna wdowa z
własnym mieszkaniem. Cel ma-
trymonialny. Oferty Kurjer
zdw 91 873

Dla
moich kuzynek lat 30, poszukuje
z braku znajomości panów od lat
30 do 40 w celu matrymonialnym.
Wdowcy nie wykluczeni. Łaskawe
oferty Kurjer zdw 91 825

Kawaler
lat 39, blondyn, wermistrz me-
talowic, na stanowisku kierow-
niczym, pozna celem ożenku pan-
nę do lat 30, miłego uosobienia,
z dobrego domu. Łaskawe oferty
z fotografią proszę Kurjer Pozn.
zdw 91 918

Wdowiec
bezdzienny, posiadający kilka ty-
sięcy złotych gotówki, pozna
pannę lub wdówkę. Cel matry-
monialny. Oferty Kurjer
zdw 91 862/3

Panna
lat 23, z lepszej rodziny, odpo-
wiednio sytuowana, poszukuje
znajomości panów na dobrom
stanowisku, religijnych, w celu
matrymonialnym. Zgłoszenia
tylko poważne do Kurjera
zdw 91 949

Dla
mej kuzynki lat 20, z majątkiem,
15 tysięcy złotych, i wpraw-
szukam pana w celu matrymon-
ialnym, urzędnika państwowego
etatowego. Zgłoszenia Kurjer
zdw 92 099

24 NAUKA

Kursy
stenoграфии polskiej, niemieckiej,
pisanie na maszynach, księgo-
wiedza dla początkujących i uzu-
pełniających, miesięczne, kwar-
talne i półroczne rozpoczynam
8 czerwca. Zgłoszenia: Kursy
Tyran-Zaworskiej, ul. Strzelecka
23, narożnik placu św. Krzyszkie-
go i Jeżyca, Poznańskie 28-30, III.
bpw 3640

Szkoła
przygotowawcza przyjmuje zapi-
sy dzieci od 6—10 lat codz. 12—1.
Nauka odbywa się przed połud-
niem pod kierunkiem doświadcz-
nych sił nauczycielskich. Do
dyspozycji dzieci ogródek i biblio-
teka. Wielka Gąsbarz 53, kie-
rownicza Racławska. zdw 83 926

Kursy stenografii
pisanie na maszynach, Kantaka
I, II. piętro. bpw 3593

Korepetycyj
w zakresie gimnazjum udzieli
student IV. roku. Oferty Kurjer
zdw 91 655

Nauczycielka
mogąca przysposobić dziewczyn-
kę 13 lat do IV. kl. gimn. i 9 let-
chopca do I. kl. potrzebna na
provincję. Muzyka pożądana. —
Zgłoszenia z pretensjami Kurjer
zdw 91 400

Akademik
rutynowany korepetytor poszukuje
kondycję na czas wakacji od
1. względnie 15 czerwca, ile moż-
ności na wsi. Zgłoszenia Kurjer
Poznański zdw 91 337

Polsko - Francuska
kuchnia przyjmie jeszcze kilka
panienek od 1 czerwca w naukę
wykwintnego gotowania, piecze-
nia ciast i tortów. Ipsiana, Mły-
ska 4, I. zdw 91 854

Gimnazjastów
przyjmuje opiekę meska rutyno-
wana. Matejki 55, trzecia, lewo.
zdw 91 759

Poszukuje
nauczyciela lekcji niemieckiego.
Zgłoszenia z podaniem warun-
ków Kurjer zdw 91 794

Szkoła Języków
Marji Romington
Ratajczaka 9, II. zdw 91 894

Lekcyj
gry na fortepianie, fortepian do
ćwiczeń, Młyńska 3, III., lewo.
zdw 89 938/9

Stenografii
księgowości, pisanie maszyną
udziela Kromczyńska, Ogrodowa
nr. 16. zdw 91 925

Konkurs
Wielkopolskie gimnazjum dr.
Czajkowskiego, poszukuje Pol-
onisty, romanisty, filologa (aci-
na) i matematyka. Ul. Młyńska 5.
zdw 91 994

Wielkopolska Szkoła
Przygotowawcza
(4 klasy)
Wielkopolskie Gimna-
zjum Dr. Brunona Czaj-
kowskiego
przyjmuje codziennie zgłoszenia
od 12—1 ul. Podgórna 2b i Mły-
na 5 (Jeżyce). Egzamin wstęp-
ny do I. kl. gimn. odbędzie się 4
i 5 czerwca do klas gimn. II—
VII., dnia 1 i 5 czerwca.
zdw 91 993

Pianino
wolne do ćwiczeń. Adres Kurjer
zdw 92 058

25 MUZYKA

Korektor
stroiciel pianin, fortepianów. —
Poznań, Stary Rynek 6, Ciecha-
nowski u Jarosza. zdw 91 380

Uczelnia
Konwersatorium muzycznego u-
dzieli początkującym lekcji na
fortepianie za pobyt na wsi lub
letnisku od 1. 6.—30. 8. 29 r. Ła-
skawe zgłoszenia Kurjer
zdw 91 770

Ziemianin
lat 40 poszukuje odpowiedniego
kierowniczego stanowiska lub
nadzoru podczas wystawy Kra-
jowej w Poznaniu. Zgłoszenia do
Kurjera Poznańskiego pod
zdw 90 870

Fryzjerka
pierwszorzędna siła poszukuje
zaraz posady. Oferty Kurjer
zdw 90 906

Syn
kupieckiej rodziny poszukuje po-
sady w branży żelaznej jako
uczeń, o ile możliwości na provin-
cji. Zgłoszenia do Kurjera
zdw 90 888

Zatajanie prawdy
mści się najbardziej na wy-
dawnictwach gazetowych.

**Wzywani do wyjawienia swego rzeczywi-
stego nakładu, wbraniają się to uczynić —
tem samem nie wzbudzają zaufania!**

**Dlatego ogłaszają tam,
gdzie mówią prawdę!**

Duet
z najnowszym repertuarem dan-
cingowym. Oferty Kurjer
zdw 92 143

Lekcyj
gry na mandolinie udzielam. —
Irena Patschowska, Podgórna 13
zdw 92 048

Harmonista
2 godz. wiecz. potrzebny. Zgło-
szenia Kurjer zdw 91 817

27 SZUKA PRACY

**Ogłoszenia do 30 słów dla poszu-
kujących posady w tej rubryce
obliczamy po jednej trzeciej cenie
drobnych**

Szofer-mechanik
z dłuższą praktyką warsztatową
dobry fachowiec poszukuje po-
sady. Oferty Kurjer zdw 89 635

Francuska
muzykalna poszukuje miejsca.
Oferty Kurjer zdw 90 981

Pomocnik
piekarski poszukuje pracy. Oferty
Kurjer Poznański zdw 91 000

Szofer
kawaler z praktyką rok wojsko-
wej i rok prywatnej, sumienny,
pracowity, trzeźwy, zmieni po-
sade od 1. 6. lub później. Zgło-
szenia Kurjer zdw 90 983

Panienka
ukończona szkoła handlowa bie-
dła w stenografii i maszynie po-
szukuje posady zaraz. Oferty
Kurjer zdw 91 256

Pianistka
poszukuje posady od 1. 5. 29. lub
15. 6. 29. do kawiarni lub restau-
racji ewentl. w domu prywatnym
z całkowitem utrzymaniem. Oferty
Kurjer zdw 90 873

Żelazniak
młodszy z 4 letnią praktyką w
składzie żelaza, materiałowy bu-
dowlanych i spedytorstwie po-
szukuje posady. Łaskawe zgło-
szenia do Kurjera Poznańskiego
zdw 90 872

Biuralistka
z kilkoletnią praktyką, pracow-
ita, skromna, poszukuje zajęcia
z wyjątkiem soboty. Łaskawe
zgłoszenia do Kurjera Pozn. pod
zdw 91 034

Podmistrz
żelazobeton i murarski, dzielną,
sumienną z 18 letnią praktyką
jako podmiś w jednym i dru-
gim zawodzie poszukuje posady
w większym przedsiębiorstwie. —
Zgłoszenia Kurjer zdw 89 809

Panienka
inteligentna poszukuje posady
do dzieci lub jakiej innej zaraz.
Łaskawe zgłoszenia Kurjer
zdw 91 335

Panna
z gospodarstwa trzyletnią prak-
tyką, samodzielną gospodynią po-
szukuje posady od 1 czerwca na
majątku, zna dobrą kuchnię, i
wszystko wchodzące zakres go-
spodarstwa domowego. Posiada
bardzo dobre świadectwa. Ła-
skawe zgłoszenia Kurjer
zdw 91 818

Szwaczka
wyjedzie na wieś wzamian obo-
wiązuje się szyc. Zgłoszenia do
Kurjera zdw 91 815

Rutynowana
państw. nauczycielka z Pozna-
nia, przygotuje dzieci do egzami-
nu od czerwca do października,
najchętniej na wsi. Zgłoszenia
Kurjer Pozn. zdw 91 808

Ślusarz
mechanik z 30-letnią praktyką,
wieloletni parowych maszyn
pomp zdolny na montaż może
zastąpić mistrza, sumienny,
energiczny szuka posady. Oferty
Kurjer zdw 91 805

Pokojowa
poszukuje posady na wyjazd.
Zgłoszenia Kurjer zdw 91 685.

Starsza
osoba poszukuje szycia w domu
przerabia i naprawia 2 zł dziennie
może wyjechać. Łaskawe zgło-
szenia do Kurjera zdw 91 674.

Fortepianista
pierwszorzędna siła poszukuje
zaraz wybornego stanowiska do
zespołu artystycznego lub do so-
lowego koncertowania w wini-
arniach, domach towarowych i t.
p. Wyczerpujące propozycje z
uwzględnieniem mieszkania i u-
trzymania. p. adr. Majewski,
Grudziądz, Kościuszki 9, dla n.
Jarosława Z. zdw 91 581

Inteligentna
wzorowo wychowana, z lepszego
domu panienka, muzykalna, przy-
jmuje w lepszym domu posade do
dzieci. Zgłoszenia do Kurjera
dzw 6 049

Panienka
z ukończoną szkołą handlową
szuka posady początkującej bu-
ralistki zaraz. Oferty Kurjer
zdw 91 802

Robotnica
poszukuje stałej pracy. Zgło-
szenia Kurjer zdw 91 684.

Gospodyni
z pierwszorzędem gotowaniem,
ekonomiczna poszukuje posady
w prywatnym domu, świadectwa
dobra. Łaskawe oferty do Ku-
rjera zdw 91 615

Pielęgniarka
kursy sanitarne przyjmie posade
do chorych, język francuski, nie-
miecki i polski. Łaskawe oferty
Kurjer zdw 91 609

Polka
władająca angielskim, francuskim
niemieckim, polskim, powróc. z
Ameryki poszukuje posady ew.
na czas wystawy. Oferty pod
„A. Z.” do „Par.” Bydgoszcz, ul.
Dworcowa 72. Pw 10 684-63.459

Panienka
z lepszej rodziny poszukuje po-
sady zaraz lub od 1. 6. do dzieci
mam 3 klasy gimnazjum, władam
językiem polskim, niemieckim i
cośkolwiek francuskim i robotki
ręczne. Zgłoszenia Kurjer
zdw 91 705

Uczciwa osoba
przyjmuje posade jako gospodyni
u samotnej osoby za małym wy-
nagrodzeniem, któraż poza tem
zużyła wolny czas na krawiec-
czyne. Oferty proszę skierować
do Kurjera pod zdw 91 698

Szwajcer
z 10-letnią praktyką z 3 pomocni-
kami poszukuje posady od 1 lub
15 czerwca. Stefan Jankowski,
Barchin, poczta Bucz. pow. Śmi-
giel. zdw 91 625

Szofer
inteligentny zmieni posade. Zgło-
szenia Kurjer zdw 91 618

Elew gospodarczy
lat 20, mający dwa kursy szkoły
rolniczej poza sobą, obznajmiony
z księgowością, poszukuje po-
sady. Łaskawe oferty Kurjer
zdw 91 584

Elewa
lub pisarza gosp. miejsce przy-
jmuje młodzieńca, silny, zdrowy,
sumienny i ochotny do pracy,
syn uczciwej i inteligentnej ro-
dliny, skończył 6 klas gimn. Ła-
skawe zgłoszenia do Kurjera
zdw 89 934

Gospośia-kucharka
nawrócił uczciwa i pilna posu-
kuje posady od 1. 6. rb. do sa-
motnej osoby do wszelkich prac
domowych lub gdzie jest pokojo-
wa. Zgłoszenia Kurjer
zdw 91 881

Szofer
lat 21, poszukuje posady prywat-
nej. Zgłoszenia Kurjer
zdw 91 421

Szofer
trzeźwy, sumienny poszukuje po-
sady. Zgłoszenia do Kurjera Po-
znańskiego zdw 91 415

Śluząca
wiejska, uczciwa z dobrą swia-
dectwami, gotowaniem poszukuje
posady od 1. 6. najchętniej do
bezdziennych państwa. Oferty
Kurjer zdw 91 408

Władam
polskim, rosyjskim, niemieckim,
francuskim, angielskim, facho-
wiec restauracyjny przyjmie po-
sade portiera hotelu. Ciechanow-
ski, Poznań, Stary Rynek 6, u
Jarosza. zdw 91 401

Panienka
poszukuje posady jako początku-
jąca lub uczennica do biura. Zna
maszynę. Zgłoszenia Kurjer
zdw 91 459

Panna
poszukuje posady kucharki. Oferty
Kurjer zdw 91 455.

Handlowiec
młodszy blawatnik, dzielną deko-
rator i ekspedjent, zmieni po-
sade. Zgłoszenia do Kurjera
zdw 91 509

Starsza
inteligentna pani, znająca szycie
poszukuje zajęcia, była nauczy-
cielką. Klementyna Rawska,
Zgierz, Dąbrowskiego 2.
dzw 6178

Pracownia
energiczna, lat 38, poszukuje za-
jęcia jako pomocnica w handlu,
hotelu, kawiarni, szkoły kauce,
Warszawa, Nowogrodzka 25, In-
żynier Gilewicz. Wystawa.
dzw 6179

Kasjerka
zaufana dobrze polecona, obez-
na z pracą biurową poszukuje
posady. Oferty Kurjer zdw 91 699

Szofer
egzaminowany, kawaler, biegły w
jeździe we wolnych chwilach
spełni funkcję służącego, posu-
kuje posady prywatnej zaraz. —
Oferty Kurjer Poznański
zdw 91 756

Skromna
panna, znająca szycie, gotowanie
przyjmuje posade wyrecyzelki,
zajmie się także dziećmi. Zgło-
szenia Kurjer zdw 91 755

Inteligentna
dziewczyna szuka posady do
dzieci, długoletnie świadectwa od
1. 7. 29. Oferty Kurjer
zdw 91 859

Kowal
maszynista, dzielną w swym za-
wodzie, obeznany z reparacjami
maszyn rolniczych poszukuje pra-
cy. Oferty Kurjer Stary Rynek
rw 4997

Panienka
lat 20, przyjmie od 1. 6. posade
do lekkich prac domowych rów-
nież pomoże w składzie kolonja-
nym lub piekarskim. Upraszam
o oferty do Kurjera Poznańskie-
go zdw 91 853

Nauczycielka
inteligentna, młoda, poszukuje
posady. Zgłoszenia Kurjer
rw 5014

Lepsza
dziewczyna znająca gotowanie,
zaprzążanie, poszukuje od 1. 6.
lub później posady do wszystkie-
go bez prania. Warunek mała
rodzina. Oferty Kurjer jw 1830

2 mężczyzn
w starszym wieku poszukują
stróżstwa lub zajęcia przy ko-
niach. Zgłoszenia Kurjer
zdw 91 877

Maszynistka
poszukuje posady, najchętniej do
adwokata. Zgłoszenia Kurjer
zdw 91 872

Dziewczynka
inteligentna poszukuje posady,
najchętniej do dwóch lub jednej
osoby, zna prowadzenie gospodar-
stwa. Oferty uprasza Kurjer
Poznański zdw 91 871

Pielęgniarka
dyplomowana z dobrą praktyką
szuka posady zaraz lub później.
Miejscowość obojętna. Oferty
Kurjer zdw 91 865

Śluząca
z gotowaniem poszukuje posady
Oferty Kurjer zdw 91 864

Początkująca
książkowa, pisząca na maszynie
i z znajomością stenografii po-
szukuje posady za małym wynag-
rodzeniem. Łaskawe oferty Ku-
rjer zdw 91 861

Poszukuje
prania lub posługi na 2—3 godzi-
ny. Oferty Kurjer zdw 91 801

Panienka
z ukończoną Szkołą Handlową
poszukuje posady początkującej
biuralistki. Zgłoszenia Kurjer
zdw 91 899

Bankowiec
szuka odpowiedniej posady. Oferty
Kurjer zdw 91 799

Bronzownik
młody poszukuje pracy również
na wyjazd. Zgłoszenia Kurjer
zdw 91 793

Panienka
z ukończoną szkołą handlową po-
szukuje posady młodszej kasjerki
lub początkującej biuralistki. Ła-
skawe oferty Kurjer zdw 91 797

Śluząca
z dobrem gotowaniem poszukuje
posady do wszystkiego od 1. 6.
Zgłoszenia Kurjer zdw 91 820

Radjo-monter
poszukuje posady. Oferty Kurjer
zdw 91 885

Panna
poszukuje posady krawcowej w
konfekcji damskiej lub trykota-
ży. Zgłoszenia Kurjer zdw 91 907

Prasowaczka
na miękką i sztywną bieliznę po-
leca się w domu. Oferty do Kurje-
ra zdw 91 906

Krawcowa
bielizniarka, dobrze polecona, po-
leca się w domu. Zgłoszenia do
Kurjera zdw 91 917

Pokojowa
do hotelu lub na wyjazd posu-
kuje posady zaraz. Oferty Ku-
rjer zdw 91 926

Książkowa
rutynowana z kilkoletnią prak-
tyką, znająca księgowość ame-
rykańską i włoską, władająca
pisząca językiem polskim i nie-
mieckim poszukuje posady. Zgło-
szenia Kurjer dzw 6 047

Czeladnik piekarski
poszukuje posady, również wy-
uczyć się cukiernictwa tylko w
Poznaniu. Łaskawe zgłoszenia
Kurjer zdw 91 927

Gospodyni
kucharka samodzielną posu-
kuje posady od 1. 6. lub 15. 6.
Oferty Kurjer zdw 91 937

Krawcowa
była dyrektorka, szyje konfekcje
damską i dziecięcą po domach,
chętnie na wieś. Oferty Kurjer
zdw 91 938

Syn
uczciwych rodziców, ukończył
szesnaście klas szkoły, wy-
działową, poszukuje posady za
elewa zbożowego. Łaskawe zgło-
szenia Kurjer zdw 92 023

Inteligentna
poszukuje posady do biura. Zna
maszynę. Zgłoszenia Kurjer
zdw 91 459

Panna
poszukuje posady kucharki. Oferty
Kurjer zdw 91 455.

Handlowiec
młodszy blawatnik, dzielną deko-
rator i ekspedjent, zmieni po-
sade. Zgłoszenia do Kurjera
zdw 91 509

Starsza
inteligentna pani, znająca szycie
poszukuje zajęcia, była nauczy-
cielką. Klementyna Rawska,
Zgierz, Dąbrowskiego 2.
dzw 6178

Pracownia
energiczna, lat 38, poszukuje za-
jęcia jako pomocnica w handlu,
hotelu, kawiarni, szkoły kauce,
Warszawa, Nowogrodzka 25, In-
żynier Gilewicz. Wystawa.
dzw 6179

Kasjerka
zaufana dobrze polecona, obez-
na z pracą biurową poszukuje
posady. Oferty Kurjer zdw 91 699

Inteligentna
poszukuje posady do biura. Zna
maszynę. Zgłoszenia Kurjer
zdw 91 459

Panna
poszukuje posady kucharki. Oferty
Kurjer zdw 91 455.

Handlowiec
młodszy blawatnik, dzielną deko-
rator i ekspedjent, zmieni po-
sade. Zgłoszenia do Kurjera
zdw 91 509

Starsza
inteligentna pani, znająca szycie
poszukuje zajęcia, była nauczy-
cielką. Klementyna Rawska,
Zgierz, Dąbrowskiego 2.
dzw 6178

Pracownia
energiczna, lat 38, poszukuje za-
jęcia jako pomocnica w handlu,
hotelu, kawiarni, szkoły kauce,
Warszawa, Nowogrodzka 25, In-
żynier Gilewicz. Wystawa.
dzw 6179

Kasjerka
zaufana dobrze polecona, obez-
na z pracą biurową poszukuje
posady. Oferty Kurjer zdw 91 699

Inteligentna
poszukuje posady do biura. Zna
maszynę. Zgłoszenia Kurjer
zdw 91 459

Panna
poszukuje posady kucharki. Oferty
Kurjer zdw 91 455.

Handlowiec
młodszy blawatnik, dzielną deko-
rator i ekspedjent, zmieni po-
sade. Zgłoszenia do Kurjera
zdw 91 509

Starsza
inteligentna pani, znająca szycie
poszukuje zajęcia, była nauczy-
cielką. Klementyna Rawska,
Zgierz, Dąbrowskiego 2.
dzw 6178

Pracownia
energiczna, lat 38, poszukuje za-
jęcia jako pomocnica w handlu,
hotelu, kawiarni, szkoły kauce,
Warszawa, Nowogrodzka 25, In-
żynier Gilewicz. Wystawa.
dzw 6179

Kasjerka
zaufana dobrze polecona, obez-
na z pracą biurową poszukuje
posady. Oferty Kurjer zdw 91 699

Inteligentna
poszukuje posady do biura. Zna
maszynę. Zgłoszenia Kurjer
zdw 91 459

Panna
poszukuje posady kucharki. Oferty
Kurjer zdw 91 455.

Handlowiec
młodszy blawatnik, dzielną deko-
rator i ekspedjent, zmieni po-
sade. Zgłoszenia do Kurjera
zdw 91 509

Starsza
inteligentna pani, znająca szycie
poszukuje zajęcia, była nauczy-
cielką. Klementyna Rawska,
Zgierz, Dąbrowskiego 2.
dzw 6178

Pracownia
energiczna, lat 38, poszukuje za-
jęcia jako pomocnica w handlu,
hotelu, kawiarni, szkoły kauce,
Warszawa, Nowogrodzka 25, In-
żynier Gilewicz. Wystawa.
dzw 6179

Kasjerka
zaufana dobrze polecona, obez-
na z pracą biurową poszukuje
posady. Oferty Kurjer zdw 91 699

Inteligentna
poszukuje posady do biura. Zna
maszynę. Zgłoszenia Kurjer
zdw 91 459

Panna
poszukuje posady kucharki. Oferty
Kurjer zdw 91 455.

Handlowiec
młodszy blawatnik, dzielną deko-
rator i ekspedjent, zmieni po-
sade. Zgłoszenia do Kurjera
zdw 91 509

Starsza
inteligentna pani, znająca szycie
poszukuje zajęcia, była nauczy-
cielką. Klementyna Rawska,
Zgierz, Dąbrowskiego 2.
dzw 6178

Pracownia
energiczna, lat 38, poszukuje za-
jęcia jako pomocnica w handlu,
hotelu, kawiarni, szkoły kauce,
Warszawa, Nowogrodzka 25, In-
żynier Gilewicz. Wystawa.
dzw 6179

Kasjerka
zaufana dobrze polecona, obez-
na z pracą biurową poszukuje
posady. Oferty Kurjer zdw 91 699

Inteligentna
poszukuje posady do biura. Zna
maszynę. Zgłoszenia Kurjer
zdw 91 459

Panna
poszukuje posady kucharki. Oferty
Kurjer zdw 91 455.

Handlowiec
młodszy blawatnik, dzielną deko-
rator i ekspedjent, zmieni po-
sade. Zgłoszenia do Kurjera
zdw 91 509

Starsza
inteligentna pani, znająca szycie
poszukuje zajęcia, była nauczy-
cielką. Klementyna Rawska,
Zgierz, Dąbrowskiego 2.
dzw 6178

Pracownia
energiczna, lat 38, poszukuje za-
jęcia jako pomocnica w handlu,
hotelu, kawiarni, szkoły kauce,
Warszawa, Nowogrodzka 25, In-
żynier Gilewicz. Wystawa.
dzw 6179

Kasjerka
zaufana dobrze polecona, obez-
na z pracą biurową poszukuje
posady. Oferty Kurjer zdw 91 699

Inteligentna
poszukuje posady do biura. Zna
maszynę. Zgłoszenia Kurjer
zdw 91 459

Panna
poszukuje posady kucharki. Oferty
Kurjer zdw 91 455.

Handlowiec
młodszy blawatnik, dzielną deko-
rator i ekspedjent, zmieni po-
sade. Zgłoszenia do Kurjera
zdw 91 509

Starsza
inteligentna pani, znająca szycie
poszukuje zajęcia, była nauczy-
cielką. Klementyna Rawska,
Zgierz, Dąbrowskiego 2.
dzw 6178

Pracownia
energiczna, lat 38, poszukuje za-
jęcia jako pomocnica w handlu,
hotelu, kawiarni, szkoły kauce,
Warszawa, Nowogrodzka 25, In-
żynier Gilewicz. Wystawa.
dzw 6179

Kasjerka
zaufana dobrze polecona, obez-
na z pracą biurową poszukuje
posady. Oferty Kurjer zdw 91 699

Inteligentna
poszukuje posady do biura. Zna
maszynę. Zgłoszenia Kurjer
zdw 91 459

Panna
poszukuje posady kucharki. Oferty
Kurjer zdw 91 455.

Handlowiec
młodszy blawatnik, dzielną deko-
rator i ekspedjent, zmieni po-
sade. Zgłoszenia do Kurjera
zdw 91 509

Stars

Panienka

z ukończoną szkołą handlową, poszukuje posady biurowej, lub stósowej na P. W. K. Półwiejska, 31, III p., prawo. Zgłoszenia Kurjer zdw 92 157

Krawcowa

szycie garderobe damska i dziecięca, dziennie 3 zł. Oferty Kurjer zdw 92 098

Krawczyni

zdolna poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 92 096

Inteligentna panienska

z 6 kl. gimn. wykształceniem poszukuje posady do dzieci jako nauczycielka wychowawczyni, najchętniej na wieś. Zgłoszenia Kurjer zdw 92 077.

Zbożowiec

znający korespondencję polsko-niemiecką, książkowość i pisać na maszynach obecnie na stanowisku dysponenta poszukuje posady w branży względnie książkowego - korespondenta. Kurjer zdw 92 116

Szofer

kawaler, trzeźwy i sumienny, poszukuje posady prywatnej, najchętniej na samochód ciężarowy za złożeniem kaucji 1.000 zł. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 92 080

Drogerzysta dyplom.

młody rzymsko kat. dzielny ekspedjent z dobrymi świadectwami obeznany częściowo z recepturą (początkującą siłą pomocniczą) szuka zaraz posady w drogerji lub aptece. Miejscowość obojętna. Łaskawe zgłoszenia uprasza Kurjer zdw 92 085

38 WOLNE MIEJSCA**Dziewczyna**

inteligentna do składu cukierków potrzebna. Kraszewskiego 8. zdw 91 762

Fryzjera

zaraz przyjme. Górna Wilda 38. zdw 91 936

Pomocnik

fryzjerski zaraz potrzebny. Adres wskaże Kurjer zdw 92 027

Kobieta

do posług biurowych zostanie przyjęta. — „Gaz”, Stary Rynek 59/60. zdw 92 045

Dzielny

szofer mechanik zaraz potrzebny. Jan Skajda, Różana 4. zdw 92 043

Służąca

młodsza, pracowita, do wszystkiego od 1. potrzebna. Gwarna 8, III, prawo. zdw 91 968

Dziewczyna

nia Chemiczna, Odkosk, przy pocście. zdw 91 962

Krawcowe samodzielne

bardzo zdolne potrzebne zaraz. Salon mód damskich „Mira”, Wielkie Garbary 47. zdw 91 963

Służąca

uczciwa i skromna, z gotowaniem oraz do wszelkich prac domowych, dla 3 osób potrzebna zaraz. Fr. Musiał, Dąbrowskiego 50. zdw 91 946

Nakładaczka

tylko biegła, potrzebna. Drukarnia Pedagogiczna, Wielka 19. zdw 91 889/92

Poszukuje

dziewczyny lub starszej kobiety do dzieci i prac domowych. Ogrodniow, Górna Wilda 128. zdw 92 089

Maszynistka

bezbłędnie po polsku pod dyktando na stałą posadę potrzebna. Oferty z kopiami świadectw do Kurjera zdw 92 097

Uczeń

regarmistrzowski, który już się uczył potrzebny. Chwilkowski, św. Marcin 40. zdw 92 091

Książkowa

młodsza, samodzielna dobrze połączona potrzebna (również do ekspedycji) Chwilkowski, św. Marcin 40. zdw 92 090

Ekspedjentka

działa z branży rzeźniczej może się zgłosić. Durska, Sew. Mielżyńskiego 1. zdw 92 088

Służąca

do wszystkich potrzebna zaraz. Frankiewicz, Fr. Ratajczaka 11, I. wejście. zdw 92 104

MAJATEK z rak niemieckich

800 mrg. ziemi tylko pszenno-buraczanej, bonitacja 3,00 mrg., zabudowania wszystkie murowane, twardo kryte, dom mieszkalny 8 pokoi, rozdział wili, połów, w 8-morg. parku i ogrodzie owocowym, 20 koni, 45 sztuk bydła, świnię i drób, martwy inwentarz nadkompletny, majątek prywatny, położenie bardzo ładne, na głównej linii kolejowej, od miasta i od stacji kolejowej 6 km. Cena 600.000 tys., wpłaty 300.000 zł. Zgłoszenia przyjmuje W. NETTER, Września, ul. Gnieźnieńska 5, II pt. Tel. 61. zdw 10507

Chłopak

do masowego toczenia wyrobów z białego metalu również drugi do odlewania wyrobów z białego metalu potrzebni. Stac. Solacz, Podolska 2. zdw 91 754

Potrzebny

zaraz służy, kawaler, z pod tresury kamerdynera. Wymagane dobre świadectwa. Zgłaszać się osobicie Gościejwice, stacja Bojanowo pozn., pow. Rawicz. zdw 6107/8

Poszukujemy

panów (nie) jak też domokrażnych do sprzedaży pokupnych artykułów. Znaczkę na odpowiedzialność. Em-Ka-Werk, Mysłowice G/Sl. Pw 6 367-71.438

2 pomocników

siodlarskich na galanterie i kufelki zaraz. Kurzawa, Poznań, Chwaliszewo 26. zdw 91 752

Pomocnik

ogrodnicy zaraz potrzebny. — Zgłoszenia M. Sobczak, Runowo Krańskie, Powiat Wyrzysk. rw 5025

Potrzebni

dwa kreslarze Matejki 53, mieszkanie Dr. Moldenhawera. Z. Heise, od godz. 15 do 16. zdw 91 823

Uczeń

z hurtowni pożyczek potrzebny, Kutner, Wielka 5. rw 5021

6 uczenie

przyjme na 2 miesięczny bezpłatny kurs. Parowa Palnia i Prasołalnia Polonia, ul. Grunwaldzka 19 (Hotel Polonia). zdw 91 571

Krawcowe

pierwszorzędne potrzebne do pracowni sukien. Matejki 57, II. piętro, lewo, Krugłowa. zdw 92 010

Potrzebna

panienka do dzieci. Szewska 19, III, lewo. rw 4927

Krawcowe

na odzież zawodową potrzebne. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 92 033

Praczką

w dom może się zgłosić. Zgłoszenia Kurjer zdw 91 706

Dziewczyna

14—15 lat do dzieci potrzebna zaraz. Józwiak, 27 Grudnia 20, II. p. w podwórzu. zdw 91 701

Przyjmę

biegłą panię do krawieczyny zaraz. Ogrodowa 9, parter, lewo. zdw 91 830

Robotnik

uczciwy do pakowania kilka razy w tygodniu zaraz potrzebny. — Górna Wilda 36, I. lewo. zdw 91 783

Panienka

pisząca na maszynie może się zgłosić. Awokaci Wlazło i Konwarski, 27 Grudnia 14. zdw 91 778

Posada drogerzysty

zajęta, gdyż obecny współpracownik pozostaje nadal. Przezborska, Rogoźno. zdw 91 768

Dzielnia

stenotypistka (na Remingtonie), może się natychmiast zgłosić. Kancelaria adw. i not. Dr. J. i St. Ślaskich, Poznań, ul. Rzezypospolitej 1. zdw 91 734

Dziewczyna

z dobrem gotowaniem potrzebna. Sokolowska, Marszałka Focha 100. zdw 91 721

Uczeń

może się zgłosić najchętniej z prowincji. Wacław Potocki, — mistrz rzeźniczy, Półwiejska 36. zdw 91 715

Poszukuje

dziewczyny lub samotnej kobiety z wioski, umiejącej trochę gotować i chować drób, do gospodarstwa na wsi. Zgłoszenia wprost Maj. Dąbrowska, poczta Luzino, pow. Morski, Czernaławska. zdw 89 995

Osoba skromna

z gotowaniem, prasowaniem sztywnej bielizny do prowadzenia gospodarstwa wiejskiego na małym folwarku potrzebna zaraz. Zgłoszenia tylko z odpisami świadectw podaniem wieku i życzonej pensji pod dw 6158 do Kurjera Poznańskiego.

Bezpłatnie

każdemu, kto zamierza rozszerzyć swe wiadomości jako buchalter, korespondent etc., wysyłamy numer okazowy naszego miesięcznika. Każdy abonent otrzymuje cenną premję. Współpracownik, Poznań, Piekary 26. bpw 3606

Dziewczyna

czysta, uczciwa, kochająca dzieci, która się może wyuczyć gotowania, potrzebna na małe miasteczko w pobliżu Poznania, od 1. 6. r. b. Zgłoszenia do Kurjera zdw 91 887

Panienka

potrzebna do ekspedycji. Wytwornia łożek metalowych, Półwiejska 22. zdw 91 923

Uczeń

potrzebny do składu towarów kolonialnych. Bogdan Leitgeber, ul. 27 Grudnia 6. zdw 91 922

Służącej

z gotowaniem poszukuje. Matejki 45, II, lewo. zdw 91 866

Inteligentna panna

z wykształceniem licealnym z ładnym charakterem pisma potrzebna do działu ekspedycji książek w Instytucji Społecznej. Zgłoszenia z życiorysem i odpisami świadectw do ekspedycji Kurjera Poznańskiego zdw 91 940

Wykonuje

garderobe damska, wykończarka potrzebna. Frankowska, Wodna 17/18, II. zdw 92 006

Dziewczyna

umiejąca podnosić oczka w półczochach może się zgłosić. Adres wskaże Kurjer zdw 92 005

Biuralistki

biegle piszącej na maszynie poszukujemy. Oferty do Kurjera zdw 92 003

Humor zagraniczny

— Miał pan przecież miesiąc urlopu, gdy pan się ożenił!
— Niech się pan nie obawia, panie dyrektorze! To mi się więcej nie zdarzy!
(Le Matin Paryż) S. F.

Prywatny Żeński Zakład Naukowo-Wychowawczy im. Królowej Jadwigi w Poznaniu

z pełnemi prawami gimnazjów państwowych
przyjmuje od nowego roku szkolnego uczenie do:

- 1) VIII. klas gimnazjum humanistycznego.
- 2) IV. i V. kl. gimnazjum neohumanistycznego z językami: francuskim, angielskim wzgl. niemieckim.
- 3) VI. i VII. kl. liceum z językami: francuskim i angielskim.
- 4) czterech klas szkoły przygotowawczej. Do szkoły przygotowawczej przyjmuje się dziewczynki od 6—10 lat.

Dla uczennic zamiejscowych internat.

Zgłoszenia pisemne do szkoły i internatu Ogrodowa 13, I. p. (znaczkę na odpowiedzialność). Zgłoszenia osobiste do szkoły we wszystkie dni powszednie od godziny 11—12 w kancelarii szkolnej pl. Świętokrzyski 4, II. p. Zgłoszenia osobiste do internatu we wszystkie dni powszednie od godziny 3—4 po południu przy ul. Ogrodowej 13, I. p.

EGZAMINA wstępne odbędą się w ubikacjach szkolnych (pl. Świętokrzyski 4, II. p.): Do klasy 2-jej gimn. i wszystkich innych klas gimnazjalnych w sobotę, 1 i w niedzielę, 3 czerwca o godz. 3-jej po południu.

Do klasy 1-jej gimnazjalnej we wtorek 4, i w środę, 5 czerwca o godz. 8-jej rano.

Do 2-jej i 3-jej klasy przygotowawczej (drugi i trzeci rok szkolny) w sobotę, 1 czerwca o godz. 3-jej po południu.

Lucyna Sokolnicka

Poznań, Ogrodowa 13, właścicielka i przełożona.

Stenotypistki

polsko-niemieckie, biegłe poszukuje od 1 czerwca poważna firma. Zgłoszenia pod zdw 91 029

2 uczeni

z wyższym wykształceniem szkolnym przyjmie natychmiast Czerwona Drogerja. W. Kornaszewski, Poznań, Marszałka Focha 70 zdw 91 274

Dziewczyna

do wszelkich prac domowych potrzebna zaraz lub 1. 6. Warunek: dobre świadectwa i zamiłowanie do dzieci. Adres wskaże Kurjer zdw 92 138

Budowniczy

mlynów potrzebny zaraz. Oferty pod „Młyn” do „Par”, Bydgoszcz, Dworcowa 72. Pw 10 651-63.471

Panna

lub niania zdrowa z praktyką potrzebną do rocznego dziecka. Zgłoszenia: Staszica 5, II. pr. lewo. 4—5.30. zdw 91 355

Gimnazjum żeńskie

Ireny Szczuka w Rabce poszukuje kierownika, prefekta, oraz kwalifikowanych sił do nauczania polskiego, francuskiego i muzyki na przyszły rok szkolny. dw 6163

Apteka

pod Lwem w Lesznie poszukuje zaraz młodszego, prowizora lub egzaminowanego asystenta. Oferty z pierwszorzędnej referencjami i warunkami do Aptekarza M. Beckera. dw 6162

Uczennica

do składu instrumentów muzycznych może się zaraz zgłosić. — Zgłoszenia Kurjer zdw 90 428

Za

pożyczkę 300—500 zł otrzyma młody człowiek posadę i wysoki procent. Oferty Kurjer zdw 91 425

Pomocnik

fryzjerski potrzebny zaraz. — Pensja 100 złotych i wolne utrzymanie. Kaźmierczak, Poznań, Główna. zdw 91 545

Stenotypistka

lub stenotypista, pierwszorzędna siła ze znajomością stenografii polskiej i niemieckiej na korzystnych warunkach zaraz potrzebna. Zgłoszenia wraz podaniem pretensji uprasza się do Kurjera pod nw 10 483

Uczeń

z ukończoną szkołą handlową do branży kolonialnej win i wódek za wolnym utrzymaniem może się zaraz zgłosić. Słomianiński, Gnieźno, Warszawska 34. nw 10 457

Korespondent

piszący na maszynie, biegły w polskim i niemieckim potrzebny zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 92 169

Chłopca

do posyłek, uczciwych rodziców przyjmie zaraz Biuro Pracy, Plac Wolności 9. bpw 3652

Szofera

potrzebuje zaraz na taksówkę nowoczesnego Forda. Dembski, Górna Wilda 71. zdw 91 620

Elewa

z ukończoną szkołą wydziałową i możliwie z szkołą handlową poszukuje się. Oferty z odpisem świadectw i życiorysem do Kurjera zdw 91 846

Dziewczyna

z cośkolwiek gotowaniem do dwóch osób potrzebna od 1. 6. Kasprowicz, Piekary 13. zdw 91 841

Inwalidzi

i młodzi ludzie do sprzedaży książek mogą się zgłosić. Drukarnia Literacka, św. Marcin 33. zdw 91 430

Bona

freblanka, inteligentna wykształcona, młoda, potrzebna do dwójka sześciolletnich dzieci na wyjazd. Zgłoszenia od 1—3. Kanałowa 9, drugie piętro. zdw 91 858

Służąca

uczciwa do wszystkiego może się zgłosić. Czwojdzinski, Górna Wilda 116, skład rzeźniczy. rw 4913

Kobieta

do gotowania i do wszelkiej pracy w restauracji może się zgłosić. Wojciechowska, Szewska 1. rw 5016

Wspólnik

posiadający samochód i 1.000 zł może wstąpić do intratnego interesu. Oferty do Kurjera Stary Rynek rw 4919

Szofer

trzeźwy, ostrożny do nowej ciężarówki „Chevrolet” z kaucją na towar może się zgłosić. Oferty Kurjer zdw 91 880

Uczennica

15 letnia, dziewczyna 14 letnia do posyłek mogą się zgłosić do składu towarów krótkich. Zgłoszenia Kurjer zdw 91 875

Posługaczka

porządna, uczciwa, dobrze połączona potrzebna zaraz na stałe do prac domowych. Zgłoszenia W. Patykowa, Aleje Marcinkowskie 6. zdw 91 737

Posługaczka

do lat 25 może się zgłosić. Drogerja, Podgórna 6. zdw 91 796

Służąca

z długoletnimi świadectwami z dobrem gotowaniem, czysta, uczciwa i skromna do wszelkiej pracy domowej od 1. 6. potrzebna. Marszałka Focha 75, I. p., prawo, od 4—6 w niedzielę. zdw 92 131

Syn

uczciwych rodziców może się zgłosić, zawód: mechanik. Kraszewskiego 1. zdw 92 030

2 panów

do akwizycji i organizacji za wysokim wynagrodzeniem poszukuje przedsiębiorstwo wydawnicze. Oferty do Kurjera zdw 92 002

Poszukuje

książkowej na majątek. Oferty proszę nadsyłać pod adresem Majątek Góry, p. Skulski. zdw 92 176

Panie

i panowie do rozsprzedaży losów Loterii Fantowej P. W. K. w mieście i na Wystawie za prowadzą poszukiwani. Zgłoszenia Fortuna, Al. Marcinkowskiego 10. zdw 92 142

Młodszy

pomocnik fryzjerski potrzebny zaraz. Farolewski, Szamotuły. zdw 91 340

Panienka

do szycia może się zgłosić. Poznań, Strzelecka 23-24, I. piętro. Kaczynska. zdw 92 136

Dziewczyna

do dzieci może się zgłosić od 1. 6. Półwiejska 36, piekarnia. zdw 92 130

Panna

do dzieć młodsza z dobrymi świadectwami potrzebna. Remlein, św. Marcin 45a. zdw 92 126

Chłopak

silny potrzebny. Urbański, zakład malarski, Kozia 2. zdw 92 122

Kucharka

ew. młodszy kucharz, tylko siła pierwszorzędna, znająca bufet zimny i kuchnię warszawską, potrzebna zaraz lub od 1. 6. do pierwszorzędnej restauracji w Bydgoszczy. Oferty z odpisami świadectw, podaniem wymaganej pensji skierować pod „Kucharka” do „Par”, Bydgoszcz, Dworcowa 72. Pw 10 646-63.469

Przyjmę ucznia

do litografii z wyjątkowymi zdolnościami rysowniczymi. Zgłoszenia Kurjer zdw 90 955